הארץ

1.10 ש"ח יום ד' י"ב בחשון תשמ"ח, 4 בנובמבר 1987 VOL.68/20825 NOVEMBER 4 1987

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: מוחמד נפאע, מזכיר ברית הנוער הקומוניסטי
על: הנהגה חדשה וצעירה במפלגה הקומוניסטית בסין
(עמ' 2)

*

"אילו מומשו כל תביעות גוש אמונים היינו שולטים על 8 מיליון ערבים"
(עמ' 2)

*

גורל 8% שקיזוז השנה מתוספת־היוקר יידונו היום בין ההסתדרות והמעסיקים
(עמ' 2)

*

הפיקוח על הבנקים: בנק הספנות מעביר אשראי ללא בטוחות נאותים
(עמ' 8)

*

המילה האחרונה בעיבוד תמלילים
WORDMILL 4.5
להזמנת דיסקט הדגמה 02-699311

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: עליה קלה בטמפרטורות.
- ירושלים: 17—8.
- תל־אביב: 24—15.
- חיפה: 22—16.
- באר־שבע: 22—7.

הגולן 17—8, צפת 17—12, טבריה 26—11, שומרון 20—8, נתב"ג 23—10, יריחו 26—11, אילת 27—14.

זכו בלוטו

בהגרלה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 2,9,28,29,33,40, המספר ה' נוסף: 41.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5648	-0.0031
נוסעים	1.8599	-0.0037
שחור	1.7100	-0.0100

שער הסל

יציג	1.6840	+0.0018

בגליון זה 14 עמודים

האוצר, ההסתדרות והעתונאים במאמץ לסיים שביתת־השידורים

מסמכים המעגנים את תביעת השובתים להשוואת שכר הועברו לשר החינוך • נשקלה הצעה לקיים יום הזדהות עם השובתים בכל אמצעי התקשורת • השובתים מקיימים השבוע 20 מופעים

מאת לילי גלילי

מסמכים חדשים שהועברו לשר החינוך, האשר מעגנים בהסכמי עבר את הדרישה. השובתים להשוואת שכרם לעתונאות הכתובה, עשויים להביא לחידוש המשא ומתן ולשינוי עמדה כלפי תביעות העובדים. מסמכים אלה, שקובצו על ידי נציגי האיגוד הארצי של העתונאים, משתרעים על פני 17 השנים האחרונות, חוזרים ומאשרים מדי כמה שנים את זהות השכר בין עובדי רשות השידור, לבין העתונות הכתובה. כידוע, דרישה זו היא

(סוף בעמוד 5)

ויינברגר יתפטר כנראה השבוע

הסיבות: מחלוקת עם הבית הלבן וכן החמרה במצבה של אשתו החולה בסרטן • היועץ לבטחון לאומי קארלוצ'י — במקומו • גורמים ישראליים: למרות שויינברגר נקט לא פעם עמדות קשוחות כלפינו — הוא הבין את בעיותינו ושמחה על פרישתו לא תהיה במקומה

כספר ויינברגר ורעייתו ג'יין, בתמונה שצולמה שלשום בקליפורניה. (תצלום איי־פי)

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") שר ההגנה האמריקאי, כספר ויינברגר, יודיע השבוע על התפטרותו מכהונתו. במקומו ימונה ככל הנראה היועץ לביטחון לאומי, פרנק קרלוצ'י. הודעה רשמית על התפטרותו של ויינברגר טרם נמסרה. הבית הלבן נמנע אתמול, על פי בקשתו של ויינברגר, מלהגיב על הידיעות שתפסו כותרות ראשיות בנושא זה, אך הסינטור רוברט דול, שנפגש אתמול עם הנשיא רייגן, אמר בצאתו, כי "הוא מבין שויינברגר יתפטר עוד השבוע".

ויינברגר (70), המכהן זו השנה השביעית כשר ההגנה בממשלו של רייגן, קיבל לדעת מקורביו את ההחלטה להתפטר בשל מצב בריאותה של אשתו ג'יין, הסובלת ממחלת הסרטן וכן מארטריטיס. הגב' ויינברגר, מחברת ספרי ילדים ובעלת בית הוצאה, ביקשה כבר לפני זמן מבעלה לעזוב את תפקידו כשר הגנה ולהקדיש עתותיו לביתו. לדברי מקורות, דחה ויינברגר את בקשתה, משום שהוא "נהנה מתפקידו ומיכולתו לעצב את מדיניות הממשל". נראה, כי החמרת מצבה של אשתו, עד כי השניים נאלצו למכור את בית מגוריהם בפרברי וואשינגטון כדי לעבור לדירה עם מעלית בשל אי יכולתה של גב' ויינברגר לעלות במדרגות, היו בסופו של דבר גורם מכריע בהחלטתו של ויינברגר להתפטר.

בוואשינגטון מעריכים כי ויינברגר החליט לפרוש עתה, ערב עריכת הפסגה, כדי לא ליטול חלק בהסכם לחיסול הטילים לטווח בינוני, לו הוא מתנגד וכו לא שותף. ויינברגר לא הוזמן להשתתף אף לא באחת מוועידות הפסגה הזוות דעת משרד

פראנק קארלוצ'י

ההגנה בנושאים אלה כמעט שלא נלקחה בחשבון.

לוויינברגר היו חילוקי דעות עם הבית הלבן ועם שר החוץ שולץ גם בשאלת המעורבות האמריקאית בלבנון לה הוא התנגד והפעלת כוחות אמריקאים בזירות שונות בעולם. עם זאת, הוא תמך במעורבות האמריקאית במפרץ הפרסי. לדברי מקורות, נפגע מן הדרך בה טיפלו הנשיא וצוות הבית הלבן בפרשה האיראנית ומהעובדה כי לא ידע על כל המהלכים הקשורים לפרשה, וכי "בתחות לאפו" התנהלו המגעים עם האיראנים, כולל העברת הנשק מהפנטגון דרך ישראל לאיראן.

גורמים ישראליים: אין לשמוח

גורמים ישראליים מסרו בתגובות ראשונות, כי למרות עמדותיו הקשוחות הבלתי נוחות של ויינברגר בשאלות ישראליות, ועל אף לחציו לביטול פרוייקט הלביא אין לשמוח על התפטרותו, משום שהוא הבין את בעיותיה העקרוניות של ישראל וראה בה נכס אסטרטגי. "עם ויינברגר לא היה צריך

(סוף בעמוד 5)

לאחר 6 ימים של עליות בוול־סטריט ירד אתמול המדד ב־51.39 נקודות

שער הדולר נפל לשפל של כל הזמנים מול המארק הגרמני

הידרדר גם לשער הנמוך ביותר מאז מלחמת העולם השניה לעומת היאן היפני • הערכה: ארה"ב מתכוונת לגרום להורדה נוספת בשער הדולר במגמה לבלום היבוא מגרמניה ומיפן

מאת שלמה שמיר
דניאל דגן
וסוכנויות הידיעות

שער הדולר הוסיף להידרדר אתמול והגיע לערך הרשמי הנמוך ביותר לעומת המארק הגרמני (1.7005 מ"ג) מאז נקבע המטבע המערב־גרמני בשנת 1948, ולנמוך ביותר לעומת היאן היפני (136 יאן) מאז מלחמת העולם השניה. הבנק המרכזי הגרמני, ה"בונדסבנק", רכש אתמול 26 מיליון דולר, במאמץ למנוע הידרדרות נוספת של הדולר.

מחירי המניות בבורסת ניו־יורק צנחו אתמול לאחר ששה ימים של עליה רצופה, והמדד דאו ג'ונס ירד ב־51.39 נקודות. המניות בבורסה הלונדונית ירדו ב־67 נקודות עד שעות אחר־הצהריים המוקדמות.

מחיר הזהב עלה ל־470.55 דולר לאונקיה.

1.70 מארק בלבד

בבורסה של פרנקפורט ירד נמוך אתמול הדולר האמריקאי ב־1.70 מארק בלבד — ובכך, כאמור, נפל לרמה הנמוכה ביותר בכל הזמנים. ירידת הדולר גרמה להאטת הפעילות ולירידות חדות בשערי המניות של מפעלים גרמניים התלויים ביצוא.

מאז נקודת שיא שאליה הגיע בתחילת שנת 1985 ירד ערך הדולר ב־46%. הידרדרותו החריפה מאז התמוטטות וול סטריט ב"יום השני השחור", 19 באוקטובר.

הטבלה הבאה משקפת את ירידת ערכו של הדולר בשנתיים האחרונות מול המארק הגרמני והיין היפאני:

תאריך	מ"ג	יאן
2.1.85	3.1730	251.75
2.9.85	2.8440	240.05
20.2.87	1.8275	153.55
20.10.87	1.8090	143.85
3.11.87	1.7000	136.00

המדינות המתועשות הגדולות הסכימו בינואר ב־1985 כי שער הדולר גבוה מדי. ואילו מאז חודש פברואר השנה הן אומרות כי הדולר ירד די הצורך, וכי ירידה נוספת של המטבע האמריקאי תפגע בכלכלת העולם.

(סוף בעמוד 5)

שוק ההון

הדולר יורד, הבורסה עולה

מאת יהודה שרוני

הפיחות של הדולר לעומת שער השקל נמשך גם אתמול בישראל, עקב המשך חולשת הדולר בשווקי העולם. היחלשות הדולר גרמה היצעים באפיקי ההשקעה הדולריים השונים, ובכלל זה הבנקאיות שבהסדר, האגרות הדולריות.

בבורסה לניירות ערך נמשכה לעומת זאת ההתעוררות, ומדד המניות הכללי ללא בנקים שבר את מחסום ה־125 נק'. לקרנות הנאמנות הוזרם סכום נוסף של 10 מיליון דולר, ואלה רכשו בחלק מהתמורה מניות חד־פסיות, בריבית על פקדונות ג'מבו שיקליים.

מרפי: שמיר חושש מלחץ בינלאומי יותר מאשר מהסובייטים

ירדן ובריה"מ פסלו את ההצעה של שמיר • "מתחילה תקופה של קיפאון עמוק"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") ריצ'רד מרפי, עוזר שר החוץ לענייני המזרח התיכון, סבור, כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, אינו מתנגד למעורבותה של ברית המועצות בתהליך השלום.

(סוף בעמוד 5)

הגיע עוזר שר ההגנה האמריקאי

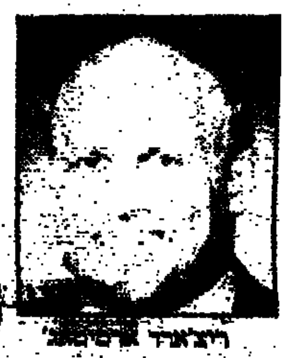

ריצ'ארד ארמיטאג'

מאת ראובן פדהצור ועקיבא אלדר

ריצ'ארד ארמיטאג', עוזר שר ההגנה האמריקאי, הגיע אתמול לישראל לביקור עבודה. יחד איתו הגיעו לארץ גם נספח צה"ל בוואשינגטון, האלוף עמוס ירון וראש משלחת משרד הביטחון בניו יורק, אברהם בן יוסף.

(סוף בעמוד 5)

הרשות הלאומית לאנרגיה אישרה אמש את הרפורמה במשק הדלק

בקרוב — תחרות בשוק הדלק: חברות יחלו להוריד מחירים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בתום ישיבה מארתונית, שנערכה כשמונה שעות, אישרה אמש הרשות הלאומית לאנרגיה את עיקרי הרפורמה במשק הדלק כפי שהוצעה ע"י משרד האנרגיה. אישור הרפורמה נעשה ברוב של 11 כנגד שישה. בשלב הראשון תבוצע הרפורמה באופן חלקי. הביצוע המלא יהיה בעוד כמה חודשים.

בשלב הראשון של הרפורמה קיימת כוונה לפתוח לתחרות חופשית את מקטע יבוא הדלק המזוקק "ספוט", המהווה 30 אחוז מיבוא הדלק, ואת יתרת ה־70 אחוז המיובאים בחוזים ארוכי טווח ממצרים, כבסיס. התוכניה להתיר בעינה. את ה־30 אחוז יוכלו לייבא חברות הדלק, בתי הזיקוק או צרכני אנרגיה גדולים כמו חברת החשמל, נשר וכדומה ולמכור אותם באופן חופשי בארץ. בשלב [illegible] הרפורמה גם קיימת כוונה להסיר את הפיקוח על המחירים תוך קביעת מחיר גג למחיר הבנזין. חברות הדלק תוכלנה להתחרות ביניהן על מכירת הבנזין במחיר נמוך יותר ממחיר הגג.

בשלב הסופי של הרפורמה ייפתח משק הדלק לתחרות חופשית כאשר צרכני הדלק, חברות הדלק ובתי הזיקוק יוכלו להתחרות ביניהן על כל הכמות המיובאת. הרשות הלאומית לאנרגיה דחתה הצעת החלטה [illegible] לבתי הזיקוק להתחרות בחברות הדלק.

מלכת דנמרק קיבלה את פני הרצוג

הנשיא הגיש למלכה ענק כסף מעשה ידי צורף תימני וקיבל מערכת כלי חרסינה

מאת אליהו הבר
כתב "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). הנשיא חיים הרצוג הגיע אתמול לביקור ממלכתי בדנמרק. המלכה מרגרטה קיבלה את פניו בנמל התעופה, ולאחר סקירת משמר כבוד הנחת זרי פרחים באוהל מיוחד שהוקם בלב השדה, יצאה השיירה המלכותית מלווה עשרים רוכבי אופנועים לארמון המלכה, כשלושים ק"מ מקופנהאגן. בשערי הארמון המתינו לשיירה פרשי משמר המלכה.

הנשיא ורעייתו הוזמנו לסעודה משפחתית עם בני משפחת המלוכה, ולאחריה נפגש הנשיא לשיחות תדרוך קצרה עם צוות הכתבים הישראליים. הנשיא עמד על החשיבות המדינית שיש בביקור ממלכתי ראשון של נשיא ישראל בדנמרק, ביקור שבא לציין את יחסי הידידות העמוקה בין עם ישראל לעם הדני.

במהלך ארוחת הערב עם המלכה, שנאומי הברכה שינשאו בה הועברו בשידור חי בטלוויזיה הדנית, הזמין הרצוג את המלכה ובעלה לבקור ממלכתי בישראל.

בפגישתו מחר עם ראש הממשלה הדני פאול לשיטר יציג הרצוג מספר בעיות מדיניות ויבקש את סיועה של דנמרק, בין היתר בעיית שבויי ישראל והנעדרים במלחמת לבנון.

(סוף בעמוד 5)

הנשיא הרצוג מתקבל על ידי מלכת דנמרק מרגרטה בבואו לקופנהאגן. (תצלום איי־פי)

הפילהרמונית — לפולין והונגריה

תנגן באושוויץ את "התקווה"

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

התזמורת הפילהרמונית הישראלית יוצאת מחר לסיור קונצרטים קצר לגרמניה, פולין והונגריה. התזמורת תנגן בווארשה, קראקוב וקטוביץ, עם המנצח זובין מהטה והכנר יצחק פרלמן. הסיור כולל גם ביקור במחנה ההשמדה אושוויץ, שם תנגן התזמורת את "התקווה".

חגורות בטיחות: שוטרים בפעילות מבצעית — פטורים

מאת כתבת "הארץ"

הנוהגים ברכב משטרתי העוסק בפעילות מבצעית שוחררו מחובת חגירת חגורות בטיחות, כך מסר אתמול דובר המשטרה בתגובה לפרסומים השונים שבהם נראו אנשי משטרה כשהם אינם חגורים בחגורות בטיחות בהתאם לתקנה שנכנסה לתוקפה ביום א'.

ויצמן: העבודה טומנת ראשה בחול; אנסה לגרור את השרים למען השלום

"ראש הממשלה נחל הצלחה כבירה; הוא הצליח לבלום את יוזמת פרס; הבעייה היא שחברי העבודה משאירים למעשה אותי לפעול בבדידות במערכה" • מכחיש שיצא ל"חופשת מחאה"

מאת אילן שחורי

"בזמן בקרוב כל פעולותי במסגרת ממשלת האחדות הלאומית יתמקדו לכיוון השלום. אנסה לגרור את חברי שרי מפלגת העבודה לכך, אפילו אם הדבר יוביל למשבר עם הליכוד בממשלה. מוטב משבר ממשלה מתפרקת מאשר המשך המצב הקיים. בו טומנים שרי העבודה את ראשם בחול". כך אמר אמש ל"הארץ" השר עזר ויצמן.

ויצמן שהכחיש כי יצא לחופשת מחאה, כפי שהתפרסם אתמול, אמר, כי בסך הכל החליט לנוח יום אחד בבית "ולהסתכל על הנוף היפה בקיסריה". עוד אתמול היה בביקור מתוכנן בצפון הארץ והבוקר ישתתף בישיבת הקבינט. "בסך הכל יצאתי ביום ראשון מישיבת הממשלה לפני שנסתיימה. לא הייתי השר היחיד שעזב טרם סיום הישיבה. כל הדיבורים על חופשת מחאה שלה זה קישקוש גמור. מה כולם רוצים מהחיים שלי, כבר אסור לשבת יום אחד בבית". אמר ויצמן.

לדברי ויצמן, לא מקובלת עליו

(סוף בעמוד 5)

אשה מתה, בת־משפחתה במצב קשה — לאחר אכילת דג שהובא מניו־יורק

הדג המשומר הובא באופן פרטי • משרד הבריאות בודק חשד כי הנשים נפגעו מחיידק "בוטוליזם" הפוגע במהירות במערכת העצבים והנשימה • נמסר דיווח לרשויות בארה"ב

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ"

אשה בת 60 נפטרה ביום שבת ובת משפחתה בת 40 במצב קשה בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים לאחר אכילת דג כבוש שהובא באופן פרטי על ידי אחד מבני המשפחה שחזר מניו־יורק. משרד הבריאות בודק חשד כי בשני המקרים אלו נפגעו הנשים על ידי חיידק "בוטוליזם". הגורם לפגיעה מהירה וחמורה במערכת העצבים והנשימה. חיידק זה נמצא בדרך כלל במוצרי בשר חריפים.

הבדיקה נעשית במרכז הארצי של המשרד בבית דגן.

ביום שבת הובאה תושבת ירושלים בת 60 במצב קשה לחדר המיון של בית חולים שערי צדק בירושלים ונפטרה שם לאחר כמה שעות. יום לאחר מכן הובאה במצב קשה בת משפחה כבת 40 לחדר המיון של בית חולים הדסה בעין

(סוף בעמוד 5)

שריר ממריא לבריטניה וסאן־פרנסיסקו

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

שר התיירות אברהם שריר, יוצא היום לביקור ממלכתי בן שבוע ימים בבריטניה. בתום הביקור ימשיך השר בלווית רעייתו רבקה לארה"ב, שם יהיו אורחי הקהילה היהודית בסאן פרנסיסקו.

עימד את העמוד: בועז שפירא

רק 2.5% ריבית על הלוואה שיקלית? זה רווח יומי!

בנק לאומי מציע ללקוחות מסחריים הלוואות בשקלים לא צמודים בריבית קבועה, נמוכה ביותר.

לקוחות מסחריים

עד 3 חודשים	2.5% ריבית חודשית
עד 6 חודשים	2.75% ריבית חודשית

כמו כן, בנק לאומי מציע לך הלוואות צמודות למדד ל־5 שנים בריבית חודשית צמודה של 0.8% בלבד וכן הלוואות דולריות לטווח ארוך של 39 חודשים בממוצע, הפטורות מהיטל"ס.

הבנק רשאי להפסיק או לשנות את התנאים בכל עת.

לפרטים ולגובה סכומי האשראי – פנה לסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

صكنا من الأصل

صكرا من الاصل

חוסיין מבקש ליזום מפגשי־פיוס בפיסגה; מלך סעודיה לא יבוא

ספק גם אם שליט עיראק סדאם חוסיין יגיע • קדאפי הודיע כי יחרים הפיסגה • סוריה תתנגד להחלטה על סנקציות על איראן • חוסיין יוזם "סולחה" בין אסד לבין מלך מרוקו חסן השני לאחר שיחסיהם הורעו מאז פגישת חסן־פרס

כאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

המלך חוסיין מבקש לקיים "מפגשי סולחה" בין חלק מראשי ערב בשולי ועידת הפיסגה הערבית שתיפתח בראשית השבוע הבא ברבת עמון. העתון הכוויתי "אלראי אל־עאם" כתב אתמול, כי חוסיין מבקש לפייס בין נשיא סוריה אסד לבין מלך מרוקו חסן השני. היחסים בין השניים הורעו מאז פגישת המלך חסן עם שמעון פרס.

במקביל נמסר אתמול כי המלך פהד לא יבוא לפיסגה ובמקומו יעמוד בראש המשלחת הסעודית יורש העצר האמיר עבדאללה. גם לגבי בואו של נשיא עיראק, סדאם חוסיין, קיים ספק. איגרת בעניין זה נמסרה אתמול לחוסיין על ידי סגן ראש ממשלת עיראק, שבא לרבת עמון לביקור. קודם לכן הודיע נשיא לוב קדאפי, כי הוא מחרים את הפיסגה.

ברבת עמון נשלמות ההכנות לפיסגה ואתמול פונו משפחות המתגוררות ליד מלון "פלזה רבת עמון" שבו יתארחו ראשי ערב. מצפים כי מנהיגי ערב יתחילו להגיע לבירה ירדנית בשבת.

מגעים על סדר היום

המגעים בעניין הנושאים שיידונו על סדר יומה של הפיסגה נמשכים. בדמשק נמסר אתמול, כי סוריה תתנגד בתוקף לכל הצעה שיש בה כדי להטיל סנקציות או לנתק את היחסים עם איראן. ראשי מדינות המפרץ מבקשים לכלול גם את החזרת חברות מצרים לליגה הערבית בסדר יום הפיסגה.

"אל־גומהוריה" הקהירי העלה אתמול במאמרו הראשי על נס את הפרות הסדר בעזה ובהצעה לרגל הצהרת בלפור. העתון ציין כי העם הפלשתיני הוכיח באמצעות "ההתעוררות" הזאת את נכונותו על הבימה הבין־לאומית ואת התנגדותו בכוח לפעולות התוקפנות של שלטונות הכיבוש הישראליים. עוד מוכיחות פעולות אלה כי העם הפלשתיני גמר אומר לממש את זכותו הלגיטימית לכונן את מדינתו.

ועדה בלשכת עורכי הדין תבדוק כיצד לנהוג כלפי עורכי הדין של השב"כ

נוכח מעורבותם בנושא הראיות והעדויות הכוזבות בפרשת נאפסו • חריש הורה למשטרה להשעות את חקירת 6 אנשי השב"כ המואשמים במתן עדות שקר בבית המשפט בפרשת נאפסו

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הורה אתמול למשטרה להשעות את החקירה של 6 אנשי השב"כ המואשמים במתן עדות שקר בביהמ"ש בפרשת נאפסו. בהחלטתו של חריש יש משום הענות להמלצתה של ועדת לנדוי.

הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין החליט אתמול למנות ועדה שתתבקש להגיש תוך 10 ימים המלצות לגבי עמדת הלשכה בעניין גביית ראיות פסולות בעקבות דו"ח לנדוי. כן נתבקשה הוועדה להמליץ על הצעדים שיש לנקוט נגד היועצים המשפטיים ועורכי הדין של השב"כ שהיו מעורבים בנושא הראיות והעדויות הכוזבות בפרשת נאפסו.

דף חדש ביחסי האמון

גורמים משפטיים בכירים הביעו אמש את תקוותם, כי בעקבות יישום ההמלצות הכלולות בדו"ח ועדת לנדוי ייפתח דף חדש ביחסי האמון ושתוף הפעולה בין פרקליטות המדינה לבין השב"כ. אותם גורמים הגיעו, כי מאז נחשפה פרשת "קו אוטובוס 300" ופרשת נאפסו, שרר משבר אמון חמור בין הפרקליטות והשב"כ, אשר יצר נתק שהקשה על הפעילות השוטפת. עם זאת ציינו גורמים משפטיים: "לא ביום אחד ניתן יהיה לשקם את מערכת יחסי האמון בין השב"כ לבין הפרקליטות האזרחית והצבאית שנפגעה בצורה קשה. אבל אנו מאמינים שאם השב"כ יקפיד לפעול עפ"י הנחיות ועדת לנדוי ויעקור מן השורש הנורמות הפסולות של עדויות שקר שהיו קיימות במשך 16 שנה, יש סיכויים לשיקום הדרגתי של היחסים".

גם ועדת לנדוי מביעה בסוף הדו"ח שלה את תקוותה, כי על היועץ המשפטי החדש של השב"כ יהיה "לפעול להסרת החיכוכים שנוצרו בין השב"כ לבין הפרקליטות הצבאית והאזרחית, בעקבות משבר האמון שיש עתה להסלו למען המטרות המשותפות של רשויות ממלכתיות אלה".

מנכ"ל משרד המשפטים חיים קלוגמן ביקש אתמול להבהיר שהחלטת שר המשפטים אברהם שריר למנות צוות מיוחד שיבדוק את הצעות החקיקה הכלולות במסמך המשפטי שהגיש השב"כ לוועדת לנדוי איננה מנוגדת להמלצות ועדת החקירה. לדבריו המלצות הוועדה קבעו כי יש צורך לברר את השאלה העקרונית המקדמית וכן לקיים בירור ענייני של ההצעה לפרטיה, אשר חייבו את שר המשפטים להורות על קיום בירור זה ע"י צוות במשרדו. הוא הדגיש כי אין בכך כדי לקבוע מה תהיה עמדת משרד המשפטים לגבי הצעת השב"כ.

ועדת לנדוי לא אימצה את המסמך של השב"כ משום שהליכי החקיקה בכנסת עלולים להימשך זמן רב והחידוש היציבות בשב"כ הוא צורך חיוני ודחוף וכן משום שראוי לדעתה לקיים דיון מעמיק לגבי השאלה העקרונית המקדמית אם יש מקום לקבוע בחוק דינים מיוחדים לחקירות השב"כ. לכן המליצה הוועדה, כי השב"כ יפעל עתה עפ"י קובץ ההנחיות לחוקרי השירות שנוסח על ידה. שלוש פעמים חוזרת ומדגישה הוועדה (בעמוד 74 בדו"ח), כי השב"כ יוכל לקיים את פעילותו החיונית לאורך זמן מבלי שיהיה צורך לתקן למענו את הדין הקיים.

מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב מארח את מנהיג פולין הגנרל יארוזלסקי, אתמול במוסקווה. (תצלום איפי)

אילו מומשו כל תביעות "גוש אמונים" — היינו שולטים על 8 מליון ערבים

קובץ פרק בספר חדש העומד להתפרסם בהוצאת בית־ברל תחת הכותרת "א"י ומדינת ישראל"

מאת אורי ניר סופר "הארץ"

פרק בספר חדש, העומד להתפרסם בהוצאת בית־ברל תחת הכותרת "ארץ־ישראל ומדינת ישראל", מתאר את "שאיפת ההתפשטות הטריטוריאליות של גוש אמונים כהתאבדות לאומית". כותב הפרק, דיקן הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת חיפה, פרופ' ארנון סופר, מסכם את כל הצהרותיהם של פעילי גוש אמונים בדבר גבולותיה הטריטוריאליים הרצויים של ארץ־ישראל, ומסיק כי אילו מומשו כל תביעותיהם של אנשי ה"גוש", היתה מדינת ישראל — בגבולותיה המורחבים — מגיעה לשליטה על 8 מליון ערבים.

פרופ' סופר, גיאוגראף ודמוגראף לפי התמחותו, כותב כי כבר היום משלם עם ישראל מחיר דמוגראפי כבד תמורת השליטה על ארץ־ישראל המערבית כולה. שכן, ממדינה שיש בה כ־18% לא־יהודים בתחומי הקו הירוק, לעומת 82% יהודים, הגיעה ישראל למצב של שליטה על 36% לא־יהודים ו־64% יהודים בכל ארץ־ישראל המערבית.

שתי גדות לירדן

פרופ' סופר ממשיך בניתוחו: "אם תמומש המטרה של ארץ־ישראל משתי גדות הירדן, נכון ל־1987, מדובר במרחב שיש בו אוכלוסיה של 3.5 מליון יהודים, לעומת 4.8 מליון פלשתינים ואחרים שאינם יהודים (2 מליון ערבים ממערב לירדן ו־2.8 מליון במזרח הירדן). כדי להשלים את הארץ השלמה, יהיה צורך לספח את אגן דמשק לממלכה היהודית, בו מתגוררים, נכון ל־1987, 2.5 מליון נפש. יחסי יהודים לעומת לא־יהודים יגיעו אפוא ל־3.5 מליון יהודים לעומת 7.5 לא־יהודים. יהיה צורך עוד לספח מאה אלף בדואים בסיני עד נחל אל־עריש (אולי הוא 'הנהר הגדול'), ועוד כחצי מליון לבנונים המתגוררים בדרום המדינה הלבנונית, כדי ליישר את הקווים. כלומר, עם ישראל יצטרך לשלוט על כ־8 מליון נפש".

גורל 2.7% שקוזזו השנה מתוספת היוקר יידונו היום בין ההסתדרות למעסיקים

ההסתדרות תפעל לשנות מתכונת. הסכמי השכר ב־88 כדי להבטיח יותר עצמאות לאיגודים

מאת יהודית וינקלר
כותבת "הארץ"

ראשי ההסתדרות יתחרו לשנות את מתכונת הסכמי השכר ב־1988 כדי להבטיח יותר עצמאות לאיגודים המקצועיים על רקע התסיסה הפוקדת את המיגזר האקדמאי והעיוותים במבנה סולמות השכר של עובדי הדירוג האחיד. ראשי פרקים עקרוניים בכיוון זה הועלו אתמול במליאת האגף לאיגוד מקצועי שהתכנס לדיון ראשון על הנושא.

נציגי ההסתדרות ומעסיקים הפרטיים נפגשים היום לדון בתביעת ההסתדרות לקצר את שבוע העבודה מ־47 ל־45 שעות ולהדיש את המשא ומתן על גורל 2.7% שקוזזו בראשית השנה מתוספת היוקר בהסכמת הצדדים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד אמר במליאת האגף לאיגוד מקצועי, כי המשא ומתן על הסכמי העבודה בשנה הבאה יתמקד בסיכומיהן והמלצותיהן של ועדת זוסמן הבודקת את מבנה השכר בשירות הציבורי וועדת פרופ' שטינסקי הדנה ברפורמה במסים. עם זאת הדגיש כי בין הסכם מסגרת לבין משא ומתן נפרד לכל איגוד מקצועי מצויה גם דרך שלישית. אפרים זילוני, סגנו, הבהיר אבהג, כי כוונת הדברים לשלב הסכם מסגרת במתן עצמאות לאיגודים להתדיין עם מעסיקיהם על תביעות ייחודיות. דבר שנעשה מדי הלכה למעשה בהיקף רחב בשנים האחרונות. המגמה להתיר בידי האיגודים המקצועיים מרחב תמרון רחב יותר מתגבשת על רקע התסיסה הפוקדת את האיגודים המקצועיים האקדמאים, המסרבים להצטרף להסכם המסגרת הנוכחי ומאיימים להקים פדרציה מחוץ להסתדרות. בטענה כי שלוש דרגות תחיליות של האקדמאים מצויות מתחת ל־525 ש"ח, שכר המינימום במשק. טענה דומה מעלים גם איגודים מקצועיים בדירוג האחיד.

תזוזה כללית בסולמות

בהסתדרות מסבירים כי מבחינתם של האיגודים המקצועיים האקדמאים נושא הדרגות הנמוכות הוא בעל היבט יוקרתי בעיקרו, בעוד ראשי איגודים אלה טוענים כי העלאת הרצפה ממילא מבטיחה בעתיד תזוזה כללית בסולמות השכר שלהם.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הגיב אתמול על פרסומים מקוטעים מוועדת שטינסקי, העוסקת ברפורמה במיסוי, באומרו כי ההסתדרות לא תשלים עם גזרות שנועדו להפחית את שיעורי מס ההכנסה תמורת ביטול פטורים וזיכויים שהם בבחינת זכויות מוקנות של עובדים וגימלאים, המעוגנים בהסכמי שכר. לדעת קיסר אם אמנם ההדלפות מוועדת שטינסקי נכונות, מדובר במלכודת לעובדים ולגימלאים שכן מדובר בקבוצות המצויות ממילא מתחת לסף המס והפטורים המדוברים יגזלו מהם הטבות מבניות. קיסר חזר ומתח ביקורת על כך שאין כל כוונה להטיל מיסוי על ההון.

השבוע אמור מזכ"ל ההסתדרות להפגש עם שר האוצר בניסיון נוסף להשיג את הסכמת השר למתוח את הדרגות הנמוכות בדירוג האקדמאים.

שיחת היום / אורית גלילי

עם: מוחמד נפאע, מזכיר ברית הנוער הקומוניסטי
על: הנהגה חדשה וצעירה במפלגה הקומוניסטית בסין

דנג בן ה־83 הוא דוגמא לכך שקידמה אינה רק עניין של גיל

כשאומרים שהגיל הממוצע של הנהגת המפלגה הקומוניסטית בסין ירד מ־78 ל־63, זאת לדעתך הנהגה צעירה?

הייתי אומר שזאת הנהגה קצת יותר צעירה, אבל לפי השקפתי אין פה עניין של צעירים ומבוגרים, אלא עניין של קו ויכולת. יכולים להיות מבוגרים — כמו אצלנו ברק"ח — עם רוח יותר צעירה, בעלי מרץ ועם השקפה מודרנית. הנה למשל, דנג בן ה־83 — אבי הרפורמות בסין — הוא הדוגמא לכך שקידמה זה לא רק עניין של גיל.

מי הם המבוגרים ברק"ח בעלי הרוח הצעירה?

אני לא מרגיש, למשל, שיש לי בעיה עם הגיל של מאיר וילנר. מזכ"ל המפלגה, טופיק טובי, האפילו וולף ארליך, יו"ר ועדת הביקורת המרכזית, שהוא בן 75. אצלנו הצעירים שואבים עידוד מהרוח הצעירה והמתקדמת של החברים המבוגרים.

מה המשמעות של הנהגה צעירה בסין על הנוער הסיני?

נציגות של הנוער הסיני לא השתתפה עד היום בפסטיבל העולמי של הנוער והסטודנטים, שהאחרון בהם התקיים ב־1985 במוסקווה. בפסטיבל הקרוב, שיתקיים בצפון קוריאה, הביעו הסינים נכונות להשתתף ואף לארח ולעזור. כך לדעתי יקח הנוער הסיני את מקומו החשוב בפדרציה העולמית של הנוער הדמוקרטי.

האם מנהיגי תנועות נוער של מפלגות קומוניסטיות בעולם הם בערך בגיל שלך?

אני מתקרב ל־40 וכשביקרתי בכמה ארצות סוציאליסטיות גיליתי שבמשך השנים התחלפו המזכירים של תנועות הנוער הקומוניסטיות ואילו אני נשארתי בתפקיד.

האם וילנר וטובי מעודדים את הצעירים ברק"ח — למשל להיות חברי כנסת?

אצלנו חשובים יותר המוסדות המרכזיים ולאו דווקא החברות בכנסת. לצעירים, המהווים כ־25 אחוז מהוועד המרכזי, יש אמונה בארבעה המייצגים אותנו בכנסת. חשוב להם מאוד לחנך ולגדל דור חדש, שיקח אחריות בשורות המפלגה. הדעה הנשמעת בחוץ על ההנהגה הוותיקה שלנו, שאינה מתחלפת, היא ניסיון לפגוע ברק"ח. ברשימת המועמדים האחרונה לכנסת הוצבו גם צעירי רק"ח במקום ריאלי.

יש עתיד, לדעתך, ליחסים בין ישראל וסין?

בשנה האחרונה חזרה רק"ח למצב של יחסים טובים עם המפלגה הקומוניסטית הסינית. אחרי ניתוק של לא מעט זמן. יחסים עם ישראל, כפי שרואים זאת הסינים והסבירו זאת למאיר וילנר ולג'ורג' טובי, יהיו תלויים במדיניות הממשלה בנושא השלום הצודק במזרח התיכון והקמת מדינה פלשתינאית לצד מדינת ישראל.

שיראק: איני משוכנע שמדינות ערב רוצות במדינה פלשתינאית

עיתונאים שנכחו בפגישה עם אישים בשטחים: ראש הממשלה הצרפתי נשא הצהרה שעיקרה תמיכה בדרישת הפלשתינאים להגדרה עצמית

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"
וכתבי סוכנות עתי"ם

שר החוץ הצרפתי, שביקר לאחר רונה בדמשק, העלה את שאלת גורלם של השבויים הנמצאים בידי המחבלים, אך לא קיבל כל תשובה לגבי מצבם. על כך מסר ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק, במסיבת עיתונאים שנערכה במלון המלך דוד בירושלים.

שיראק אמר, כי הוא דוגל בעקרון ההגדרה העצמית לעם הפלשתיני. אש"ף, לדבריו, מייצג רק חלק מהעם הפלשתיני ואינו הנציג היחיד. חשוב שלפלשתינאים תהיה אפשרות לומר בעצמם מה הם רוצים. בנושא השטחים אמר ראש הממשלה שיראק, כי צריך לשפר את מצבם הכלכלי של תושבי השטחים על ידי סיוע בין־לאומי ישיר וללא מתווכים.

במסיבת העיתונאים אמר שיראק, כי אינו משוכנע שמדינות ערב הגובלות בשטחים המוחזקים בידי ישראל אכן רוצות במדינה פלשתינאית עצמאית. כאשר נשאל אם הוא תומך בהקמת מדינה כזו השיב: "זו בעיה מסובכת מאוד, אשר לגביה אין לי עמדה ברורה. אולם צריך להתחשב בראש ובראשונה ברצונן של המדינות הגובלות הקיימות. מדינות אלה חייבות להביע את דעתן בשאלה זו. אני בהחלט אינני משוכנע כי מדינות אלה אכן רוצות במדינה נוספת".

אש"ף הנציג הלגיטימי

לעומת עמדתו זאת של שיראק בסוגיית אי בלעדיותו של אש"ף כנציג הפלשתינאים, דיווחו אישי ציבור פלשתינים מהשטחים שנפגשו אתמול עם ראש ממשלת צרפת לארוחת צהריים חגיגית, בקונסוליה הצרפתית בירושלים, כי בניגוד לדברים שפורסמו מפי שיראק במגעיו שלשום עם יצחק שמיר, אמר להם שיראק, כי הוא רואה באש"ף את הנציג הלגיטימי היחיד של העם הפלשתיני. לדברי האישים, הדגיש שיראק את הנקודה הזו, ואמר כי הוא תומך תמיכה מלאה בשיתופו של אש"ף בתהליך המדיני, במסגרת ועידה בין־לאומית. עוד מסרו האישים, כי בניגוד למה שפורסם מפי שיראק, הוא אמר להם שבכוונתו להיפגש בעתיד עם ראש אש"ף, יאסר ערפאת.

עיתונאים מזרח־ירושלמיים בכירים שהשתתפו בפגישה אמרו, כי שיראק מסר להם הצהרה שעיקרה תמיכה בדרישת הפלשתינים להגדרה עצמית ולכינוס ועידה בין־לאומית לשלום, בהשתתפות אש"ף.

בין האישים הפלשתינים התגלעה מחלוקת על־רקע גילוי דעת משותף שהוגש לשיראק. שלושה מתוך אחד־עשר הנוכחים, המזוהים בדרך כלל כתומכי ירדן (רשאד א־שוואה מעזה, אליאס פרייג' מבית־לחם וחיכמת אל־מצרי משכם), סירבו לחתום על גילוי הדעת. זאת משום הפסקה האומרת כי אש"ף הוא הנציג היחיד של הפלשתינים.

גילוי הדעת שעליו חתמו האישים תומכי אש"ף שנכחו בפגישה דוחה את החלטות מועצת הביטחון 242 ו־338, מביע תמיכה בעמדות ההצהרות של הקהילייה האירופית, ומגנה את המדיניות הישראלית בשטחים.

וקי מציאות
אינה אשליה
כשהאיראניות
מעיקים
והמוזיקה
היא רגה
אין מעס
מלוא רשלום

יש לך מניות?
אתה צריך "תיק אישי" P.C
[illegible]
95 שניות, [illegible]
לפרטים טלפון: 03-459080 "חכמה לעניין"
מקבלים כל כרטיסי אשראי.
[illegible]

מחירי האשראי בבנק לאומי

ליום 4.11.87

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית — לקוחות: מסחריים	ריבית חודשית — לקוחות: פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.8%	0.9%
"הלוואת ענק" — הלוואה צמודה למדד עד 60.000 ש"ח כנגד שיעבוד דירה	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה דולרית*	7–12 חודשים	1.5%	1.6%
הלוואה בשקלים צמודים לדולר בריבית קבועה פטורה מהיטלים	עד 3 חודשים	1.67%	1.83%
	עד 6 חודשים	1.83%	2%
הלוואה דולרית לטווח ארוך פטורה מהיטלים	39 חודשים בממוצע	**1.15%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	עד 3 חודשים	2.5%	2.75%
	עד 6 חודשים	2.75%	3%

* הריבית קבועה ואינה כוללת היטלים קיימים או שיוטלו בעתיד
** ריבית משתנה ליבור + 5% לשנה

פרטים וגובה סכומי אשראי — בסניפי בנק לאומי

בנק לאומי - רווח יומי

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	12	9	מע"ח	14	8
אתונה	18	11	גשום	14	10
בוקארסט	9	1	מעונן	9	1
בזיל	10	7	מע"ח	12	7
וינה	9	5	מע"ח	9	3
ז'נבה	11	8	מע"ח	13	7
לונדון	11	8	מע"ח	9	3
ליסבון	15	12	גשום	17	10
מדריד	17	14	גשום	14	8
ניו־יורק	13	9	מע"ח	17	7
פאריס	12	7	מע"ח	13	6
פרנקפורט	9	8	מע"ח	12	7
ציריך	11	8	מע"ח	13	8
קהיר	24	14	בהיר	18	23
קופנהאגן	10	6	גשום	3	9
רומא	20	16	מע"ח	6	22
שטוקהולם	10	6	מע"ח	6	9

EL AL אל על

ראיתי שמעתי

ברודסקי הוזמן לכנס עיתונאים בירושלים

חתן פרס נובל לספרות, המשורר יוסף ברודסקי, הוזמן להיות אורח כבוד בכנס הבין־לאומי השני לתקשורת יהודית שייפתח בשבוע הבא במכון ואן ליר בירושלים. ההזמנה הועברה אליו דרך הקונסול הכללי בניו־יורק, משה יגר. בין 250 העיתונאים שיגיעו לארץ לכנס, יהיו גם העיתונאי ויקטור לואיס מבריה"מ, עיתונאים אחדים מפולין, צ'כוסלובקיה, רומניה ויוגוסלביה כבר אישרו את בואם. נושא הכנס הפעם, "תקשורת בעידן אלקטרוני".

לילי גלילי

* * *

עורך הביטאון הקומוניסטי היהודי במוסקווה, "הימלאנד", אהרון ורגליס, שהוזמן אף הוא לכנס, היסס, התייעץ, התמהמה להשיב ולבסוף נשאר בבית. גם עורך הביטאון היהודי מבירובידז'אן לא יבוא, אף שהתכוון לבוא. מבולגריה לא הגיעה כלל תשובה להזמנה.

הכנס יימשך ארבעה ימים וייקבעו בו קווים לפעולת העיתונות היהודית ברחבי תבל.

שמעון סאמט

החזיים שמאלניים יותר מהתיאטרון

שיעור מאלף בתיאטרון ד' חיים ליבר יו"ר ועדת חגיגות שנת ה־40, יעקב אגמון, את השרים החברים בוועדת הסמלים והטקסים. בישיבה האחרונה של הוועדה, הביעו חיים קורפו ויוסף שפירא דאגה מן הכוונה לקיים את חג המחזה המקורי במסגרת חגיגות ה־40. עיקר החשש היה כמובן מ"שמאלנות יתר" המתבטאת במחזה העברי המקורי. "אל דאגה," הרגיע אגמון את השרים המופתעים. "שום מחזה שיעלה, לא יהיה חריף כמו דו"ח ועדת לנדוי. אפילו סובול לא היה מעז לכתוב מחזה כזה".

לילי גלילי

שעון הארצות של שפירא

יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, הציג אתמול בגאווה שעון חדש בצורת מחשב כיס, שקיבל מבנו יצחק, ששב השבוע מביקור בטוקיו. שעון זה מראה את השעה בבירות המרכזיות בעולם, ובלחיצת כפתור אחת יוכל שפירא לדעת את השעה במדינה שבה שוהה האדם שעמו יתפרץ לשוחח.

השעון היה לאטרקציה במסדרון הכנסת. למתעניינים הרבים שבאו אל שפירא לאחר ישיבת ועדת הכספים וביקשו לדעת את הפרשי השעות שבין ישראל למדינות השונות, הסביר היו"ר כי מדובר בשעון פשוט שמחירו בטוקיו 20 דולר בלבד.

צבי זרחיה

שתי חיילות ינגנו לפני המלכה הדנית

אל נשיא המדינה, חיים הרצוג, ורעייתו שיצאו אתמול לביקור ממלכתי בדנמרק, התלוו גם שתי חיילות צעירות, הנבלנית טלי גלזר והחלילנית אפרת שכטר. שתי הצעירות ינגנו בארוחת הערב הממלכתית שיערוך הנשיא לכבוד מלכת דנמרק, מרגרטה השנייה, בכפר פנהאגן.

ג.אדם

נרקיס רוצה פרסי נובל

ראש מחלקת ההסברה של הסוכנות, האלוף (מיל') עוזי נרקיס, אינו מתרשם מפרסי נובל שהוענקו עד כה לישראלים (ש"י עגנון) ולמנחם בגין. הוא מבקש לראות את הישראלים ילידי הארץ זוכים בפרס היוקרתי. "כיצד זה לא זכו ישראלים רבים יותר בפרסי נובל?" שאל נרקיס את הנוכחים בכנס הפתיחה של "ישראל בת 40: מציאות וחזון", שהתקיים בתחילת השבוע בלוס אנג'לס. התשובה היתה, פחות או יותר, צפויה: "אנו חותכים את כל משאבינו הכלכליים לצורכי הגנה וכל תשומת לבנו מוקדשת לשמירה על עוצמתנו", קבע האיש שפיקד על כיבוש יהודה ושומרון: "המוחות המבריקים ביותר מתועלים לצורכי ביטחון".

עוזי נרקיס — השלום ורוח ההמצאה

נרקיס, מסתבר, אינו מודאג. "כשנגיע לשלום עם שכנינו", הבטיח למאזינים, "יגבר כוח ההמצאה של המדינה עוד יותר. בניגו ובנותינו יוכלו להקדיש את האנרגיה שלהם לתחומים אחרים ופרסי נובל לא יהיו עוד תופעה יוצאת דופן בישראל."

בני לנדאו
לוס אנג'לס

הימים האפלים של נורווגיה

ספר שפורסם השבוע באוסלו מאת ההיסטוריון ושמו האראלד סיוקנסברג, מתעד שורה ארוכה של גילויים על יחסם העוין של שלטונות נורווגיה ליהודי אירופה במשך שנות ה־30, כאשר אלפי יהודים מגרמניה, אוסטריה ופולין ביקשו מקלט פוליטי בנורווגיה, לפני פרוץ מלחמת־העולם השנייה. גם יהודים שהיו להם קרובי משפחה בנורווגיה לא נענו בחיוב.

הסופר סיוקנסברג גילה בגנזך המדינה אלפי מכתבים של יהודים שפנו בבקשות לקבלת מקלט פוליטי — ובקשתם נדחתה. ספק אם לכל מכתב הוקדשו יותר מכמה דקות בטרם ניתנה תשובה שלילית. בין השאר, מכתב נוגע ללב של ילדה בת שמונה אל המלך האקון.

הילדה, בת למשפחה יהודית בפראג, מבקשת מן המלך כי יתן לה ולאחותה הקטנה רשות להצטרף אל דודה הגר באוסלו. מכתב הילדה בת השמונה נענה בתשובה שלילית תגנז.

אליהו זהבי
קופנהאגן

בעריכת עירית רוזנבלום

שוייץ הסירה הסודיות מחשבונות אייראנגייט

ברן, (ע"ח) שוייץ הסירה אתמול את מעטה הסודיות מעל חשבונות הבנק בגבולותיה, והעבירה לידי החוקר האמריקאי המיוחד אלפי מסמכים, שבעזרתם ניתן לעקוב אחרי פעולות כספיות שבוצעו על־ידי אנשי־מפתח בשערוריית איראנגייט.

בהפקדת כספים בחשבונות החסויים של הבנקים השוייציים.

פקידים שוייציים העריכו, כי 15 כרכי המסמכים מחזיקים כמה אלפי עמודים, ומשקלם מגיע לשלושים ק"ג.

ערך את העמודה: בועז שפירא

הסטודנטים משביתים את הלימודים בת"א לשעתיים

מאת נורית אמיתי

הלימודים באוניברסיטת תל אביב יושבתו הבוקר לשעתיים. השביתה תתקיים בין 12 ל־2 בגין גביית שכר לימוד גבוה, גביית תשלום עבור מגרשי חנייה ותשלום שכר לימוד בשנה הרביעית של הפקולטה למשפטים בה לומדים כחצי שנה ומשלמים עבור שנת לימודים מלאה.

דובר האוניברסיטה, אביתר בן צדף, מסר כי כל הלימודים יתנהלו כרגיל.

בצער רב וביגון קודר הננו מודיעים על פטירתו בטרם עת של יקירנו

יצחק (בובי) גוטמן

ארונו יובא ארצה מלונדון

ההלוויה תתקיים מחר יום חמישי י"ג מרחשוון תשמ"ח 5.11.87 בשעה 13.00 בבית העלמין בקרית־שאול.

נפגשים ליד שער בית העלמין.

יושבים שבעה בבית משפחת ערמון ברח' יהודה הנשיא 48 בני־ברק.

אחותו וגיסו: מלכה ומנחם הלפרין וב"ב
אחיו וגיסתו: בנימין (ווילי) ושושנה ערמון (גוטמן) וב"ב
אחותו וגיסו: זהבה (אוה) ומרדכי יערי וב"ב

פרס: מתבייש שהשב"כ רימה 16 שנים; הפתרונות של הדו"ח — הרע במיעוטו

ועדת החוץ והביטחון לא תדון במליאתה בחלק החסוי של דו"ח השב"כ — רק ועדת משנה תקבלו לידיה; שריד גרנות ושבח וייס — מוחים

בוועדות ובסיעות

/דן מרגלית

ועדת החוץ והביטחון החליטה אתמול להסתפק בהמסרת הדו"ח הסודי המלא של ועדת לנדוי לגבי לוועדת-משנה לענייני מודיעין ועדת אבות. הדו"ח הסודי עבר להיכנסו אליו לוועדת הכינבה. במליאת הוועדה יתקיים דיון מאוחר יותר, אך לא על החלקים החסויים.

הח"כים יוסי שריד (רצ) ואלעזר גרנות (מפ"ם) תבעו דיון במליאת הוועדה בדו"ח הסודי. לא יתכן כי הדו"ח המלא יישלל מח"כי האופוזיציה. הם הזהירו כי יסרבו ליטול באחריות לכך. אמרו בדיון. הצטרף לתביעתם ח"כ שבח וייס (מערך).

במלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס אמר אתמול בוועדה, כי הדו"ח כביצ אפשרות, שהיא בבחינת הרע במיעוטו. ח"כ שריד שאל אותו, אם דיבר אליו את אנשי השב"כ, שרימוהו בהיותו ראש הממשלה האם אמר להם, כי "העטו כלימה על כולם."

פרס השיב כי הוא מקבל את הדו"ח באופן המבוכר של ועדת לנדוי אבל לא את הדו"ח של שריד. עם זאת הדגיש, כי הוא מצטער ומתבייש על כך שהשב"כ רימה במשך 16 שנים. הדו"ח משקף התנגשות בין שלטון חוק ודמוקרטיה לבין תנועה רצונית. צריך קודיפיקציה לפיקוח על השב"כ, אמר פרס.

ח"כ דן מרידור (ליכוד) אמר כי אין מקום לשיהיה כאשר האמנה טובעת. הדו"ח אמיץ בכך שממליץ לא להעמיד לדין את אנשי השב"כ. זהו הדו"ח הראשון והכביר בכך שבמקרים מסויימים אפשר להפעיל "לחץ פיסי ופסיכולוגי". כיוון שכך, יש צורך בפיקוח יתר של הדרג האזרחי על פעולות השב"כ.

במהלך הדיון התבטא שריד, כי הוא תומך גם במשפט חוזר לנאשמי ארגון המחתרת היהודי אותם כינה רוצחים. חיים דרוקמן (מפד"ל) השיב: "אתה דואג רק לעיזאת נפשו? אני מתקומם נגד השנאה, שאני שומע כפי שריד. אנשי המחתרת אכבם מעדו אבל מתוך אהבת העם והארץ."

שריד וגרנות השיבו כי כזהו גם המוטיב של המחבלים מצד השני של המתרס.

אינגו מרוויחים מהעיכוב

עיקר הדיון הוקדש לנושאים מדיניים. פרס אמר, כי הוא מכונבע שרק פתיחה בינלאומית תאפשר התקרבות לשלום. "חבל שיש השמ-

חים על הפסקת התהליך. ישראל אינה מרוויחה מכך דבר."

בהשיבו לשאלת ח"כ דוד מגן (ליכוד) אמר פרס, כי לא ידוע לו, אם המלך חוסיין מסכים לפעולות ביפקודות הפרור ברבת עמון. לחוסיין יש היום בכך שהפסגה הערבית תתנהל בימים הקרובים ברבת עמון. יש מקום לראות בדאגה כמה מתמלילים, שישמיעו שם הקי-

ח"כ ארצי: מישאל בין חברי קופ"ח

צנים הערבים "זכאק תהיה תנימה" של ישראלים, שאינם רוצים בקידום התהליך המדיני."

בהשיבו לח"כ דרוקמן אמר פרס, כי הוא רואה הבדל משמעותי בין מיעוט ערבי, המונה 17 אחוזים לבין מיעוט של 40 אחוזים.

בנושא אחר אמר פרס, כי הוא רואה התרככות מסויימת בעמדת ברית המועצות. הציטוט מספרו של מיכאיל גורבאצ'וב (שהסובייטים אינם עוינים את ישראל) מעניין בכך שמנהיג ברית המועצות לא נשאל על כך אלא נתן מיזמתו ביטוי לעמדה זו.

ח"כ פנחס גולדשטיין (ליכוד) ביקש לזרז את הפיצויים לנפגעי ראס בודקה. פרס אמר כי הדבר נמצא בטיפול מזורז.

"צעירים יהודים מבקשים לעלות"

בפגישה נרגשת עם אידה נודל, שערכה ועדת העליה והקליטה בראשות מרים גלזר-תעסה, הביעה אסירת-ציון את דעתה, כי צעירים יהודים רבים מבקשים לעלות מברית המועצות. היא מפקפקת במשמעות שמייחסים רבים במערב לפתיחות של מיכאיל גורבאצ'וב. "זה הזמן להגביר את הפעילות לפתיחת השערים בברית המועצות," אמרה נודל.

סחבת בפרשת שקיראל

יו"ר ועדת הפנים בכנסת, עוזיה עלי (ליכוד) קרא אתמול לשר הדתות, זבולון המר, להפעיל כך הסחבה "בפרשת מינויה של אשה למועצה דתית." אם יש איסור להשתתפות נשים "יקום שר הדתות ויציין מראה מקום בהלכה. ואם אין — ימנה אשה מיד."

בדיון מסר שר המשטרה חיים בר לב,

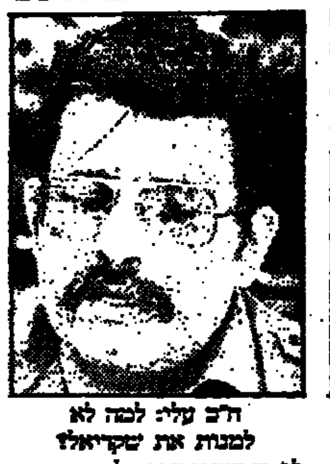

ח"כ עלי: למה לא למנות את שקיראל?

כי עיוותי שכר של הסוהרים הם קושי במציאת מנהלים לבתי כלא קשים, ככלא באר שבע, מבכירים על שירות בתי הסוהר. לדבריו, אין צורך שהסוהרים יהיו אקדמאים.

ח"כ שמעון בן שמעון (מ"ס) קבל אתמול לפני השר בר לב על הפעלת גן ללא אבטחה בפעילות נגד חרדים שהפגינו בשבת.

משאל עם בריאותי

ח"כ יצחק ארצי (מרכז"ש) הציע אתמול לשרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, לערוך משאל עם בקרב 30 אלף הממתינים לניתוחים בקופת חולים — כדי לדעת אם הם מעדיפים את עקרון הרפואה ללא תשלום, גם אם יש בה סחבת. או שמא שהם מעדיפים לזרז את התור-פל בהם על ידי הפעלה מבטחה שניה של מנתחים שיקבלו תשלום מבוקר.

ברוסלנים מקימים מול זרים

צריך לאזן בין ברוסלנים זרים בישראל, הנוהגים לקבוצותיהם, לבין ישראלים החדשים לנבחרות הלאומית — מסר אתמול ח"כ פנחס גולדשטיין (ליכוד) העומד בראש ועדת הספורט של הכנסת. ריבוי שחקנים זרים מכביד על גיבוש נבחרות לאומית ברמה הולמת. כי שחקני הנבחרת "אינם זוכים לר-קות-משחק מספיקות."

שיפוט משמעתי יונהג בשירות בתי הסוהר

באולם המליאה

עמוס ברזוד

המצב בבתי הסוהר מחייב שינוי ובדיקה יסודי — זו היתה דעתם של כמעט כל חברי הכנסת שהשתתפו אתמול בדיון על שלושה תיקונים לחוק פקודת בתי הסוהר, אשר הגיש לקריאה ראשונה שר המשטרה חיים בר-לב. אחד התיקונים, המקיף שבהם, מכונן שיפוט משמעתי בבתי הסוהר, מאפשר הענשת אסירים בעבירות שעברו בתוך בית הסוהר על ידי שלילת רשיון החופש שלהם. התיקון אף מבטל כמה דברים שאבד עליהם הכלח כגון עונש של "בידוד עם לחם ועונשים" ו"לחם צר".

לפי התיקונים יוקם גם בית דין לערעורים שבו שלושה משפטנים, שניים מהם מתוך השב"ס והשלישי שופט בית המשפט המחוזי. בתיקים שיעסקו בשימוש בכוח כלפי מי שאינו סוהר, ימונה בדין נציג ציבור מתוך רשימה שתיערך על ידי שר המשטרה בהסכמת שר המשפטים. ועדת השחרורים תוסמך לתת רשיון חופש, בתום שני שליש מן המאסר, לגבי מי ששפוט לתקופת מאסר מ-6 חודשים ומעלה. כיום קיימת אפשרות זו רק לגבי מי ששפוט לשנתיים מאסר ומעלה.

מוחמד חדר (מפ"ם) אמר שאחרי נציב שב"ס ליבדלי בא הנציב מיימון, ש"הגיע עם נאבוט הולך כאסה". אך גם הוא לא הצליח במשימה העיקרית, שהיא השיקום החברתי של האסירים. המצב הפיסי בבתי הסוהר הוא ללא נשוא, אמר הנואם, וכל זמן שלא ישתנה מצב זה אי אפשר יהיה לקיים בתי סוהר כפי שהם דרושים לחברה הישראלית. הוא התריע על בתי כלא שבהם יש אזיקים פלאסטיים, המתברגים יותר לתוך בשרו של אסיר ככל שהוא מנסה לשחרר את לחצם. "אלה אינם אזיקים אלא כלי-עינוי מימי הבי-נים", אמר.

ז'אק אמיר (מערך) הציע חנינה כללית לאלפי אסירים, השפוטים על עבירות קלות, שרובם המכריע מתחרטים על מעשיהם ולא יחזרו לסורם. זה ידלל את בתי הסוהר שבהם תנאים בלתי נסבלים. הצעתו, שהדבר ייעשה לכבוד חגיגות 40 שנה להקמת המדינה.

(מערך) אמר ... העבירות המשמעתיות פחות מדי בכוונה; ואפשר יהיה על פיה להפ-קיד סוהר של מפקדים להגדיר במדויק מהי, למשל, התנהגות שאינה הולמת. אורה נמיר (מערך) תבעה לתת תנאים הוגנים גם לאסירים וגם לסוהרים, שעבודתם כפוית טובה ושוחקת.

גאולה כהן (התחיה) הציעה להקים אגף מיוחד ונפרד למי שנשפט על עבירה ראשונה ועונשו עד שנה. להוסיף תמריץ, של מחיקת עבירה מן התיק על התנהגות טובה, וכן להקים ועדה שתקבע קריטריונים לפיקוח ודרישה של היחסים בין סוהר לאסיר. אסירי המחתרת ראויים לחנינה לפנים משורת הדין, אמרה עוד.

דוד ליבאי (מערך) שהיה ב-1981 חבר הוועדה הממלכתית לבדיקת המצב בבתי הסוהר (ועדת קנת) אמר שהממשלה לא למדה כמעט כלום מדו"ח הוועדה. רוב המלצותיו לא יושמו, ובכלל זה אחד הדברים החשובים — שיש להביא נציבים מתוך השירות ולא להצניחם מבחוץ.

שלושת החוקים הועברו לוועדת הפנים בלי התנגדות.

תיק אחד על הסתה גזענית

משנת 1986 עד היום נפתח תיק אחד באשמת הסתה גזענית, והוא עדיין בטיפול — השיב שר המשטרה חיים בר לב על שאילתה של אמנון רובינשטיין (שינוי).

אין "יצוג חזק מדי של ישראלים בעולם הפשע ברחבי עולם"; גם האף-בי-איי בארה"ב וגם גורמים משטרתיים בינלאומיים אחרים אומרים שאמנם יש ישראלים שמדי פעם נתפסים בעבירות, אבל אין מושג של "כנופיה ישראלית", אמר השר בתשובה על שאילתה של יצחק ארצי (מערך - ל"ע).

נפגעי איבה — גם מתחת גיל 14

תיקון לחוק נפגעי איבה, המבטל את הסייג לגבי גיל 14, הוגש אתמול לקריאה ראשונה על ידי סגן שר העבודה והרווחה רפאל פנחסי (ש"ס).

על פי החוק הקיים מקבלים גמול נכות הורים של ילד מתחת לגיל 14 רק מרגע שהיה מגיע לגיל זה אילו נשאר בחיים. בעקבות אסון ראס בודקה נפגשו הורים עם שר העבודה משה קצב ושכנעו אותו שאין זה צודק.

גם בתחומים אחרים, כגון ועדות רפואיות, מוצע עתה לנהוג בנפגעים של פעולות איבה כשאריהם יותר כמו בנכי צה"ל או נפגעי צה"ל מאשר בנכים אחרים.

ערך את העמוד: אוריאל ריינגולד

העד טולסטוי: "מיסמך טרווניקי" יצא ממשרדו של רודיינקו, מומחה לזיופים

רודיינקו ניסה להציג במשפטי נירנברג מיסמכים מזויפים שהושמו על גוויות הקצינים הפולנים שנרצחו בקאטין

. מאת מרדכי בן מל
כתב [illegible]

מהימנותו של "מסמך טרווניקי" מעוררת חשד, הן בגלל צורת הגשתו לשלטונות האמריקאים בוואשינגטון והן לגבי נסיבות הבאתו לישראל — אמר אתמול ההיסטוריון ניקולאי טולסטוי, שהעיד מטעם הסניגוריה במשפט דמיאניוק בירושלים.

העד אמר, כי המסמך הגיע ממשרדו של התובע הסובייטי רודיינקו, לאחר שחוקר של המשרד האמריקאי לחקירות מיוחדות נפגש עמו וביקש ממנו את המסמך. העד הזכיר, כי רודיינקו היה בעבר התובע בתקופת הטיהורים ובמשפט נגד ראשי המהפכה הסובייטית תחת התובע הראשי, וישינסקי. כאן הביא העד קטע מזכרונותיו של חרושצ'וב בקשר עם רודיינקו. חרושצ'וב מספר בזכרונות לפי ציטוט העד, כי "לפני הוועידה ה-20 של המפלגה הזמנתי לשיחה את החבר רודיינקו. שאלתי אותו מה היתה האמת באשמות נגד בוכרין וכל חבריו במשפט הטיהורים. רודיינקו השיב לי כי לא היתה שום עדות משפטית נגדם ולא היה כל נימוק להגיש נגדם כתב-אישום להעמידם לדין. מה שהיה בידי התביעה היו הווידויים שהוצאו מהם לאחר מכות ועינויים קשים."

העד סיפר, כי רודיינקו הופיע לאחר מכן כתובע סובייטי במשפטי נירנברג נגד הפושעים הנאצים. הוא ניסה שם להביא מסמכים, לפיהם ביצעו הגרמנים את רצח 20 אלף הקצינים הפולנים בקאטין. הוא הגיש לבית המשפט בנירנברג מסמכים מזויפים, שהושמו על גופם של הפולנים הנרצחים. העד סיפר כי השופטים הבריטים והאמריקאים רמזו לו כי התוצאה לא תהיה כפי שהוא סבור ולכן נסוג רודיינקו מן האשמה. העד טען, כי רודיינקו התמחה בהגשת חומר מזוייף נגד חפים מפשע והוא אחד המומחים הגדולים בימינו בעניין זה.

עו"ד שפטל: נחזור עכשיו לקשר שבין רודיינקו לבין "מסמך טרווניקי". האם אתה יודע על קשר כזה?

מתוך ההתכתבות

כאן סיפר העד כיצד החוקר האמריקאי נפגש עם רודיינקו וביקש ממנו את המיסמך ב-1980. ואמנם, ב-1981 סיפק משרדו של רודיינקו את המסמך לארה"ב.

השופט דב לוין: מניין נודע הדבר הזה לך?

העד: מתוך ההתכתבות בין החוקר לרודיינקו.

לאחר מכן התעוררה מחלוקת בין התביעה לסניגוריה בקשר לנסיבות הגעתו של "מיסמך טרווניקי" לישראל ב-1986, באמצעות ארמנד האמר. התובע יונה בלטמן טען, כי שפטל מתכוון גם הפעם להטיל ספק במהימנותו של האמר ולהוציא עליו דיבה.

השופט דב לוין: לא נדרשה גם הפעם להעמיד את מר האמר לדין במשפט. הוא לא עומד כאן לדין ולא יהיו שאלות בקשר אליו. לא ישירות ולא עקיפות.

העד אמר כי כאשר מסרה לראשונה השגרירות הסובייטית בוואשינגטון את המסמך לידי האמריקאים ב-1981 בוואשינגטון, נעשה הדבר מתוך רתיעה רבה והאמריקאים התבקשו להחזירו לאחר עיון, מבלי שתינתן להם הזדמנות לבדוק אותו ביסודיות. המסמך הגיע, חזר וטען העד, ממשרדו של אותו רודיינקו. האמריקאים אמנם החזירו את המסמך לשגרירות מבלי שבדקו אותו בצורה יסודית. העד אמר, כי עובדה זו והעובדה שניתן להעתיק אותו. המסמך אל משרדו של רודיינקו מעוררת חשדות כבדים לגבי מהימנותו.

קרא את העדות

בסיכום עדותו נשאל טולסטוי ע"י הסניגור יורם שפטל: "האם קראת את עדותו של הנאשם כפי שהיא מופיעה בפרוטוקול של משפט זה?" העד השיב בחיוב, אם כי אמר שלא הספיק לקרוא הכל בפרוטוקול. מאחר שהוא עוסק במשפט זה רק כמה שבועות, ולימוד העניינים מצריך קרוב לשישה חודשים. עם זאת, אמר כי קרא את דבריו העיקריים של הנאשם במשפט.

הסניגור: כאשר אתה משווה את סיפורו של הנאשם לגבי מה שעבר עליו במלחמת העולם, לידיעות שבידך על אותה תקופה, האם מבחינה היסטורית גרסתו סבירה והיא עולה בקנה אחד עם העובדות?

העד: הרושם שלי הוא שאם אני משווה את עדות הנאשם לעובדות ההיסטוריות, הרי חוץ מסטיות קלות, מובנות, עדותו של הנאשם תואמת את העובדות ההיסטוריות. כמה נקודות בדברי העד שהן נכונות מבחינה היסטורית הוא לא יכול היה לדעת אותן, אלא מנסיונו האישי.

הסניגור: האם אתה יכול לחוות דעה לגבי מהימנותו של "מסמך טרווניקי"? האם אתה רואה בתעודה מסמך אמין?

טולסטוי: לפי טבע הדברים, רוב הדברים בתעודה — לא זייפו אבל לא קל לוודא זאת.

בתום החקירה הראשית פתח פרקליט המדינה יונה בלטמן בחקירה נגדית.

יו"ר ארגון מהגרים

הוא שאל את העד על קשריו עם ארגון מהגרים מברה"מ בשם "האגודה למען רוסיה החופשית". העד אמר כי הוא אכן יו"ר הארגון הזה, אולם התואר הוא "רשמי בלבד". העד אמר: "הסכמתי לתת את שמי לארגון, מאחר שאני מסכים בדרך כלל עם עקרונותיו".

לאחר מכן אמר טולסטוי, כי למעשה הוא מכיר רק שניים מחברי הארגון. אחד שהגיע לא מכבר מברה"מ והאחר אנגלי, לשעבר קצין בצי הבריטי.

התובע: האם הארגון הזה חותר להפלת המשטר הקומוניסטי ולהחזיר את השלטון הישן שם?

העד: עד כמה שידוע לי אין הכוונה להחזיר את השלטון האוטוקרטי מלפני המהפכה הבולשביקית. אני נתתי את שמי לארגון מפני שנאמר לי שהכוונה היא להחליף את המשטר במשטר אחר הבנוי על יסודות תרבותיים ומקבל את עקרונות הציוויליזציה.

התערב בקנדה

בלטמן שאל את העד בקשר לטיעוניו נגד ועדת החקירה בקנדה בעניין העמדת פושעים נאציים לדין בקנדה. הוא ציטט מדברים שכתב העד בעניין זה, ובהם נאמר: "האם אין משהו שלא כשורה בכך שמעמידים לדין פושעים נאציים ולא מעמידים לדין פושעים שביצעו פעולות רצח ומקורן בברה"מ? שנתיים היתה ברה"מ בעלת בריתו של היטלר. מדוע היא חסינה?"

העד אמר, כי אמנם כתב את הדברים האלה ואכן הוא סבור, כי כאשר מחפשים פושעי מלחמה, יש לחפש את כולם. אם יש פושעים סובייטים צריך להעמיד גם אותם לדין.

לאחר מכן צוטטו בפני העד דברי ביקורת על ספרו "קרבנות יאלטה" בעניין החזרתם בכפייה של אוקראינים וקוזאקים לברה"מ לאחר המלחמה.

פרסום צורמני

התובע בלטמן ציטט מביקורת של ההיסטוריון, אלן מלוח, על הספר "קרבנות יאלטה", בו הוא אומר בין היתר: "פרסום צורמני, שיש בו הרבה עבודה קשה ללא השראה. מובאות שיחות עם עדים ללא הבחנה ומרירות מגוחכת כלפי ברה"מ. רצונו של הסופר הוא להגיע לשוק רבי המכר. הספר גם מצטיין בחוסר ארגון. האם אפשר בכלל להפיק ממנו משהו בעל ערך?".

העד השיב, כי קרא את הביקורת אבל הוא לא נפגע ממנה. "המבקר לא התייחס לאף עובדה בספר, וזו הביקורת היחידה עלי. האיש הזה גם איננו מומחה לענייני ברה"מ". אמר.

הקוזאקים אנסו ורצחו

לאחר מכן הוא נשאל על מעשי היחידה הקוזאקית ביוגוסלוויה ופשעי המלחמה, שהם ביצעו שם. התובע ציטט מספר של מומחה אחד שכתב, כי במלחמתם נגד הפרטיזנים הקומוניסטים ביצעו הקוזאקים מעשי זוועה, שרפו כפרים, אנסו נשים ורצחו אזרחים.

העד אמר כי הכיר בספרו בקיצור מעשים כאלה מצד הקוזאקים ביוגוסלוויה אבל לא האריך בכך משום שהנושא שלו היה החזרתם בכפייה לברה"מ.

התובע בלטמן שאל את העד על אחד המקורות, אותו מביא בספר, ספרו של ריצ'ארד לנדוור על הדיוויזיה האוקראינית. הספר הזה מוקדש על ידי לנדוור לוואפן ס.ס. דיוויזיות ששרתו בצבא הנאצי במלחמה נגד ברה"מ. בהקדשתו כותב המחבר, כי הרקורד של הוואפן ס.ס. היה נקי יותר מזה של חיילי בנות הברית והחיילים הסובייטים, אבל "אנחנו לצערנו נמצאים במצב שהפשעים שהם ביצעו נשארו ללא תגובה".

שאל בקשר לכך התובע: האם זהו מקור אובייקטיווי ומהימן לתיאור המעשים של הדיוויזיה האוקראינית?

העד השיב, כי לא ייחס חשיבות רבה לספרו של לנדוור. אבל הוסיף אותו לביבליוגרפיה, משום שיש להביא את כל המקורות על נושא, אם מתעלמים ממקורות, אי אפשר לכתוב היסטוריה", טען.

להלן התייחס התובע לעברו האקדמי של העד וציין, כי בעטיפה על ספרו נאמר כי הוא בשלבים אחרונים של סיום דוקטורט על נושא "הפגאנים בבריטניה העתיקה". העד אמר, כי הוא איננו אחראי למה שנכתב על מעטפת הספר ואף לא נשאל על כך.

השופט לוין: האם לא מחית על כך שהציגו אותך באור לא נכון?

העד: לא ייחסתי לכך חשיבות מיוחדת. נרשמתי לכתיבת דוקטורט על התרבות הקלסית העתיקה בבריטניה, אבל הפסקתי בשלבים המוקדמים של המחקר, משום שהמנחה שלי לא הבין דבר בנושא. לא כתבתי בסופו של דבר את הדוקטורט הזה. לא ראיתי צורך למחות על הצורה בה הוצגתי בעטיפה מפני שאינני סבור שיש הבדל גדול אם אני בתחילת או בסוף דוקטורט, העיקר שלא הגשתי דוקטורט.

Fiat Uno

המפתח להצלחה!

פיאט אונו
החל מ-
19,115.- ש"ח

2,500,000 מכוניות פיאט אונו נמכרו תוך 4½ שנים!
המכונית המועדפת ביותר באירופה ובישראל.
כל אחד וה"אונו" שלו:
■ ספורטיבית
■ חסכונית
■ משפחתית
■ מהודרת
■ מהירה
קח את המפתח להצלחה. סע בפיאט אונו.

5 נפחי מנוע לבחירה:
* 903 סמ"ק - אונו סטינג - 3 דלתות
* 1000 סמ"ק - אונו פייר - 3 ו-5 דלתות
* 1100 סמ"ק - אונו 60 - 5 דלתות
* 1300 סמ"ק - אונו 70 - 5 דלתות
* 1300 סמ"ק - אונו טורבו - 3 דלתות

הקניה הטובה ביותר 1988

FIAT

פיאט. מילת מפתח

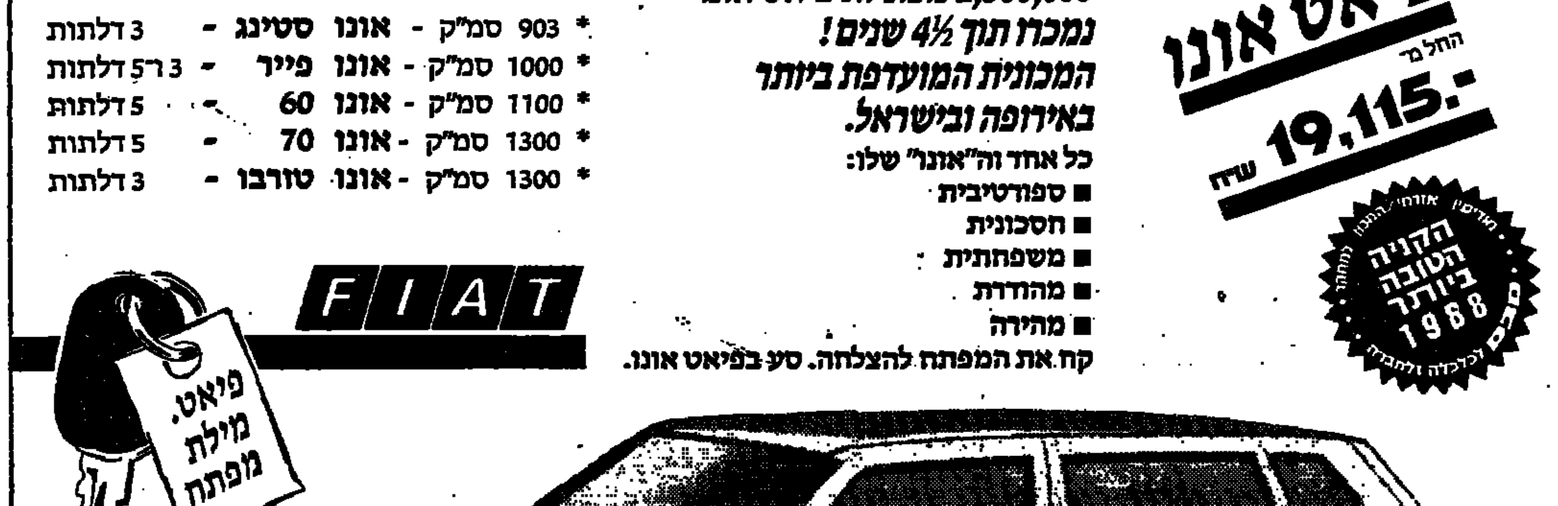

Uno 70 SL

המחיר כולל מע"מ, ללא הפקדה ואביזרי רישוי, לפי מחירון החברה מס. 08/88 מיום 1.11.1987

הופיע!
ירחון נעמת
בגיליון החדש:
★ יש משקל לשכר
★ זכויות האם הלא-נשואה
★ שדכן ושמו כתב"יד ★ סוף סוף אורגזמה
ועוד מאמרים וכתבות מרתקים וכן מדורים לשעות הפנאי: תרגילים ליד שולחן העבודה, תפירה בשיטת "צ'יק צ'אק" וחידונים נושאי פרסים
חינם! כרטיסי כניסה לתערוכת "פיס" '87
מעכשיו להשיג גם בדוכני העיתונים
הפצה: נד.
מחיר מנוי שנתי - 30 ש"ח כולל משלוח חינם ל-10 חוברות בשנה.
להזמנת מנוי שנתי:
בטלפון: לבעלי כרטיסי אשראי ישראכרט וויזה, ניתן להזמין במודעפון טל. 03-383838
בכתב: לצרף המחאה לפקודת ירחון נעמת ולשלוח אל: ירחון נעמת רח' ארלוזורוב 93 ת"א, 62098
יותר ויותר נשים מצליחות קוראות ירחון נעמת

מאזני הארץ
מציעים
מאזניים אלקטרוניים ומכניים מעולים לכל מטרה
מ-מאזני גשר ועד מאזני מעבדה
התקנה ושרות בכל רחבי הארץ
למאזניים מתוצרתינו ומתוצרת מפעלים אחרים.
המפעל: רח' יגאל אלון 144 תל אביב
03-219257 (5 קווים)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום

הודעת פרסום שמוש חורג עפ"י הוראות סעיף 149 להוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה להיתר שמוש חורג, בתכנית מפורטת מס' 33.1.14.03.3 — שם המבקש רשות המקרקעין בישראל.

מהות הבקשה: לייעד שטח לעירוס פנים תפוקת מצביות במגל אשדוד לתקופת ביניים עד להקמת בתקן הקבע לעירוס האוזהסון פנים.

גוש: 2059 — שטח תפעול נבלי נמל אשדוד.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור שמוש חורג רשאי להגיש התנגדות מנומקת בכתב למשרדי הועדה המקומית הנ"ל תוך 14 יום מפרסום זה.

שלמה דנינו
יו"ר הועדה המקומית
מחוז הדרום

המכון לפריון העבודה והייצור
בית ספר למינהל עסקים
יום עיון
פרוק חברות ופשיטות רגל
24.11.87 מלון השרון הרצליה
המצב המשפטי
הגורמים לכישלונות
הפעלה בתנאי כינוס
ניתוחי אירוע
העקבות כלכליות ומשפטיות
מנחה יום העיון
– השופטת חנה אבנור – נשיאת בית המשפט המחוזי
– מר עזרא חבשה – סגן בכיר לכונס הרשמי
– מר אליעזר אורן – רואה חשבון
– מר יעקב ורקר – רואה חשבון
– ד"ר יוסף שגב – עורך-דין
מר שטאובר אילן עו"ד
פרטים והרשמה ביה"ס למינהל עסקים טל 03-430220 430265

פקסימיליה MURATA
מורטה
חסכונית ביותר!
נציגים מקבוצת כלל
רח' יהודה הלוי 4 ת"א טל. 03-5463714
יבוא, שיווק ושירות בכל רחבי הארץ
"חיפה יד-אור" רח' יפו 46 04-524680

هكذا من الاصل

שני שוטרים נורו למוות בשעת הפגנה בנמל התעופה בפרנקפורט

פרנקפורט (ע"ד וע"צ). מפגינים שביקשו למחות נגד הקמתו של מסלול המראה חדש בשדה התעופה של פרנקפורט, הרגו בירייה שני שוטרים ופצעו 9 שוטרים נוספים בלשום בלילה. היתה זו התקרית החמורה ביותר מסוגה בגרמניה המערבית, מאז תום מלחמת העולם השניה.

מפקד משטרת פרנקפורט, קארל היינץ גמר, אמר במסיבת עיתונאים שנערכה בשדה התעופה: "זו פעם הראשונה ששני שוטרים נהרגו במהלך הפגנה כביכול".

היורים היו המפקד ושוטר של אחת מבין שתי הפלוגות המשטרה שנשלחו למקום כדי לפזר את המפגינים.

היריות נפתחו לאחר שכ־200 מפגינים, רבים מהם רעולי פנים, ערכו מצעד אבוקות.

גמר אמר, כי המשטרה, שביקשה להימנע מהתנגשות אלימה, הורתה למפגינים להתפזר. בתגובה על כך הוטלו לעבר השוטרים פצצות תבערה. המשטרה הפעילה תותחי מים נגד המפגינים והגיבה 200 שוטרים עליהם הוטל לפזר את המפגינים, ציין גמר.

"לפתע נורו יריות" ושני שוטרים נהרגו.

מפקד המשטרה הודיע, כי נערך מרדף אינטנסיבי, כדי לעצור את האנשים שהשתתפו בהפגנה, אם כי יתכן שהם באו מאזורים שונים של גרמניה המערבית.

מתיחות רבה התעוררה בשדה התעופה של פרנקפורט, לאחר שנודע על הכוונה להקים את מסלול ההמראה המערבי, כדי להקל על העומס הרב בשדה התעופה הזה, אחד הגדולים ביותר באירופה. ארגוני אוהדים וארגונים להגנה על איכות הסביבה מחו נגד עקירתם של אלפי עצים, כדי להכשיר את הקרקע להקמתו של מסלול ההמראה השלישי של שדה התעופה. עבודת הבנייה נמשכה, אך כבר בעבר היו התנגשויות בין המשטרה למפגינים. ההפגנות נמשכות עד עצם היום הזה חרף העובדה שמסלול ההמראה החל לפעול כבר באפריל 1984.

שוטרים מהיחידה המיוחדת לפיזור הפגנות בגרמניה המערבית מקבלים תדריך כמוך למקום בו נורו למוות שניים מחבריהם ליד נמל התעופה בפרנקפורט (צילום: איפי)

סין: נפעל לכך שנשק מתוצרתנו לא יגיע לידי צבא איראן

בעקבות פגיעה של טיל קרקע־ים מסוג סילקוורם מתוצרת סין במכלית כוויתית

פקינג (ע"ר). סין הודיעה לארה"ב כי היא תמנע העברת נשק מתוצרת סין לאיראן, לאחר שארה"ב האשימה כי טיל "סילקוורם" פגע באניה המניפה דגל אמריקאי במפרץ — אמר אתמול פקיד אמריקאי בכיר בפקינג.

מייקל ארמאקוסט, תת שר החוץ לעניינים מדיניים, אמר במסיבת עיתונאים לאחר שיחות בפקינג, כי שלטונות סין ממשיכים להכחיש האשמות אמריקאיות, לפיהן סיפקה פקינג לאיראן טילי "סילקוורם" קרקע־ים. ארמאקוסט הוסיף עם זאת, כי הסינים הביעו את "כוונתם למנוע שנשק מתוצרת סין יגיע לאיראן".

הוא אמר כי וושינגטון מקדמת בברכה את הצהרת הכוונות של סין, אך הוא איננו יודע אלו צעדים תנקוט פקינג.

היתה זו הפגישה הרמה ביותר בין נציגים אמריקאים וסינים, מאז נפגעה המכלית "סי אייל סיטי" על ידי טיל במימי כווית לפני שבועיים.

הן ארה"ב והן כווית האשימו את איראן כי שיגרה טילי "סילקוורם" לעבר יעדים בים וביבשה בכווית.

שלטונות סין הודו כי יתכן שנשק מתוצרת סין הגיע שלא בכוונה לאיראן, באמצעות שוק הנשק הבינלאומי.

טילים ונשק שנועדו לאירלנד נתגלו באוניה ליד צרפת

תאצ'ר: בזכות התפיסה ניצלו חייהם של אנשים רבים

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה
ושוכנויות הידיעות

הרבה חיים ניצלו בבריטניה בגלל תפישתה של ספינת הנשק ליד חופי צרפת אשר יועדה כנראה לאירלנד — אמרה מרגרט תאצ'ר, בהעניקה מחמאות רבות לשרותי הביטחון הצרפתים. בספינה "אקסונד" שנ־תפסה בסוף השבוע שעבר ליד חופי צרפת ואנשי צוותה היו אירים, נת־גלו 20 טילי סאם־7 נגד מטוסים מתוצרת בריה"מ (ללא משגרים), וכן אלפי רובי קלצ'ניקוב, מקלעים, פגזים ותחמושת. הספינה הטעונה במלטה, ככל הנראה על ידי לובים.

ממשלות צרפת ואנגליה סבורות כי הטילים נועדו לשימוש ה"צבא הרפובליקאי האירי" ("איראיי") כדי להילחם בשלטון הבריטי בצפון אירלנד.

עם זאת, בדבלין ובלונדון הובע ספק אם כל הנשק הרב היה מיועד למחתרת הקתולית, וייתכן שמדובר במטען צבאי בהיקף שמזמינות מדינות ולא ארגוני טירור. הסברה האירית־אנגלית היא שחלק הארי של הנשק היה מיועד לידיים נוספות.

בדאבלין נמסר ביום א' מפי מקורות המשטרה האירית, כי נת־גלה קשר בין הזדונים הנגונים שבהם השתמשו חמשת אנשי הצוות של ה"אקסונד" ובין הצבא האירי הרפובליקאי.

אנשי משמר החופים של צרפת גילו, כי אנשי הצוות התקינו מטען־נפץ סביב האוניה, במגמה לפוצצה. על גשר האוניה נמצאו חמישה רובי־סער טעונים, שבהם התכוונו אנשי־הצוות להתגונן. חמ־שת אנשי הצוות האיריים נלקחו אל בסיס צבאי צרפתי בעיר ברסט.

קצין מכס צרפתי מחזיק קלצ'ניקוב שנתפס באוניה ליד ברסט (צילום: איפי)

קצין ניקרגואי ערק לארה"ב

ואשינגטון (איפי). קצין בצבא ניקארגואה בעל גישה למידע רגיש, כנראה, ערק לארה"ב, אמר אתמול פקיד בממשל.

הפקיד סירב לפרט, ואולם הוא אמר, כי הקצין מצויד במידע על הטאקטיקה, האסטרטגיה ועל פעי־לויות מודיעין של הממשלה הסנ־דיניסטית.

רס"ן רוג'ר מיראנדה בגואצ'ה, בן 34, עזב את ניקארגואה באופן פתאומי ב־25 אוקטובר, מסר אתמול ה"ניו יורק טיימס". בצטטו דיפלומ־טים, מורינאים וקוסטאריקאים מני־קארגואה.

ה"ואשינגטון טיימס" ציטט מקור שאמר, כי מירנדה ריגל לטובת ארה"ב במשך זמן מה, לפני שערק וכי כעת הוא מתודרך. העיתון לא גילה היכן נמצא מיראנדה.

ערך את העמוד: אוריאל רייננהד

נעצר חשוד באיום על חיי שולץ

אמו מסרה למשטרה על כוונותיו

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). משטרת ואשינגטון עצרה אתמול חשוד באיום על חייו של שר החוץ ג'ורג' שולץ. החשוד, אדוארד גאלה, תושב וורצ'סטר, מסצ'וסטס, נעצר כאשר עזב את מלונו בואשינגטון כשבמכוניתו התגלו כמה כלי נשק ולפי אחד הדיווחים גם חומרי חבלה. דובר מחלקת המדינה מסר כי האיש נעצר לאחר שהתרעות על כוונותיו הועברו למחלקת המדינה ממשטרת בוסטון. חקירה של מחלקת הבטחון של מחלקת המדינה העלתה כי האיש אכן הגיע כבר לואשינגטון ולפיכך הועברה תלונה למשטרת ואשינגטון שהתבקשה לעצור את האיש.

לפי שעה לא ברור מדוע ביקש החשוד לרצוח את שר החוץ שולץ ובאיזו דרך תכנן לבצע את כוונותיו. דובר מחלקת המדינה סרב גם למסור פרטים על רקעו של האיש. נודע רק שאמו של החשוד היא שמסרה על כוונות בנה למשטרת בוסטון.

הדולר יורד — העוגות יורדות

פאריס (ע"ר). הירידה התלולה בשער הדולר הביאה לכך שמ־עתה יינתנו פחות קפה ועוגות לאנשי הסגל של אונסק"ו.

סגן מנהל אירגון האו"ם לחינוך, מדע ותרבות, הצרפתי מישל דה גונקורט, מסר אתמול, כי ועדת ניהול שכונסה כדי לדון בתקציב האירגון לשנתיים הקרובות, החליטה לבטל את חלוקת הקפה והעוגות במטה האירגון בפאריס, חינם פעמיים ביום, במסגרת צעדי חיסכון שהוציאה מעיר גרמניה.

עוגות אלו יחסכו לאונסק"ו 20 אלף דולר. ביטול הטבות לעובדים בכירים, כגון טיסה במחלקת העסקים במקום במח־לקה הראשונה, יחסוך 100,000 דולר או יותר.

ארה"ב ראשונה בעולם בהכנסות מתיירות: 13 מיליארד ד'

מדריד (ע"צ). הכנסותיה של ארה"ב מהתיירות הבינלאומית הסתכמו ב־1986 בכ־13 מי־ליארד דולר — למסקנה זו מגיע סקר של ארגון התיירות העולמי שפורסם שלשום.

את המקום השני כאשר להכנסות מתיירות בעולם כולו תופסת ספרד, שקיבלה ממקור זה, באותה שנה, 12 מיליארד דולר בקירוב. אחריה צועדות איטליה עם 9.8 מיליארד דולר וצרפת עם 9.7 מיליארד דולר.

הסקר מגלה, שצרפת תופסת את המקום הראשון באשר למספר התיירים הזרים, שביקרו בה ב־1986 — 36 מיליון, לפני ספרד עם 30 מיליון תיירים ואיטליה — 24.6 מיליון תיירים.

זאב טרף פעוטה בהודו

ניו דלהי (ע"ר). תינוקת בת 18 חודשים נטרפה על ידי זאב בצפון הודו, כאשר אחיה בן ה־7 צפה במחזה המזעזע בלי כל יכולת להתערב — על כך דיווח אתמול העתון "אינדוסטאן טיי־מס".

העתון סיפר, כי הדבר קרה לאחר שהורי הילדים, שנפגעו על ידי הרעב הפוקד אזור פגוע בצורת, נטשו את שני ילדיהם ביער עבות, בגבול בין המדינות ראג'סטאן וגוג'ראט.

הנער הסתתר בצמרת של עץ למשך יומיים ורק אז חילצו אותו עוברים ושבים.

העתון מדווח כי ביערות של ראג'סטאן נתגלו לאחרונה גוויו־תיהם האכולות למחצה של שלוש נערות אחרות בגילאי 6־12.

קארפוב ניצח במשחק השמיני

סביליה (ע"צ וע"ר). המשחק השמיני באליפות העולם בשח־מט הסתיים אתמול בניצחון לאלוף גארי קאספארוב על ידי בן אנאטולי קארפוב, אחרי 50 מסעים.

בכך הישווה אלוף העולם את התוצאה ל־4:4, דהיינו שני נצ־חונות לכל אחד וארבע תוצאות תיקו.

קארפוב, ששיחק בכלים שחו־רים, ניצח במסע ה־50. המשחק החל שלשום ונמשך או חמש שעות.

זכה בפיס ב־6.7 מיליון דולר

ספרינגפילד, אילינוי (ע"ר). מנהיג העתונות של מדינת אילינוי זכה בסכום של כ־6.7 מיליון דולר בהגרלה של מפעל הפיס הבקשי — על כך הודיעו המארגנים שלשום.

הזוכה המאושר, דיויד פילדס, בן 36, מי שהיה כתב סוכנות הי־דיעות "יונייטד פרס אינטר־נשיונל" אמר, כי הוא מתכוון להמשיך ולעבוד, לטובת התי־עבדותו.

כל אחד משני הזוכים בפרס הגדול יקבל ביד הבואה על סך 335,635.50 דולר ולאחר מכן 19 שנים סכום של 343,000 דולר מדי שנה.

אנו מודיעים בצער על פטירת אמנו וסבתנו
בטי חשמונאי
ההלוויה תתקיים היום, יום רביעי, 4.11.87
בשעה 14.00 בכפר זמיר, חיפה
הבנים: הנזי ויצחק
הכלות: עדינה ורותי
הנכדים: גילי, רמי, רוני, וחני
תמי ואורי

האמא של משפחתנו
בלה טראוב
הלכה לעולמה
נלווה אותה למנוחת עולמים, בבית העלמין בחולון, שער ראשי, היום יום רביעי י"ב בחשון תשמ"ח 4.11.87 בשעה 1.30 אחה"צ
בניה: רפי ומיכה טראוב וכ"ב
נכדיה ונינה
משפחות: טראוב, מאירס,
אברהם, קפלן, שרון

ליהונתן ולמשפחה
השתתפותנו באבלכם על הלקח האב
אינג' **פנחס שילוני** ז"ל
עדה ואמנון בדרור
נעמי ודן וינד
רינה ואלי גורדון
מיקי ואבי טאוב

במלאת 17 שנה למות
יצחק ברש ז"ל
תערך אזכרה ביום רביעי, י"ב חשון תשמ"ח 4.11.87 בשעה 15.30.
נפגשים בכניסה לבית הקברות בקרית שאול.
המשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירתו
של הרופא הנתיק והמסור
ד"ר דוד סגל ז"ל
ומשתתפים באבל המשפחה
הנהלת קופת חולים "מכבי",
ארגון רופאי קופ"ח "מכבי"

משתתפים בצער
על מותו של
אדריכל **רוברט בנט**
ז"ל
בית
שיכון עובדים

לדב לאור ומשפחתו
משתתפים בצערך במות
רונית ז"ל
אורדן תעשיות בע"מ
ההנהלה והעובדים

לדר' ינון כהן ומשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד על מות
האב
חבריך בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
ובחוג ללימודי עבודה,
אוניברסיטת תל־אביב

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעון
03־38 38 38

לישי כהן
אתך באבלך במות אביך
אברהם ז"ל
"גדות" מסופים לכימיקלים בע"מ

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו הבלתי נשכח
ד"ר **שמואל שפריירגן**
ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
מחר יום חמישי יג' חשון תשמ"ח (5.11.87) בשעה 2.30 אחר הצהרים, בבית העלמין בקרית שאול.
מוקיריו וידידיו נפגשים ליד שער בית העלמין.
המשפחה.

לשמואל דרוש ומשפ'
אתכם באבלכם על מות
האב
מיפרומאל
תעשיות ירושלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לאלי ארצי ומשפחתו
איתכם באבלכם במות
האם
כל עובדי מפעל גלקון, כפר בלום

אוניברסיטת חיפה
הפקולטה למדעי הרוח
החוג לשפה וספרות אנגלית
מבכים את מותו ללא עת של
פרופ' **מנחם דגוט**
חוקר, מורה וחבר
ממניחי היסוד של האוניברסיטה וממקימי החוג לאנגלית
ומשתתפים בצער המשפחה

אהובנו ויקירנו
יוסף רוכמן
איננו
הלוויה תתקיים ביום חמישי י"ג בחשון תשמ"ח 5.11.87 בשעה 1.00 אחה"צ בבית העלמין "הירקון" בגבול חולון בת־ים נפגשים ליד השער הראשי.
האבלים:
רעיתו – רבקה
בתו וחתנו – גלילה ודב אודנץ
בתו וחתנו – בת ציון ובצלאל עמיקם
בנו וכלתו – נתן ובילה רוכמן
נכדיו – אמיר, הילה, רון, לילך,
ניר, אילן, מורן, נטלי.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
אינג' **שחטה שמשון**
ההלוויה תערך היום, יום רביעי יב' בחשון תשמ"ח (4.11.87) בשעה 15.00 בבית העלמין במושב כרם מהר"ל. אוטובוס יצא מבית המנוח בשעה 14.30 משדרות אבא חושי 176, חיפה.
אשתו: שחטה קלרה
אחותו: גולדה רדה
בתו: עדנה רבס
בתו: ורד ברמן ובעלה
בנו: יגאל שחם ורעיתו
הנכדים: רינת, עדי, ליאור, אורית, יונתן ויאיר

החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ
משתתפת בצערה של המשפחה ושל תושבי חולון במות
פנחס אילון ז"ל
חבר מועצת המנהלים בעבר
מאיר ניצן — יו"ר מועצת המנהלים
חברי מועצת המנהלים
מנכ"ל החברה ועובדיה

לישי כהן וב"ב
משתתפים באבלך הכבד במות
אביך ז"ל
מידידיך בחברת
ו. רוזנשטיין בע"מ

לד"ר דינה בן־יהודה
איתך באבלך על מות
אביך ז"ל
מחבריך למחלקה
להמטולוגיה

על מות
פנחס אילון
ז"ל
ראש העיר חולון
איש החזון והמעש
ידיד התעשיה
אבלים:
ווישיי ישראל בע"מ
משה שמיר, נשיא החברה
וכל ציבור העובדים

לאמנון והילדים
משתתפים באבלכם הכבד במותה ללא עת של
רונית בן־חור ז"ל
דיירי הבית
רחוב עקיבא 4 רעננה.

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחוף
לבעלי כרטיס־אשראי
03-611 001

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מיה'ץ' כבר קבע 8 להרכב נגד אירלנד

ימריא ביום א' לדאבלין עם 16 שחקנים ★ הסגל הלאומי ניצח את העתודה 2–0 בר"ג

כדורגל

מאת משה [illegible]
סופר "ספורט הארץ"

שבוע לפני המישחק הבינלאומי עם נבחרת הרפובליקה האירית (אירה) – ב־10 בנובמבר בדאבלין – נקב אתמול המאמן הלאומי מי־לינקו מיה'ץ' בשמותיהם של שמונה שחקנים המיועדים להרכב פותח של נבחרת ישראל.

השמונה: השוער בוני גינצבורג; שחקני מרכז ההגנה מנשה שמעונוב, יהודה עמר ואפרים דוידי; הקשרים אבינועם עובדיה, אלי כהן ואורי מלמיליאן, ודניאל בריילובסקי שיתפקד בחוד.

מיה'ץ' עדיין לא החליט סופית לגבי שני המגינים, אך המועמדים לכך הם אבי כהן (ימין) וניר קלינגר (שמאל). החלוץ הנוסף יהיה כנראה שלום תקוה, אם יהיה כשיר, או משה איזנברג. גם לאלי יאני סיכוי טוב להרכב הפותח. לדברי מיה'ץ', שינה יאני את צורת מישחקו, הן בנבחרת הן בהפועל כפר־סבא, ושיפר את כושר [illegible].

הסגל הלאומי ניצח אתמול 2–0, במגרש האימונים של איצטדיון רמת־גן, את סגל העתודה. היה זה המיבחן האחרון לפני היציאה לאירלנד ביום א'. מההרכב נעדרו אורי מלמיליאן, קפטן הנבחרת, והמגן אבי כהן, שניהם נציגי בית"ר ירושלים, שהתמודדו אתמול עם אוורטון. כן נעדר שלום תקוה הסובל מפציעה. ליאור רוזנטל וניר קלינגר שתפקדו כמגינים היו פעלתנים מאד, כמו גם אבינועם עובדיה, בריילובסקי ויאני. בסגל העתודה שולבו במהלך המישחק הבלם יורן פרסלני, המוזמן החדש לסגל, אלון נתן ושני שוערי הסגל אריה אלטר (מחצית ראשונה) ועופר פביאן (מחצית השניה).

לתרגל את השיטה

השער הראשון הובקע בדקה ה־11. בריילובסקי פיתח התקפה ממרכז המגרש, הכדור נשלח לדרונסל שפרץ מימין, מסר למרכז ויאני הדשית מקרוב. בהמשך היו הזדמנויות לשתי הקבוצות, שלא נוצלו עד הדקה ה־67, כאשר אבינועם עובדיה קיבל כדור ארוך משמאל, פרץ לרחבה ומזווית קשה בעט בעוצמה לפינה הנגדית.

שחקני העתודה התקשו להוות יריב ראוי לשמו לסגל הלאומי, שלא הרשים גם הוא, למרות שהיה זה בסך הכל מישחק אימון. "אני מרוצה מהיחס של השחקנים", אמר מיה'ץ' לאחר המישחק. "בכושר של כמה מהם יש התקדמות. המטרה העיקרית היא לתרגל את שיטת המישחק. אירלנד החזקה תאפשר לנו לראות היכן אנו עומדים. יש לשפר את יכולת התיקול של השחקנים, אשר יידרשו למאמץ רב כדי לנצח את האירים בביתם", אמר מיה'ץ'.

מאמן הנבחרת מתכוון לצאת לאירלנד עם 16 שחקנים. שלושה אחרים יהיו במצב הכן אם ייפצע מישהו: הבלם פרסלני, אלון נתן שאינו כשיר לחלוטין ואחד משני שוערי המישנה, כנראה עופר פביאן.

1–1 בבלומפילד בין אלופות אנגליה וישראל

גם אוורטון "הצליחה" לרדת לרמה ישראלית

גארי סטיוון וסמי מלכה הבקיעו ★ מימס ניצב בשער בית"ר

שני המבקיעים במיפגש האלופות אתמול בבלומפילד: טרוור סטיוון "רוכב" על סמי מלכה. (צילום: עוזי קרן).

ירידות

מאת מיכאל קרנון

אחרי כל מישחק רעים בלתי מחייב, אני חוזר ושואל את עצמי למי זה דרוש – מלבד אולי לאותם גורמים, המארגנים את האירוע. דעתי לא השתנתה גם אחרי התיקו 1–1 (1–1) אתמול בבלומפילד, בין אלופות אנגליה וישראל – אוורטון ובית"ר ירושלים – שכל הכנסותיו יוקדשו להקמת כפר לנגמלים מסמים.

מסופקני אם יותר מ־1,500 צופים רכשו כרטיסים למישחק זה, כך שגם מטרת המארגנים לא הושגה. רק כאשר נפתחו השערים לרווחה, נכנסו עוד כאלפיים צופים והגבירו לפחות את הרגשה שאנו לא חוזים במישחק אימון.

בסך הכל לא היה זה מישחק רע, בעיקר במחצית השניה. בבוא אוויר נפלא של ראשית נובמבר היה נעים לשבת באיצטדיון היפואי. קומץ צעירים מבריטניה ניסו לשוות אווירה אנגלית בקריאות עידוד ושירים המוכרים היטב מהאיצטדיונים אולד טרפורד וגודיסון פארק. היו גם האוהדים המיוחדים של בית"ר ירושלים, שלהם כל מישחק חשוב. כל מסירה של מלמיליאן שווה זהב וכל פריצה של שירזי באגף מלווה בקריאות "דיו, דיו".

השחקן ה־12 של בית"ר

מה שמפליא אותי כל פעם מחדש: כיצד "מצליחות" הקבוצות האנגליות להוריד את רמת מישחקן הרגילה לרמה הישראלית. הפעם לא מדובר באיזו קבוצה אפורה, אלא באלופת אנגליה, ששיחקה בהרכבה המלא להוציא את המאמן־שחקן פיטר ריד. שחקני אוורטון לא זילזלו. הם אפילו השתדלו מאד להצליח. אבל מהלכים, שהם מבצעים בליגה שלהם בקלילות ובזריזות מרהימה, הפכו כאן למסורבלים ומבולבלים.

אילו נכחו אתמול בבלומפילד בובי רובסון ומייק אינגלנד, מנהלי נבחרות אנגליה ווילס המתכוננות למישחקים מכריעים בשבוע הבא במוקדמות אליפות אירופה, לבטח היו מודאגים מאד. נוויל סאותהול, השוער המצויין של נבחרת ווילס, ספג שער שגם שוער בקבוצת נוער היה מתבייש בו. המגן השמאלי שלו, פאט ואן דן האוור, לא הסתדר עם הפריצות המהירות של אבי כהן. גארי סטיבנס, המגן הבלונדי המהיר של נבחרת אנגליה, שיחק בדרך כלל כמו השחקן ה־12 של בית"ר ירושלים. החלוץ הסקוטי גרהאם שארפ נראה כאילו המישחק אינו מעניין אותו כלל. מבין הבינלאומיים, ניתן לציין את האנגלי טרבור סטיוון, שהבקיע את השער לזכות אוורטון, ואת הקפטן של נבחרת ווילס קווין ראטקליף. אבל השחקן המרשים ביותר בקבוצה האנגלית היה הקשר איאן סנודין, שהחליף את סטיוון בפתיחת המחצית השניה.

הירושלמים הותירו בסך הכל רושם טוב. אורי מלמיליאן, אבי כהן ושלמה שירזי לא נפלו מהאנגלים, וכך גם יעקב שורץ במחצית הראשונה. הפתעה נעימה היה הבלם ארוך הרגליים אופיר שמואלי, שהתיקולים שלו היו בעיתוי מצויין. מאידך התברר, כי הליכתו של אלי אוחנה לבלגיה הותירה את הקבוצה ללא חלוצים.

על שער בית"ר הגן בובי מימס, שוער־המילואים גבה־הקומה של אוורטון. בתחילה נמתחה עליו ביקורת רמה על ידי האוהדים ביציע. בגלל חוסר תיאום עם שחקני ההגנה, נוצרו כמה מצבים מסוכנים ברחבת בית"ר שאחד מהם, בדקה ה־11, הביא לשער היתרון. כדור שהוגבה מהאגף השמאלי לא הורחק ע"י מגיני בית"ר, וסטיוון בעט מהאוויר פנימה.

לאחר מכן הוכיח מימס יכולת גבוהה. הוא עצר בזינוק נמוך כדור נגוח של שארפ בדקה ה־42 ובמחצית השניה מנע מקווין קלארק ומקווין שידי להבקיע במצבים בטוחים.

גם לבית"ר היו ההזדמנויות שלו, בעיקר לגארי ואנדרמולן שהחמיץ פעמיים בדקות ה־26 וה־30. דווקא השער של סמי מלכה היה מפתיע ביותר. הוא התנהל עם כדור 30 מ' מהשער ובעט, הכדור פגע בקרקע, התרומם קצת וחדר לפינה מול הזינוק הרשלני של סאותהול.

עשרים וחמש הדקות האחרונות עמדו בסימן לחץ של אוורטון, ששחקניה ווילסון וסנודין בעטו מעל המשקוף ממצבים נוחים. ספק, אם זה היה קורה בליגה האנגלית.

● בית"ר ירושלים: מימס; א. כהן, אולאי, שמואלי, קדוש, שירזי; שורץ, מלמיליאן, מלכה; ואנדרמולן, סלקטר. כן שיחקו: רוקמן, תחמני.

● אוורטון: סאותהול; סטיוונס, ווטסון, ראטקליף, ואן דן האוור; סטיוון, הארפר, ווילסון, שידי; היט, שארפ. כן שיחקו: סנודין, קלארק, פוינטון.

● שופט: צבי שריר, 3,000 צופים באיצטדיון בלומפילד.

[illegible], מזכיר מועצת פועלי ירושלים, היה הכבוד להצטלם בעת ביקורו בבואנוס איירס עם הגביע העולמי בכדורגל, בו זכתה ארגנטינה ב־1986. הגביע היקר הוצא במיוחד מהכספת על־ידי נשיא התאחדות הכדורגל הארגנטינית.

הארווי: בעיקר הייתי מרוצה מהשוער מימס

מה הם אמרו

מאת מנחם כהן
סופר "ספורט הארץ"

● קולין הארווי, מנהל אוורטון: בית"ר הפתיע אותי לטובה, במיוחד אורי מלמיליאן. הוא שחקן טכני טוב. לוא היה יותר חזק, היה יכול להשתלב בליגה האנגלית. אך בעיקר הייתי מרוצה משוער המישנה שלנו בובי מימס, שעמד בשער בית"ר. הפגין יכולת טובה וגרם לי בעיה לגבי השוער הראשון.

● קווין שידי, אוורטון: נהניתי מאורי מלמיליאן. כפי שראיתם אנחנו לא בכושר של עונת האליפות. יהיה קשה להשיג את ליוורפול אך כאשר נשתפר נוכל להדביק את הפער. ליוורפול, אוורטון וארסנל יתמודדו על כתר האליפות.

● מרדכי שפיגלר, מאמן בית"ר: זה היה מישחק אימון טוב.

● אורי מלמיליאן, בית"ר: לא קל לשחק מול יריב אנגלי. אני מרוצה מכך שעמדנו בכבוד.

ג'ונסטון לסגל האנגלי – סטראקן נופה בסקוטלנד

לונדון (ע"ר). מנהל נבחרת אנגליה, בובי רובסון, זימן לסגל את כדורגלן ליוורפול קרייג ג'ונסטון, יליד דרום־אפריקה, לקראת המישחק נגד יוגוסלוויה בבלגראד שיהיה ב־11 בחודש במוקדמות אליפות אירופה. ג'ונסטון בן ה־26 נקרא לסגל במקומם של שחקני טוטנהאם, סטיב הודג' וכריס וודל, הפצועים. ג'ונסטון נולד בדרום־אפריקה וגר שנים אחדות באוסטרליה, שם שיחק בטרם הגיע לאנגליה והצטרף לליוורפול.

בתוך כך נמסר מגלאזגו, כי הקשר הסקוטי של מנצ'סטר יונייטד, גורדון סטראקן, הוא בין המנופים למישחק אליפות אירופה נגד בולגריה, שיהיה בעוד שבוע בסופיה. המנהל הסקוטי אנדי רוקסבורו ניפה גם את מו ג'ונסטון מנאנט ואת המגן ווילי מילר מאברדין.

כדורסל

הערב המחזור ה־5 בליגה הלאומית

מוקד מישחקי המחזור ה־5 בליגה הלאומית בכדורסל יהיה הערב בקיבוץ רמת־הכובש, במישחק בין הפועל [illegible] למכבי נתניה.

המישחקים האחרים: הפועל פתח תקוה – אליצור הרצליה (יהוד), מכבי קרית־שרת/חולון – הפועל רחובות, מכבי רחובות – מכבי ארזים רמת־גן, מכבי ראשון־לציון – מכבי פתח־תקוה.

המישחק המרכזי במחזור ה־5 היה בתחילת השבוע, והפועל רמת־גן ניצח במאבק דרמטי 25–24 את סגן האלוף, הפועל ראשון־לציון.

יוסף חכם

טניס

עמוס היום נגד הצרפתי שמפיון

פאריס (שרות "ספורט הארץ"). עמוס מנסדורף ישחק כאן היום נגד הצרפתי בן ה־21 תיארי שמפיון (מדורג 168 בעולם), בשמינית הגמר של טורניר "הפרס הגדול" באולם ברסי על פרסים כספיים בסך כולל של 840 אלף דולאר.

באירוע הזה הודח גלעד בלום כשנוצח ע"י המדורג 12 בעולם, טים מאיוטו מארה"ב 1–6, 5–7.

לשמינית הגמר עלו גם: הנרי לקונט (צרפת), שניצח את בראצו ואברפליף פלזיאן 7–5, 6–1, סלובודאן ז'יבוייניץ' שגבר על הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב 6–2, 7–6 והשווייצרי יאקוב לאסק, שניצח את יוהאן קריק (ארה"ב) 6–3, 6–2.

בפתיחת אליפות סקנדינביה בשטוקהולם (פרסים בסך 525 אלף דולאר) הודח המדורג 14, טים ווילקיסון מארה"ב ע"י הצ'כי מילאן שרייבר 7–6, 7–5, 6–4. שחקן אחר בנבחרת גביע דייוויס של צ'כיה, קארל נובאצ'ק, נוצח ע"י מרטין לורנדו (קנדה) 3–6, 6–7.

נבחרת הנוער נפרדה ב־2–2 מבית"ר ת"א

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הנוער, המורכבת מסגלי א' וב', נפרדה אתמול בתיקו 2–2 מבית"ר תל־אביב, במגרש האימונים של איצטדיון רמת־גן. היה זה מישחק האימון הראשון של נבחרת הנוער בהדרכת המאמן החדש שלמה שרף. רוני צמח ואלי תגר הבקיעו לבית"ר; נעם שוהם ושימי זאן – לנוער.

שטוטגארט רוצה לבוא בינואר

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצת הכדורגל המערב גרמנית שטוטגארט מבקשת לבוא למחנה אימונים בחודש ינואר באורחות הפועל פתח־תקוה. ההתאחדות לכדורגל עדיין לא אישרה את הביקור באותו שבינואר צפויים לנבחרת מישחקים בינארציים עם בלגיה וצרפת.

טראמבו לא ישחק עם ברצלונה בבית הגמר

ברצלונה (שרות "ספורט הארץ"). ברצלונה תשחק בבית גמר גביע אירופה לאלופות עם שני אמריקאים בלבד. מסתבר שהמתאזרח סטיב שראמבו לא השלים עדיין את שלוש השנים הדרושות ע"י פיב"א.

בברצלונה מודאגים מאחר ואחד משחקני החיזוק, אודי נוריס, עדיין פצוע ולא ברור מתי יהיה כשיר למישחקים.

אתלטיקה

שיאן מזרח גרמני עבר בהיתר למערב

פרנקפורט (א"פ). וולפגאנג שמידט, בעבר השיאן העולמי בזריקת דיסקוס, קיבל אישור לעזוב את מזרח־גרמניה והגיע שלשום להאמבורג.

שמידט בן ה־33 הציב את השיא העולמי (71.16 מ') בשנת 1978 והחזיק בו עד 1982. שלוש פעמים ניסה לערוק למערב־גרמניה ובסופו של דבר הועמד לדין ב־1982, ונשלח למאסר. הוא שוחרר באוקטובר 1983. לפני שנה הגיש בקשה לעבור למערב ובראשית השבוע אושרה בקשתו.

שמידט מקווה להתחיל באימונים מוגברים במטרה להשיג מקום בנבחרת מערב־גרמניה למישחקים האולימפיים בסיאול.

אלופת ספרד הערב בגומלין בפורטו

מאמן ריאל: זה הגמר האמיתי של אירופה

גביעי אירופה

מאת רוברט מילווד
סופר אי־פי

לונדון (אי־פי). ריאל מאדריד, שזכתה בגביע האירופי 6 פעמים, מחזיקה ביתרון זעיר (1–2) כשהיא מתארחת הערב בפורטוגל אצל מחזיקת הגביע, פורטו, במישחק הגומלין המרכזי בשלב שמינית הגמר בגביע האלופות.

שני שערים בתשע הדקות האחרונות, במישחק הראשון במאדריד, העניקו לריאל את היתרון הזעיר אחרי שפורטו הובילה. אבל שער החוץ הזה נותן מיקדמה לפורטו, שגם ניצחון 1–0 יעלה אותה לרבע הגמר.

את השער לפורטו הבקיע לפני שבועיים האלג'ירי ראבאח מאדג'ר, שיצטרף בסיום העונה לבאיירן מינכן תמורת 3 מליון דולאר. מאדג'ר הבקיע גם נגד באיירן במישחק הגמר האחרון והכין את השער השני.

מאמן ריאל, ההולנדי ליאו בינהאקר, אמר אתמול שאינו מתכנן משחק הגנתי מול פורטו. "להיפך, נעשה הכל להבקיע כדי להבטיח את עלייתנו לרבע הגמר". בינהאקר אמר שמישחק זה ראוי להיות הגמר: "זה מיפגש בין שתי הקבוצות הטובות באירופה כרגע, וחבל מאד שהוא נערך בשלב מוקדם. המנצח יזכה בסופו של דבר בגביע".

מאמנה היוגוסלבי של פורטו, טומיסלאב איביץ', גורס שהספרדים יסתגרו בהגנה ויצאו להתקפות מתפרצות. "אנו נתקוף אבל נשמור על ראש צלול, ולא ניטול סיכונים בלתי הכרחיים". ריאל תשחק ללא מגינה הפצוע קאמאצ'ו והחלוץ החולה [illegible]. בעוד שפורטו מקווה שהפצועים שלה, הקשר חיימה מגאלייש ושחקן ההגנה צלסו, שנפגעו במישחק הליגה בשבת, יהיו כשירים.

באיירן תתקוף מהפתיחה

באיירן מינכן, שנוצחה ע"י פורטו בגמר האחרון בוינה, מארחת את האלופה השוויצרית נשאטל קסמאקס שניצחה במישחק הראשון 2–1. "אנו זקוקים לתצוגה טובה של השחקנים שלנו כדי להדיח את השוויצרים", אומר מאמן באיירן יופ היינקס. "נתקוף מן הפתיחה". מאמן נשאטל, הצרפתי ז'ילבר גרס, מתכוון לתגבר את מרכז השדה שלו. השמועות אומרות שיוותר על חלוצו ההולנדי רנה ואן דר גייפ, שבישל את שני השערים במישחק הראשון.

שניים משחקני ההרכב הראשון הקבועים של אנדרלכט, החלוץ האיסלנדי ארנור גודיונסן והקשרים פיר יאנסן, צ'ארלי מוסונדה ופאר [illegible], יחמיצו את המישחק הביתי נגד ספרטה פראג. אבל לאנדרלכט יש יתרון 2–1 מהמישחק בפראג.

בורדו תשחק במיגרשה ללא ז'אן טיגאנה ופיליפ פארגון הפצועים מול האלופה הנורבגית לילסטרום. המישחק הראשון הסתיים בתיקו אפס. במצב דומה נמצאת האלופה הפורטוגלית בנפיקה, שחזרה מדנמארק עם תיקו־אפס נגד אורהוס.

להרכבה של גלאזגו ריינג'רס במישחק החוץ בפולין, נגד גורניק זאבז'ה, חוזרים כל הכדורגלנים המושעים שאינם רשאים לשחק בליגה הסקוטית: המנהל־שחקן גראהם סונס וכן טרי בוצ'ר, כריס וודס וגראהם רוברטס. ריינג'רס מובילה 1–3 וסיכוייה לעלות לרבע הגמר טובים. אבי כהן לא יפתח בהרכב הראשון.

שתי מועמדות נוספות לרבע הגמר הן פ.ס.וו. איינדהובן וסטיאוה בוקארשט. ההולנדים מארחים את ראפיד וינה עם יתרון 2–1 והרומנים יוצאים לקפריסין למישחק נגד אומוניה ניקוסיה, עם מיקדמה של 3–1.

כוננות ברוטרדאם

המישחק המרכזי במיפעל למחזיקות גביע יהיה באמסטרדם שם תארח מחזיקת הגביע איאקס את האמבורג עם מיקדמה של 1–0 שהשיגה בגרמניה. אלי אוחנה יהיה בוודאי בהרכב של פ.ק. מאלין כש[illegible] נגד סנט־מירן (בראשון 0–0). מישחקים אחרים: [illegible] פינלנד – [illegible] סקודרה, אלבניה (0–1), יאנג בויס, שוויץ – דן האג, הולנד (1–2), דינאמו מינסק – ריאל סוסיאדאד (1–1), ספורטינג ליסבון – קאלמאר, שוודיה (0–1), היידוק ספליט – אולימפיק מארסיי (0–4).

● אטלנטה ברגאמו האיטלקית מארחת את אופי כרתים נציגת יוון עם פיגור של 0–1. גם הנציגות האיטלקיות בגביע אופ"א, במצב עדיין כאשר רק אחת הבקיעה שער לפני שבועיים – ורונה, שתארח את אוטרכט ההולנדית (1–1). אינטר יוצאת לפינלנד עם פיגור של 0–1 נגד טורון פאלוסאורה, מילאן תשחק בספרד נגד אספניול ברצלונה עם פיגור של 2–0 ויובנטוס תארח את פאנאתינאיקוס אחרי הפסד 1–0 באתונה.

ברוטרדאם, שאוהדי הכדורגל שלה היו מעורבים בשתי תקריות בשבוע שעבר, חוששת המשטרה מהתנגשות בין האוהדים המקומיים וכ־2,000 סקוטים שיתלוו לאברדין למישחק נגד פיינורד. הסקוטים ניצחו במישחק הראשון 2–1.

יתר המישחקים בגביע אופ"א: ויטקוביצה, צ'כיה – דאנדי יונייטד (1–2), וורדר ברמן – ספרטק מוסקווה (1–4), ספורטול, רומניה – ברנדבי, דנמארק (0–3), טירול – ויטוריה גימריינש (0–1), פלאמורטארי, אלבניה – ויסמוט, מזרח־גרמניה (0–1), הונווד בודאפשט – צ'אבש, פורטוגל (2–1), ולז, יוגוסלוויה – בורוסיה דורטמונד (0–2), דינאמו מוסקווה – ברצלונה (0–2), באייר לוורקוזן – טולוז (1–1), פ.ק. בריד – הכוכב האדום בלגראד (1–3), דינאמו טביליסי – ויקטוריה בוקארשט (1–2).

8 צופים ניספו במהומות אחרי מישחק כדורגל בגאנה

גביע אפריקה

אקרה (ע"צ). שמונה אנשים נהרגו במהומות שפרצו ביום ראשון בערב בקומאסי, בלב גאנה, בתום מישחק חצי־הגמר של גביע אפריקה לאלופות בין הקבוצה המצרית אל־אהלי לבין אשאנטי קוטוקו מגאנה – לפי סיכום חדש שפירסם אתמול העיתון "גאנאיאן טיימס".

לפי סיכום ראשון, שפורסם על ידי סוכנות הידיעות של גאנה, נהרגו שלושה אנשים – שניים מהם כאשר שוטרים "ירו יריות אזהרה" כדי לפזר את המתפרעים. אתמול מסר העיתון, כי ביום שני נתגלו חמש גופות נוספות בתחום האיצטדיון.

המהומות פרצו לאחר שאוהדי הקבוצה הגאנאית, שאוכזבו מהפסד קבוצתם ומהדחתה מהגביע, פרצו בתום המישחק למגרש כדי לתקוף את השופט האלג'ירי ראשיד מג'בות. השופט נפצע ויחד עמו גם אחד הקוונים ושחקן מצרי.

כן נפצעו כ־60 איש במהלך המהומות, כאשר הקהל הזועם הרס את האיצטדיון, כולל את הלוח האלקטרוני, היציעים, יציע העיתונות ושטחי הכניסה. המשטרה לא עצרה שום חשוד.

אופטימיות אצל רבים מחברי הוועדה לנושא השבת בבירה שנפגשה בראשונה

ראובן ריבלין: למרות האופטימיות שנצליח למצוא פתרון מקובל על כל הצדדים יש להיזהר מלעורר ציפיות מוגזמות; אם הוועדה לא תגיע להסכמה עלול הנזק להיות רב מן התועלת

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

הוועדה הציבורית, שהוקמה בעקבות הפגנות החרדים בירושלים נגד הקרנת סרטים בלילות שבת בבירה, ביוזמת ראש הממשלה יצחק שמיר, קיימה אתמול את ישיבתה הראשונה.

יו"ר הוועדה, שר הדתות זבולון המר, הביע אופטימיות לגבי יכולתה של הוועדה למצוא פתרון שיהיה מקובל על הדתיים, החילוניים והחרדים בירושלים.

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הביע בכינוס ציני את תקוותו שהפגנות החרדים בירושלים יסתיימו בעקבות המלצות הוועדה ולא בשל גשמי החורף הצפויים בקרוב. הוא ציין, שאין טעם שהוועדה תדון רק בנושא הקרנת סרטים בלילות שבת אלא גם בנושאים אחרים הקשורים לצביון השבת בירושלים לרבות בעיית האיצטדיון.

ח"כ דן מרידור (ליכוד), אמר שיש סיכוי להגיע להסכם שיהיה מקובל על כל הגורמים, רק אם כולם ישתחררו מהרצון לרצות את הגורמים הקיצוניים במחנהו. הרב [illegible] (מחוגי מרכז הרב) אמר, שבמחנה הדתי קיימת היום נכונות להתחשב בצרכים של הציבור החילוני.

התועלת והנזק

עו"ד ראובן ריבלין (ליכוד) ציין, כי למרות האופטימיות שהוועדה תצליח למצוא פתרון שיהיה מקובל על כל הצדדים, יש להיזהר מלעורר ציפיות מוגזמות. הוא הזהיר כי אם הוועדה לא תגיע בתום עבודתה להסכמה, עלול הנזק שייגרם מכך להיות רב מן התועלת.

ח"כ אברהם ורדיגר (פא"י) הציע להפריד את הדיון בין בעיות שמירת השבת בירושלים לבין שאר חלקי הארץ. ח"כ לשעבר מרדכי בר־און הביע ספקות לגבי יכולתה של הוועדה להגיע להחלטות רצויות. עם זאת הדגיש שנכונותו להשתתף בוועדה נובעת מן החשיבות שהוא מייחס למציאת פתרון בנושא רגיש זה.

בתום הדיון הוחלט שהוועדה לצביון השבת בירושלים, תקיים את דיוניה מדי שבוע.

הרופאים בקופ"ח שוקלים לעבור לשבוע עבודה בן ארבעה ימים

נמשכת השבתת מרפאות החוץ והשבתת בתי חולים שונים לסירוגין

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ"

רופאי חטיבת בתי החולים של קופת חולים הכללית ממשיכים גם היום בהשבתת מרפאות החוץ של בתי החולים של הקופה, כולל מרפאות של בתי החולים הפסיכיאטריים. לא יושבתו מרפאות האונקולוגיות והדיאליזה.

במקביל ממשיכים הרופאים בהשבתה לסירוגין של בתי החולים. היום יושבתו בתי החולים "סורוקה" בבאר שבע, "שלוותה" בהוד השרון ו"הרצפלד" בגדרה. מחר יושבתו בית חולים "כרמל" בחיפה ובתי החולים הפסיכיאטריים "טלביה" בירושלים ו"גהה" בפתח־תקוה.

בשל השבתת המרפאות מפנה קופת חולים מקרים דחופים שדורשים בתור למרפאות חוץ לטיפול בחדרי המיון של בתי החולים.

דיונים בלתי רשמיים

בדיונים בלתי רשמיים שמתקיימים בין נציגי משרד הבריאות והאוצר בחיפוש פתרון למימון הפעלת משמרת שניה בחדרי ניתוח במטרה לקצר את התורים לניתוחים אלקטיביים בבתי החולים הממשלתיים והציבוריים, נשקלת האפשרות לפנות לכל ארבעת קופות החולים הציבוריות (כללית, מכבי, לאומית ומאוחדת) לממן עבור מבוטחיהם את עלות ביצוע הניתוח במשמרת שניה, זאת מאחר והנושא אינו יחודי לקופת חולים הכללית בלבד, גם מבוטחי שאר הקופות נמצאים ברשימות התורים בבתי החולים.

על פי הערכות של משרד הבריאות התור לניתוחים אלקטיביים בכל בתי החולים, הממשלתיים והציבוריים, מגיע לכ־20 אלף. מתוכם על־פי ריכוזי קופת חולים הכללית מגיע מספר הממתינים בתור לניתוחים בבתי החולים שבבעלותה ל־12 אלף.

מאחר ואין כל התקדמות במו"מ למרות ההחלטה להשבית את המרפאות שוקלים הרופאים להחריף את העיצומים. בין השאר הם שוקלים לעבור לשבוע עבודה בן ארבעה ימים. מחר מתכנסת מזכירות חטיבת רופאי בתי החולים ומרפאות החוץ כדי להחליט על המשך צעדים בשבוע הבא.

רימון יד הושלך על רכב צבאי

מאת סופר "הארץ" בשטחים

רימון יד הושלך אמש על מכונית צבאית ליד העיירה טובאס שבשומרון. הרימון התפוצץ. איש מנוסעי המכונית לא נפגע ולא נגרם כל נזק. בעקבות התקרית פתחו כוחות הבטחון בסריקות נרחבות באזור.

קטיושות נורו על אצבע הגליל

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

כמה טילי קטיושה נורו אור ליום אתמול משטח לבנון לעבר אצבע הגליל. בסריקות שנערכו בשטח ישראל עדיין לא נמצא מקום נפילת הטילים.

אחד הטילים בקוטר 107 מ"מ התפוצץ בתוך בית בכפר חולה בתוך אזור הביטחון.

המשכים מעמוד 1

ארמיטאג'

(סוף מעמוד 1)

ארמיטאג' הגיע לישראל לדיונים על יישום ההבנות עם ארה"ב בעקבות ביטול פרוייקט הלביא. בפגישה עם ראש הממשלה יצחק שמיר חזר ארמיטאג' על ההתחייבויות של ארה"ב בפני שר הביטחון יצחק רבין לפני החלטת הממשלה בדבר ביטול הפרוייקט. שמיר ביקש שארה"ב תסייע לתעשיה הישראלית על ידי פיתוח פרויקטים משותפים, ייצור עבור ארה"ב וכן סיוע לפתרון המצוקה התקציבית. בפגישה נדונו מספר רעיונות וארמיטאג' חזר מספר פעמים על המחויבות האמריקאית בנושא זה. לדבריו, ההחלטה על ביטול הפרוייקט היתה נכונה ואמיצה שתועיל לישראל בטווח הארוך.

4 שנים לשיתוף האסטרטגי

שמיר ציין, כי בימים אלה מלאו ארבע שנים להסכם לשיתוף הפעולה האסטרטגי בין ארה"ב לישראל והביע תקוותו שבנושא הסיוע ושיתוף הפעולה [illegible] הלביא יתקדם כמו ההסכם לשת"פ אסטרטגי.

ביקורו של ארמיטאג' נועד לצורך קיום דיונים גם בנושאי הידוק שיתוף הפעולה האיסטרטגי, נושאים בתחום המחקר והפיתוח שלשתי המדינות יש בהם עניין משותף ונושאים הקשורים למה שכונה "בטחון האיזור". אם כי נושא הסיוע הצבאי האמריקאי לישראל לא נמצא על סדר היום, אין ספק כי הוא יועלה במהלך השיחות.

אתמול נפגש ארמיטאג' לשיחת עבודה עם הרמטכ"ל, דן שומרון, ויותר מאוחר גם עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, ושר החוץ, שמעון פרס. היום יקיים האורח דיונים עם שר הביטחון, יצחק רבין, ועם מנכ"ל משרדו, דוד עברי.

בפגישה עם סגן שר ההגנה האמריקאי ארמיטאג' הביע שר החוץ שמעון פרס תמיכה בלתי מסוייגת במדיניותה של ארה"ב במפרץ הפרסי. בניגוד לדברים שאמר באחרונה [illegible] בזכות הקשר עם איראן, אמר פרס לארמיטאג', כי עמדת ישראל נגזרת מהחשש מפני עליית הפונדמנטליזם. הוא הזכיר את תורכיה כגורם מתון ומאוזן, על רקע הקיצוניות באיזור.

ארמיטאג' גילה עניין בתכנית מרשל למזרח התיכון ואמר, שבאירופה יש בנמצא כספים המחפשים השקעה. נושא זה נדון בהרחבה גם בשיחתו של פרס עם ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק, אשר דיווח על פנייה של קנצלר גרמניה הלמוט קוהל שביקש שצרפת תצטרף לתכנית.

כשנודע אתמול לעוזר שר ההגנה האמריקאי כי מתקיימת אזכרה לבנו הטייס של דוד עברי, במלאות שלושים למותו הגיע ארמיטאג' לבית העלמין, ואיתו הנספח הצבאי האמריקאי בישראל, קולונל [illegible]. השנים הניחו זר מטעם הממשל האמריקאי על קברו של סגן גיל עברי ז"ל.

מרפי

(סוף מעמוד 1)

כפי שהוא חושש מפני לחץ כבד לאומי שיופעל על ישראל אם תיערך ועידה בה ישתתפו כל חמש החברות הקבועות במועצת הביטחון.

מרפי, בדיווח אתמול לוועדת החוץ של הקונגרס בישיבה סגורה הוסיף, כי שולץ בביקורו בישראל ביקש לדעת יותר מכל מה בדיוק מפריע ליצחק שמיר האם מדובר בהתנגדות עקרונית לברית המועצות. ההערכה בתום הביקור היא, כי התנגדות עקרונית כזאת אינה קיימת כל עוד אין מדובר בוועידה בין לאומית. לדברי מקורות שנכחו בתדריך, דחו ירדן וברית המועצות את הצעתו של שמיר ורעיון הוועידה האמריקאית־סובייטית ירד לפי שעה מן הפרק.

לדברי המקורות, לא השאיר מרפי ספק באשר לעתידו הקרוב של תהליך השלום באומרו כי "אין כל צורך לעצור את הנשימה לקראת מעשים חדשים אין כל הצעה חדשה ואין כל יוזמה חדשה. אנו נכנסים עתה לתקופה של קיפאון עמוק".

ויינברגר יתפטר כנראה השבוע

(סוף מעמוד 1)

לחץ על ציונות או על חשיבותה של ישראל. הדיונים אתו היו תמיד על בסיס עניני ומעשי הגם שלא תמיד הוא הסכים עם דרישותיה או נתח המצב הישראלי" אמר דיפלומט ישראלי. מנגד מזכירים הגורמים הישראלים כי וויינברגר ראה בישראל מדינה ערמומית ואף סחטנית מפניה מצא צורך להזהיר את עמיתיו בממשל בכל הנוגע לקשריה עמה בפרשה האיראנית.

המחליף – קרלוצ'י

במקומו של וויינברגר עומד הנשיא למנות את יועצו לבטחון לאומי פרנק קרלוצ'י (57), שמונה השנה לתפקידו לאחר שקודמו האדמירל ג'ון פוינדקסטר התפטר בעקבות הפרשה האיראנית. קרלוצ'י, הנחשב לפרגמטיסט ומתון בדעותיו כלפי הסובייטים מוויינברגר, כיהן כסגנו של וויינברגר בשתי השנים הראשונות לתפקידו. הוא היה סגן מנהל הסי־איי־אי בתקופתו של הנשיא קרטר ולפני כן שגריר ארה"ב בפורטוגל, בתקופת הנשיא פורד.

קרלוצ'י הצליח בשנת שירותו האחרונה ליצור אווירה נינוחה יותר במועצה לבטחון לאומי, ואף מנע חיכוכים עמוקים בין שר ההגנה ושר החוץ.

גורמים ישראלים מסרו כי המגע עם קרלוצ'י עד כה היה מועט והתמקד במיוחד בקשר עם עוזריו במועצה לבטחון לאומי. לפיכך, קשה להעריך את עמדותיו כלפי ישראל, למרות מאבקו הקשוח בקונגרס להביא לאישור מכירות הנשק למדינות ערב.

במקומו של קרלוצ'י ימונה ככל הנראה סגנו, לוטננט־גנרל קולין פאואל, בן ה־50, המועדף כאיש ביצוע הרחוק מהשקפות פוליטיות מוצהרות. אם ימונה, הוא יהיה היועץ לביטחון לאומי השחור הראשון בתולדות ארה"ב.

אשה נפטרה

(סוף מעמוד 1)

בנושא את הווטרינר של המשרד, ד"ר גדעון חסיד. נלקחה דגימת הדגים ודגימות דם ושתן של האישה. קרוב לוודאי, כי היום כבר יהיו תוצאות סופיות של הבדיקות.

שאר בני המשפחה נבדקו, ולא נמצא אצלם כל סימן להידבקות בנגיף.

מקרה ראשון מאז 1971

המקרה האחרון של מציאת נגיף בוטוליזם בארץ היה בשנת 1971 אז נתגלה בקופסת אבקת מרק שהובאה לישראל מארצות הברית. במקרה זה הודו שלטונות הבריאות בארה"ב על סגירת המפעל.

משרד הבריאות דיווח על המקרה לרשויות המזון והבריאות בארצות הברית ומסרו להם את כתובת החנות בברוקלין בה רכש תושב ירושלים את הדג המעושן. זאת כדי למנוע התפשטות הנגיף.

דובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, ציין כי מדובר בכמות קטנה של הדג שהיתה רק בשימוש המשפחה ולא הופץ ברשתות השיווק או בחנויות פרטיות. סוגי הדגים המשווקים ברשתות נבדקו ונמצאו ראויים לאכילה.

הדולר בשפל מול המארק

(סוף מעמוד 1)

ירידת הדולר נמשכה במשך כל יום אתמול למרות שהבנק המרכזי המערב גרמני רכש דולרים כדי להגן על המטבע האמריקאי. נראה שאחת הסיבות לירידה היא פירסום נתונים המראים, שמערב גרמניה צברה שוב עודף גדול במאזן המסחרי שלה.

בימים האחרונים השמעו בגרמניה הערכות, שוואשינגטון מתכוונת לגרום להורדת שער הדולר לרמה של 1.70 או אף 1.60 מארק, כנראה במגמה לבלום את היבוא מגרמניה ומיפאן. הורדת שער הדולר נחשבת גם כאמצעי ללחוץ על מערב גרמניה כדי שתנקוט בצעדים מהירים כדי להמריץ את הפעילות הכלכלית בין השאר על ידי הורדת שער הריבית.

צניחה לאחר 6 ימים

מחירי המניות בבורסת ניו־יורק צנחו אתמול לאחר ששה ימים של עליה רצופה. מדד דאו ג'ונס הראה על ירידה של 51.39 נקודות ונסגר ב־1962.7 נקודות. הירידה לא לוותה בבהלה ומשקיפים אמרו כי הם מצפים לתנודות חדות של עליות וירידות מדי ימים אחדים.

הסחר אתמול היה קדחתני ו־224 מליון מניות נסחרו. על כל מניה שמחירה עלה, נרשמה ירידה במחירי 4 מניות. הירידה הוסברה כאיתות לממשל ולקונגרס כי פוקעת הסבלנות של המשקיעים וגורמים פיננסיים גדולים כלפי הסחבת בדיונים של כוח המשימה המיוחד שהקים הנשיא רייגן כדי לדון בביצוע קיצוצים מיידיים בתקציב הפדרלי.

משקיפים אמרו אמש, כי גם הירידה המתמשכת בערך הדולר גרמה לעצבנות בבורסה. ההערכות שהופיעו בימים האחרונים מצד שרי האוצר של מדינות אירופה המערבית ומנהלי הבנקים המרכזיים במדינות אלה על הצורך בשינויים במדיניות המוניטרית והמסים על כוונות הממשל האמריקאי להניח לערך הדולר לרדת עוררו חוסר וודאות בעתיד הדולר.

ראש הבנק המרכזי במערב גרמניה, קרל אוטו פוהל, נשא אתמול נאום בניו יורק בו אמר, כי ההתערבות הפעילה לבלימת ירידת הדולר שננקטה בשבועות האחרונים התגלתה כחסרת תועלת. להערכה זו, סבורים משקיפים היתה השפעה שלילית על הבורסה בניו יורק.

עזר ויצמן

(סוף מעמוד 1)

עמדתם של שרי מפלגת העבודה באשר למצב שנוצר בענין יוזמת השלום באיזור. "ראש הממשלה יצחק שמיר נחל הצלחה כבירה. הוא הצליח לבלום ולעצור את יוזמת השלום של פרס. זו האכזבה ואין להתעלם ממנה. הבעיה הגדולה היא שחברי במפלגת העבודה, גם הבכירים שבהם לא מודים בכך. לא פועלים נגד כך, ומשאירים אותי לפעול בבדידות במערכה. אני כשמתחוללת נגדי הפגנה לא אומר 'שיורד גשם'" – אמר ויצמן.

הוא הוסיף, כי מדינת ישראל עומדת לאבד את הסיכוי הגדול אולי שהיה לה מעודה להרחיב את מעגל השלום, דווקא עתה במלאות עשר שנים לביקורו ההיסטורי של סאדאת בירושלים. עשרות מדינות ערב, וגורמים בינלאומיים שונים, [illegible] בישראל, על שאינה מנצלת את ההזדמנות – בעיקר לאור ההתנגדות העיקשת של הליכוד.

הרצוג

(סוף מעמוד 1)

במהלך ארוחת הצהרים הפרטית שערכה המלכה לנשיא הוחלפו תשורות: הנשיא העניק למלכה ענק כסף מעשה ידי צורף תימני ובו סמלי שבעת המינים וקיבל מאת המלכה תשורה: מערכת כלי הגשה מתוצרת מפעל הפורצלן המלכותי.

בנאום הברכה שלה אמרה המלכה, כי היא מודעת לבעיות פוליטיות הקיימות כיום באזור המזרח התיכון ומקווה כי קונפליקט זה ימצא את פתרונו בדרכי שלום יחד עם כבוד החוק הבינלאומי.

שביתת השידורים

(סוף מעמוד 1)

העילה המרכזית לשביתה שהיום מלאו לה ארבעה שבועות.

גם האוצר וההסתדרות פתחו במגעים נמרצים בנסיון להביא לסיום השביתה. גורמים באוצר אמרו כעבר, כי ההסתייגות העיקרית לחתימה על הסכם לשנתיים עם העתונאים, באה מן ההסתדרות, הרגילה בהסכמים לשנה.

המסמך הישן ביותר שהועבר לעתונאים לעיון, מתייחס לשנים 70–72, ועליו חתום מי שהיה אז סמנכ"ל הרשות, ארנון צוקרמן. במסמך, הדן על הסכם שכר חדש עם עובדי הרשות, נאמר: "ידועת השכר בהסכם התואם למקובל בעתונות... ההסכם הביא לסיום חיובי מו"מ של שנים בכיוון של השוואת תנאי העבודה ברשות לאלה הנהוגים בעתונות". השוואה זו זכתה לאישור של מליאת רשות השידור והוועד המנהל ב־78, ולהכרה מצד שר החינוך דאז, זבולון המר, ב־79. כמו כן, עוגנה בהסכמים שבין הרשות לאיגוד הארצי של העתונאים ב־81. בפעם האחרונה תוקן הפער שנוצר בין שני סוגי השכר בפסיקת בית הדין לעבודה בינואר 87.

בהציגם מסמכים אלה, שלא כולם הועברו עד כה לידיעת השר הממונה ולידיעת האוצר, אומרים העתונאים, כי בניגוד לרושם כאילו הם מעלים תביעה חדשה, הרי ההצמדה היתה קיימת תמיד, אבל רק עתה מתכחשים לה הנהלת הרשות והאוצר.

גם השר נבון רואה בקיומם של מסמכים אלו חידוש במאבקם של העתונאים. אתמול אמר נבון כי אם לא יקבל היום מהליכוד תשובה חיובית באשר לביטול מליאת הרשות והגדלת הוועד המנהל, יביא ביום א' לאישור הממשלה הצעה לוועד מנהל חדש במתכונת הנוכחית, בת שבעה חברים.

צעדי הזדהות

הנהלת האיגוד הארצי של עתונאי ישראל דנה אתמול בהערכות להמשך השביתה והחליטה על צעדים שנועדו לבטא את הזדהות העתונאים בעתונות הכתובה, בטלוויזיה הלימודית ובגל"צ עם המאבק ברשות השידור. בין השאר, נשקלה הצעה לקיים יום הזדהות בשאר אמצעי התקשורת. נציגו של שר החינוך, ישראל כהן, שהיה נוכח בישיבת האיגוד, סיפר כי נבון העביר לממונה על השכר באוצר נתונים על שכר העובדים, אשר לדעתו יש בהם כדי לקדם את ההסכם. כמו כן, פנה נבון לשר האוצר בבקשה לזרז את בדיקת הנתונים, ולאפשר חידוש המו"מ ללא דיחוי. בניגוד להצעות שעלו בהנהלת הרשות, דחה נבון את הרעיון להשבית את הרשות השבתת מגן.

העתונאים הדגישו אתמול, כי בניגוד לנציגות של שר החינוך, סירב מנכ"ל הרשות לאפשר לנציג מטעמו להשתתף בישיבת האיגוד. הנהלת האיגוד רשמה לפניה את סירובו של פורת כפי שהוגדר על ידם "הוליה" נוספת בהתנהגותו הבוטה של פורת ובהתבטאויותיו כלפי העיתונאים, האיגוד והרשות. בישיבה נדונה שאלת מעמדו של פורת באיגוד". אי אפשר היה להשיג אמש את תגובת דוברת רשות השידור לטענות אלו.

במקביל למאמצים לסיים את השביתה, ממשיכים העתונאים להמריץ לגייס כספים לקרן השביתה. אתמול המשיך כל השבוע ונמשכים 20 המופעים שארגן "ערוץ חי" של השובתים ברחבי הארץ, בשיתוף עתונאים ואמנים. המופעים מתקיימים גם בקיבוצים, מתנ"סים בעיירות פיתוח, מושבות וכפרים ערביים. איגוד של כ־300 העתונאים הפנסיונרים, הודיע אתמול להנהלת האיגוד כי כל אחד מחבריו תורם תרומה חד־פעמית לקרן השביתה.

מחפשים ערוצי פרסום

השבתת השידורים, גורמת למבוכה בקרב מפרסמים ופרסומאים. לאור פניות המפרסמים להעביר את תקציבי הפרסומת שלהם ב"קול השלום", הזמינה חברת הפרסום "שמיר כהן יעקובסון" סקר האזנה לרדיו בימי השביתה. הפרסומאי דוד שמיר אמר, כי ממצאי הסקר (שפורסם אתמול ב"הארץ") ישכנעו את הפרסומאים בנכונות מדיניות הפרסום בימי השביתה.

הוצאה אמריקאית היא שיזמה את כתיבת ספרו החדש של גורבצ'וב

המהדורה הראשונה בארה"ב — 200,000, בבריה"מ — 300,000; ההוצאה: "הספר הוא חלום של כל מו"ל" ★ בזמן שעיתוני המערב פירסמו ניחושים לאן נעלם גורבצ'וב — הוא היה בחופשת־קיץ ועסק בכתיבת הספר

ואשינגטון (ע"ר וע"צ). מנהיג ברית־המועצות, מיכאיל גורבאצ'וב, עסק בחופשת הקיץ האחרונה שלו בהשלמת ספר, שכתב על תכנית הרפורמות שניבים ועל מדיניות החוץ של ברית־המועצות — כך גילה ביום שני עורך בית־ההוצאה בארה"ב, ירי רובינק; הספר יצא לאור בו זמנית בברית־המועצות ובארה"ב.

במסיבת עיתונאים, שנערכה בשגרירות הסובייטית, אמר השגריר: "אנו מגלים סוד על מעשיו של גורבאצ'וב — בחופשתו הוא עבד על ספרו".

רובינק הציג את ספרו של גורבאצ'וב "פרסטרויקה: דרך חשיבה חדשה לארצנו ולעולם". שיוצא לאור על ידי "הרפר אנד ראו" במהדורה ראשונה של 200 אלף עותקים בארה"ב. הספר יפורסם ב־18 מדינות נוספות.

גורבאצ'וב נעלם מהזירה הציבורית לכשך תקופה מבוכת — מה־7 לאוגוסט עד ל־29 בספטמבר. היעדרו של מנהיג ברית־המועצות מעיני הציבור גרם להפצת שמועות שונות, בין השאר הועלתה גרסה, שהמנהיג הסובייטי נפל קורבן לניסיון להדיחו.

רובינק הבהיר, כי בעזרת ספרו מבקש גורבאצ'וב "ליצור קשר ישיר של הבנה עם בני העם, באשר לבעיות הגדולות, לא רק בארצו, אלא גם בחו"ל".

לדברי סיימון בסי מהוצאת הספרים "הרפר אנד ראו", שהוציאה את הספר בארה"ב, הספר הוא "חלום של מוציא לאור." ההוצאה סירבה לגלות מה הסכום ששולם לגורבאצ'וב. אם בכלל. ההוצאה היא שהתקשרה לפני שנתיים עם השגרירות הסובייטית בעניין הספר. כך יבהיר גורבאצ'וב את הפילוסופיה שלו, יכול להיות מועיל ביותר. וגורבאצ'וב הסכים להצעה.

עוד נמסר כי ההוצאה הציעה להכניס שינויים זעירים בכתב־היד לצורך הבטחת בהירות הנוסח, אך לא נעשה דבר כדי לערער על רעיונותיו של המחבר.

המהדורה הראשונה תכלול 200,000 עותקים. 300 אלף עותקים נוספים יודפסו בברית־המועצות. "הרפר אנד ראו" מתכננת מבצע ענק לקידום מכירותיו של הספר. אך לדברי בסי "אין הרבה סיכויים שהמחבר יופיע בראיונות רבים כדי לעודד" לרגל הופעת ספרו.

"מהפכה שנייה" בסין — עם חילוף ההנהגה צפויות רפורמות כלכליות

פקין (ע"ר). ועידת המפלגה הקומוניסטית הסינית העלתה את המדינה על דרך "המהפכה השנייה" — אמרו כלכלנים מערביים וסיניים.

הם אמרו עוד, כי המסמך שהוקרא על ידי מנהיג המפלגה הזורש, ז'או זיאנג, ואושר על ידי הוועידה, מאשר, כי בסין עומדים לבצע רפורמות כלכליות מרחיקות לכת, כדי להמשיך בדרך שבה הלכה סין במהלך תשע השנים האחרונות.

לאור הוועידה, שחל שינוי נרחב בהנהגה ומהפכנים זקנים הוחלפו בטכנוקרטים מיומנים, יש להניח שהרפורמות אכן יבוצעו — אמר דיפלומט מערבי.

המנהיגים החדשים מתייצבים מול בעיות קשות — מחסור כרוני במצרכים, ביקוש העולה פי כמה על האספקה, גירעון תקציבי גדל, שעה שאיש אינו מצליח להשתלט על ההשקעות והאשראי.

העתון "יומון העם" החל לפרסם סידרה של מאמרים, המנתחים את הסיבות לפיגור הסיני אחרי המדינות המפותחות.

"כדי לפתח את כלכלתה ולבצע מודרניזציה, חייבת סין לעלות על דרך ההולמת את תנאיה היא. סין כבר החלה במהפכה השנייה" לשינוי פניה, כתב העתון.

האסיפה הלאומית בצרפת תדון היום על משלוח פגזים לאיראן

לפי גילויים אחרונים המשלוחים הוסדרו על ידי עוזר קרוב של שר ההגנה לשעבר הרנו

מאת יואב מוקד
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). הפרשה המסתעפת והולכת של מכירות בלתי־חוקיות של תחמושת צרפתית לאיראן עתידה לעלות היום על סדר יומה של האספה הלאומית הצרפתית.

דוברי הממשלה והאופוזיציה עתידים להגיב על סדרה של גילויים, המתיימרים להצביע על הסדרה השאית, לפני כשלוש שנים, של משלוחי פגזים צרפתיים לאיראן. על פי הגילויים, הוסדרה מכירת התחמושת בתיווכו של אחד מעוזריו הקרובים של מי שכיהן בשעתו כשר ההגנה, הסוציאליסט שארל הרנו. באורח רשמי טענה צרפת משך כל התקופה, כי היא מקפידה על אמבארגו של משלוחי נשק ותחמושת לאיראן.

אחדים מן הגילויים אף טוענים, שכ־3 אחוזים מסך הכספים ששילמו האיראנים תמורת הפגזים הועברו לקופת המפלגה הסוציאליסטית, שהיתה בשעתו מפלגת השלטון. טענות אלה הוכחשו באורח נמרץ על־ידי דובריה הבכירים של המפלגה.

עסקת התחמושת הסודית העבירה לאיראן של כ־450,000 פגזים צרפתיים. היתה זו החברה הצרפתית "לושר" שפעלה בנמלי חוף נורמאנדי והעבירה לאיראנים את משלוחי התחמושת, תוך שיתוף פעולה מורכב ומסווה עם יצרנים וספקים בבלגייה בשוויץ ובמדינות אחרות. על פי הגילויים האחרונים, היה מעורב בעיסקה ז'אן־פייר דובוס, אחד מאנשי לשכתו של שר ההגנה הצרפתי לשעבר, שארל הרנו. השר (שנאלץ להתפטר מן הממשלה לפני יותר משנתיים על רקע "פרשת גרינפיס") הכחיש את ההאשמות: "האם יש לי פרצוף של מי שמסוגל למכור נשק לאיראנים?" — הגיב הרנו.

ירידה בצרפת בתמיכה במנהיג להה־פן ומפלגתו

מאת יואב מוקד
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). משאלי־דעת קהל שנערכו לאחרונה בצרפת מצביעים על ירידה ניכרת בשיעורי התמיכה במנהיג הימין הקיצוני הניאו־פאשיסטי ז'אן־מארי להה־פן ובמפלגתו "החזית הלאומית".

על אף הירידה־היחסית בתמיכה, עדיין נהנה להה־פן מ"בסיס אהדה יציב", המעוגן כרגע בסדר גודל של כ־8 אחוזים מקרב האוכלוסייה הצרפתית הבוגרת. בבחירות האחרונות לפרלמנט זכו מועמדי "החזית הלאומית" לכ־10 אחוזי תמיכה בחוגי צרפת. עד לפני כחודשיים, העריך "המכון האלקטוראלי" של להה־פן לקראת הבחירות לנשיאות (באביב הקרוב) בכ־12 אחוזים.

הדמיריגהדה סינקו וילדיה ניצבו מול מטה המשטרה במאנילה, הפיליפינים, במחאה על מעצרם של האש משפחתם ושל 36 פליטים נוספים בחשד שהם מורדים קומוניסטים. לדבריה, נמלטו משפחתה והאחרים מכפר מרוחק במרכז הפיליפינים מסתר כנופיות של ימנים קיצוניים, ומצאו מקלט בשטח האוניברסיטה הממלכתית בביזה, עד שהגברים שבהם נעצרו (צילום אי־פי)

הוועד היהודי האמריקאי תומך בתיווך ארה"ב במזרח התיכון

אטלאנטה, ארה"ב (עסט"א). הוועד היהודי האמריקאי פרסם הודעה על תהליך השלום הערבי־ישראלי. בה סמך את ידיו על התיווך האמריקאי, שנועד להשיג הסכמה בין ישראל לשכנותיה הערביות לקראת משא ומתן ישיר. בכלל האפשרויות של ועידה בין לאומית.

ההודעה, שאושרה בכנס ההנהלה של הארגון שנערך באטלנטה, הדגישה את הסכנות של המשך הסטטוס קוו במזרח התיכון, ושל האפשרות של רדיקאליזאציה בקרב הנוער הפלשתינאי וכן את הגורמים הדמוגראפיים המסכנים את הזהות היהודית של מדינת ישראל.

בהודעה נאמר בין היתר, כי הארגון מעריך את העמדה העקבית של ממשל רייגן, שהבהיר כי ארה"ב תתנגד לכל ניסיון מצד גורמים חיצוניים לכפות הסדר.

עוד נאמר בהודעה, כי חשוב לבחון את הפוטנציאל להתקדמות, על בסיס הסכמי קמפ דייוויד.

הארגון ציין, כי חוסיין מלך ירדן הפגין נכונות חדשה להיפגש בגלוי עם ישראל, למען משא ומתן בתוך מסגרת בינלאומית.

בוועידה שנמשכה ארבע ימים הופיע בין היתר הנשיא לשעבר, ג'ימי קארטר.

ארה"ב תסיר עיצומים שהטילה על סחר עם יפאן

ואשינגטון (ע"ר). הבית הלבן הודיע אתמול, כי עיצומים שהטילה ארה"ב על סחרה עם יפאן יוסרו, בכל־הנראה, באורח חלקי, במהלך שבוע זה, לאחר שהתברר, כי יפאן חדלה למכור חלקי מחשבים בארצות אחרות במחירי הפסד.

העיצומים, שכללו הטלת תעריפי מכס של 100 אחוז על כמה מוצרים אלקטרוניים יפאניים, הוטלו בחודש אפריל. לאחר שיפאן מכרה חלקי מחשבים ("ג'וקים") בארה"ב ובארצות אחרות, ונמנעה מלפתוח את שווקיה לפני חלקי מחשבים אמריקאיים.

דובר הבית הלבן, מארלין פיצווטר, אמר לעיתונאים, כי עיצומים בסך של 84 מיליון דולר יוסרו "כנראה עוד השבוע". ואולם, עיצומים בסך כולל של 165 מיליון דולר, יישארו בתוקפם כיוון, שיפאן נמנעה מפתיחת שווקיה לפני "ג'וקים" מתוצרת ארה"ב.

עורך את העמוד: אוריאל ויינגולד

"על סטלין רובצת אשמה עצומה ובלתי נסלחת" — פורסם בסין

פקין (ע"ר). סין, הכציגה עדיין לראווה את תמונתו של סטאלין באירועים ציבוריים, פרסמה אתמול פרטים על נאומו של גורבאצ'וב, שהאשים את הדיקטאטור הסובייטי ב"שגיאות פוליטיות גסות".

סוכנות הידיעות הסינית דיווחה, כי המנהיג הסובייטי אמר בנאומו כי "על סטאלין רובצת אשמה עצומה ובלתי ניתנת לסליחה" על רדיפות מאסיביות, וכי פולחן האישיות שלו היה "זר למהות של הסוציאליזם".

פרסום ביקורת מעין זו על סטאלין הוא נדיר בסין, והוא רומז על צעדים אפשריים לקראת עיון מחדש בתפקידו ההיסטורי, מצד ההנהגה הקומוניסטית של פקין, העיר דיפלומט מערבי.

דובר של המכון לחקר המרכסיזם־לניניזם בפקין אמר טלפונית, לכתב רויטר, כי מספר חוקרים עוסקים עתה בעבודה הכוללת מחקר על "התפקיד ההיסטורי הסבוך" של סטאלין.

אקדמאי סיני אמר, כי הדור המבוגר יותר למד על הסוציאליזם מתוך ספר מאת סטאלין. שמת ב־1953. ארבע שנים לאחר שהקומוניסטים הסינים תפסו את השלטון בפקינג.

הנשיא: יש לבטל אזכרות ממלכתיות לראשי המדינה

מציע: ביום השנה למות הנשיא הראשון יאוזכרו הנשיאים שנפטרו, וביום פטירת ראש הממשלה הראשון ייערך אירוע דומה לזכר ראשי הממשלה

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

נשיא המדינה, חיים הרצוג, מציע לבטל את טקסי האזכרה הממלכתיים הנערכים מדי שנה ביום השנה לפטירת ראשי ממשלה ונשיאי המדינה. במקום זאת, ממליץ הרצוג לקיים ביום השנה למותו של הנשיא הראשון, ד"ר חיים וייצמן, אירוע תרבותי־ציבורי לזכרם של נשיאי המדינה שהלכו לעולמם, וביום פטירתו של ראש הממשלה הראשון דוד בן־גוריון לקיים אירוע דומה לזכר ראשי הממשלה.

הנשיא הגיע למסקנה, כי טקסי האזכרה הממלכתיים הנערכים עתה בבתי העלמין ביום פטירתם של הנשיאים וראשי הממשלה שנפטרו, אינם נערכים בצורה מכובדת ורק קומץ של אנשים לעתים 15—20 בלבד, באים להשתתף בהם. עפ"י ההצעה יוכלו בני משפחותיהם ומוקירי זכרם של ראשי הממשלה והנשיאים שהלכו לעולמם להמשיך ולעלות לקברם ביום השנה לפטירתם, אולם הטקס שיקיימו לא ייעשה במסגרת ממלכתית.

הרצוג זימן באחרונה ללשכתו את חברי ועדת השרים לטקסים וסמלים והעלה בפניהם את הצעתו. בתום הדיון החליטו חברי הוועדה (השרים נבון, ויצמן, בר־לב, מודעי ושפירא) להביא את הצעתו של הנשיא לדיון במועצת השרים.

הנשיא גם הציע לשנות את המתכונת המעוער של הטקס הנערך לכתי לזכרו של חוזה המדינה בנימין זאב הרצל המתקיים מדי שנה בכ' בתמוז בהר הרצל, משום שרק מספר זעום של מוזמנים נוכחים בו. באזכרה השנה הגיע לטקס רק אחד מכל שרי הממשלה שהוזמנו. כביטוי של מחאה החליט הנשיא ברגע האחרון שלא לשאת את נאומו בטקס. הרצוג המליץ בפני ועדת השרים לטקסים וסמלים לקיים את האזכרה השנתית לחוזה המדינה בערב פתיחת חגיגות יום העצמאות, במסגרת הארוע הממלכתי המתקיים מדי שנה בהר הרצל בהשתתפות אורחים ומוזמנים רבים המועבר בשידור חי ברדיו ובטלוויזיה.

נשיא המדינה גם המליץ בפני ועדת השרים לטקסים וסמלים, כי טקסי הזכרון למערכות השונות (מבצע קדש, מלחמת ששת הימים, מלחמת יום הכיפורים ומלחמת לבנון) יתקיימו כאירועים צה"ליים במסגרת חיילית. אבל לא יהיו יישאו אופי ממלכתי, וכך גם לגבי ימי הזכרון החיליים.

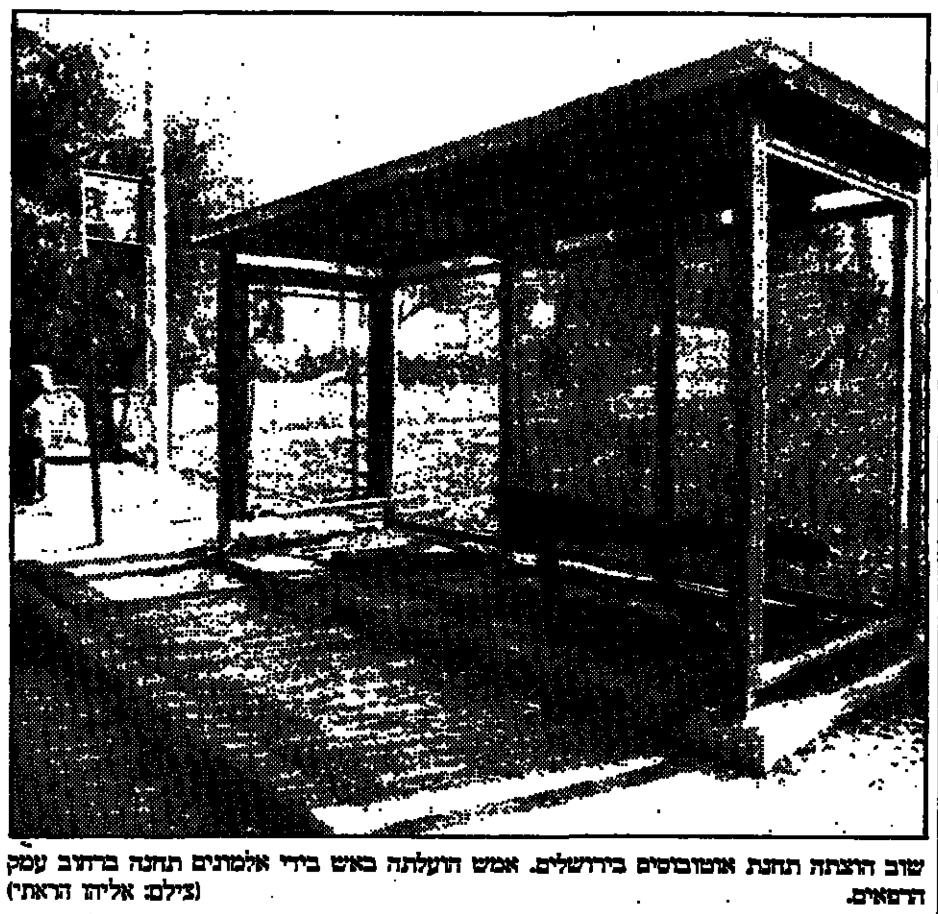

שוב הוצתה תחנת אוטובוסים בירושלים. אמש הועלתה באש בידי אלמונים תחנה ברחוב עמק רפאים. (צילם: אליהו הראתי)

שני מקרים של שוד דרכים ליד חולדה וגשר פלמחים

במקרה אחד נמלטו [illegible]

(ע.) שני מקרים של שוד דרכים היו אור לאתמול בצומת חולדה וליד גשר פלמחים.

סמוך לשעה 3 לפנות בוקר נעצרה משאית בצומת חולדה שני רעולי־פנים, לבושים במדי צה"ל, שנסעו במכונית בימ"ז גבוהה מאזור תל־אביב. במשאית נסעו שני בני מיעוטים. הבימ"ז חסמה את דרכה של המשאית בצומת חולדה ושני רעולי הפנים יצאו ממנה כשהאחד חמוש בנשק.

הם דרשו מבני המיעוטים לצאת מהמשאית, לבדיקת ביטחון. משירדו נוסעי המשאית מן הרכב, נטלו מהם השודדים 700 דולר ו־500 דינר. במהלך השוד נורו שתי יריות לכיוון רגלו של אחד השודדים. הוא נפצע, אך הצליח לחטוף את הנשק מידי היורה. שני רעולי הפנים, שנבהלו מיוזמתו, נטשו את הנשק ונמלטו ברגל, כשהם נוטשים באחוריהם את המכונית הגנובה. למקום הוזעקו כוחות משטרה גדולים. אנשי משמר הגבול, אנשי משמר אזרחי. גששים וכלבי גישוש. הפצוע שנפצע קל פונה לקבלת טיפול לבית חולים קפלן.

השוד השני

שוד שני אירע סמוך לשעה 4:30 לפנות בוקר, סמוך לגשר פלמחים. 4 צעירים שנסעו ברכב "סובארו" עצרו באיומי נשק מכונית "מרצדס" של תושב עזה.

המכונית הסיעה פועלים לכיוון תל־אביב. השודדים הורו לנוסעי המכונית לרדת מן ה"מרצדס" ולהורידו. הם ערכו חיפוש ברכב ובכליהם של הנוסעים. במהלך החיפוש, נטלו מהנהג אלפיים ש"ח ו־50 דינר ונמלטו מהמקום.

נוסעי ה"מרצדס" שהבינו כי נפלו קורבן לשוד דרכים, נסעו לתחנת המשטרה בראשון־לציון והגישו תלונה.

בימ"ש הורה להחזיר חצי השווי של דולרים מוברחים

(ע.) המדינה חוייבה אתמול להחזיר 270 אלף דולר, מחצית הסכום שהוחרם מצעיר ירושלמי שהורשע בהברחת מט"ח לישראל.

ההחלטה ניתנה בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בפסק־דין על ערעורו של אבנר ישראלי, בעל מעמד פורמאלי של תייר, אשר הורשע בבית־משפט השלום ברמלה על־פי חוק הפיקוח על המטבע, והוחרמו ממנו 550,000 דולר, שנתפסו על גופו בשדה־התעופה בלוד. לפי פסק־הדין, על המדינה להחזיר לאבנר כמחצית הסכום שחולט — 270,000 דולר.

בד־בבד בעייר הורשע בנך, שבנובמבר 1983 קיבל בעבור אביו רפאל בעייר, בצידיד שבשווייץ, 550,000 דולר במזומן, והביאם בו ביום לישראל. האב נקנס בסך 20,000 ש"ח ונידון לשמונה חודשי מאסר על תנאי. הבן נידון ל־10,000 ש"ח קנס ולחמישה חודשי מאסר על תנאי. בנוסף, הורה בית־משפט השלום לאוצר, לחלט את כל המזומנים שהיו ברשות הבן כשנתפס.

תיירים או אזרחים?

השניים ערערו לבית־המשפט המחוזי באמצעות הח"כ עו"ד פרופ' דוד ליבאי. הם טענו, כי שניהם בעלי מעמד של תושבי־חוץ. ואינם אזרחים ישראליים: האב בעל דרכון קנדי והבן בעל דרכון אמריקאי. לטענתם, כתיירים לא חל עליהם חוק הפיקוח על מטבע־חוץ.

השניים הורשעו כאילו היו אזרחים ישראלים. מאז כניסתו לארץ ב־1968 מבקר האב בראש כולל בירושלים, ואילו הבן הוא תלמיד ישיבה שהכשיר עצמו לרבנות. ביתם של השניים בישראל, ואין להם מקום־מגורים אחר. נאמר בפסק־הדין.

בפסק־הדין שניתן ברוב דעות של השופטים שולמית ולנשטיין ויעקב קדמי נגד דעת מיעוט של השופטת עדנה שבקי נאמר. כי זה ניסיון מובהק לנצל פרצה בחוק ולהיבנות מזכויות של "תושבי חוץ" במובן הטכני פורמאלי של המושג, אף שבפועל הם תושבי ישראל. במקרה זה, לא עלה לדרוביה הניסיון יפה, מאחר שהעסקה שהשניים ביקשו לעשות במט"ח, היתה חייבת בהיתר, והיתר כזה לא ניתן.

אשר לעניין העונש, הביעה השופטת ולנשטיין את דעתה, כי הברחת מטבע בקנה־מידה כזה ראויה היתה לעונש של מאסר, "למען יראו וייראו". אך משלא הוגש ערעור מטעם המדינה לעניין זה, אין אפשרות להתערב להחמרה.

בעניין החילוט ראתה השופטת עדנה. אולם נראה לה, כי מותר להתחשב בכך שמאז שחולט הכסף ועד היום, איבד הנכס הזה כבר הרבה מערכו. עקב הירידה הגדולה בערך הדולר. לפיכך, הורתה על החזר מחצית הסכום שהוחרם, ועל החזרת המחצית השנייה למערערים. בשקלים חדשים לפי שער הדולר היום.

428 סוהרים פרשו בשנה החולפת משירות בתי־הסוהר

הסיבה: בריאות לקויה ● חל גידול במספר האסירים הלומדים בישיבות ● 944 סיימו קורסי השכלה שונים ● 503 השתתפו בהכשרה מקצועית

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

428 סוהרים פרשו בשנה החולפת משירות בתי־הסוהר, רובם בגין בריאות לקויה. כך עולה בדין־וחשבון שנתי של שירות בתי־הסוהר שהוגש לא מכבר על־ידי גונדר דוד מימון, הנציב הפורש של שירות בתי־הסוהר, לידי שר המשטרה, חיים בר־לב.

התקן הפנימי של סגל בתי־הסוהר עומד על למעלה משלושת אלפי אנשים.

גם בשנה שעברה נמשכה מגמת הגידול במספר האסירים והעצורים עד תום הלילים בשירות בתי־הסוהר. בתחילת השנה הגיע מספר האסירים ל־8,761.

השנה תסתיים הכשרת אגפי כליאה חדשים, כדי להתמודד עם בעיית הצפיפות. מדובר בכ־400 מקומות כליאה לאסירים תושבי יהודה, שומרון וחבל עזה בבתי־הכלא של ירי"ד ובנפחא. כן ייבנה הפרוייקט להקמת בית־חולים בכלא איילון ובכך יתוספו כמאתיים מקומות כליאה.

בשנה החולפת סיימו 944 אסירים קורסי השכלה ברמות שונות. 503 אסירים השתתפו בפעילות הכשרה מקצועית והשלוש באות מתוכם סיימו קורסים מקצועיים שונים.

רוב האסירים נכלאו בגין עבירות רכוש (39.9%), 19.1% בגין עבירות סמים.

350 בשיעורי דת

350 אסירים נוטלים חלק בשיעורי דת בבתי־הסוהר. חל גידול במספר האסירים הלומדים בישיבות מיוחדות ללימוד תורה. עיקר פעילות בעידוד הדת מתבצעת בשיקום דתי במסגרת הפעלת ישיבות, מדרשות דתיות ומפעלי שיקום דתי מחוץ לכותלי בתי־הסוהר.

מסתעפת חקירת ההתעללות המינית בתלמיד מוסד

(ע.) חקירת המשטרה בפרשת חשד ההתעללות המינית בנער בן 16 השוהה בפנימיית מוסד חינוכי באזור חיפה, נמשכת.

חוקרי מחלק הנוער של משטרת מרחב חיפה ביקרו במוסד ביממה האחרונה והם חוששים, כי קבוצת הנערים, שמנתה 7 חברים, התעללה במשך חודשים בנער. חבריה הפכו אותו ל"עבד" ולאובייקט מיני. הם ביצעו בו מעשים מגונים, התעללו בו וכיבו על גופו סיגריות בוערות. המשטרה חוששת, כי תלמידים אחרים ידעו על המעשה, אך שתקו.

אתמול הובאו שני נערים נוספים — בני 15 ו־16 — לבית־משפט השלום בחיפה. המשטרה טענה, כי הם נמנו על חברי "כנופיית המתעללים".

בארכות המשטרה, רב־סמל ניסן ציגלה, טען בפני השופט רפאל חרטונסקי, כי החקירה בעיצומה ויש חשודים נוספים שטרם נחקרו. לדבריו, שחרורם בערבות, יוכל בהמשך החקירה, מאחר שהם עלולים להשפיע על המתלונן ולתאם עמדות עם חבריהם.

החשודים הכחישו את ההשדות המיוחסות להם. השופט הורה לעצרם לעשרה ימים, להמשך החקירה.

עו"ד פורז: יש לחדול לממן את מוזיאון הארץ עד אשר יובטח לו פיקוח ציבורי נאות

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל אביב

יו"ר ועדת הביקורת בעיריית תל־אביב, עו"ד אברהם פורז, תובע מראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, להימנע מלהעביר כספים למוזיאון הארץ עד אשר תמונה לו הנהלה.

כיום, אין למוזיאון הארץ דירקטוריון, כפי שדורש החוק. לדברי פורז, במצב שנוצר אסור שהעירייה תסייע למוסד זה.

פורז אומר, כי אם בקשתו לא תיענה, לא יהסס לעתור לבג"ץ כדי לכפות על המוזיאון מינוי דירקטוריון ובכך לקיים פיקוח ציבורי נאות על המוזיאון.

שפכי אילת גולשים ועלולים לזהם את הים בימים הקרובים

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

שפכי אילת, המוזרמים לבריכה שהוקמה לקליטתם כ־6 ק"מ מצפון לעיר, גולשים וזורמים דרומה לשטחי ירדן וצפויים להגיע ולזהם את ימה של אילת תוך ימים אחדים.

גלישת השפכים, שנועדו להיות מנוצלים, לאחר תהליך טיהור, להשקיית שטחי חקלאות של יישובי הערבה הדרומית, מתרחשת על רקע ויכוח שמתנהל בין נציבות המים לבין החקלאים באשר למחיר שישולם תמורת הקולחים. חרף התרעות שהושמעו במהלך הקיץ על־ידי גורמי איכות הסביבה, לא הושג הסדר ונמשך בזבוז המים המטוהרים.

מנהל השרות לשמירת איכות הסביבה, הד"ר אורי מרינוב, אמר אמש כי "מדינת ישראל השקיעה יותר ממיליארד דולר בפיתוח התיירות באילת, ויהיה חבל מאוד אם בתוצאה מחילוקי דיעות וחוסר תיאום יבוזבזו משאב יקר וכמות של כ־2.5 מליון מ"ק שפכים לא רק שלא יקדמו את החקלאות בערבה הצחיחה, אלא יגיעו לים ויגרמו לפגיעות חמורות במשאב הטבעי היקר של העיר".

עיטור יקר של ספר תורה נגנב מבית־כנסת באור־עקיבא

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בשרון

כיסוי הזהב והכסף של ספר תורה בערך של כשישים אלף דולר, נגנב שלשום מבית־הכנסת באור עקיבא. ספר התורה נתרם על ידי משפחת שטרן מקיסריה, לזכר ההורים.

אתמול הגיע מסעוד בלילי, גבאי בית־הכנסת "רבי עקיבא" בשדרות בן־גוריון בעיירה, לתפילת שחרית. לתדהמתו, ראה כי ארון הקודש נפתח ונגנב ממנו כיסוי ספר תורה מזהב. שעליו מתנוססים שני "רימונים", האחד מכסף והשני מזהב. ספר התורה עצמו הושאר בבית הכנסת.

בלילי הזעיק את המשטרה, שפתחה בחקירה.

"אני מקווה שהפורצים יבינו את חומרת המעשה וישיבו את שלקחו", אמר הגבאי.

כחצי מיליון דגיגים מספרד יגיעו היום אל מימי הכינרת

מאת אלי אלעד

כחצי מיליון דגיגים מספרד יגיעו היום אל הכינרת. אלה הם דגי בורי מן צ'פלו באזור קטלוניה. לאחר הפסקה של 12 שנים, עומד אגף הדייג במשרד החקלאות להעשיר את הכינרת. הדגיגים שהגיעו ארצה אתמול באמצעות אל־על, נלכדו בדלתת נהר אברו. שם הם מתרבים בתקופה זו של השנה.

מנהל אגף הדייג, משה קרמר, ציין אתמול כי הצ'פלו גדל מהר יותר ממיני הבורי שבהם נהגו לאכלס בשנים האחרונות את הכינרת ומקובל כדג טוב יותר. לפני שנים רבות נהג אגף הדייג לאכלס בו את הכינרת והוא היה מגיע עד למשקל כמחצית ק"ג. בשעתו חדל האגף מהשימוש בו.

"מספר ירוק" למונית יוקצה בעתיד על בסיס כלכלי

מאת א. קרן, סופר "הארץ"

שיטת ההקצאה לרשיונות למוניות ("מספר ירוק") תשונה על־ידי משרד התחבורה. ההקצאה תיעשה על בסיס כלכלי. כך אמר אמש שר התחבורה, חיים קורפו, בכנס ראשון של נהגי מוניות במחוז ירושלים, בהשתתפות כ־500 נהגי מוניות, יהודים וערבים.

קורפו ציין, כי בעת העלאת התעריפים האחרונה בתחבורה הציבורית, הקפיד משרד התחבורה שהעלאת התעריפים במוניות תהיה גדולה מהמדד. "עשינו זאת כי אינטרס הענף עמד לנגד עינינו".

קורפו הודיע, כי נענה לבקשת נהגי המוניות לאפשר יבוא אישי של מוניות.

3,500 מכשירי פלאפון לכלי־רכב נמכרו עד כה

מאת יונתן שרמן, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

החברה המשותפת של "מוטורולה" ו"תדיראן" מכרה עד עתה 3.500 מכשירי פלאפון, שהותקנו בכלי־רכב. המכירות גבוהות בהרבה מצפיות של החברה, ערב השיווק של המכשיר, בפברואר '86, בזמנו צפו למכירות של עד אלפיים מכשירים בתקופה של שנה שנתיים הראשונות.

באחרונה נרשם גידול משמעותי בשימוש במכשיר טלפון זה. בני רוטבלט, מנהל השיווק של חברת הפלאפון מסר. כי כמות השיחות גדלה בכ־30% בחודשים האחרונים.

מחיר הפלאפון 5,750 שקל לפני מע"מ. ניתן גם לשכור את המכשיר.

ד"ר ישי: אין הצדקה לשחרור נושאי נגיפי איידס מצה"ל או לפיטוריהם ממקומות עבודה

מאת עדנה אריחה, סופרת "הארץ"

הטיפול בחולי איידס ובמניעת התפשטות המחלה חייב להיות באמצעות חינוך והסברה וייעוץ פסיכולוגי ולא בבידוד חולים ובבידודם מהחברה. על כך החליט בכנס רופאים ומשפטנים מ־128 מדינות שהתקיים באחרונה בצרפת.

הכנס הוקדש לניסיון למצוא איזון בין זכויות היחיד והגנה על החברה. רוב המשתתפים הגיעו למסקנה כי בהעדר תרופה למחלה, המפתח לעצירתה הוא ההתפשטות והתוויות של האוכלוסיה בבדיקה לגילוי הנגיף. פגיעה בסודיות הרפואית בבקרים של איידס, הנהגת בדיקות כפייתית על ידי הנהגת אמצעי בידוד ועקשנות ירי היעו קבוצה סימן בלפנות לבוחנות רפואיים: בכל זה יבגע בדרישות הבריאות לאחר, את נושאי הנגיף והחולים באמצעים לבעיית הדבקת אחרים.

יו"ר ההסתדרות הרפואית, ד"ר רם ישי, שדיווח על דיוני הכנס אמר, כי אין הצדקה להחלה הקיימת בסוגיית האיידס. לדעתו, הקצאת משאבים לאבחון מוקדם ולהדרכה. הגבילה את התפשטות המחלה והפחיתה בשיעור ניכר את הצורך באישפוזים ארוכים ויקרים.

מחקרים שבוצעו מצביעים בבירור שניתן לעצור את התפשטות המחלה באמצעים פשוטים, לשם כך יש לעודד את הציבור ולהדריך. דבר זה יושג רק אם תובטח הסודיות הרפואית ויובטח האמון בין הרופא לחולה.

ד"ר ישי הוסיף, כי לדעתו אין כל הצדקה לשחרור נושאי נגיפי איידס מצה"ל או לפיטוריהם ממקומות עבודה.

עורך את העמוד: אריה השביה

כלכלה ועסקים

מרלז: 86 אחוז תוך חודש

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

כשהודיע מרדכי יונה, יו"ר דירקטוריון חברת מרלז, על כוונתו להפוך את החברה שבניהולו לאחת המובילות בענף הבנייה, התייחסו רבים בספקנות רבה להצהרה. המשקיעים בבורסה קיבלו הצהרה זו אחרת לגמרי. עובדה, מאז פרסום הדוחות התצי-שנתיים לפני חודש ימים, עלתה מניית החברה בשיעור של 86 אחוז, וזאת שעה ששוק המניות הישראלי ספג מכה קשה.

במקרה של מרלז, התירוץ לעליות הוא פרויקט התחנה המרכזית

משקיעי חוץ כדי שיעזרו לה במימון פרויקט. יזמים אלה ישותפו באמצעות העברה של חלק ממניות התחנה המרכזית, המוחזקות אישית על-ידי מרדכי יונה.

מרלז עוסקת בייזום פרויקטים לבנייה למגורים בכוחות עצמה, וכן כקבלן משנה. החברה נשלטת על-ידי

החברה והיקף ההון העצמי אינם מצדיקים בכל מקרה שווי שוק של 25 מיליון דולר.

מריו לוניק, אחד מבעלי העניין בחברה, שהחזיק עד לפני חודשים מספר כ-12.5 אחוז מהמניות, הבין זאת, צימצם את החזקותיו ועתה הוא מחזיק פחות מ-10 אחוזים. בעל

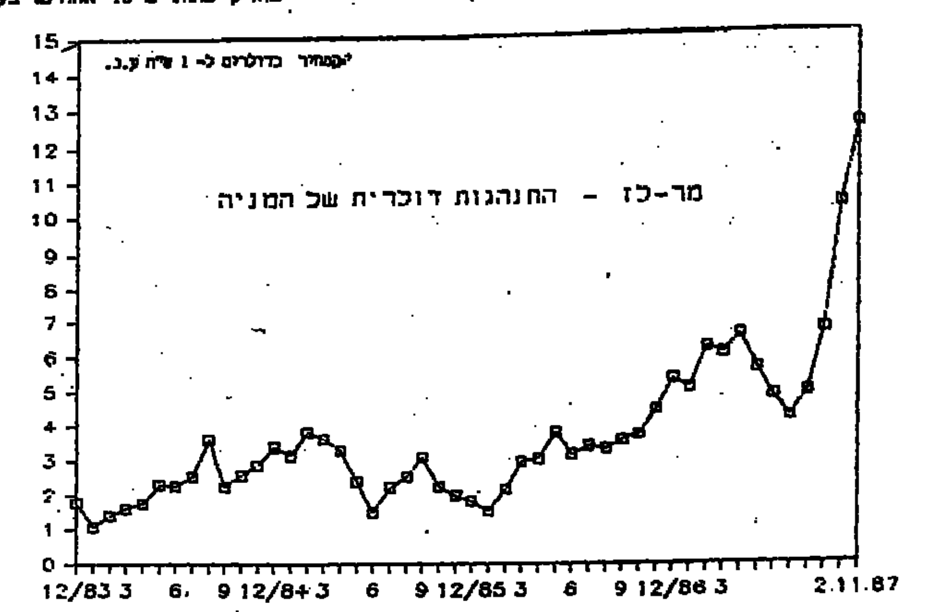

הודיעה בת"א, שהחברה מתכוונת להוציא אל הפועל בתקופה הקרובה. ההשקעה בתחנה המרכזית נרשמה במונחי עלות היסטורית, וההערכה בבורסה היא שהחברה מתכוונת לבצע שיערוך נכסים שיקפיץ כלפי מעלה את שווייה הנכסי.

מרלז מחזיקה ב-40 אחוז ממניות התחנה המרכזית, ובייתרה מחזיק במישרין מרדכי יונה. מועצת המנהלים של החברה הוחליטה השבוע לבחון אפשרות של גיוס הון, שיועד למימון שלב א' בבניית פרויקט התחנה המרכזית. נראה כי בשלב מאוחר יותר תפנה החברה לגייס

מריו הירש לוניק. במאי 1983 הורים לחברה הקבלן יונה מרדכי 2.5 מיליוני דולר תמורת 49 אחוז במניותיה. על-פי מחירי הבורסה, שווה מניות אלה 12.5 מיליון דולר.

בדוחות התצי-שנתיים שלה נמסר, כי כיום היא בונה 800 דירות בכל רחבי הארץ. בימים אלה הוליטה החברה להיכנס לפרויקט של בניית 80 יחידות דיור לגימלאים במסגרת פרויקט לגיל הזהב בנתניה. את המחצית הראשונה של השנה סיימה החברה ברווח של 300 אלף דולר. ההון העצמי הסתכם נכון ליוני 1987 ב-6 מיליוני דולר. ריווחיות

השליטה בחברה הוא מרדכי יונה, המחזיק במישרין ובאמצעות חברת הפציבה, כ-65 אחוז מהמניות. יתרת המניות מוחזקות באמצעות החברה לרישומים של בנק המזרחי. החברה לרישומים מחזיקה חלק ממניות אלה בעבור מנהלי תיקים, הפועלים באמצעות בנק המזרחי ובנק איגוד. אלה דואגים להזרים ביקושים רצופים למניה, ובשבוע האחרון עלתה המניה בקצב של 10 אחוזים ליום.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית מרלז עלתה ממחיר של 5 דולרים למניה בתחילת השנה למחיר של 12.5 דולר למניה כיום.

חתמי הנפקת קרגל לוחצים להוריד את המחיר עקב המצב בשוק ההון

מאת יהודה שרוני

חתמי ההנפקה של חברת קרגל לוחצים על קונצרן כלל להוריד את מחיר ההנפקה, נוכח ההתפתחויות האחרונות בשוק ההון. קרגל מתכוונת לגייס 6.5 מיליוני דולר, להשקעה בציוד. לצורך גיוס ההון הוערכה החברה ב-40 מיליון דולר. הנהלת כלל שואפת לשתף בהנפקה זו מספר גדול ככל האפשר של חתמים, חוץ מ"כלל מנפיקים".

מבנקים ראשונים שהתקיימו עם בנק הפועלים עולה, כי אנשי מחלקת החתמות שם סבורים כי המחיר המוצע להנפקה הוא גבוה מדי. הין מקיים בעבר, כמו במקרה הנפקת טופר, שהנהלת הקונצרן באותה [illegible]

פרופ' יוסף גרוס:

יש לשנות את מבנה ההון של חברת הכשרת היישוב

על ידי ביטול מניות המייסדים והקצאת מניות רגילות תמורתן

מאת יהודה שרוני

פרופ' יוסף גרוס ממליץ לסוכנות היהודית לשנות את מבנה ההון של הכשרת היישוב, על-ידי ביטול מניות המייסדים הקיימות בחברה והקצאת מניות רגילות תמורתן. הפרופ' גרוס העביר לסוכנות, על-פי בקשתה, חוות-דעת בקשר למניות היסוד בהכשרת היישוב. הסוכנות מחזיקה במניות מייסדים המקנות לה 50 אחוז מהשליטה בחברה.

הערכת השווי נועדה לסייע בידי הנהלת הסוכנות לקבוע את המחיר שבדעתה לדרוש מהקונים הפוטנציאליים של מניות השליטה. כזכור, איש העסקים יעקב נמרודי רכש לפני כחודש ימים 44 אחוז מהון המניות של הכשרת היישוב תמורת 19.75 מיליון דולר. הפרופ' גרוס קובע כי מבנה ההון הנוכחי של החברה מבטיח את המשך שליטתה של הסוכנות בהכשרת היישוב. ברם עם זאת, מחזיקי המניות הרגילות נהנים מחלוקת הרווחים לבדם בכלל

גרוס — להמיר במניות רגילות

באמצעות דיוידנדים.

לדבריו, זאת הסיבה שהערכת השווי של מניות המייסדים על בסיס מכפיל רווח, ערך-ספרים או מזומן בקופה אינה בת תוקף. בשום כך מומלץ לסוכנות להמיר את מניות המייסדים במניות רגילות, זאת על-פי הערכת כלכלן שיקבע את שווין היחסי של מניות השליטה. הפרופ' גרוס סבור שהמרת מניות המייסדים תשפר מאוד את רמת הסחירות במניות, ותעלה את ערכן הכללי. אך כדי לבצע זאת יש לצורך בכינוס אסיפה שתקבל את ההחלטה ברוב של 75 אחוז.

לדבריו, את החלוקה מחדש של ההון אפשר לבצע על-ידי הנפקת סוג חדש של מניות השוות בזכויות הצבעה, או שני סוגי מניות ביחס מקסימלי של 1:5.

צבירת שיא בתוכניות החיסכון

הבנקים רשמו באוקטובר צבירת שיא בתוכניות חיסכון עקב פדיון המניות הבנקאיות. על-פי סיכומים ראשונים במערכת הבנקאות מגיעה הצבירה, ברוטו, ל-750–880 מיליון שקל לעומת כ-300 מיליון, הממוצע הרגיל. הצבירה נטו מוערכת ב-600 מיליון שקל. מרבית הכספים הגיעו לתוכניות החיסכון ב-30 באוקטובר.

קרוב למחצית הכספים הופקדו בתוכניות חיסכון צמודות מדד. במקום שני ניצבות תוכניות החיסכון דולר-מדד. רק חלק קטן מהכספים הופקד בתוכניות חיסכון צמודות דולר, בעקבות התחזיות הקשות לגבי עתיד הדולר.

מהסיכומים עולה שרק כ-100 מיליון שקלים הועברו לקופות הגמל, וההערכה היא שלקרנות הנאמנות הועברו כ-80–100 מיליון שקל.

רווח והפסד / אריה לביא

המאזן הגיע ל-57.5 מיליון שקל לעומת 53.5 מיליון שקל בסוף 1986. לבנק היו עד כה חמישה סניפים ומעתה יהיו לו, יחד עם סניפי בנק צפון אמריקה, שמונה סניפים.

הבנק לשמור ברבעון השלישי על רמת הריווחיות של המחצית הראשונה של השנה. ההפרשה למסים בתשעת החודשים הראשונים של 1987 הסתכמה ב-54% מהרווח לפני מס, לעומת 82% בשנת 1986.

ההון העצמי של הבנק הסתכם בסך 103.3 מיליוני שקל לעומת 81.4 מיליוני שקל בסוף 1986, גידול של 27%. התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה ל-36% (בחישוב שנתי).

הבנקים עוסקים בגיוס כספים

פדיון המניות הבנקאיות בסוף אוקטובר גרם לעודפי נזילות בבנקים. עודפים אלה קטנים יחסית, ומוערכים בין 50 ל-100 מיליון שקל, אך הבנקים ממשיכים לגייס פיקדונות.

הריבית על פיקדונות גאמבו מגיעה בעת ל-18.5–19 אחוז, ובכמה מקרים אף ל-20 אחוז. הבנקים אינם שוללים אפשרות שהריבית תמשיך לעלות, לאחר שכבר ירדה לרמה של 18 אחוז.

ריווחיות גבוהה לבנק פועלי אגודת ישראל

בנק פועלי אגודת ישראל, מקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון שזכה בעסקי בנק צפון אמריקה, השיג ריווחיות גבוהה מהמקובל במערכת הבנקאות ואף גבוהה מזו של החברה-האם שלו, הבנק הבינלאומי הראשון.

הדוחות הכספיים של הבנק לסוף ספטמבר מצביעים על רווח נקי של 1.9 מיליון שקל לעומת 201 אלף שקל בתקופה המקבילה. התשואה על ההון שהושגה, בחישוב שנתי, היא מהגבוהות שהיו במערכת הבנקאות — 63.4 אחוז.

אוצר השלטון הפריש 421 אלף שקל לחובות מסופקים

חברת אוצר השלטון המקומי, שהיא המוסד הפיננסי של מרכז השלטון המקומי, סיימה את תשעת החודשים הראשונים של 1987 עם רווח נקי של 895 אלף שקל לעומת 356 אלף שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

החברה לא הפרישה סכומים כלשהם לתשלומי מס בשל ניכויים שהצטברו בעבר, ומנכ"ל החברה יוסף שיין צופה כי היא לא תתחייב במס בגין שנת 1987. החברה הפרישה לחובות מסופקים 421 אלף שקל לעומת 357 אלף שקל בסוף 1986.

גידול חד בריווחיות בנק איגוד

הרווח הנקי המתואם של בנק איגוד בתשעת החודשים הראשונים של 1987, הסתכם ב-21.8 מיליוני שקל לעומת 14.5 מיליוני שקל לסוף יוני 1987 ו-6.1 מיליוני שקל בכל שנת 1986.

יצוין, כי למרות הירידה במרווחים בחודשים האחרונים, הצליח

מסיכומי הקיץ החם:

גידול של יותר מ-20% במכירות משקאות קלים

סך המכירות בענף הגיע לכ-180 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן

סיכומים שנערכו בחברות המשקאות הקלים וברשתות השיווק מורים, כי מכירות המשקאות הקלים המוגזים גדלו במהלך הקיץ האחרון ביותר מ-20 אחוזים. ההערכות בענף הן, שכלל המכירות יסתכמו השנה בסכום העולה על 180 מיליון דולר בהשוואה למכירות של 150 מיליון דולר בשנה שעברה.

סך המכירות של ענף המשקאות הקלים יחד עם המיצים, בירה ומים מינראליים, מוערך בסכום של 300 מיליון דולר.

בדיקת היקפי המכירות של ארבע החברות המובילות בענף המשקאות הקלים מלמדת, כי חברת "קוקה קולה" הצליחה לשמור על מעמדה המוביל בשוק זה. תשלובת תבורי הגדילה את מכירותיה בעיקר באמצעות מכירות של מיצי הספרינג ואילו ב"ריפאורה" היה גידול מסוים בשיווק בקבוקי הליטר.

ההערכות בשוק הן, שכיום מגיע פלח השוק של חברת "קוקה קולה" ל-35 עד 40 אחוזים מכלל מכירות המשקאות הקלים. פלח השוק של תשלובת תבורי נע סביב 25 אחוזים, ומכירותיהן של החברות "טמפו" ו"ריפאורה" וכן מספר יצרנים קטנים נוספים מהוות את יתרת המכירות בענף זה.

יצוין, כי מעמדה של חברת "קוקה קולה" התחזק בשוק לא במעט בזכות החדירה של משקאות הדיאט לארץ. משקאות אלה זכו לתנופה רבה בשנה אחרונה ותת-ענף זה מהווה יותר מ-15 אחוז ממכירות המשקאות הקלים בישראל.

דרוקר סגרה את סניף החברה בתל אביב

מאת אריה לביא

חברת הבנייה דרוקר סגרה את משרדיה בבית אליהו בתל אביב. משרדי החברה הראשיים הם בקריית אתא בחיפה.

במסגרת תהליך ההתייעלות החליטה חברת דרוקר לסגור את הסניף, ששטחו מגיע ל-114 מ"ר. שלמה אליהו מנהל מגעים עם כמה גורמים להשכרת השטח תמורת 30 דולר למ"ר.

בבית אליהו יש כעת שתי קומות פנויות. קומה אחת שהתפנתה עקב המעבר של קרן הפנסיה נתיב למשרדים שרכשה באזור מנשיה, ועוד שני חצאי-קומות. מחירי השכירות בבניין זה נעים בין 22 ל-25 דולר למ"ר, על-פי תקופת השכירות.

קשה למכור קוטג' בגבעת סביון

יזם פרטי רכש לפני כשנה שטח קרקע של חצי דונם בפינת הרחובות הגליל ועמק יזרעאל בגבעת סביון. בתמורה שילם 75 אלף דולר.

על הקרקע תיכנן והחל להקים קוטג' בשטח של 230 מ"ר. לפי העלויות המקובלות כיום בשוק, מחיר הבנייה הגיע ל-120 אלף דולר. בימים אלה הוא מציע את הקוטג' למכירה במחיר של 220 אלף דולר ומתקשה במציאת קונה, כשהסיבה העיקרית לכך היא מיקומו של הקוטג' בסמוך לצומת סואן.

בחוגי הנדל"ן באזור מעריכים כי המחיר המרבי שיוכל להשיג בעבור הקוטג' הוא 200 אלף דולר.

שירות התעסוקה מבקש להשתמש בברירת קנס

שירות התעסוקה מבקש לקבוע ברירת קנס על עבירות על-פי חוק שירות התעסוקה, במקום הנוהל הקיים כיום של הגשת תביעות משפטיות על עבירות על-פי חוק זה.

דוד מנע, המשנה למנכ"ל שירות התעסוקה, פנה למשרד המשפטים וביקש מהם להחיל את חוק העבירות המינהליות גם על עבירות לפי חוק שירות התעסוקה.

מנע מציע כי עובד אשר מתקבל לעבודה מבלי שנשלח על-ידי שירות התעסוקה, יפוטר ומעבידו ייקנס בסכום של 500 שקלים. או למשל, מעביד שלא ימלא אחר הוראת החוק ולא ידווח על פיטורי יותר מ-10 עובדים חודש מראש, ייקנס בסכום של 1,500 שקלים.

עוד מציע מנע, כי שופטים יוכלו להטיל עונשים כבדים על עבריינים, שיחזרו להישפט בבית המשפט.

יוחמרו בדיקות איכות הפרי המיוצא

המועצה לשיווק פרי הדר פועלת להעמקה והחמרה של בדיקות איכות הפרי המיוצא ובכוונתה לפסול השנה את כל המשלוחים שיימצא בהם פרי פגום.

המועצה מוסרת כי השנה ייבדקו בנמלים כרבע מיליון תיבות של פרי הדר לעומת כ-200,000 שנבדקו בשנה שעברה, וזאת מתוך כ-41 מיליון תיבות שייצאו השנה.

בעריכת המדגמים מועסקים בכל שנה עשרות אנשים. תוסף להם מפעילה המועצה בנמלי אשדוד וחיפה שתי מעבדות, הבודקות בעיקר את אחוז המיץ ותחולת הסוכר של ההדרים.

מערכת בקרת הפרי קשורה עם כל בתי האריזה בארץ ובודקת על כל ממצא חריג.

העורך: נחמיה שטרסלר

יבוא מנועי,
אולדסמוביל,
שברולט,
בוואק.
במחירים אטרקטיביים בזמן.
י. מונהייט
רח' המסגר 28 ת"א
טל: 03-332534,
03-332519,
03-337308

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
87/302/ב
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר חיים אביטל ועובד עובד הגישו לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בבנה גוש 18 חלקה 68 ברחוב אבו טור בירושלים. ההקלה המבוקשת: ...
את ההתנגדויות להתרת ההקלות הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200–1400
אברהם כהלה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

מחוות-דעת משפטית עולה:

מרטין גהל עשוי להיות זכאי לפיצויי פיטורים

מאת יונתן שרמן

חברי דירקטוריון "דובק" קיבלו בשבוע שעבר העתק של חוות-דעת משפטית ממשרדו של ד"ר אמנון גולדנברג וממנה עולה, כי אפשר שמרטין גהל אכן זכאי לפיצויי פיטורים בגין הדחתו מתפקיד יו"ר מועצת המנהלים.

חוות-הדעת המשפטית מחזיקה תשעה עמודים, ולדברי יצחק ברמן, יו"ר הדירקטוריון, עולה ממנה כי יש בסיס משפטי לתביעתו של גהל לפיצויי פיטורים.

עם זאת, ברמן סבור כי סכום הפיצויים המגיע לגהל אינו כה גבוה כפי ששיערו תחילה. ההערכה הראשונית היתה, כי תביעת הפיצויים של גהל תסתכם בסכום של כ-150 אלף דולר, אך הערכת ברמן כיום, בעקבות חוות-הדעת המשפטית, היא שיתכן כי הפיצויים יהיו בסכום נמוך יותר, כ-50 עד 60 אלף דולר.

מרטין גהל הודח מתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של "דובק" בחודש פברואר האחרון, עם הקמת הדירקטוריון הנוכחי של החברה. במקומו מונה יצחק ברמן ליו"ר הדירקטוריון, כנציג ציבור.

גהל שוהה בבריטניה זה למעלה משנה ולא שב לארץ מאז נפתחה החקירה נגד בנו זוה.

ריווחיות מפעלי ים המלח במגמת עלייה עקב עליית מחירי האשלג בעולם

מאת יונתן שרמן

מפעלי ים המלח צופים שיפור משמעותי בריווחיות החברה במהלך שנת 88', בעקבות תחילת המגמה של עליית מחירי האשלג בעולם. מחירי האשלג החלו לעלות בחודש ספטמבר, לאחר שלוש שנים של ירידות מחירים, ועליות אלה ישפיעו גם על התוצאות הכספיות של הרבעון האחרון של שנת 87'.

מחירי סי"פ של טונת אשלג מגיעים כיום לכ-80 דולר בהשוואה למחיר של 70 דולר לפני חודשים. התחזית היא, שמחירי האשלג ימשיכו לעלות גם במהלך שנת 88'.

מפעלי ים המלח נהנים גם מעלייה חדה של מחירי האשלג בארה"ב. משרד הסחר האמריקאי הטיל באחרונה מכס בסכום של 35 דולר לטונה על יבוא אשלג מקנדה, בגלל יבוא בהיצף ממדינה זו. המכס גרם להעלאה של מחיר האשלג בארה"ב. אריה שחר, מנכ"ל מפעלי ים המלח, מסר ל"הארץ" כי להעלאת המחיר אין השפעה מכרעת על פעילות מפעלי ים המלח בארה"ב, מכיוון שהמכס הוא זמני. עד חודש פברואר, החקלאים דוחים את רכישות האשלג למועד זה.

עם זאת, אם המכס ייוותר בעינו ובארה"ב תמשיך לשרור רמת המחירים הגבוהה, עשויה להיות לכך השפעה מהותית על הריווחיות של מפעלי ים המלח, שיצוא האשלג הגולמי שלהם לארה"ב עומד על 400 אלף טונות בשנה לערך.

עתידית

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות - שקל/דולר יציג

שערים שנקבעו ביום 3.11.87

שער יציג ליום 1.5648 — 3.11.87

שערי ביצוע-תכנית 'דצמבר' 31.12.87	קניה	1.646
	מכירה	1.640
שערי ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.72
	מכירה	1.71
שערי ביצוע - תכנית 'יוני' 30.6.88	קניה	1.766
	מכירה	1.750

בנק המזרחי

איגוד לשכות המסחר
לשכת המסחר תל-אביב
מודיע
על עריכת יום עיון בנושא
ניהול סיכוני מטבע בעיסקות יבוא ויצוא
יום העיון יתקיים ביום ב' 23.11.87 במלון דן בתל-אביב בין השעות 8.30 — 15.00
בהנחייתו של ד"ר בועז ברק מומחה ויועץ לניטרול סיכוני מט"ח
הנושאים העיקריים ביום העיון:
* התפתחויות אחרונות בשערי החליפין הבינ"ל ובשערי הריבית והגורמים המשפיעים על תנודות אלה.
* שימוש באופציות מטבע ככלי ניטרול סיכון להגנה מפני תנודות שערי החליפין ולהבטחת מחירי יבוא ויצוא.
* שוק הפורוורד שקל-דולר, פיתוח ישראלי חדש.
פרטים והרשמה במשרדי לשכת המסחר ת"א-יפו, רח' החשמונאים 84, ת"א, טל. 288224.

בחולון — בקרית בן גוריון
חברה רצינית
מעונינת במגרשים לבניה
או בזכויות ליחידות דיור בודדות.
במזומן / קומבינציה
טלפון במשרד 03-5032085

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ 3.11.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.52	1.59	1.5563	1.5757	1.52	1.59	1.5533	1.5727	1.52	1.59	1.5573	1.5769	1.5648	-0.0031
1 לישט"ש	2.65	2.77	2.7157	2.7496	2.66	2.79	2.7066	2.7404	2.67	2.80	2.7205	2.7547	2.7267	0.0139
1 מארק גרמני	0.89	0.93	0.9125	0.9239	0.90	0.94	0.9122	0.9236	0.89	0.94	0.9141	0.9256	0.9167	0.0050
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2675	0.2708	0.25	0.27	0.2669	0.2702	0.26	0.28	0.2680	0.2714	0.2689	–
1 גולדן הולנדי	0.79	0.83	0.8089	0.8190	0.79	0.83	0.8101	0.8202	0.79	0.84	0.8127	0.8230	0.8144	0.0045
1 פרנק שווייצרי	1.08	1.13	1.1038	1.1175	1.08	1.13	1.0999	1.1136	1.09	1.14	1.1083	1.1223	1.1082	0.0048
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2540	0.2571	0.25	0.26	0.2532	0.2563	0.24	0.26	0.2541	0.2573	0.2551	0.0010
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2413	0.2443	0.24	0.25	0.2401	0.2431	0.23	0.25	0.2414	0.2444	0.2421	0.0010
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2361	0.2390	0.23	0.24	0.2354	0.2383	0.23	0.24	0.2364	0.2393	0.2371	0.0011
1 מרק פיני	0.36	0.38	0.3699	0.3745	0.36	0.38	0.3695	0.3741	0.36	0.39	0.3706	0.3753	0.3723	0.0017
1 דולר קנדי	1.15	1.21	1.1813	1.1960	1.16	1.21	1.1803	1.1952	1.16	1.22	1.1828	1.1977	1.1890	-0.0025
1 דולר אוסטרלי	0.99	1.09	1.0430	1.0560	1.01	1.08	1.0422	1.0552	1.01	1.09	1.0449	1.0580	1.0499	-0.0148
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7828	0.7926	0.47	0.79	0.7826	0.7924	0.50	0.70	0.7864	0.7963	0.7887	0.0006
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4375	0.4430	–	–	0.4358	0.4413	–	–	0.4363	0.4418	0.4376	0.0018
10 שילינג אוסטריים	1.26	1.32	1.2934	1.3095	1.27	1.33	1.2917	1.3078	1.27	1.34	1.2993	1.3157	1.3013	0.0069
1000 לירות איטלקיות	1.20	1.27	1.2322	1.2476	1.20	1.28	1.2278	1.2432	1.21	1.29	1.2332	1.2488	1.2373	-0.0012
100 יינים יפאניים	1.12	1.17	1.1427	1.1569	1.12	1.18	1.1421	1.1564	1.12	1.18	1.1450	1.1594	1.1476	0.0098

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם –
יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

ELAL אל על

brother®

בכל מחיר

1109 - במחיר מצחיק
האישית הקומפקטית והמקצועית, מהירות 100CPS, 9 סיכות, כוללת הדפסת איכות (NLQ) וגרפיקה. מתחברת למחשבי IBM PC ותואמים וכן למחשבי APPLE 2C.

1409 - במחיר מליק
מדפסת קומפקטית מהירה (180 CPS) דו-כיוונית, זיכרון פנימי 3K ואפשרות לעיצוב כתב. הדפסת איכות וגרפיקה. מתחברת למרבית המחשבים (כולל IBM PC ותואמים).

1509 - במחיר מפתיע
מדפסת רחבה מושלמת. 180 CPS בהדפסת טיוטה ו-45 CPS בהדפסת איכות (NLQ). שקטה, מעוצבת ונוחה להפעלה. זיכרון פנימי 3K ותאימות מלאה ל-IBM PC ו-EPSON FX.

1709 - במחיר מרגיע
מהירה ומתקדמת. 240 CPS (טיוטה), 50/33 CPS (NLQ/LQ) ניתן לשנות הכתב באמצעות תוכנה. אפשרות לעבודת נייר רציף ובדיד בו זמנית ושליטה מלאה מלוח הבקרה על פעולות עיצוב ועריכת טקסט.

HL-8 - במחיר מקרין
מדפסת לייזר במחיר השוי. איכות מושלמת בהדפסת טקסט/גרפיקה (300 DPI). 8 דפים בדקה, תואמת למרבית המחשבים/מדפסות בשוק. אמינות גבוהה ונוחות בהפעלה.

HR-40 במחיר מרנין
המהירה בסדרת HR - 40 CPS. שקטה ונוחה (56 DB). מדפיסה ב-7 צבעים וכוללת כאסטרמל טרקטור ומזין נייר בדיד. ניתן לחבר אליה את CF-500 - מזין הנייר המאפשר הזנת נייר בדיד ומעטפות בו זמנית.

HR-25XL במחיר משמעותי
איכות מעולה ויעילות. יכולה לשמש גם מכונת כתיבה בהדפסה ישירה. תואמת למרבית מעבדי התמלילים. מאפשרת הדפסה חוזרת, כיוון עוצמת, הדפסה ב-2 צבעים ועוד...

HR-20 במחיר תחרותי
מדפסת מניפה המאפשרת הדפסה ב-2 צבעים. מגוון מניפות (יותר מ-30 סוגי כתב). ניתן לחברה למחשבים הנפוצים בשוק כולל IBM PC ותואמים.

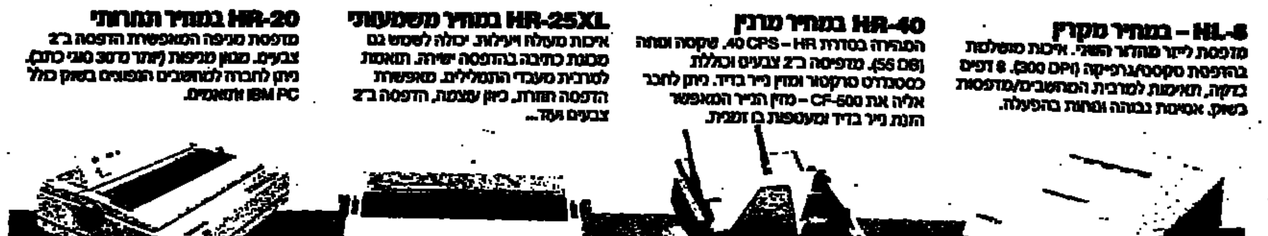

TWINRITER 5 - במחיר מרשים.
2 ראשי הדפסה - סיכות ומניפה. יתרונה הבולט ביכולתה להדפיס טיוטה במהירות גבוהה ומסמך סופי באיכות מניפה תוך שילוב גרפיקה. אידיאלית לעו"ד, רו"ח, יועצים וכו'.

2024 - במחיר מדהים
אמינה ואיכותית. ראש הדפסה ייחודי - 24 סיכות - להשגת רזולוציה גבוהה. הדפסת איכות מהירה (96 CPS) ושקטה. רוחב הדפסה 136-172 טור.

2518 - במחיר היכרות
מהירה (360 CPS) ואיכותית. 18 סיכות בראש ההדפסה. 6 גופנים ותיקון צבעוני לתחילת/סיום הדפסה. זיכרון פנימי 8K ותאימות מלאה ל-PROPRINTER ול-EPSON FX. שליטה על פעולות המדפסת מלוח בקרה משוכלל.

4018 - במחיר המהירות
גולה למהירות (480 CPS). מדפסת מהירה ואיכותית 18 סיכות בראש הדפסה. מגוון פונטים ואפשרויות כתב. הדפסה ב-4 צבעים. זיכרון פנימי 3K עם אפשרות הרחבה.

מדפסות BROTHER מתחברות למרבית המחשבים, כולל מערכות IBM 32, 43XX, 36, ר-30, מכמנו, למחשבי PC IBM ותואמים.

brother
מדפסות למשימות קשות

صكدا من الأصل

هكذا عن الأصل

חדשות כלכלה

הסכם פיצויים ב"רום כרמל": 1.68 מ' דולר ל־120 מפוטרים

מאת ירח טל
כתבי "הארץ" בחיפה

לאחר שלושה חודשי מו"מ, שלווה הפגנות עובדים סוערות, סוכם אתמול המו"מ על תשלום הפיצויים לעובדי מפעל "רום כרמל" שנסגר בחודש אוגוסט. מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד ומנכ"ל קונצרן "כלל", אהרון דברת, סיכמו כי 120 עובדי "רום כרמל" יקבלו פיצויים בסך כולל של מיליון ושש מאות ושמונים אלף דולר. סכום זה יחולק בין העובדים על־פי קריטריונים של ותק, גיל וחבויות נוספות.

מזכיר ועד עובדי "רום כרמל", מסעוד אלימלך אמר, כי "ההסכם הוא הרע במיעוטו". הוא הוסיף, כי רק לאחר שהפיצויים יחולקו בין העובדים ניתן יהיה לקבוע אם עונים לציפיות העובדים.

עם תחילת המו"מ הסכימה הנהלת "אורדן", בעלת "רום כרמל" לשלם לעובדים פיצויים בסכום כולל שאינו עולה על 850 אלף דולר ואילו מועצת־פועלי־חיפה דרשה 1.7 מיליון.

מזכיר ועד פועלי "רום כרמל" מסר כי מכלל 120 מפוטרי "רום כרמל" רק שבעה סודרו במקומות עבודה חלופיים ואילו שאר העובדים נאלצים לקבל דמי־אבטלה.

צו מניעה של בית־הדין לעבודה קטע עיצומים חריפים בדיסקונט

מאת אריה לביא
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

צו מניעה שהוציא בית־הדין לעבודה קטע שורה של עיצומים חריפים בבנק דיסקונט, שהוכנו על־ידי ועד העובדים, עקב סירובה של ההנהלה להיענות לתביעות השכר של העובדים.

אתמול נפתחו סניפי דיסקונט בכל הארץ רק בשעה 9 בבוקר, ועל־פי התוכנית היו אמורים להיסגר ב־12 בצהריים במקום ב־12:30. העובדים החליטו כי במסגרת העיצומים לא יינתנו בבנק הלוואות, לא יירכשו קרנות נאמנות של בנק דיסקונט, לא ייפתחו תוכניות חיסכון, יימנעו מהעברות עובדים בין הסניפים ובין המחלקות ולא ייעשה כל פירסום באמצעי התקשורת.

צעד זה ננקט לאחר שבשבוע שעבר נפתחו סניפי הבנק באיחור, בגלל אסיפת הסברה של העובדים.

ההנהלה פנתה ב־10 בבוקר לבית־הדין לעבודה וקיבלה צו על תנאי נגד הוועד, המונע את המשך העיצומים. בית־הדין נתן את הצו בלא לשמוע את העובדים וקבע דיון לעוד 8 ימים. בעקבות כך, הורה הוועד לעובדים לשוב לעבודה סדירה.

יו"ר ועד עובדי דיסקונט, ריקי בכר, התבטא אתמול בחריפות נגד ההסתדרות, שלא עמדה לצד העובדים נגד הנהלת הבנק. בכר אמר, שההסתדרות ממליצה למעשה לוועד לאמץ את עמדת ההנהלה. לדבריו, מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר מתאים כיום להיות מנהיג המעסיקים ולא העובדים. המדיניות שהוא מנהל תביא להורדת רמת החיים של העובדים ועובד לא יוכל לשמור על מקום עבודתו.

בכר הוסיף, שהעובדים "לא יעברו בשתיקה על הצו. ההנהלה תשלם ביוקר רב על הצו הזה שכן לקחו את הנשק היחיד של העובדים. נעמיד את ההנהלה במקומה בבוא העת".

עובדי הנמלים חוזרים לעבודה נציגיהם נתבעו לשלם קנסות

שופט בית־הדין לעבודה: המשיבים נקטו עמדה שקרית במשך כל הדיונים ● נזק השביתה לספנות הישראלית מוערך במיליון דולר

מאת נדית כהנא

עובדי הנמלים החליטו אתמול לחזור לעבודה. לאחר שבפסק־הדין שנתן שופט בית־הדין לעבודה בתל־אביב דוד מורל, הוטלו קנסות אישיים על 11 מנציגיהם.

השופט קבע כי על העובדים לשוב לעבודה מיד, והטיל על כל אחד מהם קנס בסך 1000 ש"ח, וכן 30 ש"ח לכל שעה בה יופר פסק הדין, החל מהבוקר.

בעקבות אי קיום צו קודם של בית־הדין לעבודה מ־28 באוקטובר, נערך אתמול דיון על־פי פניית רשות הנמלים. הרשות ביקשה, באמצעות פרקליטה עו"ד נחום פיינברג, לכפות את הצו המורה לעובדי הנמלים לשוב לעבודה, תוך הסתמכות על פקודת ביזיון בית־המשפט.

בדיון, שהתקיים אתמול טענו חברי הוועדים כי אין עיצומים.

לאחר שהובאו ראיות על־ידי רשות הנמלים, כי ירדה התפוקות בנמלים בממוצע ב־70%, הודו חברי הוועדים שקיימו עיצומים. בתגובה על כך טען השופט מורל: "חברי הוועד המשיבים נקטו עמדה שקרית במשך כל הדיונים בקשר לקיום העיצומים. ברור לי שהם לא דיברו אמת, גם כשאמרו שעשו את כל שהיה לאל ידם כדי לגרום לכך שהעיצומים ייפסקו."

לבקשת פרקליט הרשות, הסכים השופט לקבוע כי כל הקנסות יבוטלו אם העבודה בנמלים תחזור לסדרה היום.

השכר נשחק

מנהל איגוד המשתמשים בהובלה ימית אריה מהלל אמר אתמול כי הנזק המוערך לספנות הישראלית כתוצאה מן השביתה הוא מיליון דולר. 1200 מכולות שהיו מיועדות לנמלי הארץ נתקעו במשך ימי השביתה בנמלי יוון וקפריסין, פיראוס ולימסול. כדי להביאם לארץ יהיה צורך בחכור אניות. על הרציפים בנמלי הארץ נותרו מעל 700 מכולות יצוא שלא הוטענו על אניות. עוד נמסר כי לוח ההפלגות של חברות הספנות שובש ויהיה צורך בשלושה שבועות כדי לחזור למצב שלפני השביתה.

הבוקר, קודם לשובם לעבודה, יתכנסו העובדים לאסיפות שיתקיימו בנמלי הארץ.

מחזיק תיק הנמלים במועצת פועלי חיפה יהודה כהן הביע סיפוק מהתחדשות העבודה והוסיף: "בעייתם של העובדים היא השכר הנשחק והיא הולכת ומחריפה ככל שעובדים רבים יותר פורשים לגימלאות."

ערך את העמוד: אריה חשביה

הפיקוח על הבנקים: בנק הספנות מעביר אשראי ללא בטחונות נאותים

חשש שהחובות המסופקים של הבנק גדולים מההפרשות בפועל ● מנהלי הבנק הוזמנו לשיחת הבהרה

מאת יהודה שרוני

בדו"ח שערך באחרונה הפיקוח על הבנקים לגבי בנק הספנות, נאמר כי תיק האשראי לציבור של בנק הספנות, שהיקפו נאמד ב־130 מיליון שקל, אינו מנוהל כהלכה. חלק מהאשראי מועבר ללא בטחונות נאותים.

מדו"ח הפיקוח מתברר כי הסתבכות הבנק במתן אשראי של מיליון דולר לחברת יבוא הסוכר "עומר" אינה מקרית (הבנק מנסה בימים אלה לגבות מהלווים כספים את החוב מהערבים למתן ההלוואה. אך אלה מתכחשים לערבותם). כן נאמר שם שבנק הספנות נתן אשראי ליבואן ברזל, שקיבל לצורך כך את מכסות המפעל שבבעלותו. שכן לדברי הדו"ח בטחונות לא נאותים.

עורכי הדו"ח סבורים, כי היקף ההפרשות לחובות מסופקים שביצע הבנק נמוך, וכי היקף החובות המסופקים והאבודים של הבנק בפועל היה צריך להיות גבוה יותר.

בעקבות הדו"ח היוצא דופן בחריפותו, זומנו מנהלי הבנק, דוד טולד ומשה מירב לשיחת הבהרה עם הד"ר אמנון גולדשמידט, המפקח על הבנקים. ב־12 באוקטובר קיים דירקטוריון בנק הספנות דיון בדו"ח.

הסברי הנהלת הבנק סיפקו ככל הנראה את חברי הדירקטוריון. הנהלת הבנק גם העבירה לפיקוח על הבנקים את הסבריה לדו"ח הפיקוח תוך ציון עמדתה, כי תיק האשראי של הבנק מנוהל כראוי.

משה מירב, מנכ"ל בנק הספנות, סרב להתייחס לפרשה, בטענה של סודיות בנקאית.

עובדי "שרון טקסטיל" המפוטרים מבוצרים במפעל

שובתים רעב בדרישה לפיצויים הולמים

מאת נורית אמיתי
כתבת "הארץ"

עובדי מטווית "שרון טקסטיל" בפתח־תקווה ממשיכים להתבצר במפעל שנסגר ביום שישי שעבר. העובדים, השובתים גם רעב, מקווים כי בעל המטווית בה הם עובדים, משה קרסו, ידאג לפיצויים הולמים בעקבות פיטוריהם.

אתמול נפגשו נציגי ההסתדרות, מועצת פועלי פתח־תקווה וועד עובדי המפעל עם בני משפחת קרסו, כדי לדון בעניינם.

אתמול הגיעו למפעל "שרון טכסטיל" חברי קיבוצים מהשומר הצעיר והחורשים, כדי להביע הזדהות עם השובתים במאבקם.

לפני כחודש פוטרו 180 עובדי המפעל. הפיטורים אמורים להיכנס לתוקפם, היום.

במפעל מתנוססת הודעה מטעם הנהלת המפעל, האוסרת על רוב העובדים להיכנס לשטח המפעל החל מהיום בשעה 11.

עובדי "שרון טקסטיל" בפתח־תקווה שובתים בפתח המפעל שנסגר, ותובעים פיצויי פיטורים נאותים. (צילום: עוזי קרן)

כשלון להנפקה הראשונה של מק"מ ל־5 חודשים

מאת יהודה שרוני

ההנפקה הראשונה של מלוות קצרי מועד (מק"מ) של בנק ישראל, הנפרעות בעוד 5 חודשים לא עלתה יפה. לכמות מוצעת של 10 מיליון שקל, נרשם ביקוש כולל של 5 מיליון שקל, והסדרה נמכרה במחיר המשקף תשואה שנתית של 17%.

בבנק ישראל מסבירים את כשלון ההנפקה בכך שהציבור הרחב חושש עדיין לרכוש אפיקי השקעה לא צמודים לתקופה ארוכה. מקורות בבנק ישראל הסבירו, כי הציבור גם אינו שש לרכוש אפיקי השקעה כאלה גם בבנקים המסחריים. בבנק המרכזי הביעו השערה, כי הציבור הרחב כלל לא ידע על קיומו של המכרז.

הרוקחים מתנגדים לפתיחת בתי־מרקחת ברשת קו־אופ

מאת עדנה אירידור

הסתדרות הרוקחים פנתה למשרד הבריאות בדרישה שלא לאשר לקופת חולים הכללית לפתוח בתי־מרקחת בחנויות רשת קו־אופ. בדרישתם מסתמכים הרוקחים על מסקנות ועדה ציבורית שבחנה את הנושא וקבעה כי אין לפתוח בתי־מרקחת ברשת שיווק.

לפתיחת נקודות מכירה של תרופות ברשת שיווק תידרש תוספת תקציבית ומעקב רוקחים נוסף. עלויות אלו יהיו על גב המבוטחים, אומרים הרוקחים.

כן טענו כי לרשות קופת חולים, המבקשת לשפר את שירות חלוקת התרופות לחולים, עומדת רשת של 426 בתי־מרקחת פרטיים, שמסוגלים לספק את כל התרופות בעלות נמוכה יותר.

גידול בן 20% בתביעות חדשות לקבלת דמי אבטלה מהביטוח הלאומי

מאת צבי זרחיה

שיא במספר התביעות החדשות לקבלת דמי אבטלה מהביטוח הלאומי, נרשם בחודש שעבר. באוקטובר התקבלו 18,500 תביעות לדמי אבטלה, 4,700 מתוכן הן תביעות חדשות.

בחודש שעבר הצטרפו 800 מפוטרים למקבלי דמי אבטלה.

קו פתוח

היום – 4.11.87
בשעות 16.00־18.00

עם חטיבת רופאי בתי החולים של קופ"ח הכללית

בנושא: הצלת הרפואה הציבורית בקופ"ח

טלפונים: 03־296444 מרכזיה רב־קווית

באדיבות מלון "רמדה" קונטיננטל בע"מ

צים ZIM

אל צבור לקוחותינו

בגלל עיצומים, הנמשכים זה זמן רב, בנמלי הארץ — נגרמים עכובים בפריקת וטעינת אניותינו בנמלים ושיבושים חמורים בלוח ההפלגות.

אנו מצטערים על התקלות, הנזקים, והסבל הרב שנגרם לנו וללקוחותינו — בגלל גורמים שאינם בשליטתנו — ואנו עושים כל שביכולתנו כדי להמשיך ולשרת אתכם ביעילות ואמינות.

צים חברת השיט הישראלית בע"מ

סוכנים כלליים:

מ. דיזנגוף ושות' בע"מ

הבורסה תדון בגיוס 77.5 מיליון שקל

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

הוועד הפועל של הבורסה יתבקש לאשר בישיבתו מחר שמונה הנפקות בהיקף של 77.5 מיליון שקל. כל ההנפקות, למעט אחת, יהיו במניות.

- ● אקרשטיין צבי מבקשת לגייס 2 מיליון שקל לצורך השקעה בציוד.
- ● קצנשטיין אדלר מבקשת לגייס 7 מיליון שקל על ידי הקצאת מניות פרטית לבעלי מניותיה.
- ● כלל תעשיות אלקטרוניקה מבקשת לגייס 8 מיליון שקל בניירות ערך הניתנים להמרה.
- ● תעשיות מלח מבקשת לגייס בהנפקה ראשונה לציבור 5.6 מיליון שקל, שיושקעו בהרחבת מפעלי המלח של החברה באילת ועתלית.
- ● נפטא מבקשת לגייס 6.5 מיליון שקל, לצורך השקעה בחיפושי נפט.
- ● חברת ההלבשה יונידרס מבקשת לגייס 1.4 מיליון שקל בהנפקה ראשונה לציבור.
- ● כבלים מבקשת לגייס בהנפקה שניה לציבור בשבועות האחרונים, 7 מיליון שקל במניות ובאג"ח אופציה.
- ● התנועה הקיבוצית המאוחדת מבקשת לגייס באופציות לאגרות חוב 40 מיליון שקל, שיוצעו במכרז.

30% גידול בתיירות מגרמניה

מאת זוהר בלומנקרנץ

גידול של 30% בתנועת התיירות מגרמניה המערבית לישראל נרשם בשמונת החודשים הראשונים של השנה. בפרק זמן זה הגיעו 116,818 תיירים.

עפ"י תחזית לופטהנזה, יגיע עד סוף השנה ל־200 אלף, מספר המבקרים ממערב גרמניה בארץ, ואם כך יהיה, תהיה זו שנת שיא בתנועת התיירות לישראל מגרמניה.

החורף מפעילה החברה תשע טיסות שבועיות בקו לישראל.

אין כסף לתשלום משכורות במועצה המקומית אופקים

מאת איתן רבין
כתב "הארץ"

המועצה המקומית אופקים נמצאת בגרעון של 2.3 מיליון שקל ואינה מסוגלת לשלם משכורות לעובדיה.

ראש המועצה, יחיאל ברבוב, תובע ממשרד הפנים לכסות את הגרעון. אם לא ייענה משרד הפנים לדרישתו, הוא מאיים להשבית את המועצה ולעלות להפגנה בירושלים.

לאומי־פיא חברה לנהול קרנות נאמנות בע"מ

(להלן: "המציעה")

הודעה בדבר

הצעה למכירה של חבילת מניות בדרך של מכרז בחברת דובק בע"מ

(להלן: "החברה")

המציעה מודיעה בזאת על כוונתה למכור חבילה של מניות מבוכרות בנות 0.0002 ש"ח כ"א בחברת דובק בע"מ, (להלן: "מניות מבוכרות") המוחזקות על ידי הקרנות להשקעות באמנות המנוהלות על ידי המציעה, כמפורט בזה:

1. סכום המניות הכלולות בחבילה

(א) לפחות:

(1)	מניות מבוכרות רשומות על שם בערך נקוב כולל של	36,300 ש"ח.
(2)	מניות מבוכרות למוכ"ז בערך נקוב כולל של	143,700 ש"ח.
	סה"כ מניות מבוכרות בערך נקוב כולל של	180,000 ש"ח.

מניות אלה מהוות כ־15.8% מהון המניות בחברה וכ־10% מכח ההצבעה בחברה (להלן: "הסכום המינימלי").

(ב) המציעה שומרת לעצמה את הזכות להגדיל את סכום המניות שתוצענה במכרז מעל לסכום המינימלי, עד לסכום כל המניות שתוחזקנה ביום המכרז על ידי הקרנות להשקעות באמנות המנוהלות על ידי המציעה.

ביום 2.11.87 החזיקו הקרנות האמורות:

(1)	מניות מבוכרות רשומות על שם בערך נקוב כולל של	58,805 ש"ח.
(2)	מניות מבוכרות למוכ"ז בערך נקוב כולל של	233,877 ש"ח.
	סה"כ מניות מבוכרות בערך נקוב כולל של	292,682 ש"ח.

מניות אלה הוו כ־25.69% מהון המניות בחברה וכ־16.4% מכח ההצבעה בחברה.

2. מקום המכרז ומועדו

המכרז יתקיים במשרדי המציעה ברחוב אלנבי 111 תל־אביב ביום 12.11.87 בשעה 3.00 אחה"צ.

3. המחיר המינימלי במכרז

המחיר המינימלי במכרז (להלן: "המחיר המינימלי") יהיה 44.50 ש"ח בעד כל 1 ש"ח של ערך נקוב של מניות מבוכרות, רשומות על שם ולמוכ"ז (4,450% מהערך הנקוב), או מחירי הבורסה של מניות אלה, ביום המכרז, לפי הגבוה יותר.

לענין זה:

"מחירי הבורסה" -

שערי המניות המבוכרות הרשומות על שם ולמוכ"ז בבורסה ביום המכרז, אך אם לא יתקיים ביום המכרז מסחר במניות אלה בבורסה - השערים של מניות אלה ביום האחרון לפני יום המכרז, בו התקיים מסחר במניות אלה בבורסה.

4. תשלום במזומנים

התמורה בעד המניות תשולם במלואה במזומנים ביום המכרז.

5. הרשאים להשתתף במכרז

במכרז יהיו רשאים להשתתף רק מי שיגיש למציעה במשרדה, לא יאוחר משעה 2.00 אחה"צ ביום המכרז את המסמכים הבאים:

(א) הודעה בכתב על כוונתו להשתתף במכרז.

(ב) אשור בכתב של חבר הבורסה לניירות ערך בת"א כי אם מגיש ההודעה יזכה במכרז, תבוצע העסקה באמצעות אותו חבר בורסה, כעסקה שעליה יחולו כללי הבורסה לעסקות מחוץ לבורסה.

6. הליכי המכרז

(א) כל הצעה במכרז תהיה לרכישת מניות בסכום שלא יפחת מהסכום המינימלי, ובמחיר שלא יפחת מהמחיר המינימלי.

(ב) המכרז יתנהל בפומבי, במעמד כל המשתתפים בו.

(ג) אם תגדיל המציעה את סכום המניות שתוצענה במכרז מעל לסכום המינימלי, כאמור בסעיף 1(ב) לעיל, תהיה המציעה רשאית לפי שיקול דעתה המוחלט, להעדיף הצעה לרכישת מניות בסכום העולה על הסכום המוצע לרכישה על פי הצעת רכישה אחרת, אף אם המחיר המוצע, לפי ההצעה לרכישת הסכום הגדול יותר, יהיה נמוך מהמחיר שיוצע על פי הצעת הרכישה האחרת.

(ד) נציגי קסלמן וקסלמן חברה לנאמנויות (1971) בע"מ, המשמשת כנאמן לחלק מקרנות הנאמנות להשקעות המנוהלות על ידי המציעה ובבלי מילנר ושות', רואי החשבון של החברה, יהיו נוכחים במכרז ויפקחו על נאותות הליכי המכרז.

7. הנחיות הבורסה בדבר רכישת השפעה והצעות רכש

הבורסה לניירות ערך בתל־אביב פרסמה הנחיות בדבר בצוע הצעת רכש של ניירות ערך מהצבור במקרים של רכישת שליטה בחברות שמניותיהן רשומות בבורסה, ניתן לעיין בהנחיות אלה במשרדי המציעה ברחוב אלנבי 111, תל־אביב, בשעות העבודה הרגילות.

8. עיון בדו"חות של החברה

ניתן לעיין עד ליום המכרז בדו"ח התקופתי של החברה ליום 31.12.86 ובדו"חות המידיים שלה, במשרדי המציעה, בשעות העבודה הרגילות.

9. בטול המכרז

המציעה שומרת לעצמה את הזכות לבטל את המכרז עד לשעה 2.00 אחה"צ, ביום שנקבע לקיום המכרז.

לאומי־פיא חברה לנהול קרנות נאמנות בע"מ.

לאומי פיא

העובדים שלנו מפונקים

אנחנו לא מתביישים להודות. העובדים הזמניים שלנו מקבלים תגמול גבוה יותר ויחס טוב יותר. לכן, הם עובדים טוב יותר. עובד זמני שמגיע אליך מחָבֵר מקבל שכר גבוה יותר מהמקובל בחברות האחרות, בחגים אנחנו מעניקים לו שי ובמשך השנה מארגנים לו ימי כיף לכל המשפחה. עובד של חָבֵר יודע כי דאג לשבץ אותו בתפקיד המתאים בדיוק לכשרונותיו, נתעניין בהשתלבותו בעבודה ותמיד נהיה קשובים לצרכיו.

העובדים שלנו הם אמנם עובדים זמניים, אבל קבועים בחָבֵר. כאן הם מרגישים בבית. אנחנו מפנקים אותם בתנאים והם לא מתפנקים בעבודה.

לא היית רוצה עובד כזה אצלך?

חָבֵר מספקת שרותי כוח אדם במחלקות המשרדית והטכנית - נשים וגברים בעלי מקצוע מעולים, בכל רחבי הארץ.

חָבֵר

חָבֵר עובד טוב יותר אצלך

תל־אביב, בן יהודה 100 טל. 03־221214, ירושלים 02־234265, חיפה 04־663966.

הארץ

יום ד' י"ב בחשון תשמ"ח
4 בנובמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב: רחוב זלמן שוקן 21, כל 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 – טלקס 33745
ירושלים: רחוב הסוללה 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מודעו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הורי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B 233, Tel. 5121212

השוחט שחט והשיטה פורחת

מאת גדעון סאמט

על רקע החקירות החשובות בכל תחום אצלנו, מזדקרת כפלא מוזר התופעה הכמעט נפשעת של הסוכנות היהודית

הגבייה הטבעית, האופיינית לחוסר הפרגון הישראלי בכל עניין כמעט, היא לומר שהעובדות לבדן לא הרחיקו לכת די הצורך ולא גילגלו ראשים בכיכר הגיליוטינה שלנו. מוטב להיזכר בהודעות זאת, שאנו עוברים זה כמעט עשרה שנים בערך בתהליך אינטנסיבי למדי של בדיקה עצמית, של חקירות וגם — כן, בהחלט — של הסקת מסקנות.

למרות פגמיה הגדולים, אפילו ועדת אגרנט יצרה רגישות רבה כלפי המחדלים שנקראה לחקור. היו לנו, לפניה, החקירות הנמרצות והמיוחד של הצמרת הכלכלית, ובשנים האחרונות ניתוח המערכת הפוליטית־צבאית על־ידי ועדת כהן, חקירת הבנקים, פרשת פולארד, בידי הראיות באוטובוס 300, והחובת הבדיקה לעבודת השב"כ בכלל.

שלא יספרו לנו כי לתהליך זה, על אף כל מה שחסר בו, לא היתה השפעה מבריאה על המערכת הכלכלית, על תפקוד צה"ל והמודיעין שלו ועל התנהגות הפוליטיקאים — ולו רק מטעמי חשש — ושורה ארוכה וחשובה של נושאים. ניתוחים אלה, לעתים עמוקים, אל תוך הבשר, והשומן, החי של המערכת הציבורית הם הישג ניכר במדינה לא כל־כך נורמאלית, בת פחות מארבעים.

על רקע זה מזדקרת כפלא ממש, כאי מוזר של חיסיון, התופעה המוזרה והכמעט־נפשעת מבחינה לאומית של הסוכנות היהודית.

כיצד, הפלא ופלא, לא נוחתה עדיין יד הכבדה של החקירה על המוסד המנופח, המופקר בכוונתו המיוחד הזה? איך לא הגיעה עדיין המאכלת אל הצוואר ואל זרועות התמנון של הגוף המגושם, מעין מפלצת ביורוקראטית שאגבה הי־כולה לכל מבקריה? אין זה נכון שהסוכנות לא גורמת נזק ציבורי הטעון בדיקה. בדומה לפגיעתם של הגופים שנחשפו לחקירה, היא מבזבזת כספי לאום, שורדות בה נורמות איומות של התנהגות העסקנה הכבדה. היא מנוהלת בידי גווארדיה ישנה של פונקציונרים לאים, נהפכי בליצות עתיקות.

אבל תראו איזה עלבון עמוק מרגישה לפתע הסבבה הזאת, הלקוחה כאילו בפליטון גרוע, כאשר מערכת האמריקאים של הסוכנות הציגו להעמיד בראשה מישהו שיוכל להתאים לצרכי סוף המאה. פגעו להם בסידורים הפנימיים שבאמצעותם היו מנהלים תמיד — יד פוליטית רוחצת יד — את עינייני מוסד־הגל של העם היהודי.

האמריקאים אינם רוצים את עקיבא לוינסקי, הוא נפגע והבריג למפלגה מבטיחים קרב עד הסוף לא על ניעור המוסד הזה והבראתו, אלא על מימוש זכותם הטבעית וההיסטורית למנות לידיד ההנהלה את תוצר עסקאותיהם המפלגתיות הקטנות. ומכיוון שיש משבר בהנהלה הציונית — לא, חס וחלילה, סביב סיבו הרצוי של הארגון, אלא על חלוקת־שלל — נכנס בעובי הקורה אריה דולצין, המאבק הראשי, מי שהיה מזמן צריך ללכת. הוא מנתיק, לפי "הארץ" מאתמול, סוד אופייני בארבע עיניים עם שמעון פרס: המפסיד בין מועמדי המערך והליכוד יקבל את תפקיד הגזבר ואילו הוא, דולצין, יתמנה לתפקיד הנשיא העולמי של התנועה הציונית — יעני, כמו הרצל. פרס הבטיח תשובה בהקדם.

* * *

וכך, בתוך המהומה שקמה אצלנו אותה לזמרמה בגלל כישלונו של גוף זה או אחר, נותר בעינו גם שרידותה המופלאה של הסוכנות. האם זה בגלל איזו יראת כבוד מרוחקת שנותרה אצלנו, למרות הכל, מפני כל מה שקשור בגולה? ואולי, פשוט, מכיוון שבעיני רוב הציבור הסוכנות אינה מצטיירת כמזיקה לאף אחד: היא לא בנק ואלא בצורה הבטלנית של מעורבותה בבנק לאומי, לא צבא, לא שב"כ, אלא משהו ערי־מילאי שאינו דורך לנו על היבלות, נוגע בכספנו, אבל לא הייסר בכיסנו.

בנוהם של רוב האנשים נעוץ גם דימויה של הסוכנות כבחוכה במעשים טובים כגון עליה, התיישבות וחינוך. אבל הרי כל מי שמתעניין קצת יודע עד כמה בזבוז, כפילות, אטימות־שכל, חוסר יעילות וצפצוף על כל העולם יש בפעולותיה. ומי שמתעניין בזה הרבה הלא הוא מבקר הסוכנות, אשר מפרסם מדי שנה דוח איום ונורא. הדוח נשכח מיד; לעתים נדמה שהעין הציבורית כה התרגלה לסיאובה של הסוכנות עד כי רק דוח מהלל היה מזעזע אותה.

יתכן שסיבה נוספת להיחלצות המוסד הזה מהגורל הראוי לו היא הכשכה והאוירה של תפנוקי הסוכנות. המהלכים קסם גם על בני הדור הצעיר יותר. כל העת נמצאים לסוכנות צעירים, אשר במקום לזעזע אותה רוצים ליהנות מפריה. מבכורה המפוקפק, מהנסיעות ומהמלונות־הבנות, מהוויסיון הכמראקססרטוריאלי שהיא מקנה לבעלי החזקה שבה.

אחרי גורדון, למשל, ראש מחלקת עליית הנוער, שניסה לא מכבר לכבוש את הנהלת הסוכנות במסע פאנטסי, רק הוכיח אגב כך עד כמה הוא בשר מבשרה של הממטאליות, פראזיולוגיית הדיבור, אורח המחשבה, שיטות הפעולה של אלה שאותם ביקש לרשת. אברהם בורג, שהתבאה כליכך הטבוע על שהשיג

את מספר הקולות הגדול ביותר בקרב מועמדי המפד"ל לקונגרס הציוני, אינו מסוגל לחוש כנראה שהישגו זה מלמד יותר מכל על מידת התבוססותו במסד העבש הזה. וכמו שני אלה גם אחרים, אשר במקום לנסות לטוטס את הדינוזאור ולעזור ליילד משהו אחר, הם מחיים אותו, מפה לפה, בנשמת אפם הצעירה.

ההגנה החזקה ביותר לכאורה על הסוכנות מקופלת בטענה, שרק המוסד הזה יכול להעביר את כספי התרומות של יהודי אמריקה. אולי. אבל אין שום סיבה שיהיה רקוב כל־כך ואנאכרוניסטי מכל מבחינה כמעט. הנה, עכשיו מתברר שאפילו בצינור אדיר־קוטר להזרמת ממון הוא נכשל. הוויכוח בין ההנהלה הישראלית והאמריקאית על טיבם הרצוי של המוסד וראשיו הגיע למימדים כאלה, שחשבונו־הביטאות האנוכי והקטנוני מאיים על חשבון המגבית.

השוחט שחט — כמעט בכל התחומים אצלנו — והשיטה בסוכנות פורחת. אם אתם תמימים, תקוו שהקונגרס הציוני שיתכנס בראשית החודש הבא בירושלים יטפל ברעה החולה הזאת.

הדילמה של הוועדה

מאת רן כסלו

גם השב"כ וגם המשטרה השתמשו עד כה בשיטות־חקירה אלימות וישתמשו בהן בעתיד, עם הדו"ח ובלעדיו. אלא שהדברים שנעשו עד כה בצנעה, בכורח המציאות, מקבלים עתה לגיטימציה של מוסד מכובד — של ועדת חקירה ממלכתית

אחת התוצאות המפליאות של סיכום עבודת ועדת החקירה בעניין השב"כ, היא שביעות הרצון הכללית ממסקנותיה. הכל מרוצים: אותו חלק מהציבור שהרגיש אי־נוחות מהגילויים שדלפו בפרשת קו 300 ואחר־כך — בפרשת נאפסו; הממשלה, שהתנגדה בעיקשות להקמת ועדת חקירה בפרשה הראשונה והסכימה להקים אותה רק אחרי פסיקת בית־המשפט העליון בפרשה השנייה; ובעיקר — אנשי השב"כ, שהיו הנושא לחקירת הוועדה.

זו תוצאה מפליאה, לנוכח הממצאים הקשים שהעלה דו"ח הוועדה על קיום "השיטה" של שקרים בבית־המשפט, שהשתרשה בשב"כ במשך 16 שנים. היא מפליאה עוד יותר לנוכח הנזיפה הקשה שספגו שלושת ראשי שירות הביטחון הכללי, ששימשו במשך אותה תקופה, ואחראים אחרים בתוך השב"כ, החל ביועצים המשפטיים, כולל ראשי אגף החקירות, ועד לאחרון החוקרים. לכאורה, אין סיבה למסיבה. לא לאותם ראשי השב"כ שפרשו בינתיים מן השירות ולא לאלה שנשארו בשורותיו.

ובכל זאת, הם מרוצים — כך מתברר מכל התגובות שפורסמו עד כה. זה מפליא, אבל זה לא בלתי־מובן. קודם כל, בשל רווחתו האישית של כל אחד מהם: הוועדה המליצה שלא להעמיד לדין איש מהאשמים־בכוח — לא את אלה שיקרו בבית־המשפט ולא את הממונים שהורום לעדות שקר ויצרו את ה"שיטה". אך זו רק אחת הסיבות, ואולי אף לא החשובה בהן. הסיבה השנייה פחות אנוכית אך הרבה יותר משמעותית. מקריאת הדו"ח, ולפחות בחלקו הגלוי, הם יכולים להתרשם כי הוועדה התעייבה אמנם מעדויות שקר בבתי־המשפט, אך הצדיקה אותם מעשים שהשקרים היו אמורים לכסות עליהם.

זו מסקנה מדאיגה. זו אף מסקנה מסוכנת.

* * *

אין ספק שוועדת לנדוי עמדה בפני דילמה קשה. מצד אחד, עמדו בפניה הוראות חוק המגדירות בפירוש את שיטות המותרות בחקירה הפלילית, והן מסתכמות בעיקרון שהודאת החשוד צריכה לבוא ללא לחץ של החוקרים, "מרצונו החופשי". מאותו צד עמדו גם סעיפי החוק הפלילי המאיימים במאסר על החוקרים המתעללים בנחקרים. ומצד שני — כל הבעייתיות הסבוכה של המלחמה בטרור והעובדה הפשוטה, שהמחבל שנתפס אינו להוט לגרוב לחוקריו "מרצונו החופשי" מידע על מעשיו, על ארגונו ועל תכניותיו.

מכאן הסקירה הארוכה והמסובכת, שבה מבקשים שלושת חברי הוועדה לאחד שני ניגודים אלה, והיא מבוססת בעיקרה על הספרות המשפטית, הרבה פחות, על תקדימים משפטיים. מכאן גם הדיון של "תפיסת הרע במיעוטו". כפי שזה הוגד בדו"ח. כאן גם הדוגמה הדמיונית של טרוריסט שנתפס והפצצה מאיימת להתפוצץ בסופרמרקט הומה אדם: וכוונה בזה המסקנה המתבקשת, שכדי למנוע הרע הגדול מותר לחוקרים להשתמש בכוח — אף בעינויים ממש — בעת חקירתו של הטרוריסט, היודע איפה הוטמנה הפצצה. תוך הרחבת הדיון מגיעה הוועדה למסקנה כי גם בחקירות במקרים פחות קיצוניים מותר לחרוג מהנוהג האידיאלי של חקירת החשודים בכפפות משי.

מכאן המסקנה החשובה: "אנו משוכנעים", נאמר בדו"ח הוועדה, "שפעילות יעילה של השירות לסיכול מעשי פח"ע לא תיתכן ללא שימוש במכשיר החקירה של החשודים, על מנת לקבל מהם מידע חיוני השמור עמם... חקירה יעילה של החשודים בפח"ע לא תיתכן בלי שימוש באמצעי לחץ... אמצעי הלחץ צריכים להתרכז בלחץ פסיכולוגי לא־אלים של חקירה נמרצת וממושכת ובשימוש בתחבולות, כולל מעשי הטעיה. אולם כאשר אלה אינם משיגים את המטרה, אין להימנע מהפעלת מידה מתונה של לחץ פיסי".

מה היא ה"מידה המתונה" אין הדו"ח הגלוי מגדיר, אך הוא מציין כי בחלקו הסודי מפרטת הוועדה מה בדיוק מותר ומה אסור בחקירה, מתוך מלאי אמצעי "הלחץ הפיסי". אפשר לשער כי הקריאה ברשימת האמצעים המותרים האלה, שחיברו שני שופטים בדימוס בעזרתו של ראש "המוסד" לשעבר, עשויה להיות מאלפת. אלא שהיא תישאר כנראה חסויה לנצח.

מקריאת הדו"ח אפשר להתרשם שמחבריו לא הפיקו נחת ממסקנתם הסופית. מכאן הסייגים הפזורים לכל אורך הדו"ח, ובכלל זה ההערה כי "השליטה של השירות עלולה ליפול באחד הימים בידי אדם או קבוצת אנשים חסרי מעצורים, ומכאן כפשע בינו ובין שלטון העריצות של מדינת המשטרה". ובלשון פחות תיאורטית: "חייבים להקפיד מאוד, פן תבוא פריצת המסגרת של איסורי החוק הפלילי לידי התירות הרצועה, כאשר כל חוקר עושה דין לעצמו על־ידי שימוש בלתי מרוסן, לפי שרירות לבו, באמצעי כפייה נגד נחקר. בדרך זו עלולה דמותה של המדינה כמדינת חוק, השומרת על זכויות האזרח, להישחת ללא תקנה, והיא תדמה לאותם משטרים הנתונים בידי שירותי הביטחון שלהם כוח ללא מצרים".

* * *

אפשר להציג סייגים מרובים אלה בדו"ח הוועדה מיועדים להצר ככל האפשר את הפרצה במסגרת החוק, שעליה מדבר הדו"ח עצמו. הסכנה היא כי הסייגים ישארו כהפגנה של רצון טוב ואולי אף של מבוכה, ואילו הפרצה תיהפך לעיקר. ולפרצה כזאת יש דינמיקה משלה. מדוע בעצם תהיה מותרת לחקירות פח"ע בלבד, ולא לחקירות פליליות בכלל? מדוע מה שמותר לשב"כ ישאר אסור למשטרה? האם חקירת מעשי פשע — כנופיית מפוצצים "אחרונים" למשל — אינה מיועדת להגנת הציבור? והאם העיקרון של "תפיסת הרע במיעוטו" אינו חל על חקירות מסוג זה?

הבעיה אינה אם בעקבות הדו"ח של ועדת לנדוי תהיה אלימות פחותה או יתרה בחקירות השב"כ והמשטרה. גם השב"כ וגם המשטרה השתמשו עד כה בשיטות אלו וישתמשו בהן עם הדו"ח ובלעדיו. אלא שהדברים שנעשו עד כה בצנעה, בכורח המציאות, מקבלים עתה לגיטימציה של מוסד מכובד, של ועדת חקירה ממלכתית.

קשה להשתחרר מהרגשת אי־נוחות מהתפתחות זו. היא אף מעלה מחשבה כפירה: אולי מוטב שהדו"ח הזה — על כל דבריו החשובים — לא היה נכתב כלל.

קריאת קרב של מזכ"ל לחוץ

המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית אינו איש של שיגרה: מאז מותו, לפני 70 שנה, של מחולל המהפכה הבולשוויקית, ולדימיר איליץ' לנין, לא נשמע מפיו של העומד בראש המפלגה נאום כה לוחם, ועם זה כה חדור ביקורת עצמית, כפי ששמעו שלושת אלפי המוזמנים שהצטופפו באולם הקונגרסים של הקרמלין. היה זה נאום שבא לסכם את עברו של השלטון הסובייטי; בניגוד למסורת בהודעות טקסיות מעין אלו זה לא היה נאום חגיגי, כי אם קריאת־קרב של בעל חזון, הנאבק ביריבים ובאויבים עלומים, אך רבי כוח.

את יריביו בפוליטביורו ובוועדה המרכזית של המפלגה הקומוניסטית, יכול מיכאיל גורבצ'וב לזהות בנקל, אף שלא כינה אותם בשם. ההתמודדות עמם, כדי שיוכל להגשים את חזונו בדבר ה"פריסטרויקה" (שידוד־מערכות) היא המשימה הפשוטה יותר. האויב האמיתי, הקשה, הוא ההמון הלאה והאדיש של אזרחי ברית־המועצות, שמהם הוא תובע עבודה, משמעת ונטילת אחריות, מבלי שיוכל להציע להם תמורה מיידית.

גורבצ'וב תיאר דברים כהווייתם — בדבריו נשמע הד כלשהו להבטחה הצ'רצ'יליאנית של "דם יזע ודמעות": "השנתיים־שלוש הקרובות יהיו מכריעות — הכוחות השמרניים ינסו לעשות כמיטב יכולתם כדי להביאם את כוחה של הפריסטרויקה ולהחריף את אי־שביעות הרצון של הפועלים". הוא אפילו לא הבטיח לשומעיו ניצחון, אלא רק שייאבק בכל מאודו למען מימוש חזונו.

האם יזכה בניצחון? משקיפים מערביים מציינים את חושיו הפוליטיים העזים של גורבצ'וב, שציוו לו לשמור על איזון: יחד עם ההתקפה החד־משמעותית על שמרנים, בעלי "האינטרסים האגואיסטיים", הוא הזהיר גם מפני הריצה הבלתי־מבוקרת לקראת רפורמות. על גורבצ'וב להישמר מפילוג המפלגה הקומוניסטית: היא המכשיר הבלעדי שעימו ניתן לחולל שינויים באימפריה האדירה. ההצלחה אינה מובטחת: קשה להיות מהפכן בארץ המהפכה הגדולה, שמשקה כבד, שהמודל של תושביה יזוזו ואכול ספקות, כעצמה הנשלטת בידיו של מנגנון ביורוקרטי שליאותו כגודלה.

היו שציפו מגורבצ'וב לדברים ברורים יותר, לגינוי נחרץ ומפורט עוד יותר של סטאלין, לרהביליטציה של החבורה הגדולה שעשתה את המהפכה, ונפלה קורבן לתליינו של הדיקטטור הגרוזיני. אחרים אולי חשבו כי זו הזדמנות בלתי־חוזרת להודיע בפרהסיה על האמצעים לחידושו ולייעול המשק הסובייטי. ציפיות אלו נכזבו: שיקולים של טקטיקאי פוליטי אסרו על גורבצ'וב לומר אף את כל מה שהוא כותב בספרו, שפורסם ערב הנאום.

ואולם, על אף השתיקות והשמעת המסר ברמזים, אין ספק לגבי מקומו של גורבצ'וב בהיררכיה הפוליטית של השלטון הסובייטי. הוא עצמו מגדיר את הפריסטרויקה כמהפכה, וכפועל יוצא — את עצמו כמהפכן. הוא התייצב בראשם של אלה הרוצים לשנות את החברה הסובייטית מיסודה. לא בכיוון של דמוקרטיה מערבית, אף כי המילה דמוקרטיה אינה משה מפיו, אלא במגמה לתת לשלטון מראה אנושי יותר, ולהעניק למשק המשבר יעילות וכושר תחרותי. על אף התייצבותו, כמזכירה הכללי של המפלגה השלטת, בראש הלוחמים למען התמורה, המאבק טרם הוכרע. הוא נתון עדיין בראשיתו. התוצאה בשעה זו רחוקה מאד מלהיות ברורה.

בסוגריים / דן מרגלית

מעשי נסים

יגאל הורביץ זעק "אין לי" — ומשה נסים מתנהג כאוצר שאין לו.

יורם אריזור הנהיג אינפלציה צוהלת ויאלץ להתמודד על מקומו בכנסת הבאה מטעם תנועת התחיה. נסים קומץ וקופץ את ידו, והוא בין מרבים כשר ליטיקאי הראשון מהליברלים שובים סיכויי להנהיג את כל מחנה הליכוד.

יגאל כהן־אורגד הוא כבר בעצם "יגאל מיו".

שלא להזכיר כי יצחק מודעי היה שותף לתוכנית כלכלית חשובה ונשכח, מפני שהוא ושמעון פרס לא השכילו לחלוק ביניהם את התהילה. ושמחה ארליך המנוח זכור בעיקר בזכות כמה אמרי שפר שלא התמיאו לו.

שנה וחצי אחרי שנגרר כמעט בעל־כורחו אל משרד האוצר, נסים הוא השר הפופולארי בדעת־הקהל (על־פי סקר שפורסם ב"הארץ" אתמול). מקדים את כל עמיתיו. מפני שהוא זהיר, מקמץ, בהכרזות־מלחמה ובהבטחות הפורחות עם כל רוח. מפני שאינו נותן דרור לרגשותיו וללשונו. מפני שמה שהוא באמת חושב על כמה מעמיתיו הוא שומר לעצמו. מפני שגם בימים שהטלוויזיה משדרת כרגיל, קשה למצוא סתירה בין ההצהרה לבין מעשיו.

ובעיקר, מפני שהוא יודע לעמוד על דעתו בלי להרגיז. מפני שהיה הנוקף ביותר בה־תבונתו להמשך פרויקט הלביא ולא העליב איש, ומפני שהצליח להתמקח עם ההסתדרות ולקשור את גורל ראשיה, ישראל קיסר וחיים הברפלד, במדיניותו בלי שגידפם אפילו פעם אחת באמצעי התקשורת.

ומפני שעכשיו ניתן באורך הרוח ובאומץ־הלב להביו לרשות השידור לשבות זה כבר השבוע הרביעי. אין בישראל פוליטיקאי שלא רעד כעלה נידף מפני שביתה כזאת ולא חשש כי היא תסמן את סוף הקאריירה שלו.

אני מכיר כעשרה שרים הכוססים עתה את ציפורניהם. כמה תאבו להביו לשביתות ברשות השידור להימשך ולא העזו. וכמה הם מכרסמים עתה.

עניני חולין / אליהו סלפטר

לא לשמוע, לא לראות

השביתה בטלוויזיה וברדיו חוסכת מהציבור הישראלי את הצורך להתמודד באופן חזותי ואקוסטי בלתי־אמצעי עם העימות הגובר בהדרגה בשטחים בין כוחות הביטחון לבין האוכלוסיה הערבית. אף שהעיתונות מדווחת על התקריות היום־יומיות, בעמודיה הראשונים, ואף שהטלוויזיה והרדיו לא יצאו מגדרם, גם לפני השביתה, כדי לתאר את המצב במלואו — העדר התמונות והקולות מעורי הגרה הזו צועה מפחית בהרבה מהרושם שמקבל הישראלי המצוי על הנעשה שם.

נדמה כי שביתת רשות השידור תואמת, מבחינה זאת, את המגמה הישנה של הממשלה, וביחוד חלקה הימני, שלא לעודד תשומת־לב בציבור לצד הקשה יותר של הכיבוש, ושלא להתעמק באופן רציני בשאלה איך נוהג, לאורך ימים, עם האוכלוסיה הערבית הגדלה בתוכנו, בשכונותנו ובשליטתנו. אחרי שנים רבות של התמקדות בתקריות כ"פח"ע" יזומות מעבר לגבול, הבעיה הדמוגרפית הצומחת בתוך השטחים ובגליל, חל עתה שינוי. אנשי ביטחון מודים שחלק ניכר מהתקריות הן פרי יוזמה מקומית, הפוליטיקאים, גם מן המזרחית הימנית של הקואליציה, מוכנים להכיר בקיום הבעיה הדמוגרפית — או, יותר נכון, של שתי בעיות כאלה: זו של ערביי השטחים וזו של הערבים אזרחי ישראל (ותושבי מזרח־ירושלים). תשובה בלתי־רשמית הוכנה לתאוצה לגבי החלק האחד והוא רעיון ה"טרנספר"; לגבי החלק השני — אף הוא בלתי רשמי, אך כבר מעורר גם מחלוקת — הוא המשתמע מ"דו"ח גלבוע".

שתי התשובות אינן עונות לשאלה. קשה לחשוב שיש פוליטיקאי רציני המאמין שבימינו ירשו לנו, אפילו הידידים הטובים ביותר, לגרש מאות־אלפי ערבים אל מעבר לגבול, גם במקרה שהאוכלוסיה הישראלית עצמה היתה תמימת־דעים עם פתרון כזה, וקשה גם לחשוב שהפוליטיקאים והפקידים העוסקים בענייני האוכלוסיה הערבית, אינם מבינים שמה שהיא בעצם דורשת אינו הטבה תקציבית או אינטגרציה מאורגנת "מלמעלה", אלא ביצוע שוויון זכויות הלכה למעשה, כפי שמובטח בחוק. עם שוויון הזכויות האינטרו־ישראלי המלא ישיגו האזרחים הערביים את הכוח הפוליטי המתאים למשקלם, ויוכלו לשמש — לבדם או עם החרדים הלא־ציונים — לשון מאזניים בחיים הפוליטיים של המדינה.

מיעוט או העדר חשיבה

יצירת אווירה של "סכנה ערבית" (פנימית), המורגשת באחרונה בחוגים מסויימים במדינה, עלולה להפוך לסיסמת הימין, שלמפלגת העבודה לא יהיה הכוח להתמודד אתה. היא יכולה להיות סיסמה מוצלחת במערכת הבחירות; אך אינה יכולה לבוא במקום חשיבה מעמיקה למציאת תחליפים מעשיים ל"טרנספר" ולאינטגרציה מלאכותית של הערבים.

מיעוט — אם לא העדר — חשיבה על דרכי הדו־קיום עם הערבים, אינו תופעה מבודדת בחיים הפוליטיים־רעיוניים של ישראל. בשנים האחרונות הגענו לנקודת־מפנה בשורה של נושאי יסוד, הנוגעים כי המנהיגות הפוליטית (ואולי גם הוגי הדעות של הזרם המרכזי) לא רק שלא מצאה תשובות לשאלות המתבקשות מהמצבים אלא אף לא התמודדה כבנות עם השאלות.

מה קורה בחקלאות הישראלית שהיתה בעבר בעיקר נושא רעיוני ורק אח"כ נושא כלכלי? ממה נובע המשבר הנוכחי? האם המשבר בחינוך — מן היסודי ועד האקדמאי — הוא רק כספי ואירגוני, או בעיקר תוכני ואידיאולוגי? מה הסיבות להקצנה הפנימית — הפוליטית, העדתית, הדתית? אם הירידה אינה רק נהירה אחרי סירי הבשר והבריחה משירות מילואים — מהי? ובעיקר: האמנם סיימה הציונות את תפקידה ההיסטורי — ואם כן, היש לה תחליף מחוץ לקיצוניות לאומנית וקנאות חרדית?

אלה שאלות שהתשובות להן, בעצם, לא יכולות להיוולד ולהתגבש במסגרות המפלגות הפוליטיות או בדיוני הכנסת אלא במחשבותיהם ובכתביהם של הוגי הדעות ובדיוני חוגים רעיוניים אותם יש אח"כ לתרגם למושגים פוליטיים.

משיכת־יתר

הבנקים בישראל פיתחו מערכת פירסומת המעודדת את האזרח הישראלי למשיכת־יתר. הריבית גבוהה, התחרות בין הבנקים ערה, העסק כדאי. אך החיים באוברדראפט מתאימים גם להלך הרוחות במדינה. "אכול היום — שלם מחר" אינה רק סיסמה של סופרמרקטים ומוכרי רהיטים איטלקיים או מכשירי וידאו יפניים. מעטים מהמשלמים בכרטיס אשראי או בשיקים דחויים מודעים שאת הריבית משלם, בסופו של דבר, הצרכן. אנו חיים במשיכת־יתר גם ברוב תחומי החיים — החל מ[illegible] החוץ ועד צריכת המים בחקלאות והתמיכה הפוליטית של ידידי ישראל בחו"ל.

את המציאות לא משפרת העובדה שאנו משתמשים לשם כך גם בשיטות אורווליאניות כדי לרמות את עצמנו (ספק אם אנו מרמים אחרים). קידוח בהרודיון אינו גניבת מים משטחים ערביים בניגוד לחוק הבינלאומי, אלא מעשה חלוצי שיאפשר לחקלאים יהודיים וערביים (!) להרחיב את החקלאות; כמו שהקמת ישובי חרדי־שינה בסמוך לצד השני של הקו הירוק, על אדמות ערביות לכל יותר, אינו רדיפת־בצע אלא התיישבות חלוצית; והקמת ישובים בתחומי הגדה, שתושביהם מתפרנסים בעיקר מסובסידיות ממשלתיות, אינו שלילת אדמות ערביות אלא "התנחלות".

במילון הפוליטי שלנו חל מעבר שקט אך חריף מחזון ציוני אל מציאות של כיבוש ושלטון על המיעוט.

לחזור לסימון המחירים

במספר ארצות במערב הושמעה לאחרונה הדרישה, ביחוד על־ידי אירגוני הצרכנים, לחזור בסופרמרקטים לסימון המחירים במונחי כסף ריאלי במקום שיטת סימון צופן, כמקובל באחרונה גם בישראל. השיטה נוחה לסופרמרקטים: במקרה של שינוי מחיר של מוצר, צריך רק לשנות את הערך המתאים לצופן בתוך מחשב הקופות, במקום לשנות את הפתקאות המודבקות על כל אחד מהמצרכים. (אולי היתה לכך הצדקה בתקופת האינפלציה הדוהרת. אך כיום המחירים יציבים למשך תקופות ארוכות למדי).

השיטה הנוכחית מעודדת את הצריכה: אמנם יש על המדף פתק, שעליו מסומן המחיר לצד מספר הצופן, אך הקונה מתקשה לערוך את ההשוואה ולזכור. זה טוב לסופרמרקטים ביחוד כשהמחיר עולה, והלקוח שסוף־סוף למד לזכור את מחיר המצרכים, אינו שם לב לשינוי כלפי מעלה. לעתים אנו עדים למקרים מביכים ליד הקופות, שקונים — ביחוד זקנים הנראים כמי שחיים על קצבאות הביטוח הלאומי — נאלצים להחזיר חלק מהמצרכים משום שהסכום הכללי עולה על הכסף שיש להם, או שהם יכולים להרשות לעצמם.

במדינה שמעוניינת לרסן קצת את בולמוס הקניות והצריכה המוגזמת, הגיע הזמן לשים קץ לשיטת קניות של חתול בשק, אך במחיר מוצפן.

עם הארץ / מאיר שלו

גדוד מוגני השפה

לפני כמה שנים ניסתה האקדמיה ללשון העברית להחדיר לשפתנו מלה חדשה — "צופת". (על משקל כותל וקוטב). מלה נאה זו, שבשקלה הירקוקי מזכיר את מתיקות הצופת וחד צורה מדיפים ניחוחות של צוף, נועדה לתאר את הפסולת המוצקה הצפה על פני הביוב העולי. בקיצור — חרצפים.

המלה "צופת" לא נקלטה בשפה העברית, אבל היא מעידה על גורלן של מלים שצומחות ביני המציאות דבקה בהן. היא מעידה גם על מצוקת המשתמשים בשפה, שמלים כאלו הופכות מאוסות בעיניהם והם מבקשים להחליפן באחרות, כאילו יבטלו בכך גם את הסירחון עצמו.

כך, למשל, בספרים ישנים ללימוד עברית מופיעה אשה חביבה, המנקה את הבית תמורת שכר, ונקראת בשם "אמה". אותה אמה הונצחה גם על בקבוקים של נוזל־ניקוי ידוע. להיות אמה לא היה כבוד גדול. כבר בתנ"ך כינתה שרה אמנו את הגר בביטוי המזלזל "האמה הזאת". רות המואביה, אביגיל וחנה כינו עצמן אמה כדי להביע נמיכות רוח וכניעה. לא ייפלא כי האמה פינתה את מקומה למונח אחר — "עוזרת". לא זרמו מים רבים בדליי הספונג'ה והעוזרת הפכה ל"עובדת משק בית". אני משער שכבר בעשור הבא תיקרא זו "יועצת דומסטית" (?). באותה שיטה הומר ה"שמש" של בית־הספר ב"שרת", שהפך מצדו ל"איש תחזוקה".

כששודרה בארץ הסידרה האמריקאית "SOAP", קראו לה המתרגמים לעברית בשם "בדעות". הסדרה "THE 6 MILLION DOLLAR MAN" תורגמה ל"האיש השווה מיליונים". הסיבה ברורה. בתודעה שלנו, המלים התמימות "סבון" ו"שישה מיליון" הוספגו במשמעות נוראה שאינה קיימת בשום שפה אחרת.

מלים, אם כן, ניחנו בתכונה היגרוסקופית. הן סופגות משקעים. כך נוצר הצורך במציאת חלופות. זהו הצורך שגורם לנו לכתוב במודעות־אבל "הלך לעולמו", "נפטר", "הסתלק", במקום "מת". זהו הצורך שגורם לוועדת לנדוי להמציא את התחדיש העברי "לחץ פיסי מתון". "עינויים" היא מלה בוערת, שהתגנבה אל העברית מתוך דיאלקטים דרום־אמריקאיים, והשפה העברית השלילית מדירה עצמה מפנה ומשכבותה.

אין זו הפעם הראשונה שד־השטחים — שאלה לשונית מעניינת בפני עצמה — יוצרים אצלנו מלים חדשות. לערביי השטחים קוראים "מקומיים". מונח אירוני, האומר שהיהודים הם בעצם זרים. לבתי הסוהר שם קוראים "מיתקנים". מלה נפלאה בניטרליותה, שכבר גאלה בעבר את האיסטניס העברי ממבוכותיו, כזכור למי שקרא את "פאני היל" בעברית. במלחמת לבנון כונו אסירי כלא אנצאר — "עצורים". (ולאסירות ממין נקבה קראו בודאי "צירוטות"). למפגינים בשטחים קוראים "מפירי סדר" או "מתפרעים", כי למלה "הפגנה" יש צליל סוציאליסטי־חיובי, בהשפעת ההיסטוריה הבולשוויקית שלנו. כך נוצר גם הביטוי "תפיסת קרקעות" (והקרקעות הן תמיד "אדמת מרשים"), שבאחרונה הוחלף ב"גידור".

ועדת לנדוי אינה מתכחשת לאספקט הלשוני של נושא חקירתה. בדו"ח מופיע המשפט: "לשיטתם של ארגוני הגולה מסייע המוחה, או בלשונם — המאבק המזויין". הוועדה, אם כן, מודעת לכך שזווית הראייה משנה את המינוח, וכי גם לאנשי אש"ף יש חושים לשוניים מפותחים.

תרומת הוועדה לטרמינולוגיה האנושית, "לחץ פיסי מתון", היא מונח שהייתי מצפה לשמעו מבין שפתיו הדקות של קלינט איסטווד ולא מפי האישים הנכבדים הללו. עינויים הם עינויים הם עינויים, ושום חלופות מילוניות לא יפחיתו את הרושם שהם מותירים. מתינות הלחץ, כך אני מבין, מוסברת בחלק הסודי של הדו"ח, בפרק המוקדש להגנרת אנוש, ושם ידובר בוודאי על מומנט מאקסימאלי לפיתול מפרקים, על אלות דלות־הלמאי ועל סיגריות דלות־ניקוטין.

הוועדה הזכירה עדות של אחד מאנשי השב"כ, שתיאר בכישרון את "אותם הצבועים היושבים על הדשא ומתעלמים מהביוב הזורם בצינורות שמתחת לדשא". איש מאתנו אינו תמים. אין מדינה אחת בעולם שאינה בעצה טרוריסטים, לוחמי חופש, מחבלים, פושעים ואנשי גרילה. כאלה שאשמים וכאלה שחפים מפשע. אני עצמי מסוגל לדמיין מצבים שיעודדו אף אותי לענות נחקרים ללא נקיפות מצפון עזות במיוחד. הן בתחום הביטחוני, הן בפלילי. וגם במסגרת החיים בבית משותף. אבל רק אצלנו ממציאה ועדת חקירה סמכות הדיונים לביוב המפעפע מתחת לדשא, ותות החוקת הסמכותית הזו אומרת להזרימו אל מתחת לכפי החוק.

קץ פתרון להרזיה

דיאטות

פורמה 1

מרכז יעוץ טלפוני בנושאים:

"דיאטה ותזונה נכונה"

צוות הדיאטניות המוסמכות של טבע
יענה לשאלותיכם היום יום ד' 4.11.87
בטלפון (רב קווי):

03–9267267

מהפיכה בגיזרה הישראלית

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

אלן שיין ומלחמתה בטחנות הרוח

מאת יהודית קנולר

מי שנותרה אחרונה מקבוצת עולים אמריקאים שהגיעו לכאן לפני 17 שנה, רוצה להוכיח כי ניתן להפעיל יוזמה פרטית בתוך תחומים ממוסדים. לא תמיד זה מצליח

אלן שיין, שעלתה ארצה לפני 17 שנים, היא גברת עקשנית מאוד, שרוצה להוכיח לחברה הישראלית כי ניתן להפעיל יוזמה פרטית גם בתוך תחומים ממוסדים – ולהישאר בחיים, אם גם נזקקים להרבה חוש הומור וסבלנות, שבהם היא ניחנה בשפע. "אני עוד לא נשחקתי", היא אומרת בשמץ של מבטא אנגלו־סקסי.

כשקיבלה אלן לא מכבר הודעת פיטורי הנוגעת למועדון של פעוטות ואמהות, שאותו היא מפעילה בבניין מועצת הפועלים במקום מגוריה – רמת החייל – היא היתה כמעט על סף שבירה. בעיני רוחה היא ראתה את התמוטטות העבודה ההתנדבותית שבה היא עוסקת זה שנתיים, תוך מאבקים נואשים לקבלת עזרה מן הממסד ולשיתוף פעולה עמו. מועצת פועלי תל־אביב דרשה ממנה שכר דירה בסך 700 שקל לחודש, רטרואקטיווית, בעוד שההסכם בינה לבין המועצה, שנתנה לה את המקום, כלל לא דיבר על שכר דירה.

אלן שיין, המגדירה את עצמה ציונית, היא האחרונה מקבוצת עולים שעלו אתה מארה"ב שעדיין מחזיקה מעמד בארץ. היא טיפוס "כרובוט", תמים ומסודר מאוד במושגים הישראליים. מי שירצה פעם לעשות מחקר על דרך ניהול העניינים בביורוקרטיה הישראלית, יוכל להיעזר במאות המכתבים שכתבה, המעידים, כל אחד בתורו, על שיחות טלפון או התכתבות עם הגורמים השונים.

הרעיון החל לפני שש שנים. נשים אחדות ברמת־אביב שילדו, הקימו מסגרת להחלפת חוויות, הבנה קבוצתית ובילוי משותף של בקרים עם התינוקות. כעשר אמהות נהגו להיפגש פעם בחודש. דיברו על הנקה, גידול ילדים, חוויות הלידה – נושאים שזר לא יבין את הצורך להתחלק בהם. המפגשים התקיימו כל פעם בביתה של חברה אחרת. בינתיים הילדים גדלו, אך הקבוצה ממשיכה להיפגש, הפעם בקשר לבעיות המיוחדות של ה' נשים.

אלן שיין היתה אחת מיוזמות המפגשים הללו. כשעברה לגור ברמת החייל, החליטה להקים שם קבוצה דומה. היא יצרה קשרים עם ארגון "לצה" – ארגון בינלאומי לאמהות מיניקות – ועם המרכז לחינוך לידה בישראל, שקורו מבר חינה מקצועית. ברמת החייל קמו שתי קבוצות, וקבוצות דומות החלו לפעול בפתח־תקווה, ברמת השרון ובמרכז תל־אביב.

עם עזרה מוסדית

לאור הצלחת הקבוצות בצורה הלא־ממוסדת, חשבה אלן שיין כי הצלחתה תהיה הרבה יותר גדולה עם עזרה מוסדית. היא האמינה, כי יש חסר בתחום הטיפוח של פעוטות עד לגיל הגן ואמהות שאינן עובדות מחוץ למשק ביתן, וכי תפקיד הממסד לטפל בחסר זה.

"הייתי מתרוצצת בין הקבוצות עם הילד על הגב, באוטובוסים. באתי לכאן כאידיאליסטית, אף שאיבדתי עם הזמן לא מעט מהאמונה שלי שאפשר להיות ד־ברים. להתנדב זה באופי. בארה"ב הדרכתי ילדים בשכונות עוני. כאן גם האמנתי כי יש צורך בפעילות מקצועית ובהשקעה חינוכית באוכלוסיית הילדים הנמצאים מתחת לגיל חינוך חובה. זהו שטח שעדיין בוננו להלוסין, למרות שידוע כי ההשקעה הניתנת בגיל זה מטביעה את חותמה על הילד לכל חייו", מסבירה אלן שיין את הרקע למלחמתה בטחנות הרוח.

במשך שנתיים ניהלה אלן שיין פעילות נמרצת להשגת בניין שי־אכלס את קבוצות הפעילות של אמהות־פעוטות, שאותן שיכנה בבתים פרטיים. היא פנתה לכל גורם אפשרי: לג'וינט שהפנה אותה לחברת המתנ"סים, שאינה פועלת בתל־אביב; לסוכנות, שטענה כי אין עולים חדשים וכולם אזרחים – ולכן עליה לפנות לעירייה; למשרד הקליטה, המחלקה לקליטה חברתית, שטען כי אמנם היא עוסקת גם בעולים חדשים, אך בין האמהות יש גם ישראליות ולכן זו אינה שאלה

אלן שיין: מועדון לפעוטות ואמהות

של קליטה (ואנחנו חשבנו לתומנו כי זו בדיוק הקליטה האמיתית). משרד הרווחה הפנה אותה לרפואה ציבורית. ד"ר זהר אדלר, מנהלת מחוז תל־אביב במשרד הבריאות, הפנתה לעירייה. בעיריית תל־אביב, לאחר חודשי התרוצצות בין המוקד לשעות אחר הצהריים, הגיעה אלן שיין לחברה אבריג'א, מחזיקת תיק הבריאות בעירייה, והיא הטתה שכם. הארגון נרשם כעמותה ואבריג'א הפנתה את אלן לארגון נעמ"ת ולמועצת הפועלים. מן האחרונים קיבלה מבנה נטוש ומוזנח – בית מועדון ההסתדרות ברחוב קם 85, שאותו היא מפעילה זה שמונה חודשים.

המבנה ששופץ על־ידי מועצת הפועלים התמלא במשחקים וברהיטים – תרומות חברות שונות כמו "זורון לילד" מכפר סירקין, "צעצועי עצמך" – רהיטי גני ילדים, "אורגון תריסים", "מסדה" – פוסטרים ותמונות, "המגף יפה" – מרפים, "שילב" – קישוטי קיר, "טויואקס" – ספרים, "מאמא יוקרו" – צעצועים, ועוד. אלן, המפעילה את המקום בהתנדבות, גובה מן המשתתפים 20 שקל בחודש, דמי כיסוי ההוצאות השוטפות. המקום פתוח כל יום בשעות הבוקר ואחר הצהריים ומשמש מועדון משחקים לילדים ולאמהות. במקום מתקיימים מפגשים לנשים בהריון, הרצאות על הנקה ונושאים הנוגעים לטיפול בתינוקות. כן מקיימים בו חוגי התעמלות לאמהות ולילדים, הרצאות של פיזיותראפיסטית, דיאטנית ועובדת סוציאלית (בתשלום נפרד).

טוב, נדבר שוב

אלן שיין סבורה עדיין, כי השירות הניתן במקום מן הדין שיינתן על־ידי העירייה. היא פנתה בבקשה לקבל מרצים מקצועיים, או לפחות תמיכה כספית כדי שתוכל לממן מרצים בתשלום. במקום ביקרו כמה פעמים נציגי אגף הרווחה, השכונות והבריאות. התשובה הסופית היתה שלילית. ד"ר דונלד סילברברג, מנהל האגף לרפואה ציבורית בעירייה אומר: "הרעיון טוב. אלן שיין היא אישה נחמדה ואני מכבד אותה. הבעיה היא שהיא אינה מקצועית והיא נותנת הרצאות בתחומים שבהם היא אינה מוסמכת, כמו רפואה והתפתחות הילד. זה הפחיד אותי שהיא משתמשת רק בידע שלה, ועל כן אי אפשר לתת גושפנקה של העירייה. את אומרת שהיא ביקשה מרצים מקצועיים? טוב. אם כך אמרי לה בבקשה שהיא תחזור אלי ונדבר שוב". הצעתו הועברה אליה.

בערך אותו דבר קרה במועצת הפועלים. כשאליה פניתי בשאלה כיצד דורשת המועצה 700 שקל שכר דירה בעבור מקום שניתן לפעילות התנדבותית, ועוד רטרואקטיווית לשמונה חודשים. "אז דורשים. אז מה? לכל מכתב שיוצא צריך להתייחס ברצינות?" – זה היה המסר ההומוריסטי של צבי אידלמן, דובר מועצת הפועלים בתל־אביב. הוא הוסיף ברצינות: "ביקרתי במקום פעמים מספר. זהו מקום מצוין. מועצת הפועלים מברכת על היוזמה ומקווה כי יהיה לכך המשך גם בשכונות אחרות. המועדון לא ייסגר. מנהל מחלקת הנכסים אמנם תבע תשלום שכר דירה רטרואקטיווי, אך ההחלטה זו בוטלה. יש מקום לתשלום שכר דירה לכיסוי ההוצאות, אך הוא יהיה הרבה יותר נמוך ממה שנתבע, וההורים יוכלו לממן אותו בקלות. מסרי לאלן שיין שתפנה אלינו ונגיע להסדר. גם בעניין הטלפון למקום אפשר כבר לדבר – רק שתפנה".

אחרי שסיימתי את תפקידי כדוברת הגיעה תגובת העירייה: "העירייה אינה מספקת מרצים ואינה תומכת בגופים פרטיים, אלא בגופים ציבוריים בלבד". חשבתי לעצמי, כי משונה שבעידן הקומוניקציה עירייה צריכה לפעול על תקן של "נושא מכתבים", וכמה. וכל שתגובת דובר העירייה הגיעה אחרי שנה וחצי ולא לאלן שיין, שהפגיזה את העירייה במשך תקופה זו בפניות ובמכתבים. אבל לאלוהי הביורוקרטיה הפתרונים.

טונה עם כל דבר

מאת ליליאן קורנפלד

כשביקרתי השנה בארה"ב, נד־הותי כי כל ארוחת צהריים כללה, בין שאר המנות, גם סלט טונה בגוונים שונים, בתוספת ירקות כמו ברוקולי, אספרגוס, אפונה ירוקה ואגוזים.

הטונה היא דלת קלוריות (106 קלוריות לקופסה בת 190–200 גרם), עשירה בחלבון ובסידן. היא ארוזה בקופסה בתוספת מי מעין או מי ים, ואינה דורשת תוספת מלח. גם בטונה המשומרת בשמן יש רק כף אחת של שמן.

המחיר הסיטונאי של קופסת טונה הוא 1.4 שקל, והקמעונאי – 2.40 שקל בממוצע, לדברי צבי ויליגר, המפיץ דגי טונה בארץ. מקורות הטונה המשובחת ביותר הם תאילנד, פורטוריקו, יפן והפיליפינים.

להלן כמה עצות לשימוש בטונה, מתוך ספרי "הבישול הטוב":

אפשר להוסיף קופסת טונה לסלט תפוחי אדמה או לסלט ירקות – מתקבלת מנה טעימה ומזינה. אפשר למלא בטונה אבוקדו, ביצים קשות, עגבניות, פלפל ועלי חסה. כשמערבבים את הטונה עם מיונז או עם גבינה לבנה ושמנת, אפשר להשתמש בה כממרח לכריכים, או למריחה על לחמניות. אפשר לשים מלית טונה גם בתוך פחזניות.

אפשר לערבב טונה מפוררת עם סלרי, פטרוזיליה, מחמצים קצוצים, אפונה ירוקה, ביצים קשות ומרגרינה רכה עם קטשופ. בתערובת אני משתמשת גם בשמן הטונה או בשמן. אפשר להכין קוקטייל מכל החומרים שמניתי, ולשים בתוך גביע זכוכית, בתוספת זית שחור וטבעת פלפל ירוק.

סלט טונה שוודי (4 מנות) – מערבבים יחד 2 כוסות כרוב מגורר, גזר אחד מגורר, תפוח עץ מגורר, 2 בצלים ירוקים, פירורי טונה מקופסה, כפית מיץ לימון וכפית מיונז.

סלט טונה פלורנטיני (גם 4 מנות) – 2 כוסות תרד קצוץ, קופסה טונה מפוררת, 4 ביצים עלומות, 1 כפית רוטב סויה, אטריות מבושלות. מערבבים את הטונה והתרד ומפזרים על האטריות המעורבבות ברוטב סויה. יוצקים מלמעלה את הביצים העלומות ומגישים חם.

טונה בסטרוגנוף – מערבבים קופסת טונה, על נוזליה, עם שתי כפיות אבקת מרק פטריות. מוסיפים כוס חלב ובוחשים מעל להבה עד לתערובת אחידה. מגישים על גבי קלי פרוסות בחמאה, מעטרים בפלחי פטריות טריות מטוגנות בחמאה.

פונדו טונה – יוצקים בסיר פונדו כוס חלב, או יין, או מיץ עגבניות; מוסיפים כוס גבינה צהובה מגוררת דק, קופסה טונה מפוררת ושתי שיני שום כתושות. מבשלים יחד, תוך כדי בחישה, עד לעיבוי התערובת. מגישים בתוספת קוביות לחם שחור או לחם קימל, הנעוצות בשיני מזלג, וטובלים את הקוביות בתערובת.

קציצות טונה (הולכים טעים כבשר) – מערבבים קופסת טונה בבצלים קצוצים ובפטרוזיליה, פלפל שחור, כף קמח מצה (או חצי כוס מחית תפוחי אדמה). מוסיפים 1–2 ביצים, צרים קציצות ומטגנים בשמן חם. אפשר להגיש חמים ברוטב עגבניות או ברוטב לבן. מגישים על גבי מצע של אורז.

קלאסיקה אנגלית

כשהאנגלים אומרים "ביתו של האדם הוא מבצרו", הכוונה היא, בין השאר, לריהוט האנגלי שבביתו. פנים הבית הבריטי משרה אווירה של קלאסיקה ותרבותיות. כשנכנסים לחנותו של רמי אינרא, רהיטי מריאל בהרצליה, חשים לרגע על אי בודד – כמעט באיים הבריטיים. מוסיף לכך אורלוגין מהודר המשמיע ברקע את מנגינתו המפורסמת של ה"ביג בן". בשתי הקומות של מריאל פינות אוכל מגולפות, מזנונים מסוגננים, שולחנות־כתיבה מצופי־עור עם שלל מגרות נסתרות, ופינות ישיבה מהודרות. רמי אינרא הבעלים, חזר לפני שש שנים ארצה, משהות בבריטניה, והחליט להפוך תחביב למקצוע. כך הוא הפך ליבואן של ריהוט אנגלי עתיק וחדש, ומייצג בארץ חברות מן האליטה שבשוק הבריטי. המבחר במריאל מורכב מעתיק וחדש.

יש לו הגדרה מאוד מקורית למונח "עתיק": "עתיק זה לא עניין של גיל אלא של התרגיל", והוא מפרט: "גם בעוד 40 שנה יהיו רהיטי 'סוכנות' עדיין רהיטי סוכנות, אך בני 40 שנה. לעומת זאת, לרהיט שיוצר לפני עשרים שנה באיכות עילית – כמו שצריך, או הרבה מעבר לרמת המקובלת". וכאן הוא מצביע על שולחן סלוני יפהפה, כדוגמה. "לרהיט כזה יש ערך נאסף, וברבות הימים הוא יהפוך ל'עתיק'". היצרן של אותו שולחן, הוא מסביר, מספק רהיטים לבית המלוכה הבריטי; והמחירים משקפים את שיא האיכות, גם כשהוא בונה שולחן חדש. "כרגע מחירו של שולחן זה הוא 4,800 שקל – בעוד 20 שנה יהיה מחירו 48,000 דולר. כלומר פי 10!"

יש החוששים שריהוט אנגלי הוא כבד וכהה מדי לבית הישראלי. אינרא, שביתו, כמובן, מרוהט באותו סגנון קלאסי שמוצג במריאל, שולל את החששות מכל וכל. "הרהיטים הכבדים וה'חונקים' הם אלה ממזרח אירופה. הרהיטים הבריטיים אינם כאלה כלל, ואינם סותמים את הבית. לגבי ההשתלבות של הסגנון האנגלי בארץ ים תיכונית: אני חושב שזה עניין של תרבות. מי שיש לו ערכי תרבות יותר גבוהים, או נולד וגדל בבית מתורבת יותר, ישים דגש על איכות פנים הבית שלו, ויקנה רהיטים ברמה הזאת. אחרים יקנו במגוון..."

"סגנון", אומר אינרא, "אינו עניין שבאופנה. כשמדובר בקלאסיקה, לרהיט מסוגנן יש יתרון אבסולוטי על־פני ריהוט מודרני יותר". הוא מצביע, בהקשר זה, על העובדה שבהצגות וסרטים, כשמבקשים להראות סלון או משרד 'מכובדים' – הם יהיו מרוהטים תמיד בסגנון זה ודומיו. מריאל, אגב, סיפקו את הריהוט לסרט על־פי אגאתה כריסטי שצולם באחרונה בישראל, עם שורת כוכבים בין־לאומיים.

יתרון נוסף – כלכלי – לחוששים ממחיריהם הגבוהים, בטווח הקצר, של הרהיטים האנגליים, הוא בעובדה שתמיד יהיה להם שוק חוזר, במקרה שמישהו מבקש להחליפם.

השיפוץ של הריהוט האנגלי העתיק שמייבאים במריאל מתבצע בחנות בהרצליה, על־ידי צוות ותיק ומנוסה, המשלב טכניקות קלאסיות ומודרניות בחידוש הרהיטים. ואף מספק, על־פי רוב, שרות תואר ללקוחות, במידת הצורך.

רק מערכות הישיבה הסלוניות הנמכרות במריאל הן מודרניות בסגנונן. אינרא מסביר, בשמץ התנצלות: "יש לכך שתי סיבות – ראשית, הספות והכורסאות האנגליות הקלאסיות היו יפהפיות, אולי, אך ממש לא נוחות לישיבה; שנית, אין בארץ רפדים המסוגלים להתמודד עם אותן ספות באיכות הנדרשת". כדי להרגיע את מצפונו, הוא מייבא מערכות־ישיבה שיצרניהן עומדים בשורה אחת עם אלה של הריהוט העתיק. כך שהסלון נשאר בחברה טובה.

רהיטי מריאל, הממוקמים בבית מרכזים באזור התעשייה בהרצליה, מעניקים, כמובן, יעוץ מקצועי בבחירת הריהוט. וכמו שמעיד רמי אינרא: "95% מהלקוחות שלנו חוזרים אלינו". מ.

מקטורן גזור היטב משנתן/צמר וחצאית עם וולנים של יהודה דור (צילום: כמי בקינגר)

מעצב רב כישרון

מאת שולמית קיסרי

יהודה דור הציג בגן אורנים את תצוגת החורף שלו לטובת ארגון "שמע". דור הוא מעצב צעיר בשנות ה־20 שלו, שהפך מזמן לכוכב אצל נשים אופנתיות בעלות תקציב. הוא ללא ספק מעצב רב כשרון, בעל חוש נכון לאופנה עכשווית ורמה מקצועית גבוהה בבחירת בדים. באוסף הגדול (מדי) ניכר חוסר אחידות ברמת הביצוע, כמו בבחירת הקבוצות. יהודה דור נהג כצייר שה־כין לתערוכה כמות גדולה של תמונות אך לא השכיל בתוך השפע הרב למיין, ולנפות את הטפל מן העיקר.

לוא ידע להשאיר את העיקר בלבד ולמנוע מעינינו כ־15 דקות תצוגה וכ־30 דגמים מיותרים היה המבחר הכאילו מצומצם משאיר לנו טעם טוב בפה, בלי הסתייגויות. בין המיותרים היתה קבוצת בגדים בסגנון אזדין אליה, משנת 1984 (שמלות צמודות שחורות עם רוכסנים אלכסוניים) וכן קבוצות של חליפות ושמלות מעיל גזורות רע, שנראו כאילו לא נתפרו עבור הדוגמניות הדקות אלא עבור דקות יותר. לעומת זה הציג המעצב שפע של חליפות יפהפיות במשחקי מעיל ומקטורנים ארוכים גזורים היטב, חליפות עם משחקי פסים בלתי שגרתיים, סדרה של בגדים מאריגים בעלי טקסטורה עבה, בשילובי לבן ובז', שהיתה בעלת יופי מושלם.

יהודה דור אינו מפחד ממיני, אינו משחק משחק של "נאמנות כפולה", כיוון שהוא מבין שאופנה נכונה לזמנה ומי שמתפשר נופל בין הכסאות. האוסף הצטיין בשפע של מקטורנים טובים ואם ההצלחה לא תעוות את חוש המידה של דור ניתן לצפות ממנו לאוספים טובים יותר ויותר בעתיד.

באותה תצוגה הוצגו גם הפרוות המסוררות של אנה גרנפור, עשויות מן הפרוות היקרות בעולם: זיבלין, חורפנים, ברייטשוואנץ, שועלי כסף ומשחקים משולבים של עור נחש ופרוות, בשפע של דגמים יפים ויקרים, הנעים בין המעוצבים ביותר ועד המפוארים והגרנדיוזיים ביותר. למראה עושרו של האוסף אפשר להבין כי יש לאנה גרנפור גם לקוחות.

המשך ללא מהפכות

חליפת שני חלקים מעור של די.אר.ג'ורדן (עיצוב: נתן בוקובזה; צילום: יקי הלפרין)

האוסף השלישי (לחורף) של ד.ר. ג'ורדן, השייך לאיש העסקים נסים ברבי ולמעצב הפריסאי נתן בוקובזה הוא המשך, ללא מהפכות, של הקו שבחרו מראשית הדרך. לחברה יש שש חנויות בישראל ויצואה מגיע לשני מיליוני דולרים. העקיבות בסגנון ובגזרות עשויה להיראות במבט ראשון כמשעממת קמעא, כאשר מחפשים שינויים, אך היא מעידה על יציבות והתמדה בקו קלאסי צרפתי ובתכונת המוצר (בגדי עור), המבקש להיות קנייה לעונות ארוכות ולא לעונה קצרה חולפת. נתן בוקובזה נאמן למראה האלגנטי הצמוד. לחצאיות המהודקות הוא מציע מבחר אורכים, ממיני ועד אורכים המתקרבים לקרסוליים, משחק במשחקי קפלים ו"חצי פעמון". לג'ורדן מערכות של עור

הצעקה האחרונה

מצויר ביד וסריגים משולבים של צמר ואפליקציות עור במשחקים מעניינים. גם מבחר העורות לא מציע שינויים מהפכניים אלא ממשיך את הקו של בית ג'ורדן: משחקי הטבעה, שילובים של הדפסות והטבעות, משחקי מדפס וחלק. המערכות החלקות בעור, בגזרה ובקו היו המועדפות עלי. הצבעים מאופקים: יין, צבעי אדמה, כחול, שחור ולבן. הלהיט בהטבעות עור הוא עור דמוי נחש. המחירים: מקטורנים – 450 שקל, מכנסיים – 320 שקל, חצאיות – 265 שקל.

מלתחה אופטימלית

להנהלת השקם היה רעיון מקורי: להציע מלתחה אופטימלית לנשים, גברים וילדים עם רשימת פריטי מלתחה בסיסיים ושתי סדרות מחירים לבחירה. לדוגמא: לנשים – מלתחה הכוללת מעיל קצר או ארוך (מעיל צמר או מבד פרווה), שמלה, מכנסיים, סוודר, טריקו, עליון, נעליים, מגפי עור, אימונית (2 יחידות), "סט" הכל לפי בחירה, והתקציב נע בין 537 ל־996 שקל. לגבר – אותו פירוט מלתחה, לא כולל שמלה, בתוספת מגפיים – מחיר כולל בין 326 עד 624 שקל. לילדים – מלתחה הכוללת מעיל (לפי בחירה), שמלה, מכנסיים, סווטשרט, סוודר עליון, נעליים, מגפי גומי ואימונית. סך הכל – בין 278 ל־498 שקל. המבחר בשקם גדול, נקנה אצל יצרנים ישראלים אמינים וכדאי לנסות בזמן, כסקר לפני קנייה, כאשר לפחות התקציב המשוער נתון מראש.

להיטי החורף החדשים

גרבי סוזינג של סבינה. סבינה הוציאה עתה לשוק מבחר של גרבי מכנס וגרביונים באורך הברך, בסגנון סקסי. "סוזינג" שייך לסדרת "קצ־קי": גרביים דקים שקופים, בעלי עיטורים המופיעים לאורך החלק האחורי של הרגל, או מפוזרים על פני הגרב כדוגמת נקודות, עלים ופרפרים. מכיוון שזה החורף של הרגליים החשופות, הגרביים נעשים חשובים יותר ויותר. גרבי סוזינג מוצעים בשישה צבעים, במחירים של 5 שקלים לגרבי מכנס ו־3 שקלים לגרב באורך הברך. אגב: הגרב האופנתי בעולם מגיע לגובה של כ־10 ס"מ מעל הברך וכ־5 ס"מ מתחת למיני הקצר. ליצרנים כדאי להזדרז ולייצר לנו גם את הלהיט העולמי הזה.

בושם נורג'יוס של חברת "אוריס". חברת "אוריס" פועלת במסגרות יחסית, כדי לספק לקהל לקוחותיה הפוטנציאליים להיטים עולמיים. אמנם הבושם "גורג'יוס" היקר מאוד מבורלי הילס קיים כבר מזה שנים אחדות וידוע לכל אשה אופנתית ובעלת ממון, אך בכל זאת מציעה החברה תיקוי לבושם זה (ואינה מתכחשת לכך). התיקוי הוא גם בדמיון מסוים בריח וגם בדמיון בשם. היא מציעה, איפוא, את "גורג'יוס" לישראלית הרוצה להרגיש כאילו היתה כמעט מיליונרית־דולר ואת בתקציב נמוך בהרבה.

"פופה" – איפור חדש לחורף. חברת "פופה", המייבאת מוצרי איפור מאיטליה על ידי חברת "ליית", מציעה איפור חדש לחורף בשם "קפריצ'יו – המראה המנוסס". הסדרה החדשה כוללת שפתונים בשלל גוונים להזהים ושקטים, גלוס לשפתיים (משחת לחות שקופה), לכה בשלל גוונים, צלליות לעיניים באריזות של שני גוונים לקופסה, סומק – שני גוונים לאריזה וערכת איפור שלמה. המחירים נעים בין 7 שקלים ללכה ל־60 שקל לערכה שלמה.

"סימוד" – נעלי ספורט יוקרתיות. חברת "סימוד" האיטלקית, אחת הגדולות באירופה לייצור מוצרי ספורט, החלה לשווק את תוצרתה בישראל, באמצעות חברת "סילון ספורט בע"מ". "סימוד" היא חברת ענק שהיקף המכירות שלה ב־1986 הסתכם ב־300 מיליון דולר (לשם השוואה: חברת "בנטון", מן הגדולות בהיקף המכירות באירופה, מוכרת ב־600 מיליון דולר בשנה).

החברה מייצרת נעלי ספורט, מגפי ספורט ואימוניות, ונושא יוקרתה הן הנעליים העולות במחירן (וכן באיכות, ביוקרה ובעיצוב דגמים) על הנעליים היוקרתיות מסוג זה כ"נייק", "אדידס", "קונברס" ו"ריבוק". נעלי הספורט היוקרתיות מעור של "סימוד" עולות כ־100 דולר הזוג ויש דגמים יקרים אף יותר. לפי היקף המכירות המצוין לעיל, יש ביקוש לנעליים ברמת מחירים זו. החברה המייבאת את מוצרי "סימוד" לישראל מתעתדת לייצר את המוצרים גם בארץ. היא מוכרת כיום בישראל מבחר מוצרי אופנה כחולצות טי, אימוניות וסווטשרטים, תיקי ספורט ונעליים בכ־100 חנויות נבחרות. נעלי ילדים במחירן כ־38 שקל, תיקים – 20–40 שקל.

פכים קטנים מהדרך (ב')

מאת אברהם טל

א. לגור חמישה כוכבים, לשלם כוכב אחד

למי שעושה בדרכים בגרמניה מומלץ להימנע ככל האפשר ממלונות ולחפש את השלטים ZIMMER FREI בעיירות, בכפרים ובחוות איכרים. ברוב המקרים מקבלים תמורה של ארבעה עד חמישה כוכבים במחיר של כוכב אחד: חדרים מרווחים, כל הנוחות (השירותים לא תמיד בחדר, אך תמיד בקרבה), ומיועדים לאורחים ספורים בלבד, ניקיון מופתי, ארוחת בוקר שמשביעה לעיתים עד הערב ("למה אתם משאירים בצלחות? אביא לכם נייר ושקית ותקחו לדרך") וסבר פנים יפות.

את הרגישים, מטעמים מובנים, למגע עם גרמנים בלתי מוכרים אפשר להרגיע חלקית: רוב עקרות הבית המשלימות בדרך זו את הכנסת הבעל להקלת נטל תשלומי המשכנתא על הבית, לא נולדו עדיין בתקופה ההיא, או שהיו ילדות קטנות.

המחירים ללילה אחד (גבוה במקצת מאשר לשלושה לילות ומעלה) נעים בין 40 ל־50 מ"ג; גם לאחר התחזקות המארק, מציאה לא נורמלית. הצרה היא שלא בכל חלקי גרמניה העסק הזה מפותח – אבל באזורי התיירות המובהקים הוא שוכלל עד מאוד: בלשכת התיירות המקומית אפשר לקבל חוברת

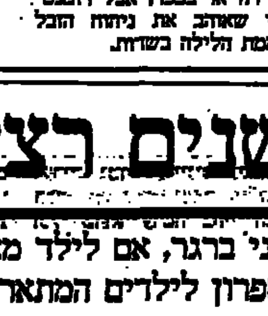

ובה פירוט מלא – מי ואיפה מציעה כמה חדרים, עם או בלי מקלחות ושירותים בחדר, מקבלים או לא מקבלים ילדים ו/או כלבים (בתרגום מילולי: "מסבירי פנים לילדים/כלבים"), המחירים.

המלצה מיוחדת: בית איכרים, קצת פחות נוח ומשוכלל מאשר בעיירה או בכפר, אבל רומנטי למי שאוהב את ניחוח הזבל ודממת הלילה בשדות.

חור בכיס

ב. רשימת קניות

הבאנו אתנו מנסיעה זו שלושה מכשירי חשמל ועברנו במסלול הירוק ללא כל נקיפת מצפון. להלן פירוט:

א. רדיו־טרנזיסטור קטן בעל תואר גדול – WORLD RECEIVER המותאם לקליטת כל הגלים אך במיוחד מגוון רחב של גלים קצרים, כדי לקלוט את שידורי קול־ישראל הרגילים בעת המסע – ובמיוחד החדשות על פרס ושמיר, ויצמן ושרון וכל שאר הגיבורים, למי שלא יכול בלעדיהן. הצפצוף הארוך והמעצבן בזמן השביתה נשמע באירופה בדיוק כמו בתל־אביב – רע מאוד. אפשר לקנות סוני או טושיבה, אבל כידוע כל דבר שהיפאנים עושים ביוקר, הטיוואנים עושים לא פחות טוב – בזול. "קולט עולמי" תוצרת TEC – 89 מ"ג.

ב. רדיו־טייפ למכונית, איי־אם ואף־אם, במקום התדריאן העתיק. סוף־סוף יהיה אפשר לשמוע (אם וכאשר תסתיים השביתה) את קול־המוסיקה, זו מעלתו העיקרית של המקלט. המכשיר הוא מתוצרת מפעל בלתי מזוהה אך נקרא מינכן ולכן חשוד כבלאופונקט מוסווה (יש שיטת שיווק כזאת אצל חברות יוקרתיות – לשווק מוצר איכות במחיר סביר תוך העלמת שם היצרן; מקלטי בלאופונקט משווקים תחת שמות של ערים גרמניות). מכשיר פשוט ביותר, בלי שום שכלול אודיו־דיגיטאלי סופר־אוטומטי – שום פורץ מכוניות המכבד את עצמו לא יתבזה בו, וזו מעלתו השנייה. נרכש בכלבו – 64.99 מ"ג (קרי וכתיב: ששים וארבעה, תשעים ותשעה).

ג. מכשיר הקלטה נייד, בסיסי ביותר, לצרכי העבודה (ראיונות וכו') גם כן תוצרת TEC. 29.99 מ"ג, באותו כלבו.

חברו את הסכומים, כמה יוצא? כ־184 מ"ג, כלומר 100 דולר בקירוב לפי השער בעת שחזרנו (כולל מע"מ מקומי). הסכום המותר לנוסע יחיד. אנשי המכס בישראל אינם מתחשבים כידוע בעובדות (חשבוניות, תגי מחיר על אריזות וכו') אלא רק בקטלוג שום חיבה, ולכן עברנו במסלול הירוק בלב שקט רק משום שהינו שניים.

ג. מבחן הזיהוי המוחלט

בנמל התעופה של שטוטגרט סיימה ההנהלה זה עתה מבצע הרחבה ושיפוץ שהפך את הנמל הקטן (אך הבין־לאומי) למתקן מרווח ונוח מכל בחינה – גם לנוסע הישראלי, שנאלץ כידוע לעבור כמה מדורי עינוי בטרם יעלה למטוס, כולל בידוד במעין־מכלאה. בשטוטגרט ה"מכלאה" היא משהו המזכיר קצת את אולם הנוסעים היוצאים בנתב"ג. השלטונות אינם מסתפקים במה שעשו ומסבירים כנראה שאין גבול לשיפורים. אי לזאת הטילו על חברת סקרים לבקש מהנוסעים למלא שאלון על השירותים שקיבלו בנמל ומידת שביעות הרצון מהם.

שני בחורים לבושים כמו ברוקרים בבורסה הגישו לנוסעים הממתינים באולם היוצאים דף־שאלון, לוח מתכת (לנוחות הכתיבה) ועט צהוב, ושאלו אם יקשה עליהם להשיב על כמה שאלות. הנוסעים היו ברובם המכריע גרמנים שיצאו לסיור בארץ הקודש והם מילאו את השאלונים בשקידה. לאחר שעה קלה נקראו הנוסעים לעלות למטוס. על כסאות אחרים נשארו מונחים שאלונים ממולאים, לוחות מתכת ועטים צהובים, ששני הבחורים לא הספיקו לאסוף. במטוס הצביעה רעייתי על נוסע אחר שישב לא רחוק. "מה אתך?" שאלתי. "הוא ישראלי" אמרה אשתי. "מנין לך?" שאלתי. "תנחש לבד" אמרה. לא עלה בדעתי שום רעיון – הוא נראה כמו כל נוסע קשיש אחר במטוס, ואלה כאמור היו ברובם גרמנים. "תסתכל על העט שהוא כותב בו". נכון, זה היה בדיוק עט צהוב כזה. האיש שירבט בו משהו מימין לשמאל על גיליון נייר שהיה מונח על גבי גיליון של "ידיעות אחרונות". ישראלי ללא ספק, שהתבלבל ושכח להשאיר את העט ליד השאלון באולם הנוסעים. קוזה.

הרבה שנים רצינו ילד קטן

מאת עדנה לוינשטיין

רוני ברגר, אם לילד מאומץ בן שש, חיברה ספרון לילדים המתאר את מעשה האימוץ בדרך הטבעית ביותר

"במשך הרבה הרבה שנים אבא של רון ואני רצינו ילד קטן או ילדה קטנה... יום אחד הרופא אמר לי ולאבא של רון שלא נוכל להוליד ילד. התחלנו לחשוב איך בכל זאת נוכל לקבל ילד קטן". כך פותחת רוני ברגר את הספרון "רון שלי" (הפקה עצמית, איורים: רוני ג.), שכתבה והעניקה לילדים רכים. הספרון ממשיך ומספר על מעשה האימוץ, החל ברגע שבו מתבשרת האם כי לא תוכל להביא ילד לעולם ועד ליום שבו משתלב הילד המאומץ במשפחתו החדשה והופך לחלק ממנה.

רוני ברגר (41), בעצמה אם מאמצת לילד בן שש, שהוא "הכי מתוק בעולם", לדבריה, היא עובדת סוציאלית ובעבודתה עם ילדים ובני נוער במסגרות של בריאות נפש נפגשה לא אחת גם עם משפחות שאימצו ילדים ועמדו בפני קשיים. "הקשיים נובעים מכך שלא תמיד יודעים איך לדבר על האימוץ עם הילד והסביבה", היא אומרת. "אם זה סוד – כי אז הסוד הוא גם כלפי הילד וגם כלפי הסביבה. אם נוהגים בגילוי לב – אז שוב, גם הילד וגם הסביבה צריכים לדעת הכל". במשך הזמן נוצרו מפגשים מעניינים מאוד בין רוני ובין המאמצים והמאומצים ועלה במוחה הרעיון לכתוב על האימוץ לילדים, בשפתם שלהם, תוך הסתמכות על הפגישות שהיא מקיימת ועל נסיונה האישי. רוני מודה כי ספק אם היתה מגיעה לכתיבה לולא ניסיון אישי זה.

רוני היא בוגרת ומוסמכת בעבודה סוציאלית מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים ומוסמכת החוג לפסיכותראפיה של בית־הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב.

בעבר עבדה במרפאות שונות לבריאות הנפש כעובדת סוציאלית פסיכיאטרית, כשתחום ההתמחות שלה הוא ילדים ונוער ומשפחותיהם. משנת 1974 היא מלמדת בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל־אביב ובמקביל פתחה, עם שניים מחבריה הפסיכולוגים, נעמי מור ושאול נבון, את מכון "תומר" לשירותי פסיכולוגיה רפואית, המתמקד בהשלכות הנפשיות של מחלה גופנית על החולה ומשפחתו.

"כשנודע לי שלא אוכל ללדת היה עלי להמתין קרוב לחמש שנים, שהוא הזמן המקובל, עד שקיבלתי את בני", היא מספרת. "האלטרנטיבה היא הבאת תינוק מברזיל, אך הדבר אינו פשוט, משום שבמדינה קשה על ההורים ותמיד נדמה להם שאם יחפשו עוד ימצאו תינוק יותר מוצלח ואין לדבר גבול. כאן ההמתנה אמנם ממושכת אבל יש לכך הצדקה, כי צריך לעמוד היטב על טיבה של המשפחה המאמצת ולוודא שהילד יקבל את הבית הכי טוב שאפשר".

החשוב ביותר, לדעתה של רוני ברגר, הוא גילוי האמת לילד, הגיל מהרגע שהוא מסוגל להבין. בביתה שלה היתה המלה "ילד מאומץ" מושג פתוח במשך כל הזמן, למן הרגע שבו הגיע הילד הביתה. כשההורים החליטו לספר לילד את האמת, הוא קטע אותם ואמר: כל הזמן ידעתי. האמת, לפי גרסתה של רוני, היא לומר שהאשה שילדה את הילד לא יכלה לגדל אותו ודאגה שתהיה לו משפחה אחרת. "עד היום אני מאמינה שזו היתה האמת אצלי", היא אומרת בחיוך.

מימון עצמי

"רון היה תינוק מפוצץ, עם עיניים חומות, אצבעות קטנות ואוזניים יפות. ברגע שהחזקתי אותו הוא התקפל כמו תלתול, פקח לרגע את עיניו והציץ בי ושוב נרדם כאילו הרגיש שהגיע להורים שלו".

חשוב שהילד המאומץ, סבורה רוני, כמו הילד הטבעי, לא יתבקש לענות על ציפיות ההורים. אם מנסים לעצב את הילד לפי משאלות הלב של ההורים – נוצרים קשיים ובעיות בגידול הילדים ולא אחת מגיעות משפחות כאלה לטיפול מקצועי. בית הספר לעבודה סוציאלית הכין באחרונה תוכנית דו־שנתית לאנשים, בעלי תואר ב.א. התוכנית מכשירה מנחים לקבוצות ההורים ורוני עומדת בראשה. המנחים יוכלו לסייע בבוא היום בסוגיות של אימוץ ילדים, [illegible] בידי ההורים וקשיים אחרים שיתעוררו במשך הזמן.

את הספר "רון שלי" הפיקה רוני בעצמה, במימון עצמי. הוא אינו מופיע בחנויות והיא מנסה להפיץ אותו "מפה לאוזן", כדבריה, באמצעות ידידים, משפחות מאמצות ושירות האימוץ, לאוכלוסיה המעוניינת. הסיפור, הכתוב בפשטות ובלשון המובנת לכל ילד, יוכל להקל על הורים מאמצים ועל ילדים שנבצר מהם לגלות פתיחות מספקת בעניין האימוץ. רוני מאמינה כי יש ללמוד על הנושא גם במוסדות החינוך. כיום אין אנשי החינוך יודעים להתמודד עם הבעייה, היא סבורה, למרות שמעטה הסודיות מוסר מעליה בהדרגה ומפנה מקומו לגילוי לב ופתיחות. המשפחה המאמצת שוב אינה מכונה "משפחה חריגה" בפי אנשי מקצוע כבעבר, אלא "דגם משפחתי אלטרנטיבי". חשוב מאוד, לדעתה של רוני, להפעיל במערכת החינוך בהקדם האפשרי שעורים מיוחדים לאימוץ ילדים.

קיטק
סדנא ליזמים, כלכלנים ומנהלי פרויקטים:
BUSINESS PLAN
מחזור א': 10-11 בנובמבר 1987 • מחזור ב': 8-9 בדצמבר 1987
מלון השרון, הרצליה
מנחה: מר דוד סלומון
מנהל חברה לתכנון עסקי.
עד לאחרונה ראש מחלקת כלכלת התיעוש בסאיטקס
* מהם המקורות לגיוס הון בישראל ובחו"ל?
* מה כלול בתכנית העסקית?
* מה מחפש המשקיע בתכנית העסקית?
* במה מסייעת מערכת מומחה לתהליך בניית התכנית?
* מהם מבחני הקבלה לתכנית עסקית?
* כיצד בונים בפועל תכנית עסקית?
חדש !!! EXPERT SYSTEM על PC !!!
תרגול, בניה מודרכת וניתוח תכנית עסקית
פרטים והרשמה: טל. 03-257202
המרכז הישראלי לניהול

כבלי ציון-מפעלים מאוחדים בע"מ
הודעה לבעלי המניות בחברה
על ביטול
אסיפה כללית שלא מן המניין
מאחר והבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ לא אישרה להאריך את תקופת המימוש של כתבי האופציה רשומים על שם (סידרה 3) ניתנת בזה הודעה על ביטול האסיפה הכללית שלא מן המניין של החברה שנקבעה ליום 20 בנובמבר 1987.
י. כרמל
מזכיר החברה

ארגמן תעשיות בע"מ
ניתנת בזה הודעה לבעלי המניות של החברה כי ביום ה', 26 לחודש נובמבר 1987 תתקיים במשרדה הרשום של החברה ביבנה אסיפה כללית יוצאת מן הכלל שתתכנס בשעה 09.00 בבוקר.
האסיפה תתכנס על מנת לדון ואם ימצא לנכון לקבל, עם או בלי שינויים את ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת:
לשנות את תקנון ההתאגדות של החברה באופן שלאחר תקנה 79 תיווסף תקנה 79 א' ובה ייאמר:
"המנהלים יהיו רשאים בכל עת למנות אדם נוסף כמנהל, בין לשם מילוי משרת מנהל שהתפנתה באקראי ובין לשם תוספת מנהל לדירקטוריון, בתנאי שמספר המנהלים לא יעלה על המספר המירבי שנקבע בתקנון זה או על פיו. אולם האסיפה הכללית תוכל בכל עת לפטר אדם שמונה כך וכן, אם תרצה, למנות מנהל אחר תחתיו. מנהל שמונה על פי תקנה זו יתפטר באסיפה הכללית הרגילה הקרובה, אולם הדבר לא ימנע את בחירתו מחדש כמנהל."
בפקודת מועצת המנהלים
לאה הלפרין
מזכירת החברה

הרפורמים נגד יחסי ישראל–דרא"פ

ועידת התנועה הרפורמית קוראת לישראל "להפסיק מיד את כל משלוחי הנשק" לדרום אפריקה

מאת יואב קרני

שיקאגו

העצרת הכללית של איחוד הקהילות הרפורמיות באמריקה קראה שלשום לישראל להפסיק מיד את כל משלוחי הנשק לדרום אפריקה, ולהטיל עליה סנקציות כלכליות, "בתואם לצעדים שכבר נקטו ארה"ב וכמה מדינות מערב-אירופה". במקביל נודע, כי כמה מראשי התנועה נגד האפרטהייד בארה"ב ביקשו להיפגש עם שגריר ישראל בוואשינגטון, לדון אתו בקשרים הצבאיים הנמשכים בין ישראל לדרום אפריקה. מנהיג שחור בולט בארה"ב אומר, כי המשך היחסים הוא עניין של "כאב ודאגה" ל"שחורי אמריקה והעולם כולו".

החלטת הוועידה של התנועה הרפורמית מתארת את מאזן יחסי ישראל עם דרום אפריקה כ"נטול עקיבות". באשר ישראל "גינתה את האפרטהייד, ובאותה שעה גם קיימה יחסים כלכליים וצבאיים עם דרום אפריקה". זו הפעם הראשונה שארגון יהודי מרכזי בארה"ב משמיע ביקורת כזאת על ישראל. עד תחילת השנה קיבל הממסד היהודי האמריקאי את טענת ישראל, שאין לה אלא יחסים מסחריים מצומצמים עם דרום אפריקה, ושאין לה כלל יחסים צבאיים.

העצרת הכללית של התנועה הרפורמית, שנעלה אתמול בשיקאגו, קיימה בחמשת הימים האחרונים דיונים על שורה ארוכה של עניינים, ברובם הגדול עניינים פנים-קהילתיים ופנים-אמריקאיים, במעמד 3,500 צירים, מכל רחבי ארה"ב וקנדה.

אחד הפעילים המרכזיים בתנועה הרפורמית, הרב דייוויד סאפרסטין מוואשינגטון, אמר כי בשנים האחרונות "מנהיגים של ממשלת ישראל הוליכו שולל לא רק את הציבור האמריקאי, אלא גם את הידידים המובהקים ביותר של ישראל בקונגרס ובקהילה היהודית". הוא כיוון את דבריו לגירסה הרשמית של ישראל במשך שנים ארוכות, שאין לה כל קשרי צבא עם דרום אפריקה.

הצעדים הנוספים הנדרשים

סאפרסטין עומד בראש "המרכז לפעילות חברתית", שהוא כלי ההשתתפות העיקרי של התנועה הרפורמית בחיים הפוליטיים של ארה"ב. הוא אמר ל"הארץ", כי "אכזבנו התעוררה, מפני שחזרנו על מה שאמרו לנו". הוא גם הוסיף, ש"אם יישנה מעשה כזה, הוא עשוי להסב נזק ניכר לעניינה של ישראל באמריקה". הרב סאפרסטין הוסיף, כי "סנאטורים וצירים יהודיים בבית-הנבחרים, ידידים חשובים של ישראל, היו מאוכזבים מאוד והרגישו שישראל בגדה בהם".

העצרת הרפורמית הביעה אמנם שביעות רצון מהודעת ישראל, שלא תחתום הסכמים צבאיים חדשים עם דרום אפריקה. אבל קראה לישראל לנקוט את הצעדים הנוספים הבאים: "להטיל על דרום אפריקה סנקציות כלכליות, בהתאם לצעדים שכבר נקטו ארה"ב וכמה מארצות מערב אירופה. להפסיק לאלתר את כל משלוחי הנשק לממשלת האפרטהייד בדרום אפריקה. להנהיג מדיניות של התרחקות (מדרום אפריקה) בכל התחומים של מעורבות כלכלית, לרבות מחקר ופיתוח. לנקוט את הצעדים הכספיים הבאים, כדי להפגין את התרחקות ישראל מדרום אפריקה: (א) לסיים את כל מערכות היחסים עם אלה המכונות 'מדינות לאומיות' (היינו, הטריטוריות השבטיות, שדרום אפריקה העניקה להן עצמאות נומינלית), ובכלל זה יחסים כלכליים וצבאיים; (ב) לשים קץ לבריתות של ערים תאומות, כגון הברית בין חיפה לקייפטאון ובין רדבן לאילת".

עמדה שאי אפשר להגן עליה

הרב סאפרסטין הוסיף, כי "ישראל ראויה לאשראי על צעדים שנקטה עד כה. "בהתחשב בלחצים הצבאיים והכלכליים שהיא נתונה להם, ובהתחשב בלחצים של יהודי דרום אפריקה". אבל מה שנעשה עד כה הוא "רק צעד ראשון", אמר. "על ישראל לבטל בהדרגה גם את החוזים הצבאיים והכלכליים הקיימים" שלה עם דרום אפריקה, "בקצב המתאים". הרב סאפרסטין גם העיר, שקשרי ישראל עם דרום אפריקה יוסיפו להעיב על יחסי הקהילה היהודית בארה"ב עם הציבור השחור.

ואמנם שני פעילים שחורים מרכזיים במאבק נגד דרום אפריקה קבעו לפני שבוע להיפגש עם שגריר ישראל בארה"ב, משה ארד, לדון אתו בקשרים הצבאיים בין ירושלים לפרטוריה. השניים הם וולטר פונטרוי, המייצג את מחוז קולומביה (הכתובת העיר ואשינגטון) בקונגרס של ארה"ב, ורנדאל רובינסון, העומד בראש "טראנס-אפריקה", שדולה הפועלת בוואשינגטון לטובת המדינות השחורות באפריקה ובים הקאריבי.

רובינסון אמר בראיון טלפוני, כי הודעת ישראל שהיא תימנע מלחדש חוזים צבאיים קיימים עם דרום אפריקה "מעוררת צער ואינה מתקבלת על הדעת". הוא הזכיר, כי כמה מן החוזים האלה "לא יפקעו אלא בסוף המאה". "להודיע שהחוזים לא יחודשו", אמר רובינסון ל"הארץ", "זה כמו להציע, שמי שהיה יורה שלוש פעמים בקורבן יבטיח אחר כך שלא לחזור ולטעון את האקדח. זו עמדה שאי אפשר להגן עליה". הוא הזהיר, כי עניין קשרי ישראל עם דרום אפריקה "יזכה לתשומת לב גוברת והולכת".

רובינסון, אשר מילא תפקיד בולט בארגון המערכה נגד דרום אפריקה בארה"ב, אמר כי הוא מתכנן, "יחד עם מנהיגים אחרים של התנועה נגד האפרטהייד", להוסיף ולהבהיר את התנגדותו ליחסי ישראל — דרום אפריקה. אבל הוא נמנע מלפרט, וסירב לומר אם העניין יועלה בזמן הקרוב בקונגרס של ארה"ב.

ישראל מוסיפה לסחור

ארה"ב הטילה סנקציות כלכליות על דרום אפריקה בשנה שעברה. משרד החוץ האמריקאי פירסם בתחילת השנה דין-וחשבון על המדינות הסוחרות עם דרום אפריקה. ערב פרסום הדו"ח הודתה ישראל בפעם הראשונה, שיש לה יחסים צבאיים ענפים עם ממשלת המיעוט הלבן בפרטוריה. תחת איום של עונשים מצד ארה"ב החליטה ממשלת ישראל שלא לחתום חוזים צבאיים נוספים עם דרום אפריקה, אבל גם הודיעה שתעמוד בכל החוזים הקיימים.

אחד הדוברים השחורים הבולטים ביותר באמריקה אמר ביום שבת, כי "יחסי ישראל עם דרום אפריקה מטרידים שחורים רבים". הדובר, ראש עיריית שיקאגו הארולד ואשינגטון, הזכיר את העניין כאשר נשאל אם יחסי היהודים והשחורים בארה"ב שרויים במשבר. הוא אמר ל"הארץ": "יש-לנו-בעיה-(...) אנחנו אומרים לסוחרינו, גם לסוחרים לבנים, שלא לסחור עם דרום אפריקה, מפני שהיא מייצגת בעינינו משהו המוקצה מחמת מיאוס. אבל מדינת ישראל מוסיפה לסחור. זה מטריד אותנו".

ואשינגטון, לשעבר ציר קונגרס, הידוע בידידותו כלפי ישראל, הוסיף: "אינני יכול להביע במלים מה שאני מרגיש (...) כאב, דאגה (...) אתם חייבים לחזור ולשקול את כל זה. זה מסובך (...) אינכם יכולים לעשות משהו שהוא מוקצה מחמת מיאוס בעיני כל השחורים בעולם, וגם בעיני לבנים".

הטור שלי / נתן דונביץ

שידורים מבית המשפט

אינני בטוח שמקבלי ההחלטה לשדר את משפטו של דמיאניוק בשידור חי בטלוויזיה התבוננו למה שאנו רואים בשבועות ובחודשים האחרונים. הכוונה היתה להציג לציבור גדול ככל האפשר, של בוגרים ותלמידים, את אשר אירע בשואה. הניחו, בלי לחשוב עד הסוף, שתהיה כאן חזרה על משפט אייכמן. למשפט אייכמן, אמרו, היה ערך חינוכי רב, משום שרבים מאוד עשו באמצעותו היכרות יותר מעמיקה, ומתמשכת, עם האירוע הטראומטי ביותר בקורות העם היהודי.

במשפט דמיאניוק, הרחוק מבחינות שונות ממשפט אייכמן כרחוק מזרח ממערב, הסיפור שונה לחלוטין. אינני זוכר מתי באחרונה עסקו העדויות בתיאור השואה ושיטות ההשמדה. בזה אחר זה עולים עדים המעידים על דיו, תמונות, בדיקות לייזר, וגם על הנעשה או שאינו נעשה בק.ג.ב.

כל אלה נושאים חשובים ומעניינים לעצמם. הדראמה של קריסת עד-מומחה בחקירה הנגדית היתה תמיד דראמה קולנועית, אנושית מאוד. צופה-הטלוויזיה זוכה לחומר רב ומעניין, אבל אינני בטוח שזאת היתה כוונתם של מקבלי ההחלטה לשדר את המשפט.

רצוני להדגיש שאינני מרמז לעצם המשפט ולנאמר בו; השופטים הם הקובעים מה חשוב ומה אינו חשוב. עניינִי הוא בצורך לשדר את המהלכים הללו בשידור חי בטלוויזיה, יום אחר יום, שבוע אחר שבוע. נראה לי, שהדבר יצא כבר מכל פרופורציה סבירה. ההצגה הלאומית — בעיקר לפנסיונרים ולמי שעתותיו בידיו. תלמידים ממילא מצויים בבית-ספרם בשעה שהשידורים הללו מועברים. התמצית עשויה לדבר אליהם הרבה יותר. גם מבחינת השעה שבה היא מוקרנת וגם משום שהיא מביאה את עיקרם של הדברים. כאשר תגיע שעת הסיכומים, של התביעה ושל ההגנה, ייתכן שטוב יהיה לעניין הציבורי להקרין את מהלך המשפט בשידור ישיר. וכך, כמובן, בשעה שתוקרא הכרעת הדין.

בשעה שמתנהל בירושלים משפט דמיאניוק, מתנהלים בבתי משפט אחרים בארץ משפטים פליליים שיש בהם ללמד הרבה על הנעשה בחברה הישראלית. למשל, משפט רציחתו של חיים שושן בכלא הישראלי. ואיש אינו מציע, או מעלה על דעתו, לשדר את המשפט בטלוויזיה. מה גם, שהצעה כזאת תידחה מיד מצד נשיא בית המשפט העליון והשופטים היושבים בדין, כי לא היתה שום כוונה לשדר משפטים בשידור ישיר, או בכל שידור אחר. לכל היותר כתבה מקוטעת, דיווח ענייני על מה שאירע באותו יום בבית המשפט.

על כן, טוב יעשו הנוגעים בדבר אם ישקלו הפסקת השידור מבעיני והאמצה עד שיגיע תורם של הסיכומים, בעוד חודש או חודשיים. השידור הזה, להזכירכם, עולה גם ממון רב למדי.

מושגים חדשים

ועדת לנדוי, שחקרה את התנהגות השב"כ, טבעה שני מושגים חדשים שבתי המשפט עשויים למצוא עצמם עוסקים בפרשנותם. "מידה מתונה של לחץ פיסי" ו"לחץ פסיכולוגי לא אלים" זכו בהיתר כשרות.

ישמרני האל מנפילה לידי חוקרים שיפרשו את שני המושגים הללו על-פי דעתם. בלי לשבור את עצמותי, ובלי להכניס את רגלי בסד, אעבור שבעת מדורי גיהנום.

הרי היה זה השופט לנדוי עצמו, בשבתו בבית המשפט העליון בערעור של ארצי נגד היועץ המשפטי (ערעור פלילי 264/65), שיצא בשצף-קצף נגד שיטות חקירה כאלה.

ארצי, פקיד במס-ההכנסה, נחשד, נאשם ונמצא אשם בקבלת טובות הנאה. חוקריו גידפו אותו, העליבו אותו, העירו אותו בשעת לילה מאוחרת כדי לחוקרו. מה אמר על כך בית המשפט העליון בראשותו של השופט לנדוי? "נזכור נא שסדרי החקירה המשטרתית הנהוגה במשטר פלוני הם בבואה די נאמנה של טיב המשטר כולו. שומה על אנשי המשטרה ושומה על בתי המשפט לשמור ולהישמר מתופעות הידועות לנו לשימצה ממשטרים טוטליטאריים שבדרכיהם לא נלך".

על ארצי לא הופעל שום לחץ פיסי, לא הונחתה עליו אפילו מכה אחת. הלחץ הפסיכולוגי עליו לא היה אלים, לא הפשיטו אותו, לא העמידוהו עירום בקור. וככל זאת גינה בית המשפט העליון את חוקריו גינוי חריף במיוחד.

עתה ניזה שאירע פיצוץ בבלוני הגז בחצר, בתל-אביב או בחיפה. זה קורה אחת לכמה חודשים. מיד לאחר האירוע מודיעה המשטרה שהיא חוקרת גם בכיוון הפלילי. נניח שמישהו מבין הדיירים מעיד שיש הצרן, ערבי, שנפגע מכך שלא שילמו לו את אשר ביקש או אולי אחד השכנים העליב את אביו ואת אמו. עוצרת המשטרה את הצרן, קודם כל, כדי שתוכל להודיע לתקשורת שנעצר חשוד. זה מאיר את המשטרה באור-הנהגות של יעילות נחרצת.

חוקרים השוטרים את הצרן על פי אמות-המידה המותרות למשטרה. אסור להפעיל עליו שום לחץ, מכל סוג שהוא. אינני תמים, וברי לי שקודם כל יכו אותו. בתוך החקירה אולי יעלה חשד שהוא חבר באש"ף, ויעבירו אותו לידי החוקרים של השב"כ. אלה, יהיו להם עתה אמות-מידה רשמיות חדשות. יפעילו על הצרן "מידה מתונה של לחץ פיסי" ו"לחץ פסיכולוגי לא אלים". הוא עשוי, לרווחת החוקרים, להודות בכך שזומם לפוצץ לא רק בלוני גז אלא גם את קריית הממשלה.

לבסוף, אבל רק לבסוף, יתברר שלא היה כלל בתל-אביב ביום הפיצוץ. חברת הגז תודה, לאחר בדיקה, שהיתה דליפת גז אשר גרמה לפיצוץ.

נראה איך יתמודדו חוקרים עם המושגים החדשים. יתמודדו, או יסגלו את המושגים לעבודתם היומיומית.

בדין ובצדק / צבי הראל

בן 79 ממתין לפסיקת העליון

לא אחת מותח בית המשפט העליון ביקורת על הערכאות התחתונות בגין עינוי דין שנגרם לבעלי הדין. במקרה שלפנינו נושא הביקורת הוא בית המשפט העליון עצמו.

המדובר במקרהו של שמואל מלך מסביון שכלבים תקפו אותו ונגסו בבשרו. באמצע שנת 1983 זכה מלך בתביעה אזרחית שהגיש נגד בני הזוג רודה וד"ר ריצ'ארד קורנהאוזר מסביון. להלן הממצאים שנקבעו על-ידי השופטת הדסה בן-עתו בהכרעתה.

המקרה היה ב-18.6.81. מדי בוקר נהג מלך, בן 73 אז, לערוך טיול בוקר. בהולכו הליכה ובהולכו ריצה קלה במסלול שקבע לעצמו בין הווילות המפוארות בסביון.

כשהתקרב מלך לאחד הבתים, עטו עליו ארבעה כלבים. שלושה תקפו אותו ואילו השלישי הצטרף אליהם בנביחות. לא היה מדובר בנשיכות: הכלבים טרפו חלקי גוף של הקשיש. הם אכלו את בשרו עד שנתגלתה עצם הרגל. בשלב מסוים אף גררו אותו מהכביש לשטח שליד הכביש.

האירוע נמשך עת לא קצרה. שכן, שכנים שנזעקו למקום לא השיטו לו עזרה בפחדם מפני הכלבים. מלך שנלקח לבית החולים אושפז, עבר ניתוחים, ונותר בעל נכות של 80 אחוז לצמיתות. עד ליום המקרה עבד מלך בחברת הנסיעות "פלתורס". עד לגיל 65 עבד כמנהל סניף בנק.

השופטת בן-עתו קובעת, כי שני כלבים לפחות של בני הזוג קורנהאוזר (כלבי רוטוויילר) תקפו את מלך. עוד קבעה השופטת, כי המסקנה ששני הכלבים הם של בני-הזוג קורנהאוזר היא מעבר למידת ההוכחה הדרושה במשפט אזרחי. לאחר שהשופטת קבעה את אחריותם של בני-הזוג קורנהאוזר, היא ניגשה לקבוע את גובה הפיצויים. נכותו של התובע, קבעה השופטת, מתבטאת בצליעה, בקושי לעשות כל עבודה פיסית, בקושי מיוחד לעשות עבודה בידו הימנית בשל הפרעה בכתף, ובצלקות רבות. לפני המקרה היתה בריאותו טובה במיוחד בהשוואה לאדם בגילו.

בסך הכל חויבו שני בני-הזוג (בעלי הכלבים) לשלם למלך סכום של 2.56 מיליוני שקלים ישנים, שהיו שווים אז לכ-53 אלף דולר. עד כאן ממצאים שנקבעו בפסק דינה של השופטת בן-עתו.

הנתבעים הגישו ערעור, אולם מלך הגיש ערעור נגדי, שבו ביקש להגדיל את גובה הפיצויים שנפסקו לו. הערעורים הוגשו לפני ארבע שנים, באוגוסט 1983. הסיכומים נשמעו בבית המשפט העליון לפני כשנה ושלושה חודשים. עד עצם היום הזה ממתין מלך בן ה-79 לפסק-דין סופי. זאת ועוד: הנתבעים שילמו אמנם את כל הסכום. אולם הצדדים במשפט הסכימו כי מלך לא ישתמש במחצית הסכום, משום שהוגש ערעור לבית המשפט העליון.

במסגרת התביעה בערכאה הראשונה, בבית המשפט המחוזי, ביקש מלך להקדים את התביעה בגלל גילו ובקשתו נענתה. התביעה הגיעה לבית המשפט המחוזי במארס 1982. מאז שנפתח המשפט בפני השופטת בן-עתו, שלא עבר... נמשכה שבועות מספר. התנהלו ישיבות מדי יום כמעט. יתר-על-כן: כשבועיים בלבד הפרידו בין השמעת הסיכומים של הצדדים עד למתן פסק-הדין.

הדסה בן-עתו: קבעה את אחריותם של בעלי הכלב

חשבונות חסויים ב"מוריץ-טוכלר"

בכתב האישום האחרון שהוגש — לפני שבועות מספר — בפרשת חברת ההשקעות "מוריץ-טוכלר", מלטת עבירה חדשה שבה מואשמת המנהלת הפעילה של החברה יעל מוריץ. זו עבירת מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות שלא בהתאם).

התביעה טוענת, כי החברה ניהלה 1000 חשבונות חסויים שהיו שייכים ללקוחות אנונימיים שזהותם לא נחשפה גם בעת חקירת המשטרה. מספרי החשבונות הם מ-8001 עד ל-9000. לטענת התביעה, החברה ומנהליה לא רשמו את בעלי החשבונות הממוספרים מטעמים פסולים, ובפתיחת חשבונות בלי שם ניסו לגנוב את הכסף שהופקד באותם חשבונות, לצורך מסחר בניירות ערך.

ייחודה של עבירה זו, בניגוד לעבירות אחרות שבהן האשמה יעל מוריץ, הוא בהיותה שאלה משפטית גרידא: האם עצם ניהול חשבונות ממוספרים הוא בגדר עבירת מס הכנסה?

פילץ מכיר רק את פלאטו

איש העסקים אריה פילץ העיד גם הוא באחרונה במשפטו של שמואל פלאטו-שרון שנתבע על-ידי חברה צרפתית להשיב לה 14 מיליון דולר. לטענת הצרפתים, הוציא מהם פלאטו-שרון את הכספים, העבירם בדרכי מרמה עקלקלות והשקיעם, בין השאר, בשני פרויקטים בישראל: הפרויקט הכושל של התחנה המרכזית החדשה והפרויקט המצליח של "דיזנגוף סנטר".

פילץ, יחד עם פלאטו-שרון, נמנה בין המשקיעים הבולטים בשני פרויקטים אלה. פרקליטה של החברה הצרפתית, עו"ד ביתר גרוס, העלה את פילץ לדוכן העדים כדי שבית המשפט יתרשם כי פילץ הכיר את פלאטו-שרון, ולא למשל את אמו אסתר שייבייה, שרשום רב חברות רשומים על שמה. כך, למשל, סיפר פילץ בעדותו כי בתחילת שנות ה-70, כאשר השידוך ביניהם קרם עור וגידים, היה זה פלאטו-שרון שלקח אותו לפאריס והראה לו את הנכסים.

השאלה אם פלאטו-שרון הוא השולט בחברות זרות, היא אחת מהשאלות החשובות במשפט זה. יצוין, כי עוד בשנת 1981 דן השופט יוסף חריש בסוגיה מהותית זו במסגרת הליכים זמניים. הצרפתים, אז כן עתה, ביקשו להוכיח שפלאטו-שרון שולט בפועל באותן חברות זרות, במטרה לבקש עיקול זמני על רכושו ולמנות לו כונס-נכסים זמני עד לתביעה המתבררת בימים אלה. השופט חריש נעתר לבקשה וכתב ב-1981 את השורות הבאות: "מר פלאטו-שרון הנושא בשורה לנר-באים ולהוסיף, עומד הוא עירום ועריה נטול-קניינים לגמרי. גר בבית אמו והוא וסומך על שולחנה. הכל שהוא עושה בחדרי הכלכלה בשל אחרים, הוא עושה ולא בשלו".

בימים האחרונים העיד במשפט זה מנהל חשבונות שעבד עם פלאטו-שרון בצרפת. לבית המשפט הוצג יומן חשבונות שנרשמו בו סכומי כסף ליד קודים מסוימים. אחד הקודים המסומנים היה "שייך לאמא", כך העיד מנהל החשבונות, ופלאטו-שרון העביר אליה מדי פעם כספים. נראה כי גם בעזרת עדותו של מנהל החשבונות ינסה עו"ד גרוס לשכנע את בית המשפט, כי פלאטו-שרון הוא השולט בפועל בכספי החברות ובנכסים שונים.

קונפליקט של כל שופט

גזירת העונש היא, אולי, התפקיד הקשה ביותר המוטל על שופט. השופט נתון בקונפליקט פנימי קשה ולנוכח השיקולים המנוגדים, הוא נדרש לפעמים למיטב כוח שיפוטו כדי להגיע להחלטה שתניח לא רק את דעתו אלא גם את דעת הבריות.

קונפליקט פנימי מהסוג הזה היה בשבוע שעבר לשופט השלום בתל-אביב יצחק בראו. בפניו הורשע, על-פי הודאתו, צעיר בן 29 בעשרים מקרים של גניבה בצוותא עם חברתו מלכה ביקובסקי. הצעיר, ארתור גולדפרב מגבעתיים, הוא בעל תואר ראשון באוניברסיטה.

המניע לגניבותיו היה צריכת סמים. התובעת מטעם מדור התביעות של המשטרה, פקד עו"ד בתיה יולזרי, ביקשה להטיל על הנאשם מאסר בפועל.

הנאשם היה עצור במסגרת מעצר עד לתום הליכים. השופט בראו הרחיק לכת לגביו כאשר נתן לו הזדמנות גדולה: השופט נעתר לבקשת הסניגור, עו"ד דוד יפתח לשחרר את הנאשם ממעצר וקבע כי בששת החודשים הקרובים ישהה הנאשם שבע שעות במוסד לגמילה מסמים ביפו בניהולו של ד"ר מיכאל רייטר. זאת, כדי לחלץ אותו מההתמכרות ההרסנית לסם. בששת אחרי-הצהריים יעבוד הנאשם ואת הכסף שישתכר יעביר לקורבנותיו.

מה שהיטה את הכף בהחלטתו של השופט בראו היתה עדותו של ד"ר רייטר, שאמר כי יש סיכוי לשיקומו של הנאשם. רק בתום ששת החודשים, לאחר שד"ר רייטר ושירות המבחן ימסרו דו"חות על התנהגותו של הנאשם, יחליט השופט איזה עונש להטיל עליו. בהחלטתו הבלתי-שגרתית, שהיו לה שני תקדימים בעבר, כתב השופט בראו: "אני ער לכך כי החלטתי נועזת, אך סבור אני כי אם מדובר בתיקונו ובשיקומו של אדם בעל פוטנציאל חיובי, יש לעשות מעשה שיש עמו סיכון וסיכוי".

מבלים בחו"ל על חשבון האגודה

מאת נורית כהנא

בדו"ח בומס, של ועדת בומס שהקימה אגודת מכבי חיפה, נמסר כי צבי וייצנר ואפרים שביט, מנהל קבוצת הכדורגל מכבי חיפה וגזבר הקבוצה, החזירו ביותר השנה לחשבון האגודה בחברת אדידס סך של 1,908.80 מארק, תשלום על חשבון נסיעת המשפחות למחנה האימונים בהולנד בשנת 1984/5. וייצנר גם החזיר בספטמבר 1,451.16 ש"ח, ושביט החזיר באוקטובר 4,459.57 ש"ח. בתשובה לשאלת חברי ועדת דו"ח בומס, בישיבה באוקטובר האחרון, אם סכומי הכסף שהוחזרו מפצים את האגודה על נזקיה, ענה יו"ר הוועדה ברציון בומס בשלילה. לדבריו, חישב את הכסף החסר רק בערכו במטבע חוץ ולא הביא בחשבון את הריביות בגין הריבית בבנקים, שישלמה אגודת מכבי חיפה כל אותה תקופה ומשלמת גם כיום. להערכתו, שווי החוב היום גדול בהרבה מזה ששילמו וייצנר ושביט. בומס טען כי הכסף בגין נסיעת הנשים לפלמה דה מיורקה לא הוחזר עד היום, למרות החלטת ההנהלה שהיתה בנדון.

לאחר בדיקת התנועות במכבי, שנמשכה חודשים מספר, ועל-פי המסמכים שנבדקו, מצא בומס הפרש בסך 26,580 מארקים גרמניים בין סך כל הכספים שנמשכו לצורך הנסיעות לחו"ל לבין סך ההוצאות שהוצאו בחו"ל.

בספטמבר השנה המיר שביט לשקלים סך של 14,576 דולר, השווה ל-26,580 מארקים גרמניים (בערכים של שנת 1985), והכניסם לחשבון הבנק של מחלקת הכדורגל. בישיבת ועדת הדו"ח סיפר בומס, כי בעקבות גילוי הסכום החסר של 26,580 המארקים, הורה לשביט להכניס את הסכום בשקלים לחשבון האגודה. להפתעתו, הביא לו שביט קבלה על המרת דולרים מזומנים שהוכנסו לחשבון, וצוין בה כי זה כסף שנשאר מהנסיעות לחו"ל. בומס אומר כי הקבלה אינה משקפת את המציאות. הדבר מצביע לכאורה על כסף של המחלקה, שהונח בצד עד לחודש שבו התקיימה הישיבה. בומס סיפר כי כאשר שאל לפני כמה חודשים את וייצנר ושביט, כשהתפטרו מתפקידיהם, אם נותר ברשותם או בשליטתם כסף כלשהו של האגודה, נענה בשלילה.

פעולת בילוש וחקירה של המבקר העלתה, כי חשבון בית מלון בחו"ל שהוגש לו בדו"ח כספי על מטבע החוץ שהוציאו וייצנר ושביט לחו"ל, שולם בארץ במטבע ישראלי על-ידי משרד הנסיעות בתל אביב. גילוי זה אילץ את וייצנר ושביט להחזיר לקופת האגודה סכום של 12,000 מארקים גרמניים.

דו"ח בומס חושף גם את ניסיונו של חבר הנהלת מחלקת הכדורגל נועם רשף, להחזיר את כספי נסיעת רעייתו לאחר הנסיעה לפלמה דה מיורקה, על-פי החלטת ההנהלה שיש לעשות כן. הדו"ח קובע כי השיק שנתן רשף נמסר לידי שביט, בנוכחות חברי הנהלת המחלקה. על-פי הדו"ח, המשיכו נשותיהם וילדיהם של וייצנר ושביט ללוות לסירוגין את נסיעות הקבוצה לחו"ל על חשבון מחלקת הכדורגל, תוך הפרת החלטת הנהלת האגודה, כל זאת בהסתר ותוך מתן דיווח כוזב.

מנויים וחלקי חינם

פרשה נוספת שנחשפה בדו"ח בומס היא זו של חלוקת מנויי מחלקת הכדורגל. מבקר האגודה ערך בדיקה מדגמית של מנויי הכבוד שמכרה אגודת מכבי חיפה ליציע המכובדים באיצטדיון בעונת 1986-7. התברר, כי אף שהמקומות שיועדו לאגודה ביציע הכבוד היו מלאים, לא רווח על תפוסה מעל ל-80 מקומות ביציע הכבוד. (ערך 80 מינויים הוא כ-31,000 דולר). עוד התברר, כי בשני מסלולי המכירה שבהם הופצו המנויים באמצעות משרד כרטיסים ערבר, שזכה בניכיון למכים, וכן בהפצה עצמית של מחלקת הכדורגל — לא נמצא פרוטוקול דיווח על צורת מכירת הכרטיסים.

לפי בדיקת דו"ח בומס, מחלקת הכדורגל חילקה בשנת 1986-7, ללא תמורה, יותר מ-350 מנויים, בלא שקבעה קריטריונים לחלוקתם. בין היתר חולקו 21 מנויים ללא תמורה להנהלת האגודה, בעוד שמספר חבריה אינו עולה על 10. לפלוגת הסדרן חולקו 80 מנויים, והיו סדרנים שמכרו בכסף מנויים שקיבלו כהזמנות. חולקו גם 150 מנויים לשחקני הקבוצה הבוגרת, מחלקת הנוער, מחלקת הכדורסל, התאחדות הכדורגל ועוד.

חלק ממנויי ההזמנה נמכרו ברחוב בכסף. "עצם העובדה שהמחלקה חילקה מנויים ללא תמורה גרמה לכך שהופעל עליה לחץ בלתי פוסק מצד מקורבים, למיניהם לקבל הזמנות, כך שמעגל הנהנים הלך וגדל משנה לשנה ותקופתה של המחלקה חסרה חסר גדל והולך משנה לשנה", נאמר בדו"ח בומס.

סדרי פיקוח חדשים

הדו"ח עוסק בצדדים נוספים של ניהול קבוצת מכבי חיפה בשבע העונות האחרונות. בין השאר, ניהול חשבונות צדדיים ותביעות כספיות של וייצנר ושביט כלפי המחלקה בשל הוצאות שעשו בעבודה, ושלטענתם לא הוחזרו להם. חלק אחר של הדו"ח מנתח את ניהול מחלקת הנוער, פרשת יחסי האגודה עם שודקנה זאהי ארמלי, ופעילות ועדת המשמעת. נושאים רבים עדיין לא נבדקו.

וייצנר ושביט סירבו להגיב על ההאשמות נגדם. לדברי וייצנר, החליט להמתין עד לתוצאות חקירת מס ההכנסה המתנהלת כעת. הצפויות עוד שבועות מספר. דובר משרד האוצר סירב לענות לשאלות מה קורה בחקירת המס של קבוצת מכבי חיפה, מתי אמור להסתיים הליך החקירה והאם יוחלט לנקוט נגד הנוגעים בדבר הליכים פליליים.

בינתיים פועלים חברי ועדת בומס להנהיג סדרי הבראה כספית ופיקוח חדשים באגודה. עד כה התכנסה הוועדה שש פעמים ושמעה דיווח מפורט מרואה החשבון ומבקר האגודה ברציון בומס על בדיקות הדו"ח.

"אותם פעילים שבניתי במכבי חיפה מעלו באמוני והוליכוני שולל" טען חבר ההנהלה לשעבר אביגדור הרשקוביץ, בגילוי דעת שהפיץ בקרב חברי האגודה בנובמבר '86. מעבר לאי הסדרים, בלשון המעטה, שנחשפו במכבי חיפה, הנו סיפור של אכזבה ואובדן אמון של חלק מחברי האגודה בשני המנהלים וייצנר ושביט: המטרה המקורית שלשמה פעלה האגודה, צבירת הישגים ספורטיביים, עוותה על-ידם.

השאלה על הפרק עתה: האם ניתן לקיים תהליך הבראה רציני תוך הסדר עם מס ההכנסה, או שדרושים הליכים פליליים למניעת הישנות אי סדרים, לא רק בקבוצת מכבי חיפה אלא גם בקבוצות ספורט אחרות בארץ?

(כתבה שנייה ואחרונה)

המכון הסודי נפתח לציבור

מתחת לאפו של הצבא הבריטי הקים תע"ש מיפעל תחמושת שייצר מיליוני כדורים והכניסה אליו היתה דרך מכונת כביסה שהוסטה הצידה; כעת שוחזר המיפעל, ליד רחובות, ונפתח לציבור

מאת אלי אלעד

בסניף החברה להגנת הטבע ברחובות עסקו ב-1975 בהכנת מסלול טיולים מצפון לעיר. רכזת הסניף, ישראלה קומפטון, הגיעה תוך כך לגבעה הסמוכה לכניסה הצפונית לעיר המוכרת כ"גבעת הקיבוצים". הופתעה לשמוע שלמטה, במעבה הגבעה, שכן בעבר "מכון איילון" — מפעל סודי לייצור נשק במחתרת. קומפטון התקשרה ליהודית איילון מקיבוץ מעגן מיכאל, שוותיקיו ישבו בשעתם במקום ועבדו במפעל הסודי, ובעקבות כך החלו לנוע הגלגלים לשיקום האתר.

ב-1983 הסכימה תע"ש ליטול על עצמה את האחריות לפינוי המפעל התת-קרקעי מכל מה שנאסם בתוכו. במקביל כוננה עמותה ציבורית בראשותו של מי שהיה מזכיר הגרעין של קבוצת הצופים א', מייסדי מעגן מיכאל, — יו"ר הכנסת שלמה הלל. העמותה הביאה להכרזה על המקום כאתר לאומי, ופעלה להכשירו לביקורי הקהל הרחב. בין חברי העמותה — תע"ש, עיריית רחובות, המועצה הציבורית לשימור אתרים, החברה להגנת הטבע, קיבוץ מעגן מיכאל, ארגון חברי ההגנה, מכון ויצמן. בסוף השבוע נערך במקום טקס לציון פתיחת המקום לביקורים.

אלי צעדי (30), מבית ספר שדה שורק, סיפר על המכון ועל גלגולי שיחזורו.

בין השנים 1932-1942 היתה "גבעת הקיבוצים" מישכן לגרעיני הכשרות שהמתינו לתורם לייסד קיבוצים חדשים או להצטרף לקיבוצים קיימים. בין השאר ישבו במקום מייסדי ומשלימי מעלה החמישה, רמת השופט, רמת יוחנן, כפר מסריק, ניר-עם, בית אלפא, תל יצחק, יד מרדכי ודגניה ב'. באיזור נמצאו באותן שנים מחנות צבא בריטיים ובפרדס מבול היה בסיס של "הבלניות". בכל זאת החליטה "ההגנה" להקים כאן את המפעל לייצור תחמושת, בהנחה שקיום קיבוץ צעיר במקום יהווה מסווה טוב.

ייצור עצמי של נשק ותחמושת העסיק את "ההגנה" זה שנים רבות. כבר ב-1931 נשלח יחזקאל ברעם (הצ'קו) לגרמניה כדי ללמוד את מלאכת ייצור הכדורים. בהיותו שם התקשר עם פרופ' קודיין, שהיה מומחה בעל שם עולמי בתחום זה. טרם שובו ארצה ביקש לקנות מכונות לייצור כדורים. הקניה לא יצאה לפועל בשל חוסר אמצעים. ב-1938 עלה פרופ' קודיין ארצה והצטרף לטכניון. הצ'קו פנה אליו לסייע לתע"ש בהקמת מפעל לייצור כדורים, אך לא נמצאו אמצעים לכך.

באותה שנה הצליח יהודה ארזי, איש הרכש של ההגנה, לרכוש בפולין מכונות ישנות לייצור כדורים. הצ'קו נשלח לפולין לבחון את המכונות, והחליט לשפצן בפולניה. עם השלמת השיפוץ, נארזו 34 המכונות בארגזי עץ גדולים, נשלחו לנמל דנציג והוטענו שם על הספינה "לבנט" שהפליגה לים התיכון. שלטונות פולין הודיעו לבריטים את הסיפור, ומרכז הבולשת בירושלים שלח מיברק מדנציג לנמל חיפה לעצור את האונייה כשתגיע עם המיטען. המיברק פוענח בידי שוטר הנא דקל, מאנשי הש"י (שירות הידיעות של "ההגנה"), ובאותו לילה שלחה "ההגנה" מיברק לנציגה באוניה: "שנה כיוון לביירות". המכונות הורדו מהאוניה והופקדו במחסני ערובה בביירות.

רק ב-1941, בעיצומה של מלחמת העולם, הצליחו אנשי "ההגנה" להביא את המכונות ארצה באמצעות תחבולות וסיפורים. ב-1945 נתמנה יוסף אבידר למנהל תע"ש, שהצליחה עד אז לייצר כ-600 סטנים אולם תחמושת עבורם לא היתה. באנגליה נרכשו מכונות נוספות באמצעות ד"ר איין, סוכן מכונות ואיש "ההגנה". נרכשו שם גם כמויות גדולות של סוסי פח נחושת, להכנת התרמילים. במכס הוסבר שהפח משמש לייצור — ספתונים.

כדי לשמש הסוואה למפעל וכדי להפעילו בתוך המוסתרות בקבוצת הצופים א', שישבה אז בפרדס-חנה. בהתאם לפרטים שלוקטו על ידי יגאל נתע"ש, סיכם מנהל תע"ש, יוסף אבידר, עם מזכיר הקיבוץ, שלמה הלל, שהוא יופיע בפני החברים וישכנעם לפנות את תוכניותיהם להכשרה בחקלאות ודיג, ולהירתם למיפעל הסודי של תע"ש. החברים נענו.

תע"ש הקימה עבור חברי הקיבוץ בתי-מגורים, חדר אוכל, רפת, לול ומבני שירותים. המהנדסים ארווין בלאו ויוסף אידלבן, הכינו את תוכנית הבנייה של המבנה התת-קרקעי. ביצוע העבודה נמסר לקבלן יודי שלמי בשם משה וינר.

באמצעות דחפורים נחפר בור שעומקו 8 מ'. לתוך הבור יוצק מבנה שאורכו 33 מ', רוחבו 8 מ', וגובהו 3.5 מ'. קירותיו היו עבים במיוחד ועובי תקרתו — חצי מטר. המיבנה כלל אולם מרכזי גדול וחדרי ביזור לחומרי הנפץ ולתהליכי ייצור מיוחדים. המיבנה כוסה בשכבת עפר שעובייה 3.5 מ'. מעליו הוקמו מיבנים של מאפיה ומכבסה. את תנור המאפיה (שאגב, שירתה את הקיבוץ ואת רחובות) שמישקלו כ-10 טונות, ניתן היה להסיט ממקומו באמצעות מסילה מיוחדת. כשהוזז התנור, נפער פתח גדול, ברוחב של כ-3 מ' דרכו הוכנסו פנימה המכונות והחומרים הכבדים. מכונת הכביסה הגדולה, שגם אותה ניתן היה להסיט ממקומה, כיסתה על פתח צר ברצפה, שדרכו נכנסו ויצאו העובדים למכון.

תוך דקה וחצי היו נכנסים פנימה 45 אנשי הצוות הקבוע. איוורור המפעל תוכנן בידי מומחה שקיבל את הנתונים מבלי שהורשה לבקר במקום. ארובת התנור שימשה גם כמיתקן להכנסת אויר צח וארובת המכבסה שימשה ליניקת האוויר המזוהם החוצה. נורות שימשו כמערכת אזעקה מוסווית. הרעש של תנור האפייה ומכונות הכביסה הבליע את רעש המכונות במעבה האדמה. כלבי בוקסר מטילי אימה, "חניכיה" של ד"ר רודולפינה מנצ'ל, הובאו למקום כדי להרחיק אורחים בלתי רצויים. לאספקת החשמל הוקם טרנספורמטור בפינת השטח הגובל בפרדס בבעלות ערבית. זרם החשמל נגנב, כדי שחשבונות הצריכה הגדולים לא יעוררו סקרנות.

עבודת החפירה ויציקת המיבנה נמשכו 22 יום בלבד. במפעל התת-קרקעי, שקיבל את השם "מכון איילון", בוצעו כל פעולות ייצורו של הכדור בן 9 המ"מ — לרבות מילויו, הרכבתו, בדיקתו ואריזתו. מנהל המכון היה פסח אברמוביץ (איילון). האחראי לבטחון היה מאיר זורע (זרו, לימים אלוף בצה"ל) מאנשי הקיבוץ, וכן עבדו שם 12 מומחים שהגיעו מתל-אביב, אנשי תע"ש.

מכון איילון ייצר כדורים מראשית 1946 ועד מחצית 1948. היה זה המכון המשוכלל ביותר של תע"ש וסיפק ל"הגנה" לבעלה כ-2.2 מיליון כדורים. לקראת מלחמת העצמאות הגיעה התפוקה היומית ל-14 אלף כדורים ליום.

לאחר קום המדינה עלתה קבוצת הצופים א' להתיישבות במעגן מיכאל. המכונות הוצאו על ידי אנשי תע"ש שיכללו אותן והן בייצרות כדורי 9 מ"מ עד עצם היום הזה. המקום הועבר לרשות חיל המדע של צה"ל, שהשתמש בו למחקרים בטחוניים ואחרים. כשהוא נקרא "מכון 4". ב-1952 פורק חיל המדע והוא במשרד הבטחון. פתחי המכון התת-קרקעי נאטמו. ב-1954 הועברה הגבעה לרשות מכון וייצמן ורוב החוקרים הצטרפו לסגל המכון. בראשית שנות ה-60 הוקמו בגבעה מפעלים של תעשיות עתירות מדע, שהיו קשורות למכון וייצמן.

לאחר שהמיבנה פתח מהגרוטאות שהיו בו, החל בשיחזור. למיבנה הכניסה הובא דגם של מכונת כביסה העינעת להוזה, ולמיבנה עצמו הוכנה אחת המכונות שפעלה אז. כעת המקום הוא למעשה מוזיאון הכולל שיחזורים וצילומים מהימים ההם וכן מופע אור-קולי. יש הוכניות להעביר לשם את בית ספר שדה שורק. עד כה ביקרו שם, עוד לפני השלמת השיחזור, כ-2500 בני נוער ובוגרים. בהדרכת בית ספר שדה שורק. האתר פתוח לבקורי קהל בימי א'-ה' עד ליעה 30. 12 בצהרים.

כדי להגיע לאתר החדש יש לפנות בצומת הכניסה הצפונית לרחובות ל"קרית ויייצמן" (היא קריית תעשיות עתירות הידע, להבדיל ממכון ויייצמן), לנסוע בכביש העוקף את מפעל אלאופ ואת כל קריית המדע, לפנות ימינה ולהגיע לכביש העולה אל הגבעה הבולטת בעצי האקליפטוס שלה.

"פני אננס" מפעיל כוח

מאת ספנסר רייס וצ'ארלס ליין

Newsweek

מיוחד ל"הארץ"

פנאמה סיטי

רוברטו פיסי, הפעיל ב"מסע הצלב האזרחי" האופוזיציוני, הגיע למרכז המסחרי של פנאמה סיטי בשבוע שעבר כדי להשתתף במה שכינו המארגנים "[illegible] האזרחית" נגד שליט המדינה, הגנראל מנואל אנטוניו נורייגה. אך כאשר צפה הצעיר באחד הרחובות הראשיים של העיר להפגנה המתוכננת המובטחת, הוא מצא עצמו לפתע פנים אל פנים מול אחד מאנשי המשטרה לדיכוי מהומות הידועה לשימצה, המכונה "לוס דוברמן". פיסי, שהחל לברוח, היה בר מזל. השוטר שלף את אקדחו אבל אז החליק והצעיר הצליח בינתיים למצוא מקלט בשגרירות הדומיניקנית הסמוכה. ברחובות הסמוכים, כמה מאות מתומכיו שניסו לארגן את ההפגנה נסוגו במהרה מפני הסתערותם של שוטרים נושאים מגינים ומנופפים באלות. "להם יש נשק", אמר פיסי מאוחר יותר במשרד הוועדה הפנאמית לזכויות האדם, לשם ליוו אותו עובדי השגרירות תחת חסותו של השגריר, "ולנו אין שום דבר".

זה היה הלקח המר שלמדו לפני שבועיים מתנגדי השלטון הצבאי ההולך ותקף אכזרי של הגנרל בן ה-49. החל מיוני כאשר-סגנו של נורייגה האשים אותו בפשעי שחיתות ורצח פוליטי, ערך בהצלחה "מסע הצלב האזרחי" שהוא בעיקרו גוף של המעמד הבינוני — קואליציה המונה יותר ממאה קבוצות עסקים, התאחדויות של מקצועות חופשיים וקבוצות קהילתיות — פעולות מחאה כמעט מדי יום, כולל שביתה כללית בת יומיים ומיפגן כוח שהביא עשרות אלפי מפגינים לרחובות בתחילת אוגוסט. אולם מאז הוחרפו אמצעי הדיכוי — באורח הדרמטי ביותר במיפגן הכוח לפני שבועיים בו השתתפו מאות שוטרים המרשים מכף רגל ועד ראש מיחידת ה"לוס דוברמן" ומבטליון העילית 2000, יחידה המצוידת בידי ארה"ב שהוקמה לאבטחת תעלת פנמה כאשר תוחזר לוואשינגטון רשמית על שליטתה שם כעבור 12 שנה. "אם למישהו היה ספק כלשהו שאנו חיים בדיקטטורה", אמר גיירמו קוצ'או, מנהיג הנוצרים-הדמוקרטים שבאופוזיציה, "היום היתה ההוכחה הסופית".

מעצרים או הגלייתם של רבים ממנהיגי "מסע הצלב האזרחי" הותירו את הארגון במצב של דמורליזציה. רק בשבוע שעבר נעצר מנהל חברת ביטוח, אלברטו קונטה, עם שובו מארה"ב, ושלושה חברים בכירים אחרים ב"מסע הצלב האזרחי" מסתתרים. האופוזיציה גם נחלשה בגלל סגירתם בידי השלטון של העיתונים ותחנות הרדיו הבלתי תלויים. נוסף על כך, קיימת הצעת חוק שתרחיב את הצנזורה ותעמיק אותה — כולל איסור על איזכור "פגמים גופניים", איסור המכוון בבירור לכינוי הלעג בו מכנה האופוזיציה את נורייגה שעל פניו צלקות של אבעבועות — "פני אננס". כתבים זרים, ששניים מהם גורשו, נאלצים כעת לחדש מדי שלושה ימים את רשיון העבודה שלהם. וסדרה של תקריות אלימות בלתי מוסברות, כולל שריפה שכילתה בשבוע שעבר חנות כלבו בפנאמה סיטי בבעלות אחד של האופוזיציה, רק הוסיפה על אווירת המצור וההפחדה.

סחרחרת הדיכוי מעוררת דאגות בוואשינגטון מפני אי יציבות לטווח ארוך, העלולה לאיים לא רק על הימצאותם של 10,000 חיילי "הפיקוד הדרומי" המוצבים במה שהיה ידוע בשם אזור התעלה, אלא גם על התעלה עצמה, שתעבור לשליטה פאנמית מלאה ב-31 בדצמבר 1999. דיפלומטים ומנהיגי קונגרס היו רוצים כי נורייגה והצבא ייעלמו עד אז מהזירה הפוליטית. אולם הגנרל ופקידים אחרים, שנראה כי האיומים אינם משפיעים עליהם, תקפו בנגד קום זאת מה שהם מכנים "סוכני הרדיקליות הצפון אמריקאית". המשטרה עצרה לזמן קצר דיפלומט ולפחות תשעה חיילים אמריקאים באשמה כי השתתפו במחאות של האופוזיציה. פקידים גם הורו על גירושו המיידי של קולונל צ'ארלס סטון, שנשאר במדינה לאחר שפרש לפני שלושה חודשים מתפקידו כראש קבוצת היעוץ הצבאית האמריקאית בפנאמה; אשתו הפנאמית של סטון פעילה ב"מסע הצלב האזרחי".

אף כי האופוזיציה התחייבה לפעול אך ורק בדרכי שלום, הדיכוי המוגבר העלה את רמת התיסכול שלה ואת הפיתוי לנסות להשיב על כוח בכוח. "הרוחות הולכות ומתחממות", אומר אוסוואלדו ולאסקז, העומד בראש ועדת זכויות האדם של המדינה. "הדבר יכול להביא לאלימות נגדית". כמעט כל מתנגדיו של נורייגה יודעים כי יש להם רק סיכוי קלוש להכריע את צבאו של הגנרל המונה 10,000 איש, והפגנת הכוח המוחצת של השלטון בשבוע שעבר הותירה על פי כל הסימנים רק את התקווה הקלושה שמשבר כלכלי עלול יהיה לאלץ את נורייגה לפרוש. פנאמה חיה זה מכבר על המוניטין שלה כמקלט בנקאות בטוח ויציב — מוניטין שספג בעת מהלומה רצינית: הירידה בו בבריחות הון נאמדת כבר ב-4 מיליארד דולר. אולם מתנגדי הגנרל כבר עשו כמה מישגים טקטיים, כולל ניסיון שנכשל, לצאת לשביתה כללית שנייה באוגוסט. סימן שאלה נוסף הוא כוח עמידתם של אנשי "מסע הצלב הציבורי" מול המשך הדיכוי.

"כאשר צריך נורייגה להכניס למערכה את כל חייליו, הרי זו תבוסה עבורו. הדבר מראה שהוא מפחד מהעם", אמר חבר בית הנבחרים הנוצרי דמוקרטי ראול אריאס דה פארה. אך יידרשו תבוסות דרמטיות יותר לגנרל כדי לסלק אותו מהשלטון.

אתה סובל מחוסר תחרותיות?

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

בימה חופשית

לא טיפלנו ברצינות בבעיות ערביי ישראל

מאת משה קול

ב־25.10 דיווחו העיתונים על תזכיר עם המלצות למדיניות כלפי המגזר הערבי, שעתיד להגיש השר משה ארנס. בטלוויזיה הודגשה הכוונה והכחיש באותו יום השר ארנס קיומו של תזכיר כזה. הפרטים שנמסרו בעיתונים על תוכנו הם רציניים וכבדים.

לאמיתו של דבר, מעולם לא עסקו ממשלות ישראל באופן רציני בבעיות המיעוט הערבי במדינה. כאשר כיהנתי כשר בממשלת אשכול, גולדה ורבין, לא הרפיתי מתביעותי לדון בבעיית שילובם של ערביי ישראל בחיי הכלכלה והחברה במדינה. לבסוף, במלאת 25 שנה למדינה, הסכימה הגב' מאיר לקיים דיון בנושא זה, הראשון בממשלות ישראל. היועץ דאז לענייני מיעוטים, שמואל טולידנו, הוזמן לפתוח אותו. טולידנו אמר לי אז כי בזכות תביעותי והצעותי התקיים הדיון הזה.

אחרי פתיחתו הרציתי על גודל האינטליגנציה הערבית — בוגרי האוניברסיטאות שלנו. אחרי סיימם את לימודיהם, רובם אינם יכולים להיקלט בעבודה במקצועות שלמדו ומשרדי הממשלה והמשק הפרטי וההסתדרותי אינם קולטים אותם ברצון. בתחומים אלה הרי אין הנימוק הביטחוני מכריע, ולמה יתקיים יחס מפלה כזה. הנחתי בפני הממשלה תזכיר שהגיש לי אלי רכס מאוניברסיטת תל אביב ובו סופר כי אלפי בוגרים של האוניברסיטאות שלנו מתהלכים מדוכאים ומתוסכלים, שהרי לא יחזרו לכפריהם שאין בהם פיתוח תעשייתי, ובצדק הם רואים לתבוע מהמדינה שתדאג לעתידם. הזהרתי את הממשלה כי אינטליגנציה זאת תהיה המנהיגה של ערביי ישראל, ואם היא תהיה מיואשת מהמדינה ומעתידה בתוכה, תגבר הפלסטיניזציה בקרב ערביי ישראל. כלומר יתרחש תהליך של הזדהות עם ערביי השטחים והקיצוניות תרים ראשה.

לכן אין זה משנה אם ארנס הגיש תזכיר כזה, או יגיש. חשובה הבעיה, שמתריעה באזור. הרי כאן עברו עוד 15 שנים והנושא לא הדאיג את ממשלת הליכוד והאחדות הלאומית. השר עזר וייצמן היה הראשון שהחל להתמודד באופן רציני עם בעיות ערביי ישראל. אולם גם הוא אינו יכול לחולל נסים בלא שיתוף פעולה מצד משרדי הממשלה וראשי המשק הפרטי והציבורי.

כאשר הוקמה ממשלת יצחק רבין, הגשתי תזכיר בן 14 סעיפים ופירטתי מהן הבעיות העומדות בפנינו. התקיים דיון בממשלה והוחלט להקים מועצה יהודית־ערבית, כדי לדון יחדיו בבעיות השילוב של ערביי ישראל בחיי המדינה. אולם בינתיים נפלה ממשלת רבין וממשלת מנחם בגין לא התעניינה בבעיות אלה. יועץ ראש הממשלה לנושא זה התפטר, כי נוכח שאין ערך לעצותיו.

מאז הדיון הראשון בממשלת מאיר סיימו עוד אלפים רבים של ערבים את האוניברסיטאות שלנו והבעיה מחריפה מיום ליום. האינטליגנציה הערבית נדחפת לחפש פתרונות יחד עם גורמים ערביים מחוץ למדינה. קשה לי להבין את אטימות הלב של ממשלות ישראל לנושא בוער זה. הרי כולנו קוראים על ההתפתחות הדמוגרפית, כאשר אחוז ערביי ישראל (וגם בשטחים) הולך וגדל. הפטפוטים על "טרנספר" והצעות אחרות רק מגבירים את הקיצוניות. חלקם של הערבים באוכלוסייה יגיע בשנת אלפיים ל־29%, במקום 17% עתה.

היחס למועצות המקומיות הערביות מגביר את השנאה למדינה. לנוכח ההפליה בין מועצות יהודיות וערביות, הם שואלים, בצדק, אם זו מדינתם? אפילו ראשי המועצות הדרוזיות קובלים מרות על הפליה. במקום לשנות את המדיניות ולהביא לתפנית ביחסים בין יהודים וערבים, אנו עדים לתהליך הפוך. הכהניזם מפיץ את השנאה לערבים והדור הצעיר היהודי נתפס לתעמולתו.

מוטב שנדע כי ערביי ישראל אינם מתכוונים להגר מישראל, ושום פיתויים או איומים לא ישנו את דעתם זאת. אנו מצווים להיות יהודים במדינת ישראל ולחפש פתרון שלום בהקדם עם שכנינו — מדינות ערב והפלסטינאים. השמחה בחוגים ממשלתיים מסוימים על שמזכיר המדינה שולץ לא הגיע להסכם עם ראשי הקרמלין בענייני המזרח התיכון, היא ילדותית ומסוכנת לעתידנו. באין פתרון מדיני נידחף למלחמה חדשה, שתהיה אכזרית מכל המלחמות שידענו עד כה.

הפעמונים מצלצלים בכנסת, בממשלה ובחוגים האחראים לבעיית ערביי ישראל. אסור שיווצר גוש ערבי־פלסטינאי משותף לערביי ישראל ולערביי השטחים. המדיניות הנוכחית גם עלולה להביא להקמת רשימה ערבית לאומית בבחירות לכנסת. אנו עלולים עוד לעמוד בפני הפתעות רבות ומרות, אם נמשיך להתייחס בקלות ראש לעתידם של ערביי ישראל.

יחס הנוער לדמוקרטיה

פרסום המחקר בדבר דעותיו של הנוער הישראלי על מושגי הדמוקרטיה ובדבר יחסו אל זכויות הערבים, הוא אזהרה חמורה לכולנו. דעות אלה, אם יתפשטו בקרב הדור הצעיר היהודי, עלולות להביא לקרע רציני במדינה. כל המפלגות במדינה היו צריכות להתאחד למאבק בהן. מפיציהן מסכנים את עתידנו לא רק כמדינה דמוקרטית, אלא כמדינה שוחרת שלום ואחווה בין יהודים וערבים.

היינו צריכים להעמיד כספים וצוותי מנהיגים לרשות שר החינוך והתרבות, שמבין את הבעיות ורואה את הסכנות, כדי שתקום חזית יהודית אחת נגד הדעות האנטי־דמוקרטיות. אל נתייחס לנושא בקלות ראש. הרי חוגים חשובים במדינה, ובעיקר מנהיגים דתיים, התנגדו וממשיכים להתנגד למפגשים בין תלמידים יהודים וערבים. חוגים אלה אינם תופסים עד כמה מסוכנת גישתם לעתידנו. זוהי בעיה חינוכית וציבורית־לאומית גם יחד.

היחסים עם בריה"מ

הוויכוח בשאלת היחסים עם מוסקווה אף הוא איננו רציני. האם באמת חושבים אותנו שהגיענו משם כי אנו יכולים לכפות מדיניות כלשהי על בריה"מ? מוסקווה מעוניינת ביחסים תקינים עם וואשינגטון ועם המערב. אולם לא כל הערבה בנוסחאות קיצוניות מסייע לקיים את רשות היציאה של היהודים. הוויכוח על רפטריאציה, או נוסח אחר, הוא בוודאי מוזר. יש שינוי במוסקווה, לא הכל תבססים, אך אין בכוחנו לכפות עליה נוסחאות שלא תרצה בהן. גם עלינו לגלות גמישות.

לחתור לקונסנזוס לאומי חדש בין חרדים וחילוניים

מאת עמנואל ויסמן

הכותב הוא יו"ר הקואליציה במועצת עיריית ירושלים

המתח בין חרדים לחילוניים, שרוחש במסתרים בשנים האחרונות, פרץ בחודשים האחרונים ומצא את ביטויו באירועי־רחוב אלימים ובמאבק מתוקשר על צביונה של ירושלים ועל אורח חייהם של תושביה. הזעם הכבוש שפרץ נוחת אמנם אל עבר המאבק המיידי על פתיחת בתי הקולנוע בשבת, אולם ברקע מצויה עוצמת התמודדות הדמוגרפית אך והתמוטטות של הסטטוס קוו והתרופפות נכונותם של השותפים לו להמשיך ולקיימו.

הציבור החילוני, המהווה עדיין רוב בירושלים ולא רק בירושלים, חש כי חל כרסום מתמיד בסטטוס קוו, קרי: בזכויותיו ובאורח חייו. תחושה זו מבוססת על נסיגה טריטוריאלית מתמדת ומכאיבה (ולרבים מהחילוניים בירושלים זו נסיגה ממחוזות ילדותם); על היווצרות מסגרת מתמדת לתוקפנות החרדית הקיצונית הלובשת לעתים אופי פיסי ברוטלי ברחובות העיר, ופרי מעלליה — פגעי גוף ורכוש שאין ואגא לקיומם היומיומי; על כרסום מתמיד בזכויותיו, ודוגמת החקיקה או יוזמות החקיקה בנושאים רבים ושונים — חוק נתיחות מתים (המהווה ביטוי צורף של ריאקציה משפטית ומדעית גם יחד), חוק מיהו־יהודי, כפיית "חוקי" שמיטה שדבר אין להם עם צרכי חקלאות מתוקנת, גידול ניכר בהיקף הפטור מגיוס אברכי הישיבות (יש אומרים פי עשרה ממספרם בשנים הראשונות למדינה), והידיעות על גידול מתמיד בהיקף ההקצבות לישיבות, אם באמצעות ועדת הכספים של הכנסת ואם באמצעות המועצות המקומיות, "שיטה" הזוכה לביקורת נוקבת של מבקר המדינה ואמצעי התקשורת.

במאבק האחרון בירושלים נכרתה ברית בלתי כתובה בין החוגים החרדיים לבין החוגים הקיצוניים בנושא זה, דוגמת רצ, שינוי ומפ"ם. שני הצדדים מקיפים חיי שעה של הישגים מפוקפקים, אולם מיידים על פני מאמץ לריפוי הסכסוך המצמאיר, על־ידי ויתורים הדדיים. שני הצדדים אינם מסוגלים להתבונן בפרספקטיווה מתאימה על הנזק הפוטנציאלי שתבעותם גורמת לרקמה החברתית העדינה והמיוחדת של ירושלים ולדו־קיום בין חרדים וחילוניים.

אין דרך נסיגה

החרדים אינם ערים לעוצמת ההתנגדות המצטברת ואינם מודעים לעובדה, כי הציבור החילוני קץ בתהליך הכפייה הנגזר עליו ויתורים מתמידים במישור הארצי. במאבק נגד האיצטדיון בירושלים מתחו החרדים, במשותף עיקש ומטריד של הגשת אלפי התנגדויות, את עצבי החילוניים; אף כי כל בר־דעת הבין כי הוצאתם של משחקי הכדורגל ממרכז העיר בשבת אל פאתי ירושלים בדרום מערב תקטין את חילול השבת ואת הפרהסיה המתלווה אליה. זו היתה פגיעה קשה בסטטוס קוו, משום שכדורגל משחקים בשבת מאז 1932.

האיצטדיון בירושלים קום יקום — מסיבות שונות, ובראש ובראשונה ההולמה המוחשה של רוב התושבים. משום שהוא מהווה צורך ספורטיבי לעשרות אלפי צעירים אוהדי כדורגל. המאבק שכפה הציבור החרדי על הציבור החילוני בנושא זה התפתח למאבק על דמותה ועל צביונה של ירושלים; משום כך אין לציבור החילוני ולנציגיו במועצת העירייה דרך נסיגה. כישלונם החמור של החרדים בפרשה זו הוא, שהם יצרו אילוץ נוסף המחייב גיבושו של קונסנזוס לאומי חדש בארץ כולה ובירושלים בפרט.

קונסנזוס חדש בירושלים מצוי בתהליך התגבשות מאז פתיחתה של "בריכת התנועה" בדרום ירושלים בתחילת שנות ה־50: עתה נתוצה לו גושפנקה רשמית. בהנהגת סיעת הרוב במועצת העירייה, "ירושלים אחת", נפתחו והופעלו עשרות בריכות שחייה גם בשבתות וגם בימי חול, הוקמה מערכת ענפה של פעילות ספורטיווית, תרבותית וחברתית, לרבות אירועים באולמות מרכזיים, במתנ"סים ובמרכזי תרבות אחרים, הפועלת גם בשבתות. גם מאבקים אחרים של הציבור החרדי, דוגמת המאבק על הכביש לרמות, על כביש מספר 4 (אף הוא לרמות), ועל בריכת השחייה ברמות — נכשלו כולם. הציבור החילוני מבין כי ירושלים היא מרכז לעם היהודי כולו, בתחומים רבים ומגוונים, ולא רק על־פי תפיסת החרדים, ולפיכך חייבת ההסכמה הלאומית המקומית בין חרדים לחילוניים לכלול גם את הפעילות החברתית והתרבותית לסוגיה.

עם הגשת המלצות הוועדה המיוחדת שמינה ראש העירייה, יש להניח כי המצב לא יחזור לקדמותו. הצעות הוועדה, המלצות שונות, רצון הציבור — כל אלה יביאו לגיבוש מדיניות חדשה, ובהיעדר הסיעות החרדיות שפרשו מהנהלת העירייה, היא תגובש על־ידי סיעת "ירושלים אחת". אחד הקווים המנחים יהיה התנגדותנו ל"קולנוע מסחרי" בירושלים. אולם בצד זה הכרה בחשיבות ובצורך של המתני הירושלמים בהרחבת פעילות התרבות, החברה בעיר לצבר תחומים ומסגרות נוספות.

יש להחיל את הדברים גם במישור הארצי ולצרף נושאים חשובים שהעסיקו את הציבור בשנים האחרונות: החל מהיקף הפטור מהשירות הצבאי לאברכים (כמה עד איזה גיל, מדוע לא שירות ציבורי אחר?) וכלה בחוק לנתיחות מתים, הפוגע בפני שנזקקים להשתלת איברים. גיבושו של קונסנזוס לאומי חדש מחייב גם מפני שאנו חיים כיום בשלהי המאה ה־20. אם ברצוננו לשרוד במירוץ הקידמה, עלינו לארגן את חיינו על בסיס הגיוני ושפוי, שימנע מאבקי תרבות הרסניים לבקרים ותופעות אומללות כמו חוק ניתוחי מתים, פסילת תוצרת חקלאית בשנת שמיטה, הרחקת רובו של העם היהודי בחו"ל למעמד של פסולי חיתון בשל חוק מיהו־יהודי.

לתהליך זה יש יתרון ברור נוסף: העתקת ההתמודדות מן הרחוב אל שולחן הדיונים. האלימות היא בעלת בריתן של הקיצונה והשנאה הדדית. אם יחלו שני הצדדים לדבר איש עם רעהו, יש סיכוי שהתהליך המדאיג הנוכחי עתה ברחובות ירושלים יופסק בעודו באבו ויידון בשיחות.

נהיה כולנו ממזרים

הנהגת נישואין וגירושין אזרחיים תגדיל את מספר הממזרים בישראל, שבמהרה ייעשו לרוב ואז לא יוכלו עוד להתאגנות להם

מאת ישראל שחק

אנחנו מוצפים ללא הרף בפניות נרגשות מהציבור הדתי ומאלה שנרדים לו, המסבירים לנו שהפרדת הדת מן המדינה בישראל, או אפילו "רק" הקמת מערכת אזרחית לצורכי נישואין וגירושין, תביא לפירוד העם או לשבירת אחדותו; זאת בשום המספר הגדול של יהודים שייחשבו אז בעיני ההלכה ממזרים.

כידוע, ההלכה אוסרת על יהודים "טהורים" להתחתן עם ממזרים, ובכל מקרה של נישואי ממזר או ממזרה, בין זה עם זה ובין עם יהודי אחר, כל הילדים נחשבים ממזרים וכן ילדיהם וילדי־ילדיהם אחריהם, כך שמעמד זה המבוסס להולדתו על סיבות גזעניות מתקיים לעולם. אמנם ידוע בהלכה תיקון אחד, ואחד בלבד, למצב זה לגבי הדורות הבאים: כאשר ממזר יהודי נושא לאשה שפחה גויה, שהולדה לצורך זה, הילדים הם "רק" עבדים משוחררים. אך אין להניח שנחדש את מוסד העבד הכנעני כדי לפתור את בעיית הממזרים.

אם הבעיה קיימת, היא קיימת כבר בצורה שאינה בת תיקון לפי הלכה. שנית, מבחינה מוסרית כל התחשבות, חברתית, או פוליטית, בעבור הממזרים לפי ההלכה היא גזענית ולכן פסולה, יהיה מספרם אשר יהיה. ממזר לפי ההלכה הוא ילד שנולד מיחסי מין אסורים באופן ביותר — נישואי עריות (קרובים האסורים בזיווג) או נישואי נאוף, זאת אומרת, כאשר יהודי מקיים קשרי מין עם יהודייה שהיא אשת איש. הילד הנולד מיחסים אלה הוא ממזר. לצורך דיוננו אפשר לזנוח את המקרה הראשון כנדיר ולהתרכז בשני בלבד. אזכיר כאן שבתפוצות הגדולות, ארצות הברית וברית המועצות, וכן ברבות אחרות, מספר היהודים־הממזרים בהכרח גדול מאוד, ובתפוצות המערב הוא גדל כל הזמן.

חשודים בממזרות

כפי שהראיתי, התנאי הראשון להיותו של מישהו ממזר הוא דווקא נישואים כשרים לפי ההלכה. הרוב הגדול של היהודים שהגיעו ממזרח אירופה לארצות הברית לפני מאה שנה בערך ועד 1924, היו אורתודוקסים ולכן נשואים לפי ההלכה, וכך גם התחתנו חלק גדול מילדיהם. אבל ה"התבוללות" (שאינה אלא התגברות ההשכלה ושחרור מאמונות טפלות) נפוצה מהר מאוד. כיום אחוז היהודים האורתודוקסים בארצות הברית, הוא רק כ־10. כל זוג יהודי שנישא לפי ההלכה והחליט להתגרש לפי החוק האזרחי, יכול היה לעשות זאת. סטטיסטיקה וכן השכל הישר מלמדים שרבים מאוד עשו זאת כל הזמן מבלי להזדקק כלל לגט אורתודוקסי. יש להניח שיהודים רבים נישאו לאחר מכן או חיו בלי נישואין עם נשים יהודיות שהתגרשו בגירושין אזרחיים בלבד. כל הילדים מנישואין (או חיי מין) כאלה, על ילדיהם, הם לפי ההלכה ממזרים.

נוסיף, שיש בהלכה מושג של "חשודים בממזרות", שדינם למעשה כדין ממזרים. נראה שהחלק הגדול של יהדות ארצות הברית חשוד בממזרות ובקרוב רובה תהיה כזאת, שהרי גם חלק ניכר מאותם 10% האורתודוקסים אינם מקפידים כל כך עם מי מתחתנים ילדיהם ואינם בודקים מי היו סבי החתן או הכלה.

אותם נימוקים תקפים גם לגבי יהדות ברית המועצות. ב־1917, עם פרוץ המהפכה, היו כל היהודים בה נשואים לפי הלכה. תוך שנים מעטות בטלו בכל שטח ברית המועצות בתי־דין רבניים, כך שהם לא יכלו להתגרש לפי ההלכה. כלומר, הם התגרשו ונישאו בשנית לפי החוק הסובייטי. ילדי כל הנישואים השניים האלה, אם שני בני הזוג היו יהודים, וכן ילדי ילדיהם, הם ממזרים לפי הלכה. כך גם בארצות מערב אירופה ובצרפת, אם להזכיר רק כמה מן התפוצות הגדולות. רבים מיהודי מרוקו שעקרו לצרפת מתגרשים לפי המשפט הצרפתי, וכמובן אינם חיים חיי נזירות אחר כך.

המסקנה ברורה: כבר עכשיו חלק ניכר של היהודים בכל העולם, או אולי אפילו רובם, הם ממזרים או חשודים כממזרים. החרדים יודעים זאת היטב ולכן אינם מתחתנים עם בעלי תשובה, אלא מחתנים אותם זה עם זה ומתכוונים להחזיקם לנצח כבת נחותה. לעומת זאת, הרבנות אינה עורכת בדיקות או מעמידה קשיים, אלא בפני קבוצות חלשות מאוד, כמו יהודי אתיופיה. היא אינה מעוניינת בהלכה, בדת או בעבודת האלוהים, כפי שאמר פרופ' ליבוביץ, אלא בכבוד, בשררה ובטובת הנאה. ועריכת נישואין וגירושין היא דרך טובה לזכות בשלושתם.

פגם מוסרי

כדי למנוע שהרבנות, שבעתיד תהיה מעוניינת יותר בהלכה ופחות בכסף, תקשה בבדיקות עד אין־סוף דורות על כל היהודים, יש לגרום בצורה זאת או אחרת שכולנו נהיה לממזרים.

מלבד הנימוק הפרגמטי קיים גם הנימוק המוסרי. הושגם לאין ערוך עבור קיום מעמד של ממזרים והתחשבות הפוליטית, החברתית, בו, מהווה פגם מוסרי חמור בחברה ובמדינה. ולא יועילו כל המימרות המנסות לטהר את השרץ, כגון "ממזר תלמיד חכם קודם לעם הארץ כוהן גדול". יפה מאוד, אבל מה על היחס שבין שני תלמידי חכמים או שני עמי ארצות, אחד ממזר ושני שאינו ממזר? האם רובם של האנטישמים לא נהגו כך ביהודים יוצאים מן הכלל בעושרם, בחכמתם או במעלות מיוחדות אחרות, אבל היפלו לרע את כלל היהודים, כלומר כפרו בעקרון השוויון בין בני אדם?

נזכיר גם שמעמדו של ממזר לפי ההלכה גרוע מהמעמד שהיה ליהודי בחברות האנטישמיות עד התקופה הנאצית. זאת משום שמעמד הממזר תלוי במוצא בלבד — בעיקרון, גם מוצא רחוק מאוד, ככל שאפשר להתחקות עליו. האנטישמיות הדתית לפחות נתנה ליהודי את הברירה להמיר את דתו ולהינשא ללא־יהודייה. הממזר היהודי אינו יכול להתחתן עם בוררת לבני היהודייה. מעמד זה דומה בכל למעמד של בעלי דם מעורב, "מישלינג", בגרמניה הנאצית, אלה שנתגלתה אצלם סבתא יהודייה אחת למשל. הם לא הושמדו אבל לא הותר להם להתחתן עם בעלי דם ארי טהור, ואם עשו זאת, גם צאצאיהם נדונו לגורל דומה. בספר "חיילי הרשע" תיאר תום שגב מקרה אחד כזה הדומה מכל הבחינות ליחס ההלכה אל ממזרים יהודים.

לכן, יהיה מספר הממזרים היהודים אשר יהיה, אין להירתע בשל חשש נכסד זה ויש לנסות ולהנהיג בישראל נישואין וגירושין אזרחיים. מפני שמערכת שלטונית שיש בחוקיה מושג גזעני כמו מושג הממזר, היא מערכת פסולה בתכלית, ומשחיתה את החברה כולה במוקדם או במאוחר.

שיטת בחירות חדשה וחוקה אינן תרופות

ישראל זקוקה בדחיפות לדיון ציבורי בעקרונות החברתיים הבסיסיים • אימוץ חוקה המשקפת סטטוס־קוו ערכי עלול לדחות דיון כזה ולשמר עיוותים בסיסיים

מאת ד"ר גדעון דורון

הכותב הוא מרצה למדע המדינה באוניברסיטת תל אביב.

משבר הזהות של גיל הארבעים העובר כעת באחרונה על כמה אנשי ציבור ואקדמיה, מוצא ביטוי, בין השאר, בהמלצות לאימוץ חוקה ("מסמך רייכמן" הפרופסורים למשפטים) ובמסע לשינוי שיטת הבחירות בישראל (קבוצת "אביב" של קלינג, פיזון, נתמאס ושיטרית). דומה כי הם מנסים לשכנע אותנו, ובעיקר את מנהיגי המפלגות הגדולות, כי אם תאומץ המלצתם ייפתרו, בעיקרון, הבעיות הפוליטיות הסבוכות ועיוותי המימשל בישראל. אך כל זאת ברכה לבטלה. גם אם יחולו שינויים שוליים או פרוזיקליים בשיטת הבחירות, או אף אם תאומץ חוקה לישראל, ייעשה הדבר לא בגין, אלא למרות פעילותן של קבוצות אלה. בינתיים מסקרת הפעילות הציבורית של הקבוצות השונות את תשומת הלב הציבורית לעניינים הפורמליים, ומסיטה אותה מהעיקר.

בשנים האחרונות הועלו הצעות והמלצות שונות לשינוי שיטת הבחירות. הכל מבינים כי השיטה הקיימת כופה עלינו מבנים קואליציוניים לא נוחים. המסקנה היא, איפוא שנשנה את שיטת הבחירות ונקבל תוצאות ומבנים יותר נוחים.

אנשים פוליטיים כגד יעקבי, או אנשי אקדמיה רציניים כפרופ' דניאל פרידמן, ממליצים על שיטות בחירה מורכבות ומשונות, ומבטיחים לנו שאם נפעילן ייפתרו הבעיות הקיימות. לכל ההמלצות משותפות שלוש נקודות:

● נקודת התורפה של השלטון היא בשיטת הבחירה. (אף כי חלק מהממליצים, מבין כי קיימים גם מקורות אחרים התורמים לבעייתיות השלטונית).

● כל הממליצים הם אנשים בעלי כוונות טובות, החרדים לגורל החברה הישראלית ושואפים לסייע בתיקון העיוותים הקיימים.

● כל הממליצים (כולל אנשי אקדמיה) מגלים בורות או מתעלמים בכוונה מהידע התאורטי והמחקרי שפותח במערב בשלושים השנים האחרונות [illegible]

איזון משתק

בשני העשורים האחרונים קיבלו שני מדענים אמריקאים (ארו ובוקנן) פרסי נובל על תרומתם בנושאי בחירה חברתית. לצידם חוקרים עשרות את שיטות הבחירה הדמוקרטיות המערביות והשפעות הנובעות מהן. מסקנות המחקרים: אין שום שיטת בחירות קיימת, או עתידית, המסוגלת לשקף בדיוק את העדפות הבוחרים, או תהיה עמידה מול מניפולציות של פוליטיקאים, כך שציפתה לא יאפשר השגת יתרונות הרצויים למנסחים.

כלומר, כל שיטת בחירות כרוכה במידה מסויימת של שרירותיות, המוצאת ביטויה בשלב עיצוב השיטה ובתוצאות שהיא מייצרת. הממליצים על מעבר לשיטת בחירה שונה אינם תומכים בשיטה עצמה אלא בתוצאות שהיא מייצרת. מכאן שנטיית רוב הפוליטיקאים היא לתמוך בשיטה הקיימת, בסטטוס־קוו הוודאי להם, ולהמנע מאימוץ שיטות חדשות המפיקות תוצאות בלתי־ברורות בעתיד.

כוונת הממליצים על שינוי שיטת הבחירות היא כמובן להגיע לתוצאה שתחזיר את האיזון המשתק הקיים בין שני הגושים הפוליטיים, על־ידי הקניית יתרון מתמיד לשתי המפלגות הגדולות. כלומר — להביא לכך שהמפלגות הקטנות, ובעיקר הדתיות, יפסיקו לשמש לשון מאזנים סחטנית במבנה הקואליציוני וכך לפתוח נתיב למימשל אפקטיבי. כוונה כזו אינה רגישה לתרבות הפוליטית והמיבנה החברתי בישראל. שהרי אפילו יזכו המפלגות הקטנות [illegible] מתמטית של דגם בחירות כלשהו, עדיין לא יצליחו המתקנים להתגבר על בעיית הגושים, הפלגים וקבוצות האינטרס הפועלים בתוך המפלגות (לעיתים אף באמצעי סחיטה), המנסים להשפיע, בכיוון האינטרסים שלהם. איך תוכל שיטת בחירות להבטיח כי הבוחר הדתי, למשל, המצביע מתמיכה במפלגה קטנה, לא יתארגן בתוך המפלגה הגדולה וינסה להשיג אותם הישגים שקיבל בשיטה הקיימת?

מי צריך חוקה?

מעטים בישראל יטענו כי אין צורך, במדינה מתוקנת, במסגרת חוקתית שתגדיר בבהירות את הגבולות הלגיטימיים של החיים הפוליטיים והאזרחיים. עם זאת, מעטים מבין נבחרי העם בעמדות הקובעות רואים במצב כזה דרישה דחופה. הדיון המתחדש בנושא אימוץ החוקה מתנהל איפוא בין בעלי הרצון לשנות, החסרים כוח לעשות זאת, ובין בעלי הכוח לשנות, החסרים רצון.

אלא שבמיקוד תשומת הלב לעניינה של חוקה פורמלית, כעת, רבים הסיכונים למערכת החברתית מהיתרונות. אם חלילה תאומץ כיום חוקה, ישקף מסמך כזה בהכרח את הסטטוס־קוו המוסרי והערכי הקיים במדינה, שאינו נוח גם למגמדי הצעות עצמם. במקום מסמך המבטיח קיום דינמי ומתוקן ביותר עם מסגרת פורמלית, המשקפת מצב סטאטי ומשתק.

הרגש המושם על השגת מסמך פורמלי — "חוקה" — טומן בתוכו עיוות וסיכון למערכת הישראלית. ישנן מדינות בדרום־אמריקה המסוגלות להציג מסמכים מפוארים לא פחות מזה המגנה את החיים הפוליטיים בארה"ב. לעומת זאת בבריטניה הדמוקרטיה מתפקדת וזכויות האזרח נשמרות גם בלי המסמך הפורמלי.

בעברית שורשה של המלה חוקה הוא חוק. המושג מורה על מסגרת של חוקים שיש ביניהם זיקה ומטרה משותפת [illegible] מהחוקים הרגילים. באנגלית, לעומת זאת, שורש המושג קונסטיטוציה הוא "מבנה בסיסי", המוצא ביטוי בהגדרות בסיסיות של המהויות והעקרונות של החברה המאורגנת במסגרת מדינית.

אין זה רק הבדל של מינוח אלא, ובעיקר, הבדל מהותי. נסיונותיהם של הפרופסורים המכובדים למשפטים לשכנע בחשיבות אימוץ מסגרת על, פורמלית, כדרך לתיקון עיוותים שנוצרו עם הקמת המדינה — כאשר האסיפה המכוננת שנועדה לקבוע חוקה הפכה עצמה בדרך שרירותית לחלוטין לכנסת הראשונה — חוזרים למעשה על אותו חטא ראשוני.

דווקא משבר הזהות הפוקד אותנו במלאת 40 שנה יצר הזדמנות נאותה לעסוק בדברים החשובים באמת. קודם עלינו להגדיר לעצמנו מי אנחנו ומה אנו עושים פה, לפני שנוכל להשיב לשאלה מה אנו רוצים. בראש ובראשונה חייבות לעלות שאלות הזהות העצמית: טיב היחסים הרצוי בין דת ולאום; הקשר בין עם ישראל והאומה הישראלית; היחסים בין השסעים האתניים בחברה; ודמות העתיד המשותף בין הרוב הישראלי והמיעוט הפלסטיני. תשובות אמיצות לשאלות אלו יסלקו בהכרח את הבלבול בזהות הפרט, ויבהירו את היעדים האיסטרטגיים של כל הפרטים שבחרו לחיות במדינה. תשובות כאלה יהפכו בהכרח את שאלות שיטת הבחירות הרצויה והחוקה לשאלות באנאליות.

עתידנו המשותף

חזות קשה לאנושות בממצאי דו"ח על מצע עולמי לשינויים, שהוגש לאו"ם

מאת אורי מרינוב

הכותב הוא מנהל השירות לשמירת איכות הסביבה.

דו"ח בשם "OUR COMMON FUTURE" (עתידנו המשותף) (מטעם הארגון לאיכות הסביבה ופיתוח) מוגש בימים אלה לעצרת הכללית של האו"ם. הדו"ח הוכן על־ידי ועדה בראשות גב' ג. ה. ברונטלאנד, ראש ממשלת נורווגיה. הוועדה נתבקשה להכין "מצע עולמי לשינויים נדרשים" ובעיקר אסטרטגיות להשגת פיתוח בר־קיימא והמלצות לפעולה. ממצאי הדו"ח העיקריים מצביעים על מגמות קשות ועתיד עגום לאנושות.

אוכלוסייה: יש כיום בעולם יותר מ־5 מיליארדי תושבים וכל שנה גדלה האוכלוסייה ב־85 מיליון איש. עיקר הגידול (כ־90%) הוא במדינות המתפתחות. אם יגיע העולם בשנת 2010 למשפחה ממוצעת בת 2 ילדים, תתייצב האוכלוסייה בשנת 2060 ברמה של 7.7 מיליארדי תושבים. אם לעומת זאת לא נצליח להגיע למשפחה ממוצעת כזאת לפני שנת 2035, תתייצב האוכלוסייה ברמה של 10.2 מיליארדי תושבים לקראת סוף המאה הבאה.

עיור: בשנת 1950 גרו בערים רק כ־30% מאוכלוסיית העולם. בסוף המאה יגורו בערים קרוב ל־50%, ועיקר הגידול יהיה בעולם השלישי. במדינות אלה ייתוספו עד סוף המאה כ־750 מיליון תושבים בערים גדולות, שכבר כיום אינן יכולות להתמודד עם בעיות כגון סילוק ביוב, פסולת, זיהום אוויר ורעש. הצפיפות ותנאי המגורים הקשים יביאו למשבר עירוני חריף, העלול להביא בעקבותיו אלימות ואי־שקט חברתי.

מזון: אם גם קצב ייצור המזון בשנים האחרונות היה גבוה מקצב גידול האוכלוסייה, עדיין יש בעולם יותר מ־700 מיליון רעבים. בשנים 1950—85 היה קצב הגידול השנתי של ייצור הדגנים כ־2.7% לשנה לעומת 1.9% לשנה של גידול האוכלוסייה. בתוצאה, גדל הייצור מ־700 מיליון בשנת 1950 ל־1800 מיליון בשנת 1985. בתקופה זאת גדל באירופה קצב ייצור הבשר פי שלושה, וייצור החלב פי שניים. אבל בגלל מדיניות קצרת טווח של הממשלות, לווה ייצור המזון בתופעות קשות כגון: כותו, מידבור, כריתת יערות, החמצה (ACIDIFICATION), זיהום מים והרעלות. על־פי ממצאי הדו"ח, מתים כל שנה כ־10,000 איש מהרעלות חומרי הדברה וה־400,000 סובלים מהתקפי אקוטי, בעיקר בארצות מתפתחות. הדו"ח מציין בצורה כללית, כי ניתן להתגבר על בעיות אלה באמצעות מדיניות נכונה, אך אם מביאים בחשבון את קצב גידול האוכלוסייה, נשאלת השאלה כיצד אפשר יהיה להמשיך לייצר מזון לכולם, תוך שמירת האיזון האקולוגי הנדרש.

שמירת מינים וזנים: בגלל פעולות האדם נמצאים יותר ויותר מינים של בעלי חיים וצמחים בסכנת הכחדה. מחברי הדו"ח מצאו כי בעבר נכחדו כ־900,000 מינים מדי 1 מיליון שנה, כלומר בממוצע מין אחד לשנה. כיום המצב גרוע עשרת מונים, אך אין על כך מספרים מדוייקים. מתוך 6 מיליארדי דונם של יערות שהיו פעם על פני כדור הארץ נותרו עתה רק פחות מחצי, ואלה נכרתים בקצב של 40 מיליון דונם לשנה. יש אמנם כ־4 מיליון קמ"ר אזורים מוגנים, אך כדי לשמור על כל חברות הצמחים ובעלי החיים יש צורך להגדיל את השטח פי שלושה.

אנרגיה: כל אדם במדינה מפותחת צורך פי 80 יותר אנרגיה מתושב באזורים הנידחים של אפריקה. כדי להגיע למצב שבו תהיה בשנת 2025 צריכת האנרגיה במדינות המתפתחות דומה לזאת של המפותחות, יהיה צורך להגדיל את ייצור האנרגיה בעולם פי חמישה. אך טרם נמצאו מקורות אנרגיה שאינם משפיעים לרעה על הסביבה.

העלייה בריכוזי דו־תחמוצת הפחמן ותופעות הגשם החומצי שנוצר בשל שימוש בדלק פוסילי, תמנע אפשרות של השגת אפילו חלק מהמטרה הזאת. מסקנת הדו"ח היא, כי אין עדיין כל דרך מעשית להגיע להשוואה של רמת צריכת האנרגיה בין כל מדינות העולם.

תעשייה: הדו"ח קובע כי כדי להשוות את רמת החיים בין המדינות המפותחות והמתפתחות יהיה צורך להגדיל פי 5 עד 10 את הייצור התעשייתי במדינות המתפתחות. אך זה חייב להיעשות תוך שימוש בטכנולוגיות חדשות, המביאות בעקבותיהן שימוש בחומרים רעילים וכן אסונות תעשייתיים.

חסרות הצעות מעשיות

אין ספק שזהו אחד הדו"חות המרשימים והמעמיקים ביותר שפורסמו באחרונה, הן מבחינת הנתונים והן מבחינת ניתוח משמעותם. בכל אחד מהנושאים נעשתה עבודה מקיפה, נאסף חומר רב מאנשי מדע וממשל, נעשה מאמץ להגיע לחקר התופעות הסביבתיות והגלובליות. הממצאים מפחידים כשלעצמם, אך רוח הדו"ח אופטימית. על־פי הדו"ח, יש פתרון לכל הבעיות בעזרת רצון טוב ויכולת פוליטית.

הדו"ח מגדיר פיתוח בר־קיימא כתהליך "שבו ניצול המשאבים הטבעיים, אפיקי ההשקעה, הפיתוח הטכנולוגי והשינויים הארגוניים צריכים להיעשות כך שהם יעלו בקנה אחד הן עם צרכי ההווה והן עם צרכי העתיד". הדו"ח קובע כי ניתן להגיע לפיתוח בר־קיימא, שבו המין האנושי יוכל לספק את צרכיו היומיומיים מבלי שיפגע ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צרכיהם בעתיד. ואולם לשאלה העיקרית כיצד לעשות זאת, אין ניתנת תשובה. לבד מכמה משפטים כלליים בדבר חשיבות השינויים הדרושים לבצעם, אין בדו"ח כל הצעה מעשית. במיוחד מאכזבת העובדה שאין בדו"ח התייחסות רצינית לשאלה הארגונית־מינהלית, הן ברמה העולמית והן ברמת המדינה היחידה. לבד ממשפט הקובע כי יש לחזק את ארגון האו"ם לאיכות הסביבה, המאבק עתה על קיומו בתקציב שנתי של כ־30 מיליון דולר, ואת הארגונים הסביבתיים במדינות השונות, לא מצויה בדו"ח התייחסות אמיתית לשאלה כיצד ניתן להניע את הכוחות הפוליטיים בעולם לשינויים הנדרשים. אין כלל התייחסות לעובדה, שהרוב המכריע של ההשקעות בפיתוח הכלכלי של הארצות המתפתחות נעשה ללא כל בדיקה סביבתית. ולכן רק סביר הוא שהתהליכים הגרועים יימשכו ואף יחריפו.

למרות חסרונותיו, זה דו"ח חשוב וחובה על כל אדם הנוגע לגורל האנושות לקראו. האמת היא, שאנשי איכות הסביבה מכירים את המצב ומשוכנעים בחשיבות עשייתם של השינויים הנדרשים. מי שעדיין אינו מבין זאת הם מקבלי ההחלטות ובעלי הכוח הפוליטי. עד מתי הם יוכלו להרשות לעצמם להתעלם מהמציאות האכזרית העומדת בשערי?

כבלי ציון–מפעלים מאוחדים בע"מ

הודעה לבעלי כתבי אופציה רשומים על שם (סדרה 3)

על ביטול אסיפה כללית

מאחר והבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ לא אישרה להאריך את תקופת המימוש של כתבי האופציה רשומים על שם (סדרה 3) ניתנת בזה הודעה על ביטול האסיפה הכללית של בעלי כתבי האופציה שנקבעה ליום 20 בנובמבר 1987.

י. כרמל
מזכיר החברה

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

היחידה ללימודי המשך ולימודי חוץ
מודיעה על פתיחת
לימודי תעודה
אשר יתקיימו בשנת הלימודים תשמ"ח 1987/88
בתל־אביב, בירושלים, בבאר שבע, באשדוד ובפתח־תקווה

* מינהל עסקים לאקדמאים (בתל־אביב ובירושלים)
* מינהל עסקים כללי (בתל־אביב)
* מינהל ויחסי עבודה (בתל־אביב)
* ניהול כללי (בתל־אביב, בירושלים, בבאר־שבע, באשדוד ובפתח־תקווה)
* ניהול עיסקי בכיר (בתל־אביב, בלימודי יום)
* ניהול ותכנון מסים (בתל־אביב)
* ניהול השקעות (בתל־אביב)
* מינהל כספים (בתל־אביב)
* ביקורת פנימית (בתל־אביב)
* ניהול הייצור (בתל־אביב ובאשדוד)
* מינהל עבודה (בתל־אביב, באשדוד ובפתח־תקווה)
* ניהול הנדסי (בתל־אביב)
* ניהול משאבי אנוש (בתל־אביב, בירושלים ובבאר־שבע)
* ניהול שיווק בינלאומי (בתל־אביב)
* ניהול הספקה ורכש (בתל־אביב, בירושלים ובבאר־שבע)
* ניהול משרד (בתל־אביב)
* ניהול אחזקה (בתל־אביב)
* מינהל בתי מלון (בתל־אביב, בלימודי ערב ובלימודי יום)
* הכשרת סגל בכיר בענף ההלבשה (בתל־אביב)
* ניתוח מערכות מידע (בתל־אביב ובירושלים)
* תכנות למחשבים (בתל־אביב)
* שמאות מקרקעין ומינהל נכסים (בתל־אביב)
* שמאות רכב (בתל־אביב ובירושלים)
* הכשרת בודקים למעליות (בתל־אביב)
* הנדסת תנועה ותחבורה (בתל־אביב ובירושלים)
* הכשרת מנהלי פרוייקטים בבנייה (בתל־אביב)
* בוחני רכב (בתל־אביב, בירושלים ובבאר־שבע)
* קציני בטיחות בתעבורה (בתל־אביב ובירושלים)

פרטים והרשמה:
בתל־אביב: הטכניון, רחוב ליסין 14, ת"א, טל' 03-262134.
בירושלים: מכללת מטה יהודה, עין כרם, טל' 02-416515.
בפתח תקווה: ההרשמה בעיריית פתח־תקווה, מינהל התרבות, רח' העליה השניה 8 טל' 03-913121.
בבאר־שבע ובאשדוד: ההרשמה במרכז תל־אביב.

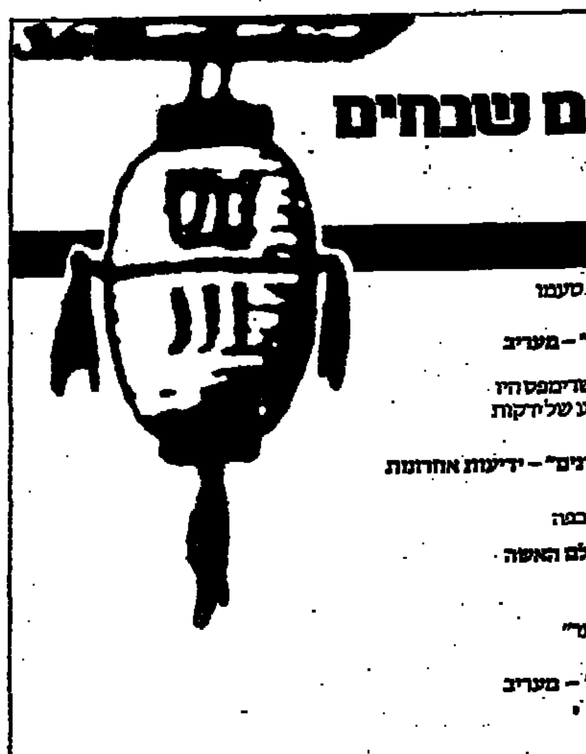

המבקרים ממלאים פיהם שבחים ל"טייסט אוף סצ'ואן"

"הספאר־ריבס... טעמם המעולה... הזכיר יותר בשר כבש מעודן מאשר את טעמו המתוק של הספאר־ריבס השיגרתי"
"סופשבוע" – מעריב

"דג האמנון החמוץ מתוק... היה רך ביותר, עטוף היטב במעטה בצק..." השרימפס היו מוצקים ועסיסיים כראוי, לא רכים מדי ולא מיובשים מדי ושחו היטב בשפע של ירקות וברוטב טעים..."
"זמנים מודרניים" – ידיעות אחרונות

"הבצקיות, כעשרים סוגים שונים, הוגשו לשולחן בסלסלות מצרים ומוזזו בפה עד כי לא נודע כי באו אל קרבנו"...
זאב ענה, עולם האשה

"טעמם המקורי של מרכיבי האוכל נשמר, והתוצאה הסופית מעודנת ביותר"
"סופשבוע" – מעריב

בקיצור "הכל היה לעילא ולעילא"
זאב ענה, עולם האשה

TASTE OF SZE-CHUAN Chinese Restaurant טייסט אוף סצ'ואן
תל־אביב, מרמורק 10, טל: 03-225007, 227424.
כפר שמריהו – מרכז מסחרי, טל: 052-70448, 547722.

שערי המניות 3.11.87

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
א.ב.ב ש	23450	תב	60	+2130	+10	+88
הספנות 0.1	1710	תב	5691	-190	-10	-11017
הספנות א 0.5	1035	תב	4229	-117	-10	-5261
כלל לא בהסדר	16400		288	+341	+2.1	+594
פ.י.בי. 0.5	9000		1708	+40	+0.5	+1890
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אידיבי רג 100.0	101655		1000			-216
אידיבי ב 100.0	101248		8	-2252	-2.2	-8
אידיבי בב א	620900			-6999	-1.1	-1
אגוד 0.1	75530		144	+100	+0.1	+90
דיסקונט ב	133494		38	+800	+0.6	+38
דיסקונט א	129800		409			-436
דיסקונט שה ב	15240		129			-129
המזרחי ש	41950		1400	+225	+0.5	+1651
המזרחי ב	42220	שב				
הפועלים בבב	92500					
הפועלים ש	69024		1431			+842
הפועלים ב	69090		83			-22
כללי א 1.0	175500		2	-1782	-1	-25
כללי שה 7	8500		104	+100	+1.2	+179
כללי 0.1	43780		5387			+185
כלל שה 11	16400		152			-137
מימון וסחר 1.0	58200		50	-50	-0.1	-95
מימון וסחר 5.0	29840	שב				
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
איגוד 1 ש"ח	91010		32			+47
דיסקונט ב	156500		1	-1528	-1	-2
דיסקונט א	156580		11	-1600	-1	-11
מזרחי ש	50400		182	+250	+0.5	+514
מזרחי ב	50600		5	-342	-0.7	-2
הפועלים ש	83450		473	+450	+0.5	+298
הפועלים ב	84400		18	+1400	+1.7	+15
כללי א	212500		3	-2000	-0.9	-3
כללי מסוק	52910		461	-263	-0.5	+869
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	24300		25	-700	-2.8	-10
לאומשכן ש	9020		117	+50	+0.6	+510
לאומשכן ב	8970			+170	+1.9	+140
כרמל ש	5570		129	+120	+2.2	+229
כרמל שה 1	4150			+10	+0.2	+195
פת בטב ש	2460		1203	+50	+2.1	+1401
טפחות ב ש	3560		380	+80	+2.3	+399
עצמאות 0.1	18200	שב				
משכן בבב ש	19354		10	+300	+1.6	+131
משכן רג ש	20710		60	+400	+2	+143
משכן שה 1	10300			+21	+0.2	+30
משכן שה 2	5380		69			-91
יצור 1.0	2930	בח	504	+30	+1	+410
יצור 5.0	2260	בח	1010	+102	+4.7	+3604
בירב 1.0	7700		42			-83
מוסדות מימון						
מימון אב	930		2510			-812
החקלאות בבוב א	220000	תב	2	+20000	+10	+55
החקלאות בבוב ג	194000	שב				
לאומי תעש' א ש	13540		200	+550	+4.2	+158
פתוח תעש' בבב	151000		1	+7000	+4.9	+5
פת תעש' בב ג	479522					+5
פת תעש' בב גג	288200		1			+4
פת תעש' בב גג	288000		19			-14
פת תעש' בב ד	282206					+5
פת תעש' בב דד	67129	שב				
פרבו קבלנים 5.0	885		927			-190
תיירות בב	220000	שב				
כלל ליסינג 0.1א	23399		95	+300	+1.3	+82
כלל ליסינג 0.5ב	21000		118	+2		+113
כלל ליסינג אגח	19190			+190	+1	+58
ביטוח						
איילון	125		3000			
איתן	137.5		2000	-5	-1.1	-7405
אררט 0.1	1338	בח	1920	+122	+10	+1987
אררט א 0.5	965		3416	+44	+4.8	+2853
בטוח מטנה 0.1	343		590	+6	+1.8	+2590
בטוח מטנה 0.5	210		6625			+16375
מטנה אפ	246		597	-2	-0.8	-3103
מטנה הש	107		34000	-2	-1.8	-127000
הדר 1.0	180		11998			+971
הדר 5.0	144.5		17500			+60925
הדר אופ סר 2	176.5	בח	20140	-5	-1.9	-4860
הפניקס 0.1	790		4198	+16	+2.1	+5684
הפניקס 0.5	585		474			-398
הסנה-הראל 1.0	5590					
הסנה-הראל 5.0	4600		380	+125	+2.8	+318
מנורה 1.0	2012		185	+70	+3.6	+1102
מנורה 5.0	1519			+60	+4.1	+685
עדי ג 1.0	410		6756	+10	+2.5	+6270
ספרדים 0.1	1120		898	+19	+1.7	+365
צור ש	320		4000	+3	+1	+4663
ציון השקעות 0.1	3900					
ציון השקעות 5.0	1220		257	-41	-3.3	-120
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	912		2251	+17	+1.9	+1064
אינטר גאמא 5 ש	604		7759	+13	+2.2	+6817
באר עזרא 1.0	901		4148			-1908
באר עזרא אפ	521		880	-1	-0.2	-2150
כלל אפ 4	379		25177	+5	+1.3	+70618
כלל אגח 2	157		14495			-10868
קריסטל 1.0	760		2920	+30	+4.1	+2720
רפק 0.1	23000		4.4	+500	+2.2	+4.6
רפק 0.5	20150	בח	5	+200	+1	+5
שופרסל א 2.0	11380		1042	+152	+1.4	+1517
שופרסל אפ	6100		1004	+100	+1.7	+1286
שופרסל אגח	111		72837	+1	+0.9	+73852
שירותים						
אמותה	399		7823			+117
ספנות הספקה 0.1	900		1127			
ספנות הספקה 0.5	293		8116	+14	+5	+7516
קוסר 0.1	1060	בח	2913	+16	+1.5	+2882
קוסר 1.0	252		16660	+2	+0.8	+38154
בתי ערובה 0.1	1940		839	+90	+4.9	+996
בתי ערובה 0.5	1090	בח	2759	+33	+3.1	+2425
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0	2620		55	-4	-0.2	-9.1
גלי זהר 5.0	1697	תב	100	-189	-10	-268
מלונות דן 1.0	1515		1358			-229
מלונות דן 5.0	1263		850	+60	+5	+963
חוף האלמוג 1.0	6198	שב				
מלונות הירדן	2960		400			-121
מחשבים ושירותי מחשבים						
ח.י.ל.ב. 1.0	258		8500	+2	+0.7	+9867
ינגא 1.0	7100	תב	225	+505	+7.7	+530
כ.ל.ל. 1.0	12777					
כ.ל.ל. 5.0	2937		300	+30	+1	+50
ניקוב מחשבים 1	1035	בח	1223	+50	+3	+4115
ניקוב מחשב 5	360		11145			-3282
ניקוב אפ סר 2	800		3120	+15	+1.9	+8819
תים מחשבים 1.0	680		7400	-11	-1.6	-7827
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אפ	776		3405	+5	+0.7	+169
אזורים אגח	148		23400			+20880
אילון 1.0	344		8670			-10399
אל-רוב 1.0	347		6600			-3204
אפריקה 0.1	47000		471			-802
אפריקה אפ	28350		8	+400	+1.4	+28
ארדים	4200		84	+200	+5	+216
אילרן 0.1	3400		506	+151	+4.7	+460
אילרן 0.5	2401		928			+642
ברנביין 1.0	3050		300			+129
ברנביין 5.0	2310		150	+39	+1.7	+808
דנקנר 1.0	6410		123	-80	-1.2	-153
דרעד 0.1	166		2440	+1	+0.6	+160
דרעד 0.3	138		11251			-3551
הכסלול 1.0	825	תב	800	+75	+10	+601
הכסלול 5.0	516	תב	920	+25	+5.1	+363
ה.ל.ב. 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
ה.ל.ב. 0.5			—	הפסקה	מסחר	—
חברה לירושלים	303		23105	+14	+4.8	+67065
ירושלים אפ	110		17689	+2	+1.9	+20689
גבים 0.1	4720		668	+130	+2.8	+712
גבים 0.5	3860		375			+198
ישפרו 0.1	3600		634	+10	+0.3	+434
ישראלום 1.0	1220		700	+30	+2.5	+1000
ישרס 10.0	18738		142	+650	+3.6	+369
מבן פיתוח 1.0	10700		5	+450	+4.4	+10
לוזיר 1.0	4945		442	+125	+2.6	+942
לוזיר 5.0	2007		300			-43
מ.ת.ב. 1.0	525	תב	28562	-18	-5.3	-27406
מ.ת.ב. אפ 2	198		4495	-12	-5.7	-3658
מ.ת.ב. אגח	112		61760	+4	+3.5	+210240
מגורי בניה 1.0	619		11482	+22	+3.7	+12286
מישאל 5.0	169		7452	+5	+3.1	+6422
מישאל אפ	150		9251			-4350
מגדל 5.0	1282		1018			+15
מירלין 1.0	2079		8424	+82	+4.1	+6315
לינדבוים 1.0	415		1000			-1000
לינדבוים 5.0	172		11906	+1	+0.6	+14470
ליפשיץ 1.0	383		3940			-4814
ליפשיץ 5.0	226		32308	+5	+2.3	+25756
ליפשיץ אפ 1	158.5		21980	-3	-1.9	-38195
ליפשיץ אגח	104.5		63300			
נאות אביב 0.1	3980		552	+72	+1.8	+450
נכסי אחרים	348		11000	+5	+1.5	+14569
סהר הבניה 1.0	750		569	-15	-2	-569
סקו 1.0	5900		269			
צור ועלג בר 1 ש			—	הפסקה	מסחר	—

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
קיסריה 0.1	3020	תב	347	+146	+4.1	+132
קיסריה 0.5	1420		958	+30	+2.2	+1488
הוטבין 1.0	396		3140	+1	+0.3	+949
הוטבין 5.0	212		17218			-12318
הוטבין אפ'	1076		1042			-442
הוטבין אג"ח	125.5		3552	-5	-3.8	-10552
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2800		379			
מטעי הדר 0.5	2800	שב				
מהדרין 0.1	6200		1668	+200	+3.3	+4386
מהדרין אפ'	4115	תב	596	+400	+10.8	+1965
נכסי הדרים 1.0	1668	תב	1588	+80	+5	+9175
פריאור 0.5	2520	תב	403	+130	+5.4	+2973
מזון וטבק						
דובק בב ש	4380		1257			-867
דובק בב ב	4350		572			+15
עלכל 1.0	408		710	+5	+1.2	+361
עלכל 5.0	420		200	-20	-4.6	-200
עלכל אגח	106		3000	+5	+0.5	+7000
טמפו בירה 1.0	29700		2	+700	+2.4	+102
טמפו בירה 5.0	24150		45	+41	+0.2	+65
יצור 1.0	1060	תב	100	+55	+5.5	+200
יצור א 5.0	990	שב				
יצור אפ 2	378		800	-2	-0.5	-1160
כן 1.0	556	בח	3130	+51	+10.1	+5626
כן 5.0	405		478	-20	-4.7	-999
סנפרוסט 1.0	17325		25			+194
עסיס ב 0.5	356		2717			-1203
אנגל יקל 1	2780		51	-60	-2.2	-51
שמן בבב א	1790		461	+14	+0.8	+707
טכסטיל והלבשה						
אתא בר 1 ש	582		6251	+18	+3.2	+8069
אתא אפ	337		2150			-650
אתא אגח	111		1800			-1800
אופיס 1.0	596	בח	262	+6	+1	+261
אופנת ברוך 1.0	372		840			
אופנת ברוך 5.0	255		1541	+9	+3.7	+7715
אפק א	305		870	+5	+1.7	+80
ארגמן רג ש	11650		162			-72
דלתא-גליל 1.0	2800		3707	+100	+3.7	+6476
דלתא-גליל א 3.0	2320		2170			+1
כותנות כאטור 1	1398	תב	200	+98	+7.5	+550
כותנות כאטור 5	757	תב	100	+68	+9.9	+700
ויסלב 1.0	330	בח	700	+16	+5.1	+999
ויסלב 5.0	250	בח	781	+14	+5.9	+1228
ורדינון 1.0	5150		50	+100	+2	+50
זיקית 1.0	2100		706			-415
זיקית 5.0	1760		2557			+2097
זיקית אפ	905		300	+20	+2.3	+839
כיתן	245		1485			-1085
כיתן אפ	149		3000	-1	-0.7	-3597
לודזיה 0.1	906		350	+40	+4.6	+350
לודזיה 0.4	677		1400	+15	+2.3	+711
ליגת 1.0	277	בח	802	+7	+2.6	+5598
עית 1.0	437		701			-503
עית 5.0	232		6330	+2	+0.9	+6370
עית אפ	204	בח	8659	+3	+1.5	+12788
עית אגח	120		4550			
עמק סריגה 1 ש'	302	בח	8434	+7	+2.4	+12979
עמק אפ	176		1901			-3187
פולגת א	1250		7457	+25	+2	+7920
פוליגון א 0.5	9450		250			-64
פרגוד	780	שב				
גיבור סבריננה	7850	בח	113	-149	-1.9	-130
העט רמניון 1.0	2001		212			-162
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	9001	תב	500	+500	+5.9	+733
אורדן 0.5	7600		4			-4
אלומית 1.0	6995					
אלומית 5.0	5030	שב				
כבלים ש	486	בח	6124	+13	+3.3	+24868
כבלים אגח	103.5		53298	+5	+0.5	+12705
התבוף 1.0	585	בח	908	+25	+4.5	+2179
התבוף 5.0	336		1365			+1065
התבוף אפ	2999		110	+100	+3.5	+129
דיקה 1.0	3099		23.5	-101	-3.2	-65
דיקה 5.0	1464		98.6	+21	+1.5	+4
קופסאות פח 5.0	4010		404			+495
כבלי ציון 1.0	2800		1286	+60	+2.2	+1809
כבלי ציון 5.0	1229		2939			+2856
כבלי ציון אפ	31	תב	7939	-274	-89.8	-6628
קרגל 1.0	236		3863	+7	+3.1	+2234
קרגל 5.0	144		7314	+2	+1.4	+1513
נחושתן 0.1	36200		10	-300	-0.8	-15
נחושתן 0.5	13400	בח	50	+150	+1.1	+4
מקור פלדה 1.0	2320		3129			
קנג 1.0	817		208	-2	-0.2	-133
קנג 5.0	455		130	+1	+0.2	+130
קליל 1.0	2290		815	+60	+2.7	+1272
קליל 5.0	1814		100	-1	-0.1	-171
קליל אפ'	949		1995	+30	+3.3	+1454
קליל אגח	120		10111	+5	+0.4	+5211
שלוות 5.0	3450		170			-85
תעשיות לבנה 1.0	1820		492			+542
תעשיות לבנה 5.0	435			+15	+3.6	+1552
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	324800		68			+3
אלקו 0.1	6210			+7	+0.1	+25
אלקו 0.25 ש	4600		207			+193
אלקו 0.25 ב	4629	שב				
אלקטרה 0.1	2158		1950			-470
אלקטרה א 0.5	1620		3110			+736
אפ 5	1198		2450	+5	+0.4	+981
אגח 3	159.5		42192	+5	+1	+84135
אלית 1.0	19200		162	+240	+1.5	+195
כלל תעש אלק'	2450		2105			+1125
ספקטרוניקס 1.0	1353		864	+13	+1	+2027
ספקטרוניקס 5.0	1030		4048	+20	+2	+6050
פרומגנר 1.0	515		636	+10	+2	+1180
פרומגנר 5.0	387	שב				
ציקלון 1.0	1750	בח	107	+66	+3.9	+139
ציקלון 5.0	740		150			-40
קנבסטין אולד 1.	5472		273			+73
קנבסטין אולד 5.	3170		250			+50
ת.א.ת. 1.0	1089		144	-11	-1	-6
ת.א.ת. 5.0	537		1753	-4	-0.7	-333
ת.א.ת. אפ 1	12898		10	-700	-5.2	-32
תדיראן	721		2680	+22	+3.2	+6603
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1.	185		68500			+15227
א.ב. אפ	650		2800			+5800
א.ב. אגח	135		22250			-3547
אקרשטיין 1.0	562		3683	+10	+1.8	+8278
אקרשטיין 5.0	368		1825	+3	+0.8	+5022
אקרשטיין אפ'	564		499	+9	+1.6	+499
אקרשטיין אגח	137		8714			-10214
אחים בלום	155		25992	+2	+1.3	+12065
בלום אפ	101		35300			-34370
מוחל השק בתעש	597	תב	178	+30	+5.3	+2231
מוזאיקה ולפמן 1	19896		17			-17
מוזאיקה ולפמן 5	11970					
נגב קרמיקה	400		5852			-668
נגב קרמיקה אפ	204	בח	400	+4	+2	+5091
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1911		1164			+552
אליאנס ב	1922	בח	419	+175	+10	+705
גל תעשיות 1.0	586		2000	+6	+1	+2000
גל תעשיות 5.0	420	שב				
גל אפ	212		3400	+6	+2.9	+9835
גל אגח	103.5		9470	-1	-1	-9470
דשנים 0.1	3190		50			
דשנים 0.5	1610		2948	+40	+2.6	+2699
חיפה כימי 10.0	950		13790	+12	+1.3	+9563
ליפסקי 1.0	2508		113			-5
מקסימה 1.0	5800		3	-30	-0.5	-3
מקסימה 5.0	3740		50	-60	-1.6	-50
סנו 1.0	25129	שב				
סנו 5.0	18950		25			-25
פריקלאס	515		7897			-399
פריקלאס אפ'	179		14211			-5211
קום כימיקל 1.0	4480		800	+100	+2.3	+900
קום אפ	2750		169	+200	+7.8	+1347
קום אגח	111		917	+2	+1.8	+917
תיא 5.0	4281		764	+80	+1.9	+1466
פטרוכימים 10.0	48204		130	+1404	+3	+74
עץ, נייר ודפוס						
כתר	221		8000	+10	+4.7	+8170
דפרון 1.0	8383	שב				
דפרון 5.0	5595	שב				
תבגן 1.0	10539	תב	96	+509	+5.1	+187
ימה 1.0	1720		330			
לבידי אשקלון 1	625	תב	1416	+35	+5.9	+5010
מולס ב 0.5	41000	תב	34	+3500	+9.3	+29
רים 0.1	445		2718			+2187
רים 0.4	231		3350	+3	+1.3	+4039
תעל ב 0.2	18000		158	+500	+2.9	+341
תעשיות שונות						
אגרין 1.0	385		1151			-224
אגרין 5.0	169.5	תב	4000	+14	+9	+2500
המשה יהד	2940		150	+30	+1	+45
ה.ג.פולק 1.0	1454		166	-45	-3	-166
ה.ג.פולק 5.0	1263		235	+37	+3	+515
השקעות בתעשיה						
כור בב' ש	7240	תב	1502.9	+658	+10	+135.1
תעשיות אפ	189		35597			-3852
תעשיות אגח	115		35486	+5	+0.4	+58491
חברות השקעה						
אמיסר ש	7000		41	+180	+2.6	+42

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבטגה 0.1	47		18155			
אלגד ש	1250	תב	1212	+75	+6.4	+2670
בולת 1.0	950		87			-87
בולת אפ	790		124	+10	+1.3	+676
בולת אגח	106.5		5000			
דגבאר 1.0	558		646	-2	-0.4	-216
דגבאר 5.0	350		1237			+183
חברה לישראל 5.0	4388		1561	+148	+3.5	+3167
חלמן 0.1	114000	שב				
חלמן 1.0 ש	21500		46			-46
אבמא א 0.5	22370		29			-11
מלים השק ש	890		8218	+26	+3	+17155
דיסקונט השק אפ	1100		7072	+40	+3.8	+13050
דיסקונט השק אגח	116		14515	+5	+1.3	+62071
בחזר השק ש	31000		55	+690	+2.3	+27
בחזר השקעות 124	13089		1	+130	+1	+46
הירדן 1.0	1750		257	+30	+1.7	+681
הירדן 5.0	1100		1445			+649
יבא ש	11440		210			-219
יזדו א 0.1	1460	בח	1176	+120	+6.6	+1970
כלל 50.0	1230		1045			+505
כנור 0.1	500		108			-107
כנור א 0.5	469		50			-50
כנור אפ	245		700	-4	-1.6	-3400
כנור אגח 1	124	שב				
פז השק ש	2399		261			+225
פזה א 0.1	8499		151	+199	+2.4	+259
פזה 0.5	6200		900			+740
פרוטרם ב 2.5	14250		405	+225	+1.6	+144
קרדן 1.0	96	בח	14081	+1	+1.1	+3480
קרדן 5.0	68		5741	+5	+0.7	+20741
קרדן אפ	53		16343			-6567
קרדן אגח	104.5		10300			-3969
נסחרות במט"ח						
בזית ב	225	בח		+10	+4.7	+1000
בנין ב 5.0						

רשימה מקבילה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
האשל 1.0	1554	קב		+74	+5	+102
יטסל	251		965	+3	+1.2	+4035
קבוטרים 0.1	1664	תב	2832	+217	+15	+4980
קבוטרים 0.5	488	קב		+23	+5	+17497
קבוטרים אפ	220		9415	+19	+9.5	+6517
קופל 1.0	630	בח	600	+15	+2.4	+1756
תבל	239		2459			
בני הוד	136		20268			+35287
בני הוד אפ 1	107.5		6062			+14088
החברה הישראלית	67		24187			
כסה בר 1 ש	3500	תב	37.1	+212	+6.5	+891
איכות מחשבים	512		981	+2	+0.4	+1178
דנה מימון 1.0	6496	תב	506	+591	+10	+1061
כלל מחשבים 1.0	6674	קב		+318	+5	+87
משוב מחשבים 1.0	370		1365	+20	+5.7	+1450
משוב אפ'	220		640			-464
רשף	469		1320	-16	-3.3	-1441
נדל"ן בינוי חקלאות						
אורן 1.0			—	הפסקה	מסחר	
אורן 5.0			—	הפסקה	מסחר	
אבנים 1.0	992	בב		-52	-5	-1100
בן-יקר נת 1.0	3400	תב	146	-313	-8.4	-381
דוסר 1.0			—	הפסקה	מסחר	
דוסר 5.0			—	הפסקה	מסחר	
עוז 3.0	1615	תב	1082	+165	+10	+1294
רסקו בבמ'	2193		331			
רסקו רג	1585	תב	297	-150	-8.7	-307
שנהר 5.0	1609	תב	205	-179	-10	-524
שנהר אפ	588		1266	-40	-6.4	-966
אסמאס	1972		559	+94	+5	+1115
גולדפרוסט 1.0	1287	בח	485	+117	+10	+621
גולדפרוסט 5.0	682	קב		+32	+4.9	+343
תעשייה						
מים גליקו	265	תב	3538	-90	-25.4	-5579
מקס 0.1	4442	בח	180	+350	+8.6	+508
מקס 0.5	2539		500			-386
אוקטגון 5.0	1050	קב		+50	+5	+3255
מדגן 1.0	646		878			-368
מתכת מרום 1.0	72		18900	+3	+4.4	+40672
מתכת מרום אפ	33		77611			-34281
אלקיל	150		2612	-5	-4.8	-4314
אלקיל אפ 2	61.5		11900	-3	-4.7	-14000
בר-סון 1.0	1249	קב		+59	+5	+6607
בר-סון 5.0	756	תב	11107	+69	+10	+14607
טרמוסטאס 1.0	6450	שב				
טרמוסטאס 5.0	2450	תב	250	-230	-8.6	-386
כ.ל.ב. 1.0	1020		1053	+20	+2	+1111
כ.ל.ב. 5.0	648	תב	300	+54	+9.1	+280
רקסטר 1.0	1920		12			
נקה כימיקל 1.0	4950	תב	272	+450	+10	+347
ת.ג.ל. 1.0	1958	בח		+178	+10	+50
ת.ג.ל. 5.0	2080	תב	40	+180	+5.1	+40
תרז א 5.0	7150		12			+15
אודע פריס 5.0	800		6115	+10	+1.3	+1041
סקאוגיה 1.0	2840		300			
גאל	589		5528	-5	-0.8	-5609
פו חן	379					+400
נמארי מכלולניה	155	תב	17001	+5	+5.8	+38907
השקעה						
אפיק 1.0	370	בח	7515	+9	+2.5	+2925
אפיק 5.0	224		6745			-6445
איתם	450	שב				
איתם אפ	136.5		622			-622
אמישר בכל			—	הפסקה	מסחר	
ישום השקעות	171	תב	28776	+8	+4.9	+48732
ישום אגח-אפ	117		66238	-1	-0.9	-41270
לנדקו 0.1	1508	בח	398	+15	+1	+508
לנדקו 0.5	553	בח	974	-6	-1.1	-628
עד השק ב 0.1	1722	שב		-92	-5.1	-44
עד השק ב 0.5	779	שב		-41	-5	-1137
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	3460		188	-100	-2.8	-284
דלק נפט 5	1875		51	-35	-1.8	-51
דלק היפ' אפ 2	1162		568			+641
פז חיפושי נפט	21100		93	+600	+2.9	+221
יואל 5.0	473		12239			
יואל אפ	127		67958	+2	+1.6	+32062
מ.נ.ג. 1.0	4999		180	+72	+1.5	+262
מ.נ.ג. 5.0	2357		625	+110	+4.9	+975
פראיל ב 0.3	6450		61	-30	-0.5	-59
נפטא ש	517		6362	+14	+2.8	+3921

משתנים

שם נייר ערך	סה"כ מחזור ערך נקוב	שער בסיס בנקודות	שער פר.ב. בנקודות	שינוי יומי כלל %	מס' עסקות כלל
בנק בינלאומי 05	4145	8551	8530	2.5	11
הסנה ש	49966	260	262	5.15	11
כלל סחר	56820	456	454	2.48	14
שופרסל ב 10.0	271	9772	10016	2.5	
דלק ג ש	14797	2588	2580	3.5	13
אפריקה 1.0	384	40028	40028	2.75	7
אזורים 1.0	31058	1867	1067	3.79	22
נכסים ובנין	2559	2993	2993	1.73	5
הכשרת הישוב	385	72735	72735	2.25	19
כלל נדלן	9141	755	751	0.94	5
עלית	1635	15837	15687	1.75	15
פולגת ב 4	36571	868	868	2.72	28
קופסאות פח 1.0	3683	4408	4408	3.5	8
אלרון 3.0	57	232051	232051	3.75	16
טבע ש	6218	10785	10889	5	40
ים המלח	19415	2674	2681	2.02	23
פטרוכימים 10.0	59426	923	923	3.24	26
מפעלי נייר 10.0	240	375845	375845	2.75	49
מכונות ב 0.1	1090	13517	13484	2.75	9
כלל תעש' 1.0	209310	253	258	0.4	27
אידיבי פתוח 2.0	5688	8339	8461	3.99	28
אלון ש	8865	1874	1861	2.02	9
חברה לישראל 1.0	8306	4605	4685	1	32
דיסקונט השק ש	19362	2381	2193	3.01	35
כלל 10.0	24933	1312	1312	2.98	17

שערים מטבע בין־בנקאיים

אתמול, צהריים, 3.11.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.7460/1.7470	לירה שטרלינג
מרקים גרמניים	1.7035/1.7045	ליש"ט ארה"ב
גולדנים הולנדיים	1.9160/1.9180	
פרנקים שוויצריים	1.4050/1.4060	
פרנקים בלגיים	35.69/35.71	
פרנקים צרפתיים	5.8100/5.8140	
לירות איטלקיות	1262.70/1263.70	
ינים יפאניים	136.00/136.10	
$ ארצות הברית	1.3114/1.3119	ל־ש.ד.ר.

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לונדון פיקסינג 470.10

מסירה עתידית (פורוורד)

	$/לי"ש	מר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.7425/1.7436	1.3992/1.4007	1.6983/1.6995
3 ח'	1.7396/1.7409	1.3905/1.3921	1.6878/1.6890
6 ח'	1.7347/1.7362	1.3760/1.3790	1.6741/1.6755

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

ביקושים סלקטיוויים

יום המסחר בבורסה עבר אתמול בסימן המשך המגמה החיובית בשוק המניות. עליות נרשמו בשעריהם של 243 ניירות־ערך לעומת ירידות ב־64. הפעילות בשוק היתה בעיקרה של הגופים המוסדיים, אך פה ושם ניכר פעילותם של מנהלי תיקים, בניירות־ערך המזוהים איתם. במשך המסחר נתבטאו ביקושים בפעילות ערה של קרנות בנק הפועלים, אשר המשיכו להגדיל את אחזקותיהם בניירות־ערך הקשורים עם קונצרן כלל וכמו כלל סחר, ובניירות־ערך אחרים וכמו המפעלים הפטרוכימיים. בנק הפועלים מגדיל את פעילותו בשוק, בין השאר כדי לרכוש ניירות־ערך לקרן־הנאמנות החדשה "אתגר", שהוא מתכוון להוציא הזה במחר. לאומי פיא המשיכה במגמה של צמצום אחזקותיה במניות שזוהו אתה מאז ומכ־כן, החלה במגמת רכישות של ניירות־ערך אחרים, כמו קופסאות פח. מחזור המסחר במניות הפועלים, שגדל הסתכם ב־20.1 מיליון שקל. מעיד כי גם אתמול החליפה ה"כחוחלי" ידים. אך בניגוד לשלשום, נעשתה החלפה תוך גבאה הזה יותר של עליות שערים.

הבנקאיות ממשיכות לרדת

חולשת הדולר בשוקי העולם הי מיום מגמת ייסופו של השקל גרמו אתמול היצעים למניות הבנקים שבמחוך, וגם לאיגרות־החוב הדולר־יות ובהן נרשמו ירידות עד אחוז אחד. במניות בנק הספנות, שהחלו להיסחר אתמול (בינתיים יסחרו אחת לשבוע), נרשם היצע גדול, שנקלט בירידת שער מרבית של עשרה אחוזים. מחזור המסחר בבנקאיות הסתכם ב־7.1 מיליון שקל.

תשואה שנתית הלוית ב"י	פדיון אפר' 88	פדיון אפר' 89
בל"ל 0.1	11.85	9.20
הפועלים ש	11.66	9.08
אי.די.בי. ה	11.61	9.18
דיסקונט א	11.56	9.18
המזרחי ש	11.29	9.23

פעילות ערה

מניות שטעון נסחק עד כה בבירה משמעותית, תיקנו אתמול במהירות את שערן. כך, למשל, מניית טבע עלתה במסחר בחמישה אחוזים, והמניית אי־די־בי פיתוח עלתה בארבעה אחוזים. מניית כור מבוקשת לצבור הגופה, ואתמול עלה שערה בעשרה אחוזים. זה יום המסחר השלישי ברציפות. ואולם הפעילות הערה בניירות־הערך מתפשטת אט־אט למניות שרמת המחירות בהן בינונית ולמטה מזה. בניירות אלה צפויה בתקופה הקרובה פעילות ערה. כך, למשל, במניית ברמון 1 נרשם שער קונים בלבד. ומניית אורדם 0.1 עלתה בעשרה אחוזים.

בנק ישראל יגייס 100 מיליון

בנק ישראל יגייס מחר 100 מיליון שקל באמצעות שלוש סדרות של איגרות־חוב: אחת מסוג שגיא ושנים מסוג גליל. ביקושים של שיעור בליוני שקל לאיגרות־חוב ספקו בעליות שערים עד אחוז אחד. בדולריות נרשמו כאמור ירידות. היקף הפעילות בבק"מ הסתכם ב־34.3 מיליון שקל.

מדד	שינוי יומי ב%
מדד מניות כללי 123.92	+0.87
כללי ללא בנקים 126.88	+2.08
מדד אג"ח כללי 122.88	+0.22
אג"ח צמוד מדד 122.81	+0.24
אג"ח צמוד מט"ח 119.71	+0.41

הנפקה	מועד לפדיון	שער	תשואה שנתית
1127	7	99.71	16.45
1137	14	99.42	16.35
1147	21	99.15	16.00
1217	28	98.90	15.50
1227	35	98.64	15.40
1237	42	98.37	15.35
1247	49	98.14	15.05
1257	56	97.87	15.05
118	63	97.61	15.05
128	70	97.32	15.20
138	77	97.06	15.20
148	84	96.80	15.20
218	91	96.54	15.15
228	98	96.26	15.25
238	105	96.00	15.25
248	112	95.78	15.10
318	119	98.52	15.10
328	126	95.29	15.00
338	133	95.00	15.10
358	147	93.87	17.00

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

הניהול באמצעות פקדון בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב יועצי השקעות תי"ע בע"מ בניהול צבי סטפק ושלמה סימונובסקי
רח' ביאליק 22 טל: 727067; 5294? תל אביב. וחמוי 9 טלפון 290251

הארץ חדשות

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5660.00	5584.37	38.65	0.70
אבטחה	504.34	494.53	8.07	1.66
אגח	258.68	257.11	1.10	0.43
אדיר	1729.40	1717.51	11.27	0.66
אדם	2527.73	2511.70	40.30	1.63
אופיר	2019.08	2006.40	1.49	0.07
אור	433.97	430.52	-0.23	-0.05
אוריון	142.83	141.86	0.99	0.70
אורייני	287.75	285.66	0.52	0.18
אורן	818.45	813.17	4.71	0.58
אייל	4154.97	4074.50	25.72	0.64
אירוס	5576.89	5456.06	16.04	0.29
איתן	770.34	764.82	1.33	0.17
אלון	627.26	622.44	1.72	0.28
אלמוג	683.83	679.21	1.51	0.22
אנליסט	102.25	99.88	0.24	0.24
ארז	362.35	360.10	5.00	1.41
אש	172.30	168.66	3.03	1.83
אשל	184.33	183.09	0.52	0.28
אתרוג	256.63	254.99	0.16	0.06
בורסה	2410.48	2395.21	33.71	1.43
ברוש	556.40	552.74	6.19	1.13
ברק	533.59	530.04	6.90	1.32
ברקת	309.94	308.51	-0.08	-0.03
גביש	1571.52	1561.52	8.10	0.52
גבע	113.39	112.61	0.11	0.10
גורן	447.53	445.80	1.86	0.42
גיא	101.83	101.12	0.09	0.09
גיל	3503.26	3437.39	23.49	0.69
גלית	639.91	632.50	0.17	0.03
דובדבן	391.33	388.71	5.58	1.46
דוכיפת	516.59	513.10	3.56	0.70
דולב	245.64	243.82	0.96	0.40
דורון	1553.34	1523.88	1.03	0.07
דותן	268.69	263.57	-0.05	-0.02
דליה	609.98	599.75	2.60	0.44
דרור	362.41	355.80	2.92	0.83
דקל	425.58	423.18	6.26	1.50
הדס	407.56	404.13	-0.46	-0.11
הילה	413.42	410.86	1.38	0.34
ורד	555.96	546.96	1.65	0.30
זהבית	2749.48	2694.41	9.90	0.37
זוהר	106.46	105.72	0.31	0.29
זיו	131.31	130.43	0.15	0.12
זמיר	524.31	520.92	7.37	1.44
חוחית	162.47	161.39	0.22	0.14
חליפין	141.46	141.14	0.14	0.10
חלמיש	215.78	214.83	0.76	0.36
חן	147.98	147.68	0.24	0.16
טופז	1478.67	1465.96	4.67	0.32
טל	6488.84	6442.22	21.14	0.33
יובל	454.56	451.70	2.00	0.44
יהלום	2452.18	2436.48	31.58	1.31
יהודית	397.64	394.09	4.36	1.12
יערה	449.55	446.64	0.11	0.02
כוכב	356.73	354.42	4.87	1.39
כחל	134.31	133.39	0.16	0.12
כלנית	672.81	661.53	2.99	0.45
כספית	258.71	257.51	-0.09	-0.03
כרמל	152.73	151.00	0.61	0.41
כתר	1234.46	1220.59	3.32	0.27
להב	5006.08	4911.56	19.73	0.40
למשקיע	124.95	123.60	0.09	0.07
לפיד	416.67	408.55	6.72	1.67
לקט	1892.14	1878.26	7.28	0.39
לשם	367.12	365.63	0.52	0.14
מבחר	1337.76	1312.13	3.28	0.25
מבטח	3892.44	3856.79	10.28	0.27
מגד	257.62	253.98	-0.02	-0.01
מגן	3758.32	3724.26	16.47	0.44
מור	1920.55	1893.49	31.16	1.67
מורן	914.52	905.89	3.84	0.43
מטח	26248.93	25869.78	156.89	0.61
מיתר	1016.75	997.39	2.24	0.23
מנוף	4839.94	4747.28	32.93	0.70
מעיין	770.01	755.61	1.57	0.21
מקשה	372.64	371.12	0.79	0.21
מרגלית	1420.29	1410.93	20.67	1.49
מרווח	122.63	122.16	0.19	0.16
מרום	1328.95	1303.52	2.76	0.21
נגה	145.48	144.49	0.46	0.32
נטיף	325.04	323.66	5.26	1.65
נטע	521.90	515.38	4.01	0.78
ניר	159.22	158.14	1.09	0.69
סביון	699.12	687.19	4.05	0.59
סגולה	140.20	139.21	0.11	0.08
סלע	362.22	360.67	0.49	0.14
סנונית	523.46	519.96	1.65	0.32
סער	407.38	405.02	2.84	0.71
ספיר	177.83	177.81	0.11	0.06
עופר	391.31	388.92	3.63	0.94
עידית	822.14	819.03	9.14	1.13
עידן	494.16	487.10	1.00	0.21
עמבר	1257.17	1250.11	0.73	0.06
ענת	2657.50	2636.83	15.84	0.60
עפרוני	493.77	490.45	1.33	0.27
ערמון	135.57	134.78	0.31	0.23
פז	1710.93	1699.45	17.07	1.01
צבר	563.27	559.42	0.10	0.02
צופית	502.70	499.34	3.92	0.79
צח	126.10	126.10	0.03	0.02
צמיד	1104.27	1096.02	2.81	0.26
צמיחה	555.38	547.47	3.13	0.58
צמרת	1875.24	1863.11	-2.89	-0.15
קלע	2340.89	2336.16	23.81	1.03
קשת	103.61	102.98	0.11	0.11
רונית	19641.27	19483.98	-10.97	-0.06
רימון	131.68	131.46	0.22	0.17
רקפת	890.94	874.53	13.29	1.54
רשף	416.26	413.08	0.38	0.09
שביט	447.58	444.70	1.49	0.34
שחם	342.62	340.31	0.36	0.11
שירה	472.35	469.00	2.99	0.64
שמיר	401.21	398.51	1.66	0.42
שנהב	818.24	806.63	8.45	1.06
שקד	901.75	880.17	19.34	2.25
שגיר	186.25	185.01	0.75	0.41
תאנה	264.81	263.25	2.99	1.15
תדהר	576.56	575.41	8.27	1.46
תירוש	541.71	535.51	0.26	0.05
תנופה	103.78	103.16	0.07	0.07
תפוז	240.46	239.11	0.80	0.34
תפוח	198.08	196.73	0.70	0.36
תרשיש	1496.45	1486.44	7.70	0.52
תשרי	537.30	530.05	2.75	0.52

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי
שגיא 4.25%		
4101	398.5	+1.3
4102	155.7	-0.4
4103	149.6	-0.4
4104	145	-0.3
4301	145	-0.3
4302	137.3	+0.1
4303	136.4	--
4304	138.2	+0.1
4105	122.2	+1.7
4106	119.2	+1.7
4107	115.6	+1.7
4108	116.7	+1.7
4109	112.9	--
4110	111.7	+0.1
4201	140.3	+0.9
4204	130.9	+0.9
4205	128.6	+0.9
4206	126.1	+0.8
4207	125.8	+0.7
4208	124.2	+0.7
4209	121.7	+0.8
4210	118.6	+0.7
4211	115	+0.7
4212	116.6	+1.1
4213	113.9	+1
3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)		
3601	42442	-174
3602	39145	-161
3603	36439	-156
3604	32409	+265
3605	29591	+249
3606	27884	+259
3607	26358	-307
3608	24946	-299
3609	23765	-292
3610	21788	+135
3611	21061	+134
3612	20462	+135
3613	19032	-395
3614	18325	+8
3615	16850	+7
3616	15430	+6
3617	14838	+124
3618	13873	+74
3619	12944	-31
3620	12332	+5
3621	11664	--
3622	10601	+26
3623	9839	-46
3624	9354	+24
3625	8548	+4
3626	7911	+3
3627	7341	+3
3628	6802	+18
3629	6378	+18
3630	6033	+16
3631	5589	-78
3632	5264	-75
3633	4975	-72
3634	4367	-42
3635	4131	-41
3636	3980	-40
3637	3759	-59
3638	3502	-55
3639	3207	-52
3640	2685	+32
3641	2328	+28
3642	2046	-22
3643	1811	-20
3644	1720	+17
3645	1553	+16
גליל 4.25%		
3701	1284	-1
3702	986.3	-0.8
3703	859	-0.7
3704	736.4	-0.7
3751	392.4	+0.1
3752	151.2	+0.1
3753	145.2	+0.1
3901	141.7	+1.8
3902	135.1	+1.8
3903	134.2	+1.7
3904	135.9	+1.7
3754	135.1	-1.1
3755	130.3	-1.1
3756	125.8	-1.1
3757	123.5	-1.1
3758	120.9	+2.1
3759	120.6	+2.1
3760	119	+2.1
3761	116.5	+2.1
3762	113.5	+2.1
3763	110	+2
3764	109.6	+0.3
3765	107.1	+0.4
3766	105.8	+0.4
3791	110	+1.1
3792	111.1	+1.1
3826	133.8	+1.4
3827	131.4	+1.4
3828	126.9	+1.4
3829	124.6	+1.4
3830	122.7	+1.2
3831	122.5	+1.3
3832	120.9	+1.3
3833	118.3	+1.2
3834	115.3	+1.2
4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)		
3504	172100	+400
3505	167400	+400
3521	167150	+1000
3522	159800	--
3523	153800	-700
3524	152100	--
3525	149000	--
3526	147500	+400
3527	146100	--
3528	145400	--
3529	140500	--
3530	136310	-1000
3531	137000	+300
3532	132793	-4107
3533	132831	+200
3534	124500	-1500
3535	125400	+400
3536	125000	-570
3537	125060	+200
3538	117900	+100
3539	118400	+100
3540	117803	-800
3541	114277	--
3542	120300	--
3543	114520	+120
3544	114030	+460
3545	111200	-2500
3546	111060	+340
3547	110640	+340
3548	111060	+300
3549	105300	-2000
3550	105800	-200
3551	105124	-200
3552	96850	--
3553	95800	--
3554	96700	+1400
3555	95947	-800
3556	91011	+300
3557	91491	--
3558	91040	+190
3559	87300	-800
3560	83400	--
3561	83000	--
3571	82500	--
3572	83999	--
3573	82800	+100
3574	76500	+300
3575	77945	+27
3576	77806	+28
3579	71989	+26
3577	77073	+29
3578	71256	+26
3580	67041	+23
3581	61095	+21
3582	56473	+19
3583	54780	+1009
3584	52203	+999
3585	49612	+985
3586	44965	+825
3588	44977	+852
3589	41074	+779
3587	45196	+174
3591	41273	+163
3592	41244	+164
3593	41199	+164
3590	40922	+876
3595	39081	+866
3594	39271	+14
5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)		
2001	164500	-3500
2002	164200	--
2003	158500	--
2004	159200	+500
2005	153400	+1000
2006	149600	--
2007	145400	+200
2008	146150	--
2009	147000	+1400
2010	147696	--
2011	142300	--
2012	142000	--
2013	143500	+800
2014	142400	--
2015	142758	--
2016	141800	--
2017	137000	--
2018	136200	--
2019	135200	--
2020	133100	--
2021	131550	+200
2022	124063	-3837
2023	129500	--
2024	119200	+1600
2025	117000	-2300
2026	116700	+400
2027	112100	-1100
2028	116600	--
2029	111200	+1500
2030	112000	--
2031	108800	+2100
2032	108900	--
2033	103600	--
2034	103700	--
2035	93700	+200
2036	92800	-1200
2037	89095	--
2038	91700	--
2039	84800	+300
2040	87300	--
2041	82000	--
2051	84200	+1800
2052	82775	+2411
2053	81101	+2283
2055	75271	+2219
2054	78725	+2203
2056	73352	+2144
2057	76413	+2148
2059	70070	+2065
2058	68915	+1931
2060	64102	+1881
2061	50369	+1381
2062	46245	+1307
2063	44407	+1299
צמודות זהב		
5 יר	133.4	-0.6
רמון		
7006	196.9	-0.8
7007	182.9	-2.7
7008	173.9	-2.5
7009	168.7	-1.9
7010	160.4	-0.3
7011	150.9	-0.5
7012	145.7	-0.4
7013	141.7	-0.3
7014	123.5	-0.6
7015	102.9	-1.1
7016	102.4	-1.1
7017	104.8	-1.1
7018	104.5	-1.2
7019	105	-1.2
7020	104.8	-1.2
7021	103.8	-1.2
7201	103.6	-0.2
גלבוע		
6101	13765	-21
6102	8203	-9
6103	7343	-4
6104	6837	-13
6105	6512	-10
6106	6292	+46
6107	6060	+45
6108	4380	+33
6109	4170	+31
6110	4099	+31
6111	3411	+29
6112	3324	+30
6113	2263	+22
6151	871.5	+4
6152	835.5	+3.9
6153	725.6	-3.7
6154	712.6	-3
6155	459.2	-4.8
6156	376.1	-2.5
6157	279.9	-1.8
6158	264.8	-1.8
6159	233	-0.3
6160	210.4	+0.5
6161	203.1	+0.5
6162	183.8	-0.3
6163	171.2	-0.2
6164	164.8	-0.3
6165	155.5	+0.6
6166	147.6	-0.2
6167	144	-0.2
6168	141.5	-0.2
6169	132.9	-0.2
6170	126.3	-0.7
6171	92.4	-0.5
6172	91.7	-0.5
6801	97.3	-0.2
100% מט"ח		
אל אפ	1451	+1
אלביט	220	--
אלתא	1051	+31
אלסינט	2325	-5
סאיטקס	932	+1
תרד 84	106.5	+1
תרד 85	391	--
הב היש	281.4	+5.6
דיס הש	198.1	-1
כור	164.8	+1.9
כלל	471	-2
מ"צפ ד	198	--
מ"צפ מ	276	--
מ"צפ י	316	--
רן	147.4	+3
סל בנ	188	--
תיעוש	256.6	+5.2
מדד/מט"ח		
ב.ל.ת.	154	--
דיס הש	164.3	-0.7
כור	142.6	-1.4
כלל	196	--
מב דיס	159	--
משא מז	148.1	-1.1
משא מז	145	--
משא מז	136.6	--
לאומי	145.5	--

נכנסת לקורס יין, יצאת עם הסוד.

הכל על היין ב־6 פגישות.

מועדון היין מזמין אותך להשתתף בקורס יין ראשון מסוגו בישראל, בהדרכת אפי וינטר וטובי האנולוגים בישראל.

הקורס בן 6 פגישות, יתקיים במלון דן ת"א מדי יום ג' בשעה 20.00. חלקה הראשון של כל פגישה יוקדש להרצאה תיאורטית, השני ללימוד דרך הטעימה, חידוד חוש הטעם, הריח והזכרון.

הקורס אישי ל־25 איש. המחיר 250 ש"ח+מ.ע.מ.

תחילת הקורס ב־24.11.87. הרשמה טלפונית.

דיינרס קלוב, טל. 03-295858
08.00-16.00/גב' מזל.

מועדון היין

בחסות דיינרס קלוב.

صكذا عن الاحتلال

מכתבים למערכת הארץ

הגינות ויושר מקצועי

קראתי את מבול הכתבות והמאמרים המערכת הנוגעים לשביתת העיתונאים ברשות השידור. אותם עיתונאים בהעיתונות הכתובה, שאך לפני זמן קצר קראו לנו, עיתונאי התקשורת האלקטרונית, לתמוך במאבקם להעלאת שכרם, ואף הביאו להצטרפותנו הפעילה לשביתתם: ברגים שתה, בעיצומו של מאבקנו הוחזו לשלהם, לשפוך אש וגפרית על רשות השידור. תוך נסיון לשכנע את קוראיהם שחלק גדול מעובדיה העובדים ברדיו ובטלוויזיה בעצם מיותרים.

בשורת מאמרי מערכת וכתבות ביקרו כתבי "הארץ" את "האבטלה הסמויה והלא כל־כך סמויה" ברשות השידור, ודיווחו על מאות עובדים המסתובבים ללא מעש. ידיעות אלו מסתמכות, ללא ספק, על הודעותיו והשתגות לבקרים של מנכ"ל רשות השידור. (לפני שנה היו לרדיו 120 עובדים מיותרים, לפני שבועיים 320 ובשבוע שעבר — 3600 אפילו ארנבות אינן מתרבות בקצב שכזה). כניצוץ של המנכ"ל בפירסום מידע גרוטסקי שכזה ברורים למי יד מתבצע בפוליטיקה הפנימית והחיצונית של רשות השידור.

אילו טרחו אותם עיתונאים לבדוק את מימצאיה של ועדת ייעול הפעולת מטעם ההנהלה זה למעלה משנה, היו מגלים כי אחד הממצאים העיקריים של אותה ועדה הוא שאם יפוטרו למעלה מ־70 עובדים, כבר לא ניתן יהיה לקיים את מערך השידורים הקיים, ויהיה הכרח לצמצמו.

מובן שניתן בעצם לפטור את כל העובדים העיתונאיים האחרים ברשות השידור, ובכל זאת להמשיך בשידורים: שני סבבאים ישדרו קסטות מוקלטות ממכשיר וידאו, כפי שהדבר נעשה כיום בערוץ 2 ובתחנות פיראטיות ברחבי הארץ. ואז באמת תבוא הרווחה לכל עם ישראל ולראש הממשלה יצחק שמיר בפרט, כפי שהוא עצמו הודה לפני ימים ספורים.

אילן גרימיין
ירושלים — הטלוויזיה הישראלית

בן ברית נסער

ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו, בשעה שאירח באר כבה הוא בענייני השלטון המקומי, מצא לנכון ברוב ניסוס לתקוף את מנכ"ל משרד הפנים, הרב אריה דרעי, ולהאשימו בין השאר בניצול מיאבני המשרד לצרכי מפלגתו, ובנהול כושל של המשרד. הוא הוסיף שניהל על כך שיחה עם ראש הממשלה. לנדאו בנבה לבטוח שהרב דרעי והגבנה לבשורתו כדי לאפשר לשכיר לשמש ראש ממשלה.

כפי שפורסם, כינוס היה פועל יוצא מעיסקה שהליכוד, תוך הרבנות רווחות, חתם עם נציגי ש"ס בכנסת, לפני כינון הממשלה הנוכחית, שלפיה הליכוד יוסיף להחזיק בתפקיד ראשות הממשלה — וש"ס תזכה, בתמורה, גם בנתחים מתוך ציבי המדינה, לביסוס כוחה.

לפרות מודת הרוח מהפעולות הגלויות הכתלות לעבודת הממשלה (ולא רק במשרד הפנים) — כאשר הדברים נשמעים מפיו של לנדאו, בשעתה האחרונה של הממשלה, ולאחר שהרוטציה התקיימה, מקבל הביטוי "טובל בידו" משמעות פלסטית.

עמוס דגני
ראש המועצה האזורית
עבקהפר

המסר שמאחורי הפסטיוואל

אורי קליין כותב ביקורת על האחראים לפסטיוואל הסרטים בחיפה ("הפסטיוואל הוא המסר", "הארץ" 23.11.87).

טענה ראשונה: פסטיוואל בלי קונצפציה. איזו קונצפציה צריך שתהיה לסדרת ספרים? מה מקשר בין רומאן של ראובני לרומאן של דבליק? שום דבר, מלבד התלוגה של המו"ל שכדאי להביא בפני הקוראים שני ספרים שונים בכל זה מזה. לכה לדרוש במבחר סרטים מה שאיש אינו דורש במבחר ספרים? פסטיוואל צריך למלא תפקיד אינפורמטיבי, ולהביא בפני הצופים סרטים שאין להם סיכוי לראותם בדרך אחרת. בחיפה זה נעשה היטב (אף כי אפשר היה לוותר על כמה סרטים שנערכו על־ידי מפיצים).

טענה שניה: "הולכים היום לראות סרטים בפסטיוואל כפי שפעם הלכו לראות סרט אמריקאי, לא משנה איזה — מערבון או סרט עם ג'ון וויין". מה רע בכך שאלפי אנשים הולכים לראות סרט בפסטיוואל, כיוון שעורכי המבחר המליצו עליו? האם קליין, ברשימותיו, אינו בוחר בסרטים וממליץ על סרטים? האם הצופים הם עדר של שוטים? למה לוקח לעצמו קליין את כל התבונה ומשאיר לצופים את כל הטבוניות? כשמבקר ספרות מתלונן על כך שקוראים קוראים, כשמבקר הקולנוע מתלונן על שרבים צופים בסרטים — קורה כאן משהו עקום.

אפשר לקשור בין פסטיוואל כזה והקולנוע הישראלי? כאן הביקורת לא דלה — היא מזיקה. קליין יודע היטב שהקולנוע הישראלי לא קם על רגליו, בעיקר כיוון שממסד החינוך מקציב לו סכומים מגוחכים. כשרונות סביבנו קיימים, הידע הטכני קיים, רק כסף אין. ואין דרך טובה יותר לשכנע את הפרלמנטריקאים להשקיע בקולנוע — מאשר אלפים שבאים לראות קולנוע טוב.

נסים קלדרון
תל־אביב

ההקהל השנה — מעמד ממלכתי מקיף ראשון

למכתבו של הרב הראשי לשעבר ש. גורן על המעמד של הקהל, מצא אני לנכון להעמיד את הדברים על דיוקם. נכון שהמעמד של הקהל לא חודש השנה. חידשתי אותו בשנת תש"ו — בזמן שכיהנתי כמנכ"ל הפועל המזרחי, מתוך מגמה לחדש ימינו כקדם בערכים חגיגיים תורניים וכדי לתת לשנה השביעית של השמיטה הנקראת אף היא בשם שבת לה', אופי חינוכי לימודי של מקרא קודש, בדומה לשבת שהוא השביעי מבין הימים. ומאז נערכו המעמדים של זכר הקהל בכל שנת שמיטה, ברציפות, אפילו בשנת תשל"ד בזמן מלחמת יום הכיפורים, אע"פ שהרב גורן לא יכול היה להשתתף במעמד.

צודק הרב גורן שההגדרה שנתנו למעמד שהתקיים השנה כמעמד הממלכתי הראשון, אינה נכונה, היות שהחל משנת תשי"ב נערך כבר המעמד על־ידי הרבנים הראשיים ומשרד הדתות שהם גורמים ממלכתיים רשמיים. בכל זאת, אין לראות את ההגדרה הלא מדויקת כדבר 'שקר', היות שהמעמד הי מרשים נערך השנה בהשתתפות חמישים אלף איש. הלימודים שהתקיימו לפני המעמד מהכנה נפשית, התפילה לשלום העולם וההכרזה בעקבותיה על כתיבת ספר תורה של הקהל לזכרם ולשמם של בני הארץ, הרחיבו בהרבה את מסגרתו, ממדיו ורישומו של מעמד הקריאה, והעמידוהו בברכן הפעולות של שנת הארבעים הנערכות מטעם המדינה כולה. מבחינה זאת אפשר לראות את המעמד כמעמד ממלכתי מקיף וכראשון בחשיבותו הממלכתית, אע"פ שהוא השביעי במספרו.

ד"ר ש.ז. כהנא
לשעבר מנכ"ל משרד הדתות

שביעות־רצון

בהקשר לדו"ח ועדת לנדוי פורסמו ב"הארץ" ב־1.11 שתי הודעות קצרות, המסתכמות בכותרת הזלמה: "שמיר ופרס מגיבים: אנו מרוצים". לא הופתעתי מתגובתם השיגרתית הזו של שני אישים אלה, וגם אינני מצפה לתגובה שונה בתכלית מצד חבר הממשלה השלישי, יצחק רבין, ששלושתם היו אחראים אישית על הנעשה בשב"כ במשך כל השנים האחרונות, שנחקרו בדו"ח ועדת לנדוי, שזה עתה פורסם. זו היתה תגובתם גם ביחס למימצאיהן של ועדת אבן חושן וועדת רוטנשטרייך־צור על פרשת פולארד העגומה. וכך בוודאי ינהגו אף במקרים הבאים בתור בעתיד, אם יבואו.

יהודה בקימשה
ירושלים

הקביעה והמעשה

עדי אמוראי, סגן שר האוצר, קובע כי השכר עלה השנה למעלה מיכולתו הכלכלית של המשק ("הארץ" 27.10).

האם דעה מלומדת זו, המבוססת ללא ספק על ניתוחים כלכליים מקיפים ומעמיקים, תניע את אמוראי להחזיר לאוצר המדינה את השיקים בגובה של כ־750 שקל לחודש שהוא עתיד לקבל כתוספת שכר כמי שבקי בעובדות כלכליות, בוודאי לא נעלם ממנו שהמדובר הוא בהעלאת שכר המהווה שיא — ללא תקדים — בשירות הציבורי.

שלמה ריאמן
יו"ר ארגון הגימלאים של משרד התקשורת

מוסיקה / אורנה לנגר

פתיחת העונה

תזמורת רשות השידור בקונצרט פתיחת העונה. הנרי קראון, ירושלים. בתר בניות: חינגמברה; קונצ'רטו מס' 2 לצ'לו ולתזמורת (ביצוע בכורה בארץ); מאהלר: סימפוניה מס' 5 בדו דיאז מינור. כלינית: אורורה נאבולה חינסטרה. מנצח: חואקים אלאקירדה.

קשות מספר לאחר הלוויתה של הצ'לנית ז'קלין דה־פרה, נערך באולם הנרי קראון קונצרט מרגש של פתיחת העונה ה־50 של תזמורת רשות השידור. כאילו רצתה יד הגורל, נכללה בתוכנית הערב הסימפוניה החמישית של מאהלר, הפותחת במארש אבל וספוגה כולה בקינה כרומטית של סקונדות כחוזרות על עצמן באינטרוואלים צפופים, והסתיימות תבוד בהשהיה ארוכה שמשמעותה סימן שאלה ותהייה "למה". מדוע התאכזר הגורל דווקא לצ'לנית מחוננת זו?

והתזמורת, שהיתה אמורה לפתוח את הערב בשיר־לכת מתוך "האהבה לשלושת התפוזים" של פרוקופייב, בחרה תחת זאת להתייחד עם זכרה של דה־פרה באריה השישית של באך, בנוגנה ביותר מרטט של רגש.

כאילו ביוונה זאת ההכנה, המשיך הערב בהצגה לגדולתה של דה־פרה בנגינת צ'לנית מחוננת ובעלת שיעור־קומה: אלמנתו של אלברטו חינסטרה. חינסטרה הלחין את הקונצ'רטו במיוחד בשבילה, ובאו בו לביטוי כל גדולתה כמירי טואוזית ומשוררת של הכלי. בקונצ'רטו זה, שהוא למעשה סימפוניה נהדרת של מקצבים דרום־אמריקאיים, מתייחס חינסטרה למיצוין רוב של כלי־הקשה, החל בצ'לסטה וכלה בגונג קבקבייעץ, ולכלי הנשיפה, כאילו הם מעצבים את המלודיה והכינורות רק משתלבים ומקשטים אותם.

הבכל, קלרנית, הרמוניום ופסנתר שניגן אקורדים כהים — הכתיבו את הצבע, והצ'לו השתלב בסולו של מצילתיים בגדלים וגוונים שונים. הצירוף המיוחד במינו של צ'לו עם קרן ופעמונייה סינית, העניק לכלי, בעיקר תחת ידה המופלאה של אורורה חינסטרה, סגלשה על הסטראדיווארוס שלה בקלילות ובדייקנות מעוררות התפעמות, שפע של גוונים שאין נוהגים לייחס לכלי בדרך כלל. הג'נגל ריעשות העד של דרום־אמריקה, על כל המסתורין שלהם, שכשון מי ההורות וקולות הציפורים הצבעוניות, קמו לתחייה ביצירה סנגונית ומבריקה זאת.

גם הסימפוניה החמישית של מאהלר מיועדת בעיקר לכלי הנשיפה, בעיקר מתמתכת, ולכלי הקשה. סימפוניה זו נחשבת לנקודת מפנה בהתפתחותו של מאהלר. שכן פה בראשונה נעשה שימוש בתיזמור רחב יותר, להוציא הפרק הרביעי.

הארג'טו, הכתוב לכלי קשת ולנבל בלבד. אורך הדיוקה המעט איך ספי של הסימפוניה מציב אותה כאתגר מוסיקלי קשה, כמעט בלתי אפשרי לביצוע. מכהו מהאידאל הקוסמי הרומנטי של מאהלר דבק בביצוע זה, שיתם פחות רגש על המימר המופנם ויותר על הגדולה, שהיא יהודית למאהלה. אסיות הקצבים התגיגית שאותה תובע מאהלר במפגיע בפרטיטורה, מקשה עוד יותר לשמור על הרצף המוסיקלי. אסיתן זו הלמה את אופיו של הערב ושל המנצח, הנוהה מטבעו הדרום־אמריקאי לנסטה התיאטרלית הרחבה. לשבחו ייאמר, שהקפיד בדייקנות על הוראות המלחין, אף הקפריזיות ביותר.

"לרשותו עמדה הפעם תזמורת, שלמאי שתמשיך כך כל העונה. תזמורת שניבבה בכל נשמתה הנשפה בכלא ריאותיה בניקיון מרבי. אך בגלל האקוסטיקה של אולם הנרי קראון בשמעה הסימפוניה כבליל של רעמים שהרעידו את אמות הספים. הניגוד המופלא בין הלייטמוטיב הכרומטי בכלי הנשיפה לבין מוטיב הקצבי, הקרוב כמעט לואלס, שנפרט בפיציקטו מעודן על כלי המיתר, הולכם בהפרזה חמת פרפורציות, בשל מגבלות האקוסטיקה המגרילות כל צליל כבמראה מגדלת מעוותת.

הטמפו, קודם הימר, הוא בוגר ביה"ס לתיאטרון בוינה, מה שניכר בקלילות העליזה שבה שר ושיחק את תפקידיו, כיאות למסורת הי מורשת של זמרי האופרטה הווינאיים ובעגה של בתי מרזח אוסטריים.

קשה היה שלא להיעתר להזמנתו את הגברת ראדיק למחול, תוך הקשת עקבים ומחוות־ידיים חיננות. ראדיק, סופרן עשיר ובעל עוצמה, ניצבה על הבימה בשמלה אדומה והדרת, עם פרס מעומלן על אוזניה, כיאות לגבירה בת הימים הטובים ההם (איפה הם? איפה הם?). היא שרה בגודש מלודרמטי ועוררה חשק לשמוע סופרן כזה בתפקיד פאמינה. אך למרות תגבורת הפרוס המרהיב, לא משה ממקומה הוויוותה ניגוד משעשע לברזוגה, שטיזק בהפרזה, בגודש מניגנוני זמר־שוחקן של האופרה העממית הקלה.

התזמור העשיר והססגוני הרגיש על הפעמה המשולשת של שטראוס, לאנר, קלמן, שטולץ ומרעיהם יצר קירקס מרהיב של צלילים שהזכירו ליצנים, קוסמים ושאר בעלי כשפים הלקוחים מהמראות הווינאי. אפילו רעש הכינורות ופעמי הסוסים המפורזלים על מרצפות האבן הי קסמנות של סימטאות וינה, נשמע בעליל. מי לא השתתף בחינגה? הטובות, סרומבונים, תופי הדוד, הפעמונייה הסינית, הפיקולו ואפילו המשרוקית נטלו חלק בדהרה העליזה של ההוסארים.

כלי הנשיפה עמדו יפה במבחן, אך בגלל האקוסטיקה הרועמת של הנרי קראון היתה הדרתם כבדה ור מיגה. כל הקלילות והזוג הקצפתיים הווינאיים בעודרו מגגינת הוואלסים והפולקות. הזוגג שבגלישה מעלה מטה על־פני מגעד כל כלי התזמורת הועם בביצוע כבד זה, שלא הזכיר כלל וכלל נגינה במאלון או פארק עירוני בפרברי וינה, שבהם השמעה בדרך כלל מוסיקה זו "השייכת לשעות הבוקר".

ובכל זאת, למשמע כל הנעימות המוכרות יצא הקהל, שברובו היה כמובן יליד המלכה האוסטרו־הונגרית, מגרדו. לשמע "מארש ראדצקי" החל למחוא כף בקצב, זה מבצח ששרביטו הנגי כל הערב בקלילות על התזמורת, פנה אל הקהל והחל לנצח עליו. היה זה ערב "קלסיקל" במיטב המשמעות של המלה. הקהל יצא מהאולם מרומם ברוחו כשהוא מזמזם בדרך קל את ה"דונאוואלצר" ומבור מקצבי ה"אומפפה" למיניהם.

ההוסארים העליזים

"ערב וינאי" עם תזמורת רשות השידור במסגרת הסדרה "קלאסיקל", באולם הנרי קראון, ירושלים. בתר בניות: ואלסים, מזורקות, פולקות, וקטעי אופרה עממיים מאת יוהן לאנר, אמריך קלמן, רוברט שטולץ ובני משפחת שטראוס. מנצח: וינפריד קארלינגר. סופרן: יולנטה ראדיק. טנור: קורט הימר.

היה זה ערב וינאי בטעם אוסטרו־הונגרי שכלל את מצהלות מבחר הוואלסים, הפולקות, הצ'רדשים ו־קטעי סולו ידועים מהאופרה הוינאית העממית. לעזרת התזמורת נחלצו שני זמרים מהפולקס־אופרה של וינה ומבצח וינאי, שהגיעו כולם בטיסה מיוחדת רק לערב זה.

הארץ ממליץ

שם הוורד (ת"א) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההיסטוריון אומברטו אקו.

המשפחה (ת"א, חיפה) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", "פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדאן.

ז'אן דה פלורט (ת"א, ירושלים) — הראשון בין שני סרטים על־פי ספרו של מרסל פאניול "מי הגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דפרדייה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

לו היית כאן (ת"א) — סיפור קטן וחינני על נערקונפורמיזם של נערה באנגליה של שנות החמישים.

האלמנה השחורה (ת"א) — הוא סרט מתח פסיכולוגי של בוב רפלסון, על קשר ריגשי הנוצר בין רוצחת (תרזה ראסל) ובין חוקרת פדרלית היוצאת בעקבותיה (דברה וינגר).

חנות מעבר לפינה (ת"א, חיפה) — קומדיה רומנטית מ־1940, על זוג חובבים בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות").

ברדפי החוק (ת"א) — סרטו של ג'ים ג'רמוש על שלישייה תמהונית הבורחת מבית הסוהר וחיה בשולי החיים באמריקה.

בלוז לחופש הגדול (ת"א) — בוגרי שמיניות ב"חופש הגדול" האחרון לפני גיוסם, בתקופת מלחמת ההתשה.

הבלתי משוחדים (ת"א, ירושלים, חיפה) — סרטו של בריאן דה־פלמה על תפיסתו של אל קפונה על־ידי צוות שוטרים חוק שאי אפשר היה לקנותם.

זקוף ת"ארון (ת"א) — סרטו של הבימאי האנגלי סטיבן פרירס על חייו ומותו של המחזאי האנגלי ג'ו אורטון.

סרטי בידור

בייבי אריזונה (ת"א, חיפה) — קומדיה אמריקאית מטורפת של האחים כהן, על פושע לא יוצלח הנשוי לשוטרת לשעבר וגונב תינוק כדי לאמצו כבן.

רובוקופ (חיפה) — סרט אלים אך עשוי היטב, על שוטר־רובוט המפתח רצון עצמי ומחסל בשירות הצדק.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגנה רופאים במקרים דחופים מ־8 בערב עד לשעה 7 בבוקר בתחום מד"א כל 101.

בכן דוד אדום:
ירושלים 523133, תל־אביב 5460111
חיפה 512233, גוש דן 781111
הרצליה 541553־052, נתניה 823333
רחובות 451333־08, בת־ים 5511111
חולון 803153, לוד־רמלה 221022־08
באר שבע 74767־057

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 8.00–20.00
ביום ו' — 8.00–15.00
טלפונים: 453300־03

שח"ק — שירות רפואי ביתי

24 שעות ביממה, כולל רופאים מרומים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, כבות חג 226191, טבר סל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 631011, טבר 3752
ולהשאיר הודעה לרופא תורן טכון ב"ד

שמר — שירות רפואי לקבו

שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24:
סל' 7549111־03 "נקבר" קוד טבר 222 ביקורת שינוים לטיפול האוהים
תל־אביב:

דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר)
טלפון: 294869, 285822־03

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49
סל: 284649־03 פתוחה בימים א־ה בין 21 עד 24.00 ימי ו' וערבי חג מ־21 עד 24.00
חגים מ־15.00 עד 21.00

שחות מיטיים להשאה. שיקום ועיסוי בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 548575־052
1500 איתורית 7549111
ערך — עזרה ראשונה במקרי:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171, תל־אביב 5461111
ילדים הודי 261113, חיפה 672222/3
נתניה 35316־053, באר־שבע 418111־057

מרכז רפואי באר־יעקב 223958־08
מרכז סיוע לקרבנות אונס 24 שעות ביממה:
תל־אביב סל' 234819
ירושלים סל' 245554־02
חיפה סל' 382611־04

מרכז סיוע לנפגעי לחץ בטשם "מגלים"
א רה 11.00–13.00
ב רד 16.00–18.00
סל: 220031

רח' מאמו 13 תל־אביב
יד ביד — אחה קשבת לילד ולהורים תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' 20.00–17.00, 222732
ירושלים 245358
חיפה הדהה — 229488 20.00–11.00
הגליל המערבי 922222־04
ער אלי — האגודה להגנת הילד עזרה מנפגעי אלימות כלפי ילדים 261820 א־ה 20.00–16.00
ארם לשירות אדם — חברה מישהית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 5461727/8־03
שלו — שירותי ניידות כיסא גלגלים להולי לב בגוש דן 330848
יגלל — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות
סל: 5461135־03, 550506־08

הודעי למלחמה באיידס — הסברה וסיוע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 290101, 203121 קו פתוח בכל יום מ' 19.30–23.00. ת.ד. 33602 ת"א

תורנות בתי־חולים

תל אביב רופא — ילדים, פנימית, כירורגיה
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, עיניים, A.N.A)
הדסה ה"צ — (כירורגיה, אורטופדיה)
בקור חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב דיזנגוף דיזנגוף 132 223590
קופ"ח כללית אבסטרם 7 232385
ירושלים אליסון ישעיה 10 385753
חיפה הנביאים 22 231905
חולון מכבי שבכר 35 895571
בת ים בני בת ים הנביאים 3 5513671
רמת גן חן זבוטינסקי 99 7514434
פתח תקוה צמא הפוך חיים 6 918541
נתניה גבע שער הגיא 14 22695
הקריות החוק סטאת מדיערין ק. מוצקין 715136
רחובות כללית בני משה 452581
חדרה נבני ה. סמואל 74 322150

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אבסגי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00–19.00
רמב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' 16.00–19.00 רח' הסמורס 14 סל' 381528

מרכזי מידע — אגד

02—304304 03—432777 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט. חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 טופוגרפיה של א"י. שלוש גבעות (ג)
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע יסודי. החיים בעבר העתיק
09.20 אנגלית ז'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'. הנשימה (ב)
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ו'. השארית בחילוק
11.15 אנגלית י"א־י"ב
11.30 מושגים ביהדות. שנת שבתון יהיה לארץ (ב)
12.00 אנגלית ח'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע על־יסודי. האוויר לנשימה 1 מבכבי העבר
13.30 משפט דמיאניק
14.00 טלטקסט. חדשות קול ישראל
14.05 האוניברסיטה הפתוחה. מזג אוויר סוער: טסלין, אדם והרעמי
15.00 טוב טוב הגמר
15.25 על רופאים ואחיות. סדרה קומית
15.40 שעת כושר
15.50 טלטקסט. המועצה למלחמה בסרטן
16.00 גברת פלפלת
16.10 שביל באמצע שביל בגד. עמק הזולה (ב)
16.20 פיצוחים. שעשועון נושא פרסים
17.00 ערב חדש

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניק (שידור ישיר)
17.00 סיפורי היער הירוק
18.00 סרט. "גנוב מגנב פטור"
19.30 תקציר משפט דמיאניק
20.00 סידרת דרמה: הסיפור שנשכח (ה)
20.30 הטלוויזיה — הטוב הרע והמכוער
21.00 פופ 2

ירדן ערוץ 6

17.30 תוכנית בידור בצרפתית
19.00 שירים מכאן, שירים עבריים
20.05 מראה מקום. עם השחקן נסים עוזיקרי (ש"ח)
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת. הסתיו בשירה העברית
22.00 על הרכש ועל הביטחון
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגאזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 ואלרי (קומי)
21.10 סוסים (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 סיפורי המסתורין של רוזוחי סאיירס

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי התבונות (מצויר)
15.30 סופרבוק (מצויר)
16.00 שוכני הסלעים (לילדים)
16.30 סרט. "זרחות החיים" עם איירין דאן
18.00 תן לי הזדמנות (קומי)
18.30 משפחת קפבל (סדרה)
19.00 חדשות
20.00 רצח במשימת קולמוס
21.00 המוצר (סדרה)
21.30 בירדארס (סדרה קומית)
22.00 המשודה (בלש)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

גלי־צה"ל

18.05 אבות ובנים. עם תא"ל יצחק, מפקד עוצבה בצה"ל, הבן אמיר, פרח טיס
18.45 משולש. עיונות בענייני השעה
23.05 עשרים וארבע. היום שהיה
23.55 שיחת חצות. עם העיתונאי מתי גולן
00.05 ציפורי לילה. עם נתן דטנר ואבי קושניר
02.05 לא רוצים לישון. מוסיקה
05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

שידור קבוע

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה פתוחה
06.50 מקשיבים עם העשבון
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אלהבוקר. עם אלי ישראלי
10.05 מוסיקה עם אוולי יניב
11.05 נבון לעכשיו
13.05 אחר אחר — להיטים עבריים
14.05 דרדה יזהר
15.05 שירים לזמן
16.05 ארבע אחרי הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 דדיה, דדיו
20.05 מאבטה בבסיס
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הבאת הבה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — ההתנקשות 5.30, 8.30
אבנר — הקשר המקסיקני 5.00, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנת סרטים
בית לסין — בלוז לחופש הגדול 11.15
בן יהודה — ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — 38 4.30, 7.30, 9.30
גת — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 1 — לו היית כאן 3—5, 7.30, 9.45, 11.00
דיזנגוף 2 — שם הוורד 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 3 — בני מאהב 11.00, 13.00, 3—5, 7.30, 9.45
היכל — האלמנה השחורה 7.15, 9.30
חדייב אין — השוטר מבברלי הילס 2 7.15, 9.30, סקס 12.00
הוד — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 5.00, 7.15, 9.30
חן 1 — מסאל ג'אקס 5.00, 7.30, 9.50
חן 2 — הפורצת מסן פרנציסקו 5.00, 7.35, 9.50
חן 3 — רינה, מי הבל גם הוא 5.00, 7.35, 9.50
חן 4 — הנוכל המהוכה המקומנת 11.00, 2—5, 7.30, 9.50
חן 5 — פגישה עיוורת 11.00, 2—5, 7.30, 9.50
לימור — ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.30, שכרון חושים 12.00 חצות
לב 1 — המשפחה 2.00, 4.30, 7.20, 9.50
לב 2 — גברים גברים 2—5—8—10
לב 3 — נרדפי החוק 2—5—8—10 + קפה וסיגריות (סרט קצר)
לב 4 — חימר מלך ירושלים 2—5, 7.30, 9.45
מוזיאון ת"א — זקוף ת' אוזן 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — הוורדה לפשעים המורים 5.00, 7.15, 9.30
סינמה 2 — אשה מטורה 5.00, 7.15, 9.30
פאר — ביבי אריזונה 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — 1900 חלק א' 7.00, 1900 חלק ב' 9.30
פאר — לחישה רועמת 4.30, 7.15, 9.30
פריז — לא יכולה בלי זה 12, 2—4, 7.15
מבריסים 11.30 בלילה, 9.30
צפון תמהיר — ז'אן דה פלורט 4.30—7, 9.30
שחף — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — בלשים 7.30, 9.40
תמר — הנות מעבר לפינה 5, 7.30, 9.45
תל־אביב — אישת הכוס 5.00, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.15
אורגיל — מסאל ג'אקס 4.30, 6.45, 9.00
אחר 1 — קומבה־אמריקאי 4.30, 7.15, 9.15
אחר 2 — חימר מלך ירושלים 4.30, 7.15, 9.15
אחר 3 — זהב דסטה 4.30, 7.00, 9.00, בית האמנים 11.35
אחר 4 — לא שם דין 4.30, 7.00, 9.00, חימר מלך ירושלים 11.15 בלילה
אחר 5 — זכרונות מאפריקה 4.30, 8.30, מעבר לשיא 11.00 בלילה
אורגון — המכשפות מאיסטוויק 4.30—7, 9.15
בית אגרון — איגוד חובבי הקולנוע 5.15, 9.30
האחים מרקס מבדרים 7.30, רוח ראשים מדברים 12.00
כפיר — ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
מיטשל — הבלתי משוחדים 7.00, 9.15
סינמטק 1 — אבל אל בגבות 7.00, הזקן 9.30
סינמטק 2 — הפתד 7.00, איגנבורג הולם 21.00
רון — הקשר המקסיקני 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — מותו של מכון 7.00, ז'אן דה פלורט 7.00, 9.30
עדן — הוורדה לפשעים המורים 4.30, 9.7
סמדר — קבנור 7.15, 9.15

רמת גן

ארמון — מסאל ג'אקס 7.20, 9.50
אורדע — משפחת פלורד 7.15, 9.30
ארמון — הקשר המקסיקני 7.30, 9.45
הוד — הבלתי משוחדים 4.30—7, 9.30
לילי — נשף הבוץ 7.15, 9.30
רב גן 1 — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — הנוכל המהוכה המהוכה 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 3 — הפורצת מסן פרנציסקו 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4 — רינה, מי הבל גם הוא 5.00, 7.30, 9.50
שבעים — השוטר מבברלי הילס מס' 2 7.15, 9.30

נתניה

מטרו — מסאל ג'אקס 5—7, 9.15
שרון — שם הורד 5—7, 9.30
דור — ימי הרדיו 7.15, 9.30

עפולה

היכל התרבות — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15
מוזאורון — חימר מלך ירושלים 9.00

טבריה

יד שמורית — מסאל ג'אקס 7.15, 9.15

קרית אונו

מרכז קהילתי המתבטל בכרמל 4.30, 7.00, 9.15

בת־ים

אורנים — בלוז לחופש הגדול 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — הבלתי משוחדים 5.00, 7.15, 9.30

צפת

מתנ"ס אלון — ילדים הורגים לאלהים 7, 9.30

חולון

ארמון — סוד רומן 7.30, 9.30
כוכבי — הבלתי משוחדים 4.30—7, 9.30
רינה — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
מגדל — המכשפות מאיסטוויק 7.30, 9.30
מתנס קרית שרת — לא שם דין 7.15, 9.30

בית שאן

מתנ"ס — לא שם דין 7.00, 9.15

כפר סבא

בית ברל — שם ההצלחה 8.30
חן — סוד ההצלחה 7.00, 9.15
שכל — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורלי — ההתנקשות 6.30, 9.00
אורה — השוטר מבברלי הילס מס' 2 4.30—7, 9.15
אמפיתאטרון — התנקשות 4.30—7, 9.15
בית העם — כלא הילטון 9.15
חן — מרדפי החוק 4.30—7, 9.15
עצמון 1 — ללא מוצא 4.30, 6.45, 9.15
עצמון 2 — מעקב חשאי 4.30—7, 9.15
עצמון 3 — ספחר של שטר 4.30—7, 9.15
קרן אור המתורים — חימר מלך ירושלים 4.30, 7.15, 9.15
פאר — המכשפות מאיסטוויק 4.30—7, 9.15
רון — הבלתי משוחדים 4.30—7, 9.15
רב גת 1 — מסאל ג'אקס 4.15, 6.45, 9.15
רב גת 2 — בייבי אריזונה 4.30—7, 9.15
אורות — השוטר מבברלי הילס מס' 2 7.00, 9.15
ורוכל — פעולת נקם 9.15
סטיר — בני בלי 7.00, 9.15
סינמטק — חנות מעבר לפינה 7.00, 9.15
ציון — הוורדה לפשעים המורים 7.00, 9.15
סינמטק — המפיקים 7.00, צואתו האחרונה של הרוזן 9.30

ראשל"צ

נ.ב.רון 1 — חנות קטנה ומטריפה 4.30, 7.00, 9.30
נ.ב.רון 2 — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30

הרצליה

דוד — משפחת פלורד 7.15, 9.30
מלון ודואל — מעקב חשאי 7.15, 9.30
היכל — הבלתי משוחדים 4.30—7, 9.30
תפארת — פגישה עיוורת 7.15, 9.15
דן אכדיה — האמפיריה מבריניך היליג' 7.00, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — השוטר מבברלי הילס מס' 2 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.15, 9.50

רחובות

בית העם — הנוכל האוהבת המאוהבת 7.15, 9.15
הוד — הבלתי משוחדים 7.15, 9.30
חן — חבר הדיקון אליוס 4.30, השוטר מבברלי הילס מס' 2 7.15, 9.15

באר שבע

חן — השוטר מבברלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.30
היכל התרבות — מוצגת הפועלים, התחיה בקרוב

רמת השרון

כוכב — ילדים הורגים לאלהים 7.00, 9.30

עכו

אודיטוריום — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15

קרית אונו

מתנ"ס — המתבטל בכימו 8.00

חדרה

חדרה — נבוך באהוב 7.00, 9.15
חן — ריגון ה' 7.00, 9.15

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 4.11

תיאטרון הבימה:
"הפרדס" (כרטיסים מ 29.9 תקפים)

התיאטרון הקאמרי:
"עלובי החיים" — 16.00, 20.30
"באמצע היום" — בצוותא
"חבלי משיח" — כפר סבא
"דבש נמשך" — רחובות

כור הנפקות בע"מ

הודעה בדבר קביעת שיעור ריבית (סידרה 2).

בהתאם להוראות שנקבעו בתשקיף החברה שפורסם ב־30 ביולי 1985 בדבר הנפקת סדרה של אגרות חוב רשומות ע"ש 1989-1998 (סדרה 2) של כור הנפקות בע"מ צמודות לדולר או למדד.

הרינו להודיע כי הנאמנים של מחזיקי אגרות החוב קבעו כי שיעור הריבית השנתית שתשאנה אגרות החוב הנ"ל לתקופה 30 באוקטובר 1987 עד 30 באוקטובר 1988 הוא 9.25% לשנה, לצרכי החלופה הדולרית.

כור הנפקות בע"מ

רשות הדואר

אזרח יקר!

ברשות הדואר יש לך כתובת!

בפניות ותלונות פנה בכתב אל יחידת הבירורים והחקירות השייכת לאזור מגוריך.

מחוז / מרחב	כתובת
מחוז ירושלים (ירושלים וישובי הפרוזדור בהרי יהודה)	יחידת בירורים וחקירות, מרכז שטנר, גבעת שאול ירושלים 91000. טלפונים: 02-522133, 02-524118.
מרחב תל־אביב יפו (ת"א־יפו הפרברים)	יחידת בירורים וחקירות, דרך ההגנה 137 ת"א־יפו 61999. טלפונים: 03-307233, 03-307242
מחוז המרכז (מרמלה ועד כפר ויתקין)	יחידת בירורים וחקירות, רח' ויסוצקי 14 ת"א־יפו 61999. טלפונים: 03-445600, 03-444200, 03-445700
מחוז הדרום (מראשון לציון עד אילת)	יחידת בירורים וחקירות, רח' הרצל 85 באר שבע 84100. טלפונים: 057-38387, 057-38377
מחוז חיפה (חיפה והפרברים)	יחידת בירורים וחקירות, בנין שקמונה, רח' נתנזון חיפה 31999. טלפונים: 04-640892, 04-640893, 04-640894
מחוז הצפון (מחדרה, כולל עמק הירדן וכל איזור הצפון)	יחידת בירורים וחקירות, דרך העצמאות 51 חיפה 31999. טלפונים: 04-664419

רשות הדואר - עם הפנים לשיפור השרות

הבימה התיאטרון הלאומי

הארץ עיתון לאנשים חושבים

עירית תל־אביב יפו
מקיימים בשבת 7.11.87 ב־11.00

מוספשבת

בהשתתפות:
- ראש עירית ת"א־יפו שלמה להט
- יונה אליאן, מיקי קם והבימאי עומרי ניצן לקראת הצגת "מעגל הגיר הקווקזי"
- ח"כ יורם ארידור בעקבות המשבר בוול סטריט
- הקריקטוריסט זאב לרגל תערוכת ציורי תיאטרון שלו
- פני לוביץ' — במלאות 70 שנה ל"הבימה"
- טוביה צפיר וישראל גוריון עם הצגתם "אופרה שגעון"
- שמוליק סגל — מקאמה של חיים חפר ל־70 שנות "הבימה"

מנחה: מיכאל הנדלזלץ

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'־ו'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.
דמי כניסה: —.10 ש"ח.
הנחה 50%
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב או תעודת קשיש של ת"א.

הארוע באדיבות
בית ההוצאה לספר הטוב

חנות הספרים בהבימה
פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

א.ת.י. שיווק רעיונות